

STRATEŠKA STUDIJA UTJECAJA NACRTA PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC NA OKOLIŠ

EKOINVEST

lipanj, 2023.

Naručitelj	Općina Šestanovac, Dr. Franje Tuđmana 75, 21250 Šestanovac		
Ovlaštenik	Eko Invest d.o.o., Draškovićeva 50, 10 000 Zagreb		
Vrsta dokumentacije	Strateška studija utjecaja na okoliš, verzija 4		
Voditelj izrade studije	Dr.sc. Nenad Mikulić, dipl. ing. kem. teh., dipl. ing. građ.		
EKO INVEST d.o.o. Stručnjaci s ovlaštenjem MZOE	Dr.sc. Nenad Mikulić, dipl. ing. kem. teh., dipl. ing. građ.		4.1.12, 4.1.13, 4.2, 6, 8, 9, 10, 12, 13
	Marina Stenek, dipl.ing.bio., univ.spec.tech.		1, 1.1, 2, 4.2, 6, 8, 10, 11, 12, 13
	Vesna Marčec Popović, prof. biol. i kem.		4.1.5, 4.1.6, 4.2, 5, 6, 8, 10, 12, 13
	Martina Cvitković, mag. geog.		4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4, 4.1.8, 4.1.9, 4.1.10, 4.1.11, 4.1.14, 4.1.15, 4.2, 6, 8, 10
EKO INVEST d.o.o. – ostali suradnici	Danijela Đaković mag.ing.silv.		2.1, 3, 4.1.7, 4.2, 5, 6, 7, 8, 10
	Margareta Androić mag.ing.prosp.arch.		2.1., 4.1.8., 4.1.9., 10., 12., 13., 14.

Sadržaj

1. UVOD.....	1
1.1 METODOLOGIJA IZRADE STRATEŠKE STUDIJE	1
2. KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC.....	2
2.1 TERITORIJALNI KONTEKST.....	22
3. ODNOS PROSTORNOG PLANA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA.....	23
4. PODACI O POSTOJEĆEM STANJU OKOLIŠA NA PODRUČJU OBUHVATA PROSTORNOG PLANA I PROCJENA MOGUĆEG RAZVOJA OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PROSTORNOG PLANA	25
4.1 POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA.....	25
4.1.1 Kvaliteta zraka.....	25
4.1.2 Kvaliteta zraka.....	25
4.1.3 Klima i klimatske promjene	27
4.1.4 Georaznolikost.....	39
4.1.5 Hidrogeološke karakteristike i stanje vodnih tijela	45
4.1.6 Bioraznolikost.....	52
4.1.7 Zaštićena područja	57
4.1.8 Ekološka mreža.....	61
4.1.9 Šumarstvo i lovstvo	82
4.1.10 Kulturno-povijesna baština	86
4.1.11 Krajobraz	90
4.1.12 Zdravlje ljudi	93
4.1.13 Demografska i socio-ekonomska analiza	98
4.1.14 Otpad.....	102
4.1.15 Promet.....	103
4.1.16 Gospodarstvo	106
4.1.17 Energetika	108
4.2 MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA.....	111
5. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI	114
6. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI KOJI SU VAŽNI ZA IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA.....	116
7. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA	119
8. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA STRATEŠKE STUDIJE	121
9. KRATKI PRIKAZ RAZMOTRENIH RAZUMNIH VARIJANTI.....	123
10. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC NA CILJEVE ZAŠTITE OKOLIŠA	126
10.1 OKVIR I METODOLOGIJA ZA PROCJENU VJEROJATNO ZNAČAJNIH UTJECAJA PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA	126
10.2 REZULTATI PROCJENE UTJECAJA PROVEDBE PROSTORNOG PLANA NA CILJEVE ZAŠTITE OKOLIŠA	128
10.3 ANALIZA KUMULATIVNIH UTJECAJA PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA NA OKOLIŠ	148
11. PRIPREMA PLANA ZA KLIMATSKE PROMJENE	151

11.1	UTJECAJ PLANA NA KLIMATSKE PROMJENE.....	151
11.2	UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PLAN / PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA (OTPORNOST NA KLIMATSKE PROMJENE)	153
11.3	PRIPREMA PLANA I UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA	155
11.4	PRIPREMA PLANA I PRILAGODBA KLIMATSKIH PROMJENAMA	157
12.	PREKOGRANIČNI UTJECAJI	160
13.	MJERE ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE I UBLAŽAVANJE POTENCIJALNIH NEGATIVNIH UTJECAJA PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA.....	161
13.1	MJERE ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE I UBLAŽAVANJE POTENCIJALNIH NEGATIVNIH UTJECAJA PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA	162
14.	OPIS PREDVIĐENIH MJERA PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA.....	164
15.	POPIS PROPISA I LITERATURE	165
15.1	DOKUMENTI ANALIZIRANI U SVRHU ODREĐIVANJA CILJEVA ZAŠTITE OKOLIŠA	172
15.1.1	<i>PRILOG 1. Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Prostorni plan te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom izrade dokumenta .....</i>	<i>173</i>
15.1.2	<i>PRILOG 2. Pregled odnosa Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac s osnovnim ciljevima pojedinih strategija, planova i programa na državnoj razini, kao i načina na koji su ciljevi istih uzeti u obzir pri izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac .....</i>	<i>181</i>
15.2	PRILOG 3. ODLUKA O ZAPOČINJANJU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA OPĆINE ŠESTANOVAC	199
15.3	PRILOG 4. ODLUKA O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA OPĆINE ŠESTANOVAC.....	204
	204	
15.4	PRILOG 5. SUGLASNOST ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA ZAŠTITE OKOLIŠA	211
15.5	PRILOG 6. MIŠLJENJA O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE S KOMENTARIMA IZRAĐIVAČA STRATEŠKE STUDIJE PRISTIGLA OD JAVNOPRAVNIH TIJELA TIJEKOM POSTUPKA UTVRĐIVANJA SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE	215

Popis slika

Slika 1. Položaj Općine Šestanovac u Republici Hrvatskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji	22
Slika 2. Srednje mjesečne vrijednosti temperature, Split Marjan, 1948.-2021.....	28
Slika 3. Srednje mjesečne vrijednosti oborina, Split Marjan, 1948.-2021.....	28
Slika 4. Promjena srednje godišnje temperature zraka na 2 m iznad tla (C°) u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000. u srednjaku ansambla iz četiri integracije RegCM modelom.	33
Slika 5. Promjena srednje godišnje ukupne količine oborine (%) u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000. u srednjaku ansambla iz četiri integracije RegCM modelom.	34
Slika 6. Promjena srednje godišnje maksimalne brzine vjetra na 10 m (m/s) u odnosu na referentno razdoblje. Gore: za razdoblje 2011.-2040. godine; dolje: za razdoblje 2041.-2070. godine. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5.....	35
Slika 7. Promjena srednjeg broja vrućih dana u odnosu na referentno razdoblje. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5. Prvi red: promjene u razdoblju 2011.-2040. godine; drugi red: promjene u razdoblju 2041.-2070. godine. Mjerna jedinica: broj događaja u godini. Sezona: ljeto.....	36
Slika 8. Promjena srednjeg broja dana s toplim noćima u odnosu na referentno razdoblje. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5. Prvi red: promjene u razdoblju 2011.-2040. godine; drugi red: promjene u razdoblju 2041.-2070. godine. Mjerna jedinica: broj događaja u godini. Sezona: ljeto.....	37
Slika 9. Promjene srednjeg broja sušnih razdoblja u odnosu na referentno razdoblje. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5. Prvi red: promjene u razdoblju 2011.-2040. godine; drugi red: promjene u razdoblju 2041.-2070. godine. Mjerna jedinica: broj događaja u 10 godina. Sezona: proljeće.	38
Slika 10. Prikaz geološke građe terena na području Općine Šestanovac	40
Slika 11. Seizmološka karta Hrvatske s lokacijom Općine Šestanovac	41
Slika 12. Hipsometrijska karta Općine Šestanovac.....	42
Slika 13. Pedološka karta Općine Šestanovac	43
Slika 14. Pokrov i namjena zemljišta prema CORINE Land Cover klasifikaciji	45
Slika 15. Tipovi protočnih režima rijeka u RH s ucrtanom lokacijom zahvata (Čanjec, 2013.)	46
Slika 16. Ukupno/konačno stanje vodnih tijela na području Općine Šestanovac	48
Slika 17. Kemijsko stanje vodnih tijela na području Općine Šestanovac.....	48
Slika 18. Prikaz zaštićenih područja voda prema Registru zaštićenih područja na području Općine Šestanovac.	50
Slika 19. Opasnost od poplava na području Općine Šestanovac.....	52
Slika 20. Prikaz stanišnih tipova prema Karti staništa 2016. na području općine Šestanovac	53
Slika 21. Prikaz stanišnih tipova prema Karti staništa 2004. na području općine Šestanovac	54
Slika 22. Zaštićena područja Općine Šestanovac.....	58
Slika 23. Područja ekološke mreže na području općine Šestanovac	62
Slika 24. Prikaz državnih šuma na području općine Šestanovac	83
Slika 25. Prikaz šuma šumoposjednika na području općine Šestanovac.....	85
Slika 26. Područje Općine Šestanovac s obzirom na krajobraznu regionalizaciju Hrvatske (Bralić, 1995.)	90
Slika 27. Crkva sv. Jurja na uzvisini Orje u Žezevici s pogledom na Biokovo u pozadini.....	92
Slika 28. Srednjovjekovno groblje Mrki Kamen (Z-7037).	92
Slika 29. Pogled na Biokovo s područja Žeževice.	92
Slika 30. Kanjon Cetine i pogled na Biokovo s područja Kreševa.	92
Slika 31. Vodnogospodarski sustavi, obrada, skladištenje i zbrinjavanje otpada - Izvadak iz PP Splitsko-dalmatinske županije	94
Slika 32. Strateške karte buke za područje Općine Šestanovac (autocesta A1), s obzirom na razine buke L_{den} . ..	97
Slika 33. Karta svjetlosnog onečišćenja za područje Općine Šestanovac.....	98
Slika 34. Naselja Općine Šestanovac i broj stanovnika iz popisa 2021.....	99
Slika 35. Kretanje broja stanovnika Općine Šestanovac, 1857.-2021.	100
Slika 36. Funkcionalne regije u Republici Hrvatskoj	104
Slika 37. Prikaz cestovne prometne infrastrukture na području Općine Šestanovac	105
Slika 38. Vjetroelektrana "Katuni"	109
Slika 39. Energetski sustavi - izvadak iz PP Splitsko-dalmatinske županije	110
Slika 40. Općina Šestanovac u odnosu na područja zaštićena kao područja prirode, dio Nature 2000 i zone sanitarne zaštite izvorišta	115
Slika 41. Prikaz kumulativnih utjecaja na ciljeve zaštite okoliša	150
Slika 42. Sažeti prikaz utjecaja provedbe intervencija Plana na klimatske promjene prema temama	152

Naslovna slika: Pogled na Biokovo i kanjon rijeke Cetine s područja naselja Kreševo. *Izvor: [Općina Šestanovac - Službene stranice Općine Šestanovac \(opcina-sestanovac.hr\)](http://Općina Šestanovac - Službene stranice Općine Šestanovac (opcina-sestanovac.hr))*

Popis tablica

Tablica 1. Izmjene Prostornog plana po temama.....	4
Tablica 2. Razine onečišćenosti zraka s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi	26
Tablica 3. Razine onečišćenosti zraka u odnosu na donje i gornje pragove procjene za zaštitu zdravlja ljudi u aglomeraciji HR 5 Dalmacija u 2020. godini	26
Tablica 4. Kategorizacija kvalitete zraka na mjernim postajama predmetne zone u 2020. god.....	27
Tablica 5. Predviđene klimatske promjene na području Hrvatske prema scenariju RCP4.5. u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000.	31
Tablica 6. Prikaz ocjena malih površinskih vodnih tijela	49
Tablica 7. Prikaz ocjena stanja podzemnog vodnog tijela.....	49
Tablica 8. Područja posebne zaštite voda	51
Tablica 9 Zaštićena područja s temeljnim prirodnim fenomenom na području Općine Šestanovac	59
Tablica 10: Ciljne vrste ptica za područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000029 Cetina, ciljevi očuvanja i osnovne mjere očuvanja za navedene vrste sukladno <i>Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20 i 38/20)</i>	64
Tablica 11: Ciljne vrste ptica za područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000030 Biokovo i Rilić, ciljevi očuvanja i osnovne mjere očuvanja za navedene vrste sukladno <i>Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20 i 38/20)</i>	71
Tablica 12: Ciljne vrste i stanišni tipovi značajni za područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS)HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio.....	76
Tablica 13 Ciljne vrste i stanišni tipovi značajni za područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR5000030 Biokovo.....	79
Tablica 14. Pregled površina u GJ Blato na Cetini	84
Tablica 15. Pregled površina u GJ Žeževica	84
Tablica 16. Pregled strukture šumskog zemljišta na području GJ Blato na Cetini i GJ Žeževica.....	84
Tablica 17 Prikaz površina lovišta na području Općine Šestanovac	86
Tablica 18.Kulturna dobra na području Općine Šestanovac evidentirana u registru kulturnih dobara	88
Tablica 19. Najviše dopuštene ocjenske razine buke u otvorenom prostoru prema <i>Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (NN 143/21)</i>	96
Tablica 20. Obrazovanje na području Općine Šestanovac	101
Tablica 21. Zaposleni prema područjima djelatnosti	101
Tablica 22. Broj zaposlenih, trendovi u posljednjih 5 godina.....	102
Tablica 23 Količina proizvedenog komunalnog otpada na području Općine Šestanovac za razdoblje od 2017. do 2021.	103
Tablica 24. Količine odvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada.....	103
Tablica 25 Prikaz cestovne infrastrukture na području općine	104
Tablica 26 Kretanje broja turista i noćenja na području Općine Šestanovac od 2014. do 2019. godine	106
Tablica 27 Poljoprivredno zemljište prema namjeni u 2021. godini	107
Tablica 28. Pregled mogućeg razvoja pojedinih sastavnica okoliša bez provedbe Prostornog plana	112
Tablica 29. Utvrđeni postojeći okolišni problemi na području Općine Šestanovac važni za provođenje Izmjena i dopuna Prostornog plana	117
Tablica 30. Ciljevi zaštite okoliša strateške procjene	122
Tablica 31. Mjere ublažavanja klimatskih promjena u okviru SPUO	156
Tablica 32. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u okviru SPUO	158

1. UVOD

Cilj strateške procjene utjecaja Nacrta prijedloga Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac na okoliš (dalje u tekstu: *Prostorni plan*) je utvrditi i predložiti rješenja za vjerojatne učinke koje navedeni Prostorni plan može imati na okoliš, a s općim ciljem zaštite okoliša i prirode. Temelj za procjenu utjecaja čini strateška studija utjecaja na okoliš. Iznošenjem informacija o nacrtu prijedloga Prostornog plana, te utvrđivanjem, opisivanjem i procjenom njegovih vjerojatno značajnih utjecaja na okoliš i prirodu, osigurava se rana i učinkovita mogućnost da javnost i zainteresirana javnost dobije uvid i iznese mišljenja o Prostornom planu i strateškoj studiji. Nadalje, strateškom studijom se predlažu mjere kojima bi se isti utjecaji mogli pravovremeno spriječiti i/ili ublažiti, te opisuju načini na koje će se značajni utjecaji Prostornog plana na okoliš pratiti. Strateška studija čini popratni i pripadajući dokument uz konačni prijedlog Prostornog plana.

Za Prostorni plan donesena je Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (KLASA: 021-01/22-01/10, URBROJ: 2155-03-22-01-12) od 01.09.2022., te je postupak strateške procjene započeo donošenjem Odluke o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš za Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (KLASA: 350-01/22-01/81, URBROJ: 2155/03-22-02-01 od 30.09.2022.).

Izrađivač Izmjena i dopuna Prostornog plana Uređenja Općine Šestanovac je društvo Urbos d.o.o. iz Splita, dok postupak strateške procjene provodi Jedinstveni Upravni Odjel Općine Šestanovac.

Postupak strateške procjene utjecaja na okoliš provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17) te sukladno Mišljenju Upravnog odjela za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije (KLASA: 351-02/22-0004/0030, URBROJ: 2181/1-10/07-22-0002 od 23.3.2022.), kao i očitovanjem na navedeno Mišljenje od 5.5.2022. (KLASA: 351-02/22-0004/0058; URBROJ: 2181/1-10/17-22-0002). Nadalje, u postupku prethodne ocjene prihvatljivosti Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac za ekološku mrežu, Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije donijelo je Rješenje da su iste prihvatljive za ekološku mrežu i da nije potrebno provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 352-01/22-0004/0058; URBROJ: 2181/1-10/06-22-4 od 23. kolovoza 2022.)

Tijekom postupka određivanja sadržaja strateške studije zatražena su mišljenja tijela o sadržaju strateške studije. U svrhu informiranja javnosti, Informacija o provedbi strateške procjene i određivanju sadržaja strateške studije utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (KLASA: 350-01/22-01/87, URBROJ: 2155-03-22-03-01, od 4. listopada 2022.) objavljena je na službenim stranicama Općine (www.opcina-sestanovac.hr). Sukladno članku 8. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš, nadležno tijelo organiziralo je 25.10.2022. konzultacije u svrhu usuglašavanja mišljenja o sadržaju strateške studije i utvrđivanja konačnog sadržaja strateške studije koje su održane u prostoriji Vijećnice Općine Šestanovac.

Odluka o sadržaju strateške studije Prostornog plana donesena je u 16.11.2022. (KLASA: 350-01/22-01/102; URBROJ: 2155-03-22-02-01). Sadržaj strateške studije prati obvezan sadržaj propisan Prilogom I. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš te uključuje ostale podatke i zahtjeve utvrđene prilikom određivanja sadržaja strateške studije, a koji već nisu sadržani u obaveznom sadržaju.

Obuhvat Prostornog plana je cijelo administrativno područje Općine Šestanovac.

Mišljenja o sadržaju strateške studije s komentarima izrađivača strateške studije tablično su prikazani u PRILOG 6. Mišljenja o sadržaju strateške studije s komentarima izrađivača Strateške studije pristigla od javnopravnih tijela tijekom postupka utvrđivanja sadržaja Strateške studije.

1.1 Metodologija izrade strateške studije

Uzimajući u obzir propisani sadržaj, studija je izrađena prema internoj metodologiji koja se temelji na:

1. Analizi postojećeg stanja okoliša temeljem koje su identificirani ključni problemi okoliša i njihovi uzroci, te sektorski pritisci,
2. Određivanju ciljeva zaštite okoliša i indikatora za procjenu utjecaja provedbe Prostornog plana na spomenute ciljeve, s obzirom na identificirane probleme te ciljeve određene međunarodnim i nacionalnim dokumentima zaštite okoliša.
3. Identificiranju intervencija koje provedba Prostornog plana predviđa, a mogu imati značajne utjecaje na okoliš i razumnih alternativa,
4. Testiranju usklađenosti intervencija predloženih Prostornim planom s ciljevima zaštite okoliša kroz analitičku matricu, temeljem kojih se ispituje razina značajnosti utjecaja na okoliš,
5. Procjeni kumulativnih utjecaja,
6. Predlaganju mjera za ublažavanje mogućih značajnih negativnih utjecaja te mjera za poboljšanje stanja okoliša,
7. Predlaganju plana praćenja stanja okoliša.

Detaljnost procjene usmjerena je na stratešku razinu, imajući na umu da je prije provedbe pojedinačnih zahvata, potrebno provesti odgovarajući postupak zaštite okoliša sukladno Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14 i 03/17), Prilogu I - Popis zahvata za koje je obvezna procjena utjecaja zahvata na okoliš, Prilogu II - Popis zahvata za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš, a za koje je nadležno Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, te sukladno Prilogu III – Popis zahvata za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, a za koje je nadležno upravno tijelo u županiji.

2. KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC

Prostorno planiranje u RH provodi se u skladu sa zakonima i propisima te strateškim dokumentima državne, područne (regionalne) i lokalne razine. U Republici Hrvatskoj postoje dvije osnovne vrste dokumenata prostornog uređenja: strateški dokumenti poput Strategije prostornog razvoja kojima se usmjerava razvoj u prostoru, te provedbeni dokumenti poput prostornih planova kojima se uređuje svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora, te uvjeti za uređenje, unaprjeđenje i zaštitu prostora.

Strategijom prostornog razvoja određene su dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru pa ona u osnovi sadržava:

- polazišta, osnovu i organizaciju prostornog razvoja sa smjernicama i prioritetima za postizanje ciljeva prostornog razvoja
- razvoj prostornih sustava sa smjernicama za prostorni razvoj na regionalnoj i lokalnoj razini
- mjere zaštite okoliša u skladu sa Strategijom održivog razvitka RH

Sustav prostornog uređenja podijeljen je hijerarhijski, pri čemu se svi prostorni planovi nižih razina moraju uskladiti s prostornim planovima više razine. Jednako tako, prostorni planovi užih područja moraju biti usklađeni s prostornim planovima šireg područja na istoj razini.

Prostorni planovi uređenja općine određuju:

- građevinsko područje naselja, izdvojeno građevinsko područje izvan naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja
- neizgrađeni dio građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja za koje se ne donosi generalni urbanistički plan te neuređeni dio tih područja
- dio građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja, za koje se ne donosi generalni urbanistički plan, planiran za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju
- obuhvat i područje primjene generalnog urbanističkog plana
- obuhvat i područje primjene urbanističkih planova uređenja koji se donose za građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja koje određuje grad, odnosno općina, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan
- koridore infrastrukture značajne za grad ili općinu, te propisuju
- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskih područja, osim zahvata državnog i županijskog značaja
- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru u dijelu građevinskog područja naselja i dijelovima izdvojenog građevinskog područja izvan naselja koji određuje grad ili općina, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan ili urbanistički plan uređenja, kao ni za izdvojena građevinska područja naselja
- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan.

Razlozi za donošenje Prostornog plana su sljedeći:

- Usklađivanje sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19)
- Usklađivanje s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije br. 1/03, 04,5/05, 13/07, 9/13, 147/15, 154/21)
- Granice građevinskog područja prebaciti na nove topografsko-katastarske podloge u HTRS sustavu. Na novoj podlozi revidirat će se izgrađeni i neizgrađeni i neuređeni dio građevinskog područja
- Usklađivanje s posebnim zahtjevima javnopravnih tijela
- Manje korekcije građevinskih područja naselja mješovite namjene kao i zona isključive namjene sukladno zakonskim mogućnostima, potrebama lokalne zajednice i prispjelim zahtjevima. Preispitat će se ukidanje manje perspektivnih dijelova postojećih građevinskih područja.
- Omogućiti uređenje zona javne namjene i rekreacijskih površina.
- Omogućiti proširenje postojećih groblja, sukladno potrebama.

Svi planirani razlozi za izradu Prostornog plana odnose se na manje korekcije i unaprjeđenje uređenosti i komunalne opremljenosti postojećih građevinskih područja.

Prostorni plan se izrađuje s ciljem:

- Stvaranje planskih preduvjeta za usmjeravanje građevinskih područja sukladno interesima Općine i stanovnika
- Očuvanje prirodnih vrijednosti prostora
- Usklađenje sa zakonskim odrednicama i Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije
- Usklađenje sa zahtjevima javnopravnih tijela.

Pregledni prikaz svih intervencija Prostornog plana po temama dan je u **Tablica 1.** Izmjene Prostornog plana po temama.

Tablica 1. Izmjene Prostornog plana po temama

Tema	Promjene		Obrazloženje
	Tekstualni dio	Grafički dio	
<p>Opće odredbe</p> <p>Svrha plana je osiguranje razvoja Općine na načelima održivog razvoja koji će se ostvarivati tako da se omogući:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gospodarski razvoj zasnovan na <u>poljoprivredi</u> (dodaje se), proizvodnji s čistim tehnologijama, proizvodnim pogonima manjeg kapaciteta (SME), trgovini, turizmu te <u>ostalim djelatnostima</u> (dodaje se) <p>Plan se primjenjuje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Područja za koja nije utvrđena obveza izrade UPU - Izgrađene i neizgrađene, a uređene dijelove građevinskog područja - Rekonstrukciju postojećih građevina - Za prometnu, komunalnu i drugu infrastrukturu unutar i izvan građevinskog područja - Za postavljanje integriranih solarnih panela <p>Plan se izrađuje u katastarskim podlogama u projekciji HTRS</p> <p>Za sve zahvate na neizgrađenom građevinskom području za koja nije donesen UPU, potrebno je ishoditi prethodnu suglasnost nadležnog tijela Općine</p>			
<p>Razvoj i uređenje površina naselja - Građevinska područja</p>			
Sportska i rekreacijska namjena	Da	Da	Dodaje se športsko-rekreacijski centar R2 u građevinskom području naselja. Planirana površina je oko 0,37 ha te se planira urediti bočalište i malonogometno igralište s pomoćnim i pratećim sadržajima. U obuhvatu je potrebno zadržati min 15% hortikulturno uređenih površina. Omogućava se i gradnja manjih klupskih prostorija s ugostiteljskim sadržajima, max. Površine 150 m ² .
Društvena namjena	Da	Ne	Uređuju se uvjeti za planiranje i smještaj objekata društvenih djelatnosti Briše se odredba da se predškolske ustanove planiraju za standard od 20 djece po skupini. Zadržava se gradnja dječjeg vrtića u Šestanovcu na građevinskoj čestici Samostana. Uređuju se uvjeti planiranja školskih sportskih dvorana (smanjenje površine na 1000m ²).

Groblje	Da	Ne	Dodaje se korištenje i namjena površina za gradnju u građevinskom području naselja
Mješovita namjena	Da	Ne	<p>Briše se naziv zona mješovite namjene i pripadajuće odredbe.</p> <p>Određuju se uvjeti hortikulturnog uređenja građevnih čestica.</p> <p>Omogućava se gradnja otvorenih bazena koji se ne smiju graditi unutar zaštićenih spomeničkih cjelina i zaštićenih pojedinačnih građevina kulturne baštine.</p> <p>Omogućava se postavljanje montažnih građevina na javno-prometnim i drugim javnim površinama. Moraju biti tipske i ne smiju ugrožavati kolni i pješački promet.</p> <p>Omogućava se postavljanje solarnih panela na postojećim građevinama i na građevnim česticama s postojećim građevinama svih namjena, osim unutar zaštićenih spomeničkih cjelina i zaštićenih pojedinačnih građevina.</p> <p>Građevinsko područje dijeli se na izgrađene i neizgrađene – uređene dijelove. Izgrađeni dio predviđen je za održavanje, obnovu, dovršavanje i uređenje rekonstrukcijom i sanacijom, dok neizgrađeni je predviđen za daljnji razvoj naselja.</p> <p>Uređuju se uvjeti za planiranje i smještaj gospodarskih i poslovnih djelatnosti u mješovitoj namjeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povećavaju se minimalne veličine parcela za poslovne građevine s 400 do 1200m² na 500 do 3500 m² za poslovne i turističko-ugostiteljske građevine (hotel s pratećim sadržajima) - određene su minimalne udaljenosti građevine od ruba građevne čestice na 5,0 m <p>Isti uvjeti (članak 18) primjenjuju se i na zone isključive poslovne namjene u naselju (K) trgovački centar u Šestanovcu.</p> <p>Dodaju se uvjeti rekonstrukcije postojećih građevina</p> <p>Brišu se uvjeti izgradnje gospodarskih građevina u funkciji poljoprivrede koji se grade u sklopu građevinske parcele stambenog objekta</p>
Razvoj i uređenje površina izvan naselja – Građevinsko područje izvan naselja i Područje za gradnju izvan građevinskog područja			
Građevinsko područje izvan naselja	Da	Da	<p>U gospodarsku namjenu dodaje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kamp/glamping T3

			- Groblje izgrađeno/neizgrađeno
Područje za gradnju izvan građevinskog područja	Da	Ne	<p>Dodaju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji u funkciji obavljanja stočarske proizvodnje, poljodjelske proizvodnje i prerade stočarskih i biljnih proizvoda - Građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu, lovstvu i planinarstvu - Stambene i pomoćne građevine za osobne potrebe na građevnim česticama od 20 ha i više za potrebe seoskog turizma na građevnim česticama od 2ha i više - Građevina za gospodarenje otpadom – reciklažno dvorište <p>Briše se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekreativna namjena - Groblje (izgrađeno(neizgrađeno))
GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA ZA IZDOJENE NAMJENE			
Gospodarske djelatnosti – proizvodna (I) namjena	Da	Da	<p>Određuju se gospodarske pretežito proizvodne i poslovne zone izvan naselja veće od 25ha: Šestanovac zapad (poslovna namjena) – 33,5 ha Dvorup – Katuni (proizvodna namjena) – 37,1 ha Za zone je potrebno izraditi UPU (za Šestanovac zapad je na snazi)</p>
Gospodarske djelatnosti – poslovna (K) namjena	Da	Da	<p>Određuju se gospodarske pretežito proizvodne i poslovne zone izvan naselja veće od 25ha: Šestanovac zapad (poslovna namjena) – 33,5 ha Dvorup – Katuni (proizvodna namjena) – 37,1 ha Za zone je potrebno izraditi UPU (za Šestanovac zapad je na snazi)</p>
Gospodarske djelatnosti - ugostiteljsko turistička (T1, T2,) namjena	Da	Da	<p>Unutar obuhvata plana u površine za smještaj izdvojenih ugostiteljsko-turističkih namjena dodaje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T3 – kamp/glamping <p>U obuhvatu ugostiteljsko – turističke namjene T3 kamp/glamping, uređuje se prostor namijenjen za pružanje usluga smještaja na otvorenom (kampiranje) i glampingu (glamurozan kamp - drvene kućice, kućice na stablima i sl.) te građevina namijenjenih za druge potrebe gostiju, sve sukladno posebnom Pravilniku.</p> <p>Maksimalni kapacitet je 60 ležajeva ili 30 jedinica s prosječno 2 ležaja po jedinici.</p>

			<p>Kamp /glamping zona planira se kao izdvojeni dio građevinskog područja naselja isključive gospodarske, ugostiteljsko turističke namjene T3 kamp – vrsta glamping.</p> <p>U kamp i glamping objektima pružaju se usluge smještaja na osnovnoj smještajnoj jedinici – kampiranje, usluge prehrane, iznajmljivanja pokretne opreme za kampiranje (glamping kućica i sl.), bavljenja športom i rekreacijom, edukacijske i druge usluge u funkciji turističke ponude.</p> <p>Oprema za kampiranje je od čvrstog materijala, nije čvrsto vezana za tlo (može se maknuti), neuobičajenog je oblika ili je prostorno postavljena na neuobičajen način, sa ili bez kupaonice. Izbjegava se postavljanje klasičnih šatora.</p> <p>Kamp mora imati zajedničke sadržaje i osnovne smještajne jedinice.</p> <p>Zajednički sadržaji su recepcija, prometnice unutar objekta, sanitarni čvor za goste u zajedničkim sadržajima, ugostiteljske sadržaje i/ ili objekte za pružanje usluga jela i pića, prostorije ili prostore za šport i rekreaciju, druge prostorije i prostore u funkciji turističke ponude i uređen okoliš.</p> <p>Katnost objekata zajedničkih sadržaja je prizemlje i kat završno s ravnim ili kosim krovom, a objekti za pružanje ugostiteljskih usluga i smještaj djelatnika mogu imati i podrum, maksimalne kote vijenca 6,0 metara od najniže kote uređenog terena uz objekt.</p> <p>Maksimalna izgrađenost ovog građevinskog područja može biti 10 %, a najmanje 40 % ovog građevinskog područja mora biti uređeno kao parkovni nasadi i zelenilo.</p> <p>Vodoopskrbu zone potrebno je riješiti priključkom na mjesni vodoopskrbni sustav. Odvodnju otpadnih voda moguće je riješiti zasebnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda do priključka na kanalizacijsku mrežu, a sve sukladno posebnim uvjetima nadležnog javnopravnog tijela.</p> <p>Na ulazu u zonu potrebno je planirati parkiralište, kapaciteta, sukladno posebnom Pravilniku o kategorizaciji.</p> <p>Za ove zone obvezna je izrada UPU kroz čiju se izradu mora odrediti polikromija boja za objekte, te se moraju utvrditi kriteriji za izbor boja u odnosu na krajobraz, struktura i tekstura pročelja kao i svih značajnijih površina unutar zahvata.</p> <p>Definirane su ugostiteljsko-turističke zone izvan naselja:</p> <p>UPU Kreševo T2 – Kreševo turističko naselje – 14,9 ha, max 1000 ležajeva</p>
--	--	--	---

			<p>UPU Žeževica T2 – Sakala Žeževica turističko naselje – 6,4ha, max. 160 ležajeva</p> <p>UPU Šestanovac T3 – kamp/glamping – 1,3 ha, max 60 ležajeva (dodaje se)</p> <p>UPU Šestanovac T1 – Hotel Čvorište – 3,70 ha (povećanje s 3,4 ha), max 190 ležajeva</p>
Športsko-rekreacijska namjena (R1, R4)	Da	Da	<p>Definiraju se građevinska područja izvan naselja športske namjene:</p> <p>UPU Kreševo R1 – Golf igralište Šestanovac, 120 ha (smanjeno sa 128ha)</p> <p>UPU Šestanovac R4 – Nejašmić – Šestanovac (športski centar) – 2,8ha</p> <p>UPU Grabovac R4 – Grabovac (športski centar) – 5,8 ha</p>
	Da	Ne	<p>Za ove zone obvezna je izrada UPU.</p> <p>Golf</p> <p>U okviru natjecateljskog golf igrališta briše se mogućnost zgrada za turistički smještaj kapaciteta 500 ležaja (hotel i turističko naselje).</p> <p>Unutar zahvata golf igrališta omogućuje se graditi klupsku kućicu bez smještajnih kapaciteta, pomoćne i servisne zgrade, infrastruktura i prometna infrastruktura.</p>
	Da	Ne	<p>Za potrebe navodnjavanja golf igrališta potrebno je koristiti površinske vode i vodotok, ili izgraditi zatvoreni sustav pročišćavanja i odvodnje otpadnih voda zone pratećih sadržaja te ponovna uporaba istih voda. Voda iz vodoopskrbnog sustava ne smije se koristiti pri održavanju golf terena, osim u izvanrednim uvjetima dugotrajnih suša, i to samo u kratkim vremenskim periodima i kada nije prioritetna vodoopskrba stanovništva (noćni režim korištenja)</p> <p>Športski centri</p> <p>Unutar površine namijenjene za uređenje športskog centra moguće je izgraditi više istovjetnih ili različitih zatvorenih športskih objekata, otvorenih i/ili natkrivenih športskih terena i pratećih sadržaja, kao i građevina pomoćne namjene i parkirališta. Uređuju se uvjeti planiranja i gradnje, uključivo izgradnje smještajnih jedinica</p> <p>U ovim zonama moguća je izgradnja objekata smještajnih kapaciteta iz skupine hoteli. Centri se grade prema sljedećim kriterijima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najmanje 40% površine mora biti uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo - do 40 % površine može se planirati za gradnju zatvorenih športskih objekata, otvorenih i/ili natkrivenih športskih terena i pratećih sadržaja,

			<ul style="list-style-type: none"> - ukupna tlocrtna bruto površina zatvorenih športskih objekata može iznositi najviše 10% površine planirane za izgradnju otvorenih i zatvorenih športskih terena i pratećih sadržaja, odnosno najviše 4% ukupne površine zone - ukupna tlocrtna bruto površina građevina pratećih sadržaja može iznositi najviše 5% površine planirane za izgradnju otvorenih i zatvorenih športskih terena i pratećih sadržaja, odnosno najviše 2% ukupne površine zone - minimalno 70% ukupne tlocrtne bruto površine građevina pratećih sadržaja mora biti namijenjeno za izgradnju pratećih športskih sadržaja (spremišta, svlačionice, sanitarni čvorovi). Preostali dio ukupne tlocrtne bruto površine građevina pratećih sadržaja može biti namijenjeno izgradnji objekata za pružanje ugostiteljskih usluga iz skupine restorani, barovi i sl. (osim noćnog bara, noćnog i disko kluba) - katnost objekata pratećih sadržaja koji se grade kao zasebni objekti može biti prizemlje (max visina vijenca 4,0 m) završno sa ravnim ili kosim krovom - maksimalno 20% površine ove zone može se planirati za izgradnju smještajnih kapaciteta - ukupna tlocrtna površina smještajnih objekata može iznositi najviše 30% površine planirane za izgradnju smještajnih kapaciteta , odnosno najviše 6% ukupne površine zone, - smještajne građevine za vrstu hoteli i aparthoteli mogu imati najvišu katnost od 5 nadzemnih etaža te više podrumskih etaža završno s ravnim ili kosim krovom - smještajne građevine za vrstu turističko naselje i turistički apartmani mogu imati najvišu katnost podrum, prizemlje i kat završno s ravnim ili kosim krovom - smještajni kapacitet objekata određuje se sukladno broju i veličini športskih sadržaja odnosno max broju korisnika koji mogu istovremeno koristiti te sadržaje - smještajni objekti se ne mogu graditi i uporabljivati prije izgradnje športskih sadržaja
Groblja	Da	Ne	<p>Prostornim planom utvrđena je lokacija postojećih groblja u izdvojenom građevinskom području izvan naselja, kao i potreba širenja postojećih lokacija sukladno potrebama i važećim propisima i prema posebnom programu.</p> <p>Propisuju se uvjeti planiranja groblja.</p> <p>Osim grobnih mjesta unutar površine predviđene za groblje mogu biti smješteni prateći sadržaji (cvjećarnica, sanitarni čvor). Planom je predviđeno da se u sklopu površina predviđenih za groblje omogućava izgradnja crkve i mrtvačnice.</p> <p>Promet u mirovanju, broj parkirališta predvidjeti i dimenzionirati za svaki od navedenih sadržaja u skladu sa normativima.</p>

			<p>Spomen park Čikeši – Žeževica 3,9 ha, Planom je planirano uređenje spomen parka uz postojeće groblje prema kartografskom prikazu 4.7 „Građevinska područja“ u mjerilu 1:5000. Za navedenu zonu je potrebno izraditi Urbanistički plan uređenja. Dio planirane površine se Urbanističkim planom uređenja može urediti za športsko rekreacijsku namjenu.</p>
<p>GRADNJA IZVAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA</p> <p>Omogućuje se gradnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji (u funkciji obavljanja stočarske proizvodnje, poljodjelske proizvodnje i prerade stočarskih i biljnih proizvoda) - poljoprivredno dobro (PD) - farma (F) - građevine namijenjene gospodarenju u šumarstvu, lovstvu i planinarstvu - lovački dom (LD) - uzgajalište domaćih i divljih životinja (rekreacijsko-edukacijska namjena) (UZ) - stambene i pomoćne građevine za osobne potrebe na građevnim česticama od 20 ha i više i za potrebe seoskog turizma na građevnim česticama od 2 ha i više - površine infrastrukturnih sustava - zračna luka (IS1) – projekt u istraživanju - solarna elektrana (IS2) – potencijalna lokacija - vjetroelektrana (IS3) – potencijalna lokacija - trafostanica 110/30 kV (IS4) - građevina iz sustava za zbrinjavanje otpada (reciklažno dvorište) <p>Briše se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekreacijska namjena - groblje - građevina iz sustava za zbrinjavanje otpada (pretovarna stanica) 			
<p>Stambene i pomoćne građevine za osobne potrebe na građevnim česticama od 20ha i više i za potrebe seoskog turizma na česticama od 2 ha i više</p>	<p>Da</p>	<p>Ne</p>	<p>Omogućuje se gradnja stambenih i pomoćnih građevina za osobne potrebe i za potrebe seoskog turizma.</p> <p>Uređuju se kriteriji za gradnju stambenih i pomoćnih građevina za vlastite potrebe.</p> <p>Uređuju se kriteriji gradnje zgrada za potrebe seoskog turizma, OPG-a, te pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seljačkom domaćinstvu</p>

<p>Građevine u funkciji obavljanja stočarske, poljodjelske proizvodnje i prerade stočarskih i biljnih proizvoda.</p>	<p>Da</p>	<p>Ne</p>	<p>Propisuju se uvjeti za izgradnju građevina namijenjenih poljoprivrednoj proizvodnji, što podrazumijeva bavljenje poljoprivredom kao registriranom osnovnom djelatnošću.</p>
<p>Športsko-rekreacijska igrališta i građevine namijenjene gospodarenju šumama, lovstvu i planinarstvu</p>	<p>Da</p>	<p>Ne</p>	<p>Briše se mogućnost gradnje objekata u funkciji turizma, te streljane uz lovački dom. Uvrštava se postojeći Lovački dom Nikolovac koji je legaliziran.</p> <p>Od rekreacijskih sadržaja mogu se graditi samo manja rekreacijska igrališta, bez pratećih objekata, adrenalinski park (dodaje se).</p> <p>Propisuju se kriteriji za gradnju športsko-rekreacijskih igrališta na otvorenom.</p> <p>Omogućuje se uređenje biciklističkih staza i šetnica do 2m širine koji se ne smiju asfaltirati ni betonirati.</p>
<p>INFRASTRUKTURA</p>			
<p>Željezničke građevine</p>	<p>Da</p>	<p>Ne</p>	<p>Kao građevine od važnosti za Državu na području Općine definiraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jadranska željeznička pruga - Željeznička postaja Šestanovac (planirana) <p>Da</p> <p>Ne</p> <p>Kao građevine od važnosti za Županije definiraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slobodna carinska zona, planirana (novo) <p>Da</p> <p>Ne</p> <p>Definiraju se parametri za razradu dokumentacije za izgradnju Jadranske željezničke pruge.</p> <ul style="list-style-type: none"> - maksimalna brzina putničkih vlakova v=160 km/h, - maksimalna brzina teretnih vlakova v = 120 km/h, - mješoviti promet (putnički + teretni), - međustanični razmak L = 20 - 30 km i - dvokolosječna pruga s mogućnošću prve faze izgradnje kao jednokolosječna pruga <p>Kod određivanja ostalih parametara (slobodni profil, tovarni profil, razmak osi kolosijeka, dozvoljene mase po dužnom metru, duljina perona, najmanja korisna duljina kolosijeka i dr.) moraju se koristiti norme za međunarodne željezničke linije.</p> <p>Planira se novi željeznički kolodvor Šestanovac na trasi planirane Jadranske željezničke pruge.</p>

			<p>Objekti na trasi željezničke pruge moraju se graditi u skladu s mjerama zaštite i svim ekološkim kriterijima. Prije početka gradnje potrebno je provesti istraživanja (Konzervatorsko-krajobrazne podloge) s detaljnim dokumentiranjem i valorizacijom lokaliteta i neposrednog područja u cilju utvrđivanja njegove vrijednosti, sadržaja, stanja i obuhvata te propisivanja smjernica zaštite cjelokupnog područja.</p>
Cestovni promet	Da	Ne	<p>Unutar koridora planirane brze ceste ne dopušta se gradnja građevina do ishođenja akta o gradnji za cestu (ili njezin dio na koji je orijentirana građevina). Aktom o gradnji za gradnju ili rekonstrukciju ceste obvezno treba odrediti način rješavanja odvodnje oborinskih voda radi sprečavanja štetnih utjecaja na okoliš. Ukoliko se građevna čestica nalazi u koridoru planirane prometnice, potrebna je suglasnost nadležnog javnopravnog tijela.</p> <p>Za brzu cestu propisuje se zaštitni pojas od 40m. (dodaje se).</p> <p>Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije planirana je zaobilaznica Šestanovca.</p>
	Da	Da	<p>Potrebno je poduzeti mjere rekonstrukcije trase i čvorišta te rasterećenja postojećeg dužobalnog pravca (državna cesta br. 8), osposobljavanjem jednog od zaobalnih alternativnih koridora. Ostvarenje ovog cilja moguće je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izmještanjem i rekonstrukcijom D-62 na dionici Šestanovac – Zagvozd - Lovrinčevići sa zaobilaznicom središta Zagvozda i Grabovca. - Izmještanjem i rekonstrukcijom DC-39 na dionici Dupci-Šestanovac-Cista Provo-BIH. - Izmještanje i rekonstrukcija ŽC 6179 na cijeloj dužini koje omogućava funkcionalnu alternativu DC 60, i vezu od DC 60 na DC52 (na čvor Zagvozd – A1) <p>Za planirani priključak na državnu cestu ili rekonstrukciju postojećih priključaka potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju u skladu s Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu (NN 95/14) te ishoditi suglasnost hrvatskih cesta d.o.o. u skladu s člankom 51. Zakona o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19 i 144/21).</p> <p>U cilju zaštite državne ceste potrebno je poštivati zaštitni pojas u skladu s člankom 55. Zakona o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19 i 144/21).</p>

Promet u mirovanju	Da	Ne	<p>Uređuju se normativi za broj parkirališnih ili garažnih mjesta zavisno od namjene, pri čemu se povećava površina po 1PM, odnosno smanjuje broj PM u obuhvatu</p> <p>Za autobusni kolodvor propisuje se potreba za prometno-tehnološkim projektom s izračunom broja PM</p>
Pošta i telekomunikacije	Da	Ne	<p>Određuju se uvjeti za planiranje koridora za novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za općinsko središte: podzemno u zoni pješačkih staza ili zelenih površina - za ostala naselja: podzemni i/ili nadzemno u zoni pješačkih staza ili zelenih površina - za međunarodno, magistralno i međumjesno povezivanje: podzemno slijedeći koridore prometnica ili željezničkih pruga. Iznimno, kada je to moguće, samo radi bitnog skraćivanja trasa, koridor se može planirati i izvan koridora prometnica ili željezničkih pruga vodeći računa o pravu vlasništva. - Za izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova planirati dogradnju, odnosno rekonstrukciju te eventualno proširenje radi implementacije novih tehnologija i/ili kolokacija odnosno potreba novih operatora, vodeći računa o pravu zajedničkog korištenja od strane svih operatora. - Novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, odrediti planiranjem postave baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvata na izgrađenim građevinama i rešetkastim i/ili jednocjevnim stupovima u gradovima, naseljima i izvan njih, bez detaljnog definiranja (točkastog označavanja) lokacija različito za: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gradove i gusto naseljena područja ili njihove dijelove i to posebno za brdovito i posebno za ravničasta područja ▪ Ostala naselja i to posebno za brdovita i ravničarska područja; <p>Vodeći računa o mogućnosti pokrivanja tih područja radijskim signalom koji će se emitirati radijskim sustavima smještenim na te antenske prijvate (zgrade i/ili stupove) uz načelo zajedničkog korištenja od strane svih operatora-koncesionara, gdje god je to moguće.</p> <p>Pri određivanju detaljnijeg položaja samostojećeg antenskog stupa za prijem i emitiranje signala potrebno je izbjegavati gradnju na područjima namijenjenima pretežito stanovanju. Iznimno, izgradnja samostojećih antenskih stupova na spomenutim područjima moguća je ukoliko se</p>

			<p>drugačije ne može osigurati kvalitetna pokrivenost signalom elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Samostojeći antenski stupovi za prijem i emitiranje signala ne mogu se graditi na područjima namijenjenim za zdravstvene, predškolske i školske sadržaje i javne parkove. Ukoliko je neophodno graditi samostojeći antenski stup unutar građevinskog područja, prioritetno odabrati smještaj unutar područja gospodarske, komunalno-servisne, infrastrukturne i slične namjene.</p> <p>Ne planirati smještaj samostojećih antenskih stupova na područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode, a posebice na područjima zaštićenim u kategoriji nacionalni park, strogi rezervat i posebni rezervat, te ostalim kategorijama ukoliko zaštićeno područje obuhvaća malu površinu</p>
<p>Dalekovodi</p>	<p>Da</p>	<p>Da</p>	<p>Kao građevine od važnosti za Državu na području Općine definiraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalekovod 400 kV Dobrinjče – HE Zakučac - Dalekovod 400 kV Konjsko-Zagvozd <p>Briše se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalekovod 400 kV Mostar-Zakučac, planirani <p>Kao građevine od važnosti za Županije definiraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trafostanica TS 30/110 kV Katuni - DV 110 kV Kraljevac – Lukovac - DV 110 kV Kraljevac – Katuni - DV 110 kV Katuni - Zagvozd - <p>Briše se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TS 110/30 Katuni - DV 110 kV Kraljevac – Imotski - DV 110 kV Kraljevac – Buško Blato <p>Za dalekovode na području Općine propisuju se širine zaštitnih koridora kako slijedi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dalekovod 400kV - zaštitni koridor 80 metara (40 + 40 od osi DV-a), - dalekovod 400 kV - zaštitni koridor 70 metara (35 + 35 od osi DV-a), - dalekovod 220kV - zaštitni koridor 50 metara (25 + 25 od osi DV-a), - dalekovod 110 kV - zaštitni koridor 40 metara (20 + 20 od osi DV-a),

Energetika – sunčane elektrane	Da	Ne	<p>Planom se predviđa izgradnja sunčanih elektrana i ostalih pogona za korištenje energije sunca.</p> <p>Briše se mogućnost izgradnje solarne elektrane toplane na energiju sunca.</p> <p>Uređuju se kriteriji za određivanje površina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - solarne elektrane-toplane se ne mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu I. i II. bonitetne klase, (briše se) - Sunčane elektrane nije dozvoljeno graditi na osobito vrijednom poljoprivrednom zemljištu (P1) i vrijednom obradivom zemljištu (P2) i površinama pod višegodišnjim nasadima koji su dio tradicijskog identiteta agrikulturnog krajolika. (dodaje se) - provedeni istražni radovi, - ovi objekti ne mogu se graditi na područjima izvorišta voda, zaštićenih dijelova prirode i krajobraznih vrijednosti, - veličinu i smještaj površina odrediti sukladno analizi zona vizualnog utjecaja, - površine odrediti na način da ne stvaraju konflikte s telekomunikacijskim i elektroenergetskim prenosnim sustavima, - sunčane elektrane i ostali pogone za korištenje energije sunca se sastoje od više cjelina (solarnih i fotonaponskih modula spremnika tople vode, elektroenergetskih objekata-strojeva, instalacija i mreža, razvoda i instalacija tople vode, priključka na lektroenergetsku mrežu, itd.). Prostor ispod solarnih i fotonaponskih modula je slobodan i koristi se u skladu s namjenom prostora, - interni rasplet elektroenergetske mreže u sunčanoj elektrani mora biti kabliran, - predmet zahvata u smislu građenja je izgradnja sunčanih elektrana, pristupnih puteva, kabliranja i TS, - nakon isteka roka amortizacije objekti se moraju zamijeniti ili ukloniti, te zemljište privesti prijašnjoj namjeni, - udaljenost sunčane elektrane od prometnica visoke razine uslužnosti je minimalno 200 metara zračne linije, - udaljenost od ostalih prometnica minimalno 100 metara zračne udaljenosti, - udaljenost od granice naselja i turističkih zona minimalno 500 metara zračne udaljenosti, - udaljenost od zračne luke je minimalno 400 metara izvan uzletno-sletnog koridora, (briše se) - udaljenost od zračne luke potrebno je odrediti u skladu s međunarodnim propisima, a minimalno 800 metara izvan uzletno-sletnog koridora (dodaje se) - moguće je natkrivanje odmorišta uz autocestu postavljanjem sunčanih elektrana (dodaje se) - ovi objekti grade se u skladu sa ekološkim kriterijima i mjerama zaštite okoliša.

			<p>Za potrebe izgradnje, montaže opreme i održavanja sunčanih elektrana dozvoljava se izgradnja prilaznih makadamskih puteva unutar prostora elektrane.</p> <p>Priključak na javnu cestu moguć je uz suglasnost nadležnog društva za upravljanje, građenje i održavanje pripadne javne ceste i u skladu s važećim propisima.</p> <p>Prilikom formiranja područja za gradnju sunčanih elektrana (i drugih obnovljivih izvora energije) potrebno je nadležnom konzervatorskom odjelu dostaviti planove postavljanja mjernih stanica, te korištenja i probijanja pristupnih puteva s obzirom da su već u toj fazi moguće devastacije i štete na kulturnoj baštini, u prvom redu arheološkim lokalitetima.</p> <p>U postupku konačnog određivanja površina za gradnju sunčanih elektrana osobito je potrebno valorizirati površine šuma i šumskog zemljišta u svrhu očuvanja stabilnosti i bioraznolikosti šumskog ekosustava, na način da se ne usitnjavaju šumski ekosustavi i ne umanjuju boniteti staništa divljih životinja.</p> <p>Unutar površina određenih kao makrolokacije za izgradnju sunčanih elektrana, površine šuma i šumskih zemljišta tretiraju se kao površine u istraživanju.</p> <p>Povezivanje, odnosno priključak sunčane elektrane na elektroenergetsku mrežu sastoji se od: pripadajuće trafostanice smještene u granici obuhvata planirane sunčane elektrane i priključnog dalekovoda/kabela na postojeći ili planirani dalekovod ili na postojeću ili planiranu trafostanicu.</p> <p>Sunčani kolektori mogu se planirati prostornim planovima općina i gradova kao energetska potpora sustava vodoopskrbe (vodocrpilišta, crpne stanice, sustavi za odvodnju i pročišćavanje). Planiranje ovakvih sunčanih kolektora moguće je samo u zaobalnom dijelu Županije. Ovi objekti mogu se postavljati kao krovni prihvat (na krovovima građevina ili unutar građevinske parcele s tim da ne zauzimaju više od 40% njene površine</p>
<p>Energetika - vjetroelektrane</p>	<p>Da</p> <p>Da</p>	<p>Da</p> <p>Ne</p>	<p>Određene su dvije makrolokacije vjetroelektrana: Katuni i Brdo umovi.</p> <p>Dopisuju se uvjeti i kriteriji za određivanje površina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sukladno smjernicama Stručnog priručnika za procjenu utjecaja zahvata na velike zvijeri, sustav sunčanih elektrana planirati na međusobnoj udaljenosti od minimalno 1 km te na istoj

			<p>udaljenosti od postavljenih vjetroagregata kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri očuvali migracijski koridori velikih sisavaca,</p> <ul style="list-style-type: none"> - u daljnjim fazama razvoja projekata, smještaj sunčanih elektrana ograničiti izvan površina uređajnih razreda visokih šuma te vrijednih panjača, a prostorni položaj navedenih uređajnih razreda potrebno je utvrditi koristeći podatke programa gospodarenja šumama predmetnih gospodarskih jedinica, - nakon isteka roka amortizacije objekti se moraju zamijeniti ili ukloniti, te zemljište privesti prijašnjoj namjeni. <p>Uvodi se mogućnost planiranja postrojenja za pohranu električne energije. Postrojenje za pohranu električne energije ("Energy Storage") su uređaji kojima se osigurava konstantna opskrba električnom energijom, posebno u slučaju korištenja energije iz obnovljivih izvora (vjetroelektrane, sunčane elektrane). Ova postrojenja grade se izvan građevinskog područja u blizini većih trafostanica odgovarajućeg napona i snage, a sastoje se od više tipskih funkcionalnih kontejnera koji su povezani međusobno i dalekovodom s trafostanicom. Postrojenje se gradi na način da se u najvećoj mogućoj mjeri koriste neotrovni i nezapaljivi materijali te provodi zaštita od incidentnih situacija. Manja postrojenja za pohranu električne energije ("Energy Storage") do 10 MW, mogu se graditi unutar prostora planiranog za razvoj obnovljivih izvora energije (vjetroelektrana i sunčanih elektrana).</p>
<p>Plinoopskrba</p>	<p>Da</p>	<p>Ne</p>	<p>Uređuju se uvjeti gradnje plinoopskrbne mreže</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaštitni koridor magistralnog plinovoda unutar kojeg je zabranjena bilo kakva gradnja bez suglasnosti društva nadležnog za upravljanje plinovodom iznosi 60 m (30 m obostrano od osi plinovoda). U postupku odobrenja zahvata u prostoru u koridorima plinovoda potrebno je poštovati uvjete iz važećih propisa. - Horizontalni i vertikalni razmaci između plinske cijevi i ostalih građevina komunalne infrastrukture (instalacija) bit će u skladu sa važećom zakonskom regulativom. - Smještaj trase planiranih plinovoda utvrđuje se u pojasu pješačkih staza i kolnika, sukladno propisima DIN 1998. - Cijevi plinovoda potrebno je polagati s nadslojem min 1,2 m u prometnici i pješačkim stazama, odnosno 0,8 m u zelenoj površini. U slučaju manjeg nadsloja potrebno je izvesti zaštitu cijevi. - Prijelazi plinovoda ispod ceste, vodotoka ili željezničke pruge izvode se obavezno u zaštitnim cijevima. - Projektiranje i izgradnja distributivne plinske mreže mora biti izvršeno sukladno važećoj zakonskoj regulativi.

			Korekcije trasa i položaja plinovoda ili djelomično izmještanje objekata koje proizlaze iz provedenih studija iz područja zaštite prirode, zaštite okoliša i zaštite kulturnih dobara, ne smatraju se izmjenom Plana.
Vodopostroba i odvodnja	Da	Ne	Način odvodnje, priključenja, pročišćavanja i ispuštanja u prijemnik otpadnih voda uskladit će se odredbama „Odluke o odvodnji otpadnih voda Aglomeracije Omiš“.
MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA			
Zaštita kulturne baštine	Da	Ne	<p>Određuju se nepokretna kulturna dobra prema vrstama, te se navode dobra upisana u Registar kulturnih dobara.</p> <p>Prije početka bilo kakvih zahvata, promjena i intervencija na kulturnim dobrima (nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području unutar granica kulturnog dobra), potrebno je od Konzervatorskog odjela u Imotskom zatražiti potrebne suglasnosti, uvjete i mišljenje, odnosno ishoditi sve potrebne akte za odobrenje bilo kakve intervencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posebne uvjete zaštite - u postupku izdavanja lokacijske dozvole, u postupku izdavanja građevinske dozvole, za građenje i radove koji se obavljaju na temelju glavnog projekta, a za koje nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu. - prethodno odobrenje za radove - za građenje i radove koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta te za radnje koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem. Nadležno tijelo ovlašteno je prije izdavanja prethodnog odobrenja prema potrebi utvrditi posebne uvjete zaštite kulturnog dobra. <p>Sve građevinske i druge intervencije na sakralnim i civilnim kulturnim dobrima (registriranim, preventivno zaštićenim ili evidentiranim) određuju se isključivo temeljem detaljne planske i projektno-tehničke dokumentacije (arhitektonski projekt sa troškovnikom radova, projekt građevinsko-konstruktivne sanacije, dokumentacija protupotresnog ojačanja objekta) kojima obavezno prethode arhitektonski snimak postojećeg stanja te po potrebi konzervatorska studija/elaborat, konzervatorsko-restauratorski i arheološki istražni radovi. Na temelju ranije spomenute dokumentacije potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove od Konzervatorskog odjela u Imotskom. Dokumentaciju moraju izraditi projektanti sa licencom, odnosno dopuštenjem za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje izdaje</p>

			Ministarstvo kulture i medija. Radove treba izvesti pod stručnim nadzorom konzervatora Konzervatorskog odjela u Imotskom.
Područja arheološke baštine	Da	Ne	<p>Uređuju se mjere zaštite arheoloških lokaliteta</p> <p>Arheološka nalazišta, lokaliteti i zone koji su istraženi ili potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet prostora. Na području Općine Šestanovac samo ih je vrlo malen broj istražen, dokumentiran i prezentiran. Upravo zbog stupnja neistraženosti svrstavaju se u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara. Većina lokaliteta indicirana je na temelju slučajnih nalaza, no veći broj čini skupina potencijalnih nalazišta, pretpostavljenih na temelju indikativnih toponima, geomorfološkog položaja, povijesnih podataka, kontinuiteta naseljavanja, te brojna područja uz materijalne ostatke povijesnih građevina.</p> <p>Arheološka nalazišta, lokalitete i zone utvrđene ovim Planom potrebno je detaljno istražiti, te planskim dokumentima nižeg reda utvrditi način njihovog korištenja. Unutar izgrađenih područja naselja preporuča se detaljno istraživanje arheoloških lokaliteta do sterilnog sloja te će se, sukladno rezultatima valorizacije, odlučiti o mogućnostima gradnje. Na izuzetno važnim arheološkim lokalitetima gradnja neće biti moguća.</p> <p>Zaštita arheološke baštine regulirana je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99 i 62/20) u člancima 45. - 50.</p> <p>Na području arheološkog lokaliteta, nalazišta ili zone te u njihovoj neposrednoj blizini, potrebno je prije svih zahvata, intervencija i radova, od nadležnog Konzervatorskog odjela u Imotskom ishoditi sve potrebne zakonom propisane suglasnosti i akte prema člancima 60., 61., 61.a, 61.b i 62: Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 152/14, 62/20, 117/21): posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje za radove.</p> <p>Na području arheološkog lokaliteta, nalazišta ili zone u kojem se predviđa izgradnja objekata bilo kakve vrste, obvezuje se nositelj zahvata (investitor) da tijekom izrade istražnih radova osigura arheološko istraživanje i sondiranje terena, rezultat kojeg mora biti detaljno pozicioniranje arheoloških nalaza u prostoru i njihova valorizacija. Ovisno o rezultatima istraživanja, nadležno tijelo odlučiti će da li je gradnja moguća, odnosno ako je gradnja moguća, u kojem obliku i pod kakvim uvjetima. Arheološka istraživanja se provode na temelju rješenja nadležnog Konzervatorskog odjela, a troškove navedenih istraživanja snosi investitor.</p> <p>Sukladno članku 45. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla naiđe na</p>

			arheološko nalazište ili nalaze, izvođač radova dužan je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo za zaštitu kulturnih dobara, koje će poduzeti mjere osiguranja i zaštite nalaza ili nalazišta, a koje može donijeti i rješenje o privremenoj obustavi radova te daljnjem postupanju sukladno članku 46. ranije spomenutog Zakona.
Mjere zaštite kultiviranog krajolika	Da	Ne	Uređuju se mjere zaštite kulturnih krajobraza. Potiče se obnova zapuštenih suhozidnih krajolika s vinogradima i maslinicima
MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ			
Mjere zaštite i spašavanja	Da	Ne	Primjenjuju se odredbe važećih propisa i dokumenata propisanih posebnim zakonom, a osobito: <ul style="list-style-type: none"> - Procjena rizika od velikih nesreća za Općinu Šestanovac - Zakon o sustavu civilne zaštite (NN broj 82/15, 118/18, 31/20 i 20/21). - Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN broj 29/83, 36/85 i 42/86.) - Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (NN broj 49/17). - Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN broj 69/16). - Pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva (NN broj 69/16) - Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN broj 44/14, 31/17 i 45/17). - Zakon o prostornom uređenju (NN broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19) - Zakon o zaštiti okoliša (NN broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18).
MJERE PROVEDBE PROSTORNOG PLANA			
Obveza izrade prostornih planova detaljnije razine	Da	Da	Planom se utvrđuje obveza izrade prostornih planova užih područja: <ul style="list-style-type: none"> UPU Kreševo R1 – Gold igralište UPU Šestanovac R4 – športski centar UPU Grabovac R4 – športski centar

			<p>UPU Šestanovac K – Šestanovac istok</p> <p>UPU Katuni K</p> <p>UPU Šestanovac T1 – hotel</p> <p>UPU Kreševo T2 – turističko naselje</p> <p>UPU Žeževica T2 – turističko naselje</p> <p>UPU Šestanovac T3 – kamp/glamping</p>
Rekonstrukcija postojećih građevina izvan građevinskog područja	Da	Ne	Propisuju se uvjeti rekonstrukcije

2.1 Teritorijalni kontekst

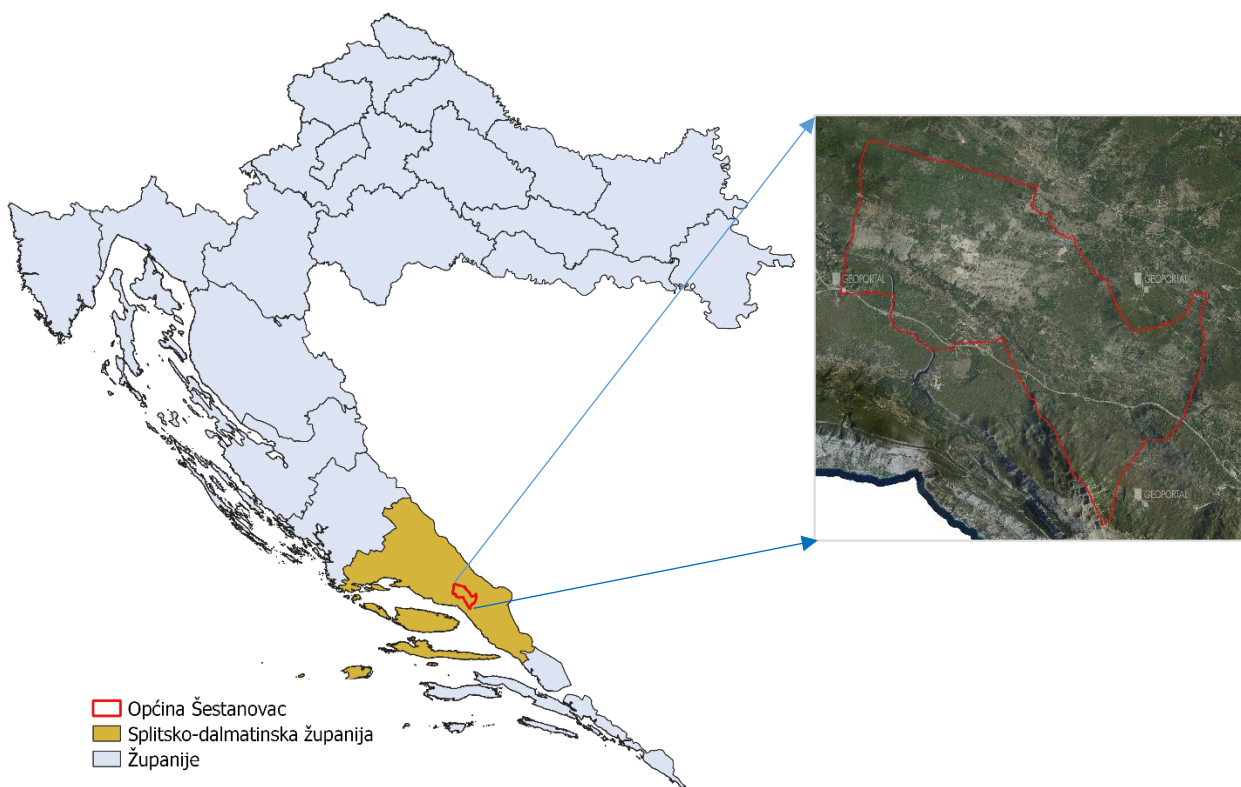
Općina Šestanovac pripada dalmatinskom zaleđu Splitsko-dalmatinske županije koja pripada NUTS II regiji (Jadranska Hrvatska). Općina se nalazi u južnom dijelu županije te je omeđena kanjonom rijeke Cetine na jugu, brdom Kreševnica na sjeverozapadu, te Biokovom na jugoistoku. Općina ima status brdsko-planinskog područja na području Splitsko-dalmatinske županije.

U sastavu Općine nalazi se pet naselja: Grabovac, Katuni, Kreševo, Šestanovac i Žeževica.

Sukladno popisu iz 2021. godine na području Općine živi 1.669 stanovnika što je najmanji broj stanovnika otkad se provode službeni popisi. Površinom zauzima 85 km², odnosno 1,87% površine županije. Na području Općine prisutan je trend opadanja stanovništva, te je karakterizira izrazito staro stanovništvo, kao posljedica općih trendova depopulacije, napuštanja tradicionalnih djelatnosti te posljedično slabu zaposlenost i razvoj komunalne infrastrukture.

Općinu karakterizira povoljan geoprometni položaj, te njome prolaze važni cestovni pravci poput autocesta A1 (Zagreb-Split Dubrovnik), državna cesta DC 39 Gr. BiH – Aržano – Cista Provo – rotor Šestanovac – Dubci (D8) te državna cesta DC 62 Šestanovac (D39) – Zagvozđ – Vrgorac – Kula Norinska – Metković (D9). Stanje cestovne mreže međutim je nezadovoljavajuće i u odnosu na sigurnosti i razinu uslužnosti, dok sustav javnog prijevoza ne zadovoljava potrebe stanovništva.

Povoljna klima i prirodni resursi omogućavaju razvoj poljoprivredne proizvodnje, s posebnim naglaskom na ekološku proizvodnju, međutim kao preduvjet se nameće razvoj komunalne i ostale infrastrukture.

Slika 1. Položaj Općine Šestanovac u Republici Hrvatskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji

3. ODNOS PROSTORNOG PLANA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA

Sukladno odredbama *Zakona o zaštiti okoliša* (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 3/17), Strateška studija procjenjuje i usklađenost Prostornog plana s ostalim relevantnim planovima i programima te način na koji su ciljevi zaštite i očuvanja okoliša i prirode uzeti u obzir pri izradi dokumenta. U tu svrhu, kao i svrhu određivanja ciljeva zaštite okoliša strateške procjene, analizirani su dokumenti navedeni u nastavku, dok je sama analiza prikazana u Prilogu 2 unutar poglavlja 15 studije.

Popis analiziranih dokumenata:

- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17) i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99, 84/13)
- Program ruralnog razvoja 2014.-2020.
- Strategija razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine
- Glavni plan razvoja turizma Splitsko – dalmatinske županije
- Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. do 2030. godine (NN 84/17)
- Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)
- Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (NN 66/16)
- Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine (147/21)
- Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje do 2030. godine
- Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03)
- Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u RH za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN 139/13)
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20)
- Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. godine do 2030. godine
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN130/05)
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. (NN 3/17)

- Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. (NN 147/21)
- Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. (NN 143/21)
- Plan razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2022.-2027.
- Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.

4. PODACI O POSTOJEĆEM STANJU OKOLIŠA NA PODRUČJU OBUHVATA PROSTORNOG PLANA I PROCJENA MOGUĆEG RAZVOJA OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PROSTORNOG PLANA

4.1 Postojeće stanje okoliša

U ovom se poglavlju daje trenutno stanje okoliša na području Općine Šestanovac, u cilju pružanja konteksta za razumijevanje potencijala za razvoj pozitivnih i negativnih učinaka koji mogu proizaći iz provedbe Prostornog plana. Pored trenutnog, opisani su i trendovi razvoja stanja određene sastavnice okoliša, kao i stanje te razvoj glavnih gospodarskih sektora, kako bi se identificirali pritisci koje ti sektori čine na okoliš.

Osnovu za prikupljanje podataka činili su javno dostupni podaci različitih sektorskih dokumenata državne i regionalne razine, a koji su usuglašeni s mišljenjima javnopravnih tijela koja su sudjelovala u postupku određivanja sadržaja studije, odnosno koja su dostavila tijela koja sudjeluju u postupku. U slučaju nepodudaranja podataka, za potrebe procjene razmatrali su se zabilježeni opći trendovi i relativni odnosi, umjesto apsolutnih pokazatelja, koji se na strateškoj razini ne smatraju toliko bitnima.

4.1.1 Kvaliteta zraka

4.1.2 Kvaliteta zraka

Budući da ne postoje mjerne postaje zraka unutar Općine Šestanovac, za ocjenu kvalitete zraka u Općini sagledani su podaci MINGOR, odnosno Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju RH u 2020. godini, te podaci iz ROO.

Uredbom o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju RH (NN 1/14) određeno je pet zona i četiri aglomeracije za potrebe praćenja kvalitete zraka. Istom Uredbom određene su i razine onečišćenosti zraka prema donjim i gornjim pragovima procjene.

Prema članku 5. Uredbe o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju RH (NN 1/14), Općine Šestanovac nalazi se zoni HR 5 Dalmacija. Navedena zona obuhvaća 4 županije na području Dalmacije: Zadarska županija, Šibensko – kninska županija, Splitsko-dalmatinska županija (izuzimajući aglomeraciju HR ST) i Dubrovačko – neretvanska županija.

Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području RH za 2020. godinu sadrži ocjenu kvalitete zraka u zonama i aglomeracijama s mjernih mjesta definiranih člankom 4. Uredbe o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 65/16).

Razine onečišćenosti zraka, određene su prema donjim i gornjim pragovima procjene za onečišćujuće tvari s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi te s obzirom na zaštitu vegetacije. Razine onečišćenosti zraka za Općinu Šestanovac, odnosno zonu HR 5 određene su u tablicama u nastavku.

U zoni Dalmacija (HR 5) u 2020. godini mjerenja razine onečišćenosti NO₂ nisu provođena te je ocjena dana objektivnom/ekspertnom procjenom na osnovu rezultata mjerenja u zoni Istra (HR 4), kao zone s najslabijim meteorološkim uvjetima.

Tablica 2. Razine onečišćenosti zraka s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi

Oznaka zone	Razina onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi							
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen, benzo(a)piren	Pb, As, Cd, Ni	CO	O ₃	Hg
HR 5	<DPP	<DPP	<GPP	<DPP	<DPP	<DPP	>DC	<GV

DPP – donji prag procjene,

GPP – gornji prag procjene,

DC – dugoročni cilj za prizemni ozon,

GV – granična vrijednost

Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području RH za 2020. godinu, MINGOR

U zoni HR 5 tijekom 2020. godine zrak je bio I. kategorije s obzirom na ozon, dušikov oksid, lebdeće čestice. Sumporov dioksid, dušikov dioksid, ugljikov monoksid, benzen, benzo(a)piren ocjenjeni su objektivnom procjenom i njihove vrijednosti ne prelaze granične vrijednosti propisane Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12, 84/17, 77/20).

Tablica 3. Razine onečišćenosti zraka u odnosu na donje i gornje pragove procjene za zaštitu zdravlja ljudi u aglomeraciji HR 5 Dalmacija u 2020. godini.

Zona	Broj sati prekor. u kal. god.	Broj dana prekoračenja u kal. godini				Srednja godišnja vrijednost									
		NO ₂	SO ₂	CO	PM ₁₀	O ³	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb u PM ₁₀	C ₆ H ₆	Cd u PM ₁₀	As u PM ₁₀	Ni u PM ₁₀	Bap u PM ₁₀
HR 5	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	>DC	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	<DPP	NA

DPP – donji prag procjene

GPP – gornji prag procjene

DC – dugoročni cilj za prizemni ozon

NA - neocijenjeno

Fiksna mjerenja	Objektivna procjena
-----------------	---------------------

Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području RH za 2020. godinu, MINGOR

Procjenjivanje razine onečišćenosti zraka se uz mjerenja na stalnim mjernim mjestima provodi i metodom objektivne procjene.

Podaci Godišnjeg izvještaja nisu objektivni za ocjenu stanja kvalitete zraka na području Općine, ali biti će relativni pokazatelji stanja zraka na širem području.

U 2020. godini na promatranim postajama Državne mreže (Polača, Vela straža, Hum) određena je I. kategorija kvalitete zraka, osim onečišćenja ozonom što nije posljedica samo emisija unutar promatrane zone već je to onečišćenje koje je karakteristično na razini cijele Hrvatske, zbog geografskog položaja i klimatskih uvjeta (**Tablica 4**).

Tablica 4. Kategorizacija kvalitete zraka na mjernim postajama predmetne zone u 2020. god.

Zona	Županija	Mjerna mreža	Mjerna postaja	Onečišćujuća tvar	Kategorija kvalitete zraka	
HR 5	Zadarska	Državna mreža	Polača (Ravni kotari)	*PM ₁₀ (auto.)	I kategorija	
				*PM _{2,5} (auto.)	I kategorija	
				**O ₃	II kategorija	
			Vela straža (Dugi otok)	PM ₁₀ (auto.)	I kategorija	
				PM _{2,5} (auto.)	I kategorija	
				**O ₃	II kategorija	
	Splitsko-dalmatinska	Hum (otok Vis)	*PM ₁₀ (auto.)	I kategorija		
			*PM _{2,5} (auto.)	I kategorija		
			**O ₃	II kategorija		
	Dubrovačko-neretvanska	Zračna luka Dubrovnik	Zračna luka Dubrovnik	Opuzen	O ₃	II kategorija
				NO ₂	I kategorija	
				SO ₂	I kategorija	
benzen				I kategorija		
PM ₁₀ (auto.)				I kategorija		
PM _{2,5} (auto.)				I kategorija		
O ₃	I kategorija					

Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području RH za 2020. godinu, MINGOR

Na području Općine nisu evidentirani subjekti s emisijama u zrak prijavljeni u Registar onečišćivača okoliša u 2021. godini. Uzimajući u obzir dostupne podatke, kvaliteta zraka se na području Općine Šestanovac može ocijeniti dobrom.

4.1.3 Klima i klimatske promjene

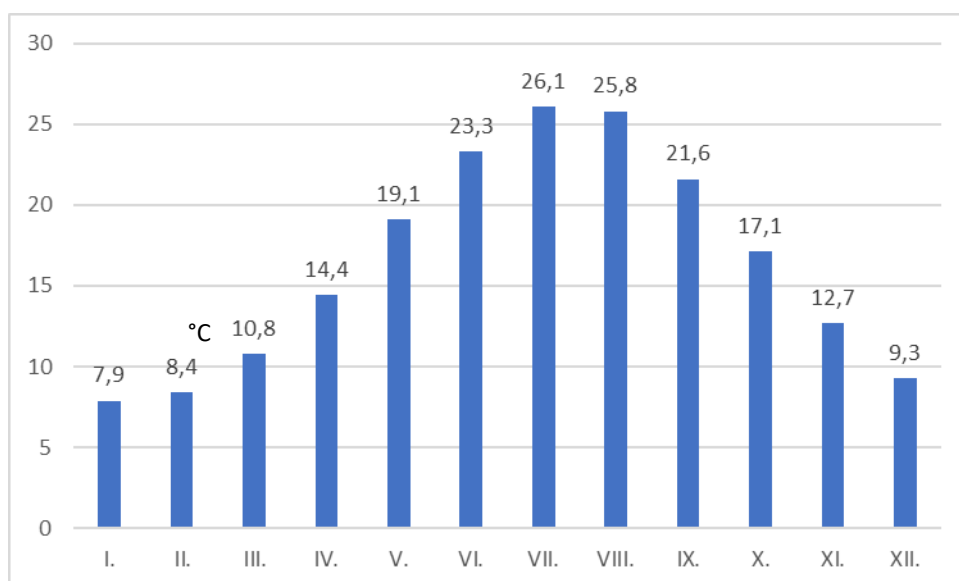
4.1.3.1 Klima Općine Šestanovac

Prema Köppenovoj klasifikaciji klime definiranoj prema srednjem godišnjem hodu temperature zraka i količine oborine područje općine Šestanovac pripada Cfb tipu klime (umjerena topla vlažna klima s toplim ljetom), ali pod utjecajem Jadranskog mora prisutna je i Cfa (umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom).

Za potrebe ove Strateške studije korišteni su dostupni podaci Državnog hidrometeorološkog zavoda sa mjerne postaje Split Marjan.

Temperaturne karakteristike, kao i oborine analizirane postaje sukladne su klimatskim karakteristikama prevladavajućem tipu klime. Analizirana je srednja mjesečna temperatura zraka za razdoblje od 1948. do 2021. godine te srednje mjesečne vrijednosti oborina.

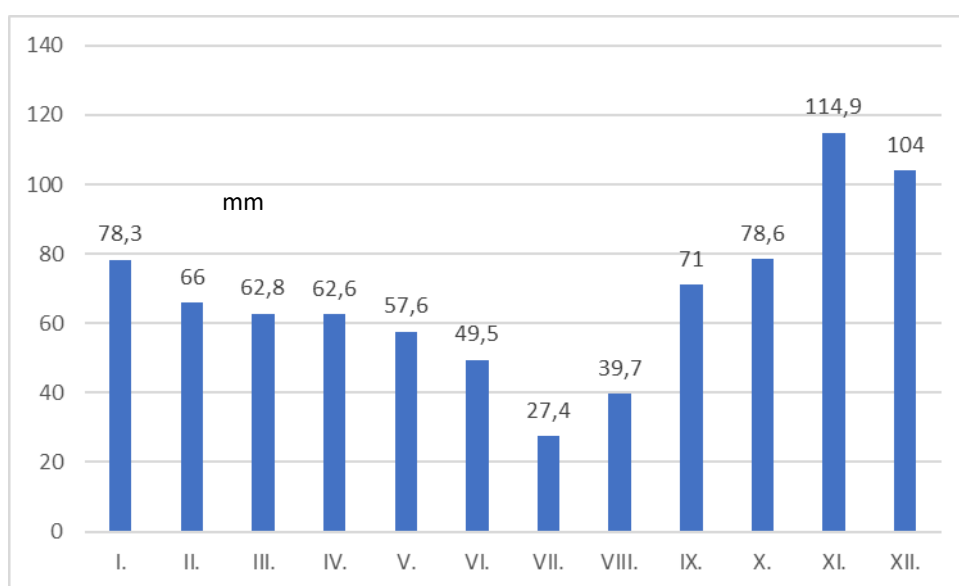
Na predmetnom području najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 26,1° C, a najhladniji mjesec je siječanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 7,9° C (**Slika 2**). Prosječno trajanje osunčavanja je oko 350 sati u srpnju te oko 120-130 sati u prosincu i siječnju.

Slika 2. Srednje mjesečne vrijednosti temperature, Split Marjan, 1948.-2021.

Izvor: DHMZ

Srednji mjesečni maksimum oborina je u studenom, dok je minimum u srpnju (**Slika 3**). Ovakva raspodjela oborina (sa maksimumom padalina u zimskom periodu te minimumom u ljetnom periodu) tipična je za sredozemnu klimu. Od oborina je najučestalija kiša, dok je snijeg rijetka pojava i u pravilu se ne zadržava dugo. Prosječan broj dana sa snijegom iznosi 1 dan u siječnju i veljači.

Slika 3. Srednje mjesečne vrijednosti oborina, Split Marjan, 1948.-2021.

Izvor: DHMZ

Od vjetrova na području Općine najizraženiji su jugo (jugoistočnjak) i bura (sjeveroistočnjak) koji su prisutni tokom cijele godine. Bura i jugo imaju najizrazitije djelovanjem zimi, čija je učestalost od 35 do 55 % godišnje. Dok je u ljeto i proljeće najučestaliji maestral koji puše sa smjera sjeverozapada i ima

termoregulacijsku aktivnost jer kao morski vjetar donosi svježinu. Nasuprot 'maestralu puše levant – svjež i istočni vjetar.

4.1.3.2 Klimatske promjene

Klimatske promjene predstavljaju rastuću prijetnju u 21. stoljeću i predstavljaju izazov za cijelo čovječanstvo jer utječu na sve aspekte okoliša i gospodarstva te ugrožavaju održivi razvoj društva. Klimatske promjene utječu na učestalost i intenzitet ekstremnih vremenskih nepogoda, poput ekstremnih padalina, poplava, bujica, erozije, oluje, suše, toplinske valove ili požare i na postepene klimatske promjene, poput porasta temperature zraka, tla i vodenih površina, podizanje razine mora, širenje pustinja).

Ljudske aktivnosti prevladavajuća su sila najvećim dijelom odgovorna za globalno zagrijavanje zabilježeno tijekom proteklih 150 godina. Te aktivnosti doprinose klimatskim promjenama uzrokovanjem promjena u Zemljinoj atmosferi zbog velikih količina stakleničkih plinova. Prema dosadašnjim spoznajama najviše stakleničkih plinova nastaje zbog pojačane industrijske aktivnosti (izgaranje fosilnih goriva). Zbog toga Pariški sporazum o klimatskim promjenama, čija je vrha poboljšanje Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, obavezuje države svijeta da se pojača globalni odgovor na opasnost od klimatskih promjena, djelujući u tri smjera. Jedno je zadržati povećanje globalne prosječne temperatura na razini znatno nižoj od 2°C u odnosu na predindustrijsko razdoblje i ulaganje napora na ograničenje povišenja temperatura na 1,5°C iz nad razine u predindustrijskom razdoblju, drugo povećati mjera prilagodbe klimatskim promjenama i poticanjem otpornosti na klimatske promjene i razvoja s niskim razinama emisija stakleničkih plinova kako bi se smanjile štete od klimatskih promjena, te zadnje uskladiti financijske tokove s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske sporazume.

Izvrješće Međuvladinog panela za klimatske promjene iz 2019. godine daje podatak da je globalni trend porasta temperature na +1,1°C te ako se nastavi povećavati koncentracija stakleničkih plinova sadašnjom brzinom globalno zagrijavanje će vjerojatno dosegnuti 1,5°C između 2030. i 2052. godine.

Utjecaj klimatskih promjena ovisi o nizu čimbenika te će intenzitet utjecaja biti različit ovisno o geografskom položaju, stupnju razvijenosti i ranjivosti područja. Tako je Sredozemna regija, prema međunarodnim rezultatima klimatskog modeliranja prepoznata kao klimatski "vruća točka" te je već dosegnut prosječni porast od 1,5°C s izraženim utjecajima klimatskih promjena (ekstremni vremenski događaji, širenje sušnih područja i podizanje razine mora) Republika Hrvatska se, zbog svojeg zemljopisnog položaja, ekoloških i okolišnih posebnosti i gospodarske orijentacije, može smatrati zemljom izuzetno osjetljivom na klimatske promjene¹.

Klimatske promjene na razini Republike Hrvatske

Klimatske promjene u Republici Hrvatskoj u razdoblju 1961. – 2010. godine² analizirane su pomoću trendova godišnjih i sezonskih srednjih, srednjih minimalnih i srednjih maksimalnih temperatura zraka i indeksa temperaturnih ekstrema, zatim godišnjih i sezonskih količina padalina i indeksa padalina kao

---

² Sedmo nacionalno izvješće i treće dvogodišnje izvješće Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC).

i sušnih i kišnih razdoblja. Rezultati analize pokazuju da je tijekom proteklog 50-godišnjeg razdoblja došlo do zatopljenja u cijeloj Republici Hrvatskoj. Trendovi godišnje temperature zraka su pozitivni i značajni, a temperaturne promjene su veće u kontinentalnom dijelu zemlje nego na obali i u dalmatinskoj unutrašnjosti. Uočeno zatopljenje očituje se i u pozitivnim trendovima toplih temperaturnih indeksa (povećanje broja toplih dana i noći te duže trajanje toplih, odnosno suših razdoblja) te u negativnim trendovima hladnih temperaturnih indeksa (smanjenje broja hladnih dana i noći te smanjenje perioda trajanja hladnih razdoblja). Isto tako, tijekom 50-godišnjeg razdoblja (1961.-2010.) godišnje količine oborina pokazuju prevladavajuće nesignifikantne trendove koji su pozitivni na istoku zemlje (zbog povećanja oborina u jesenskom periodu – porast broja dana s velikim količinama oborina i u manjoj mjeri u proljeće i ljeto), dok je na ostalim područjima Hrvatske zabilježen negativni trend godišnjih količina oborina. Statistički značajno smanjenje utvrđeno je na postajama u planinskom području Gorskog kotara i u Istri, kao i na južnom priobalju. Prema rezultatima najizraženije promjene sušnih razdoblja zabilježene su u jesenskim mjesecima kada je u cijeloj RH uočen statistički značajan negativan trend. U ostalim je sezonama trend sušnih razdoblja za obje kategorije slabije izražen. Za potrebe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama iz 2017. godine provedeno je opsežno klimatsko modeliranje promjene klime do 2040. godine i pogledom na 2070. godinu prema IPCC definiranom scenariju, koristeći regionalni klimatski model „RegCM” na prostornoj rezoluciji 12,5 km. Sukladno modelu, srednje sezonske temperature zraka na 2 m te izvedene temperaturne veličine ukazuju na vrlo vjerojatnu mogućnost zagrijavanja u svim sezonama s amplitudom promjena. Ovisno o temperaturnom parametru, raspon projiciranog zagrijavanja je od 1 do 2,75°C u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000. Promjene u srednjim sezonskim ukupnim količinama oborine ovise o sezoni pri čemu se očekuje porast zimskih količina oborina i smanjenje ljetnih količina oborina na području čitave RH. Također, projekcije za maksimalnu brzinu vjetera na 10 m ukazuju na puno veću promjenjivost i nepouzdanost u signalu klimatskih promjena te ovisnost o prostornoj rezoluciji.

Prema izvještaju Europske agencije za okoliš (EEA) Republika Hrvatska, zajedno sa Republikom Češkom i Mađarskom pripada u tri zemlje s najvećim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod. Izračunato je kako su ti gubici, u razdoblju od 1980. do 2013., iznosili oko 2 milijarde i 250 milijuna eura, odnosno prosječno oko 68 milijuna eura godišnje, a tijekom 2014. i 2015. godine su značajno porasli (2 milijarde i 830 milijuna eura u 2015. godini). Prema nekim procjenama u razdoblju od 2000. do 2007. godine su štete u poljoprivrednom sektoru, nastale od ekstremnih vremenskih uvjeta, iznosile oko 173 milijuna eura, dok je suša u 2003. godini prouzročila štetu između 63 i 96 milijuna eura.

Opis opaženih klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj prikazan je u tablici niže.

Tablica 5. Predviđene klimatske promjene na području Hrvatske prema scenariju RCP4.5. u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000.

Očekivane klimatske promjene		
Varijabla	Razdoblje P1 (2011.-2040.)	Razdoblje P2 (2041.-2070.)
Temperatura zraka	Porast u svim sezonama za 1.1.-1.4°C	Porast od 1.5.-2.2°C
Oborine	Trend malog smanjenja (manje od 5%) srednje godišnje količine oborine za većinu RH (izuzev SZ Hrvatsku).	Nastavak trenda smanjenja srednje godišnje količine oborine na području RH, izuzev SZ dijelove.
	U zimi i proljeće se za veći dio Hrvatske očekuje manji porast količine oborine (5-10%), dok se u ljeto i u jesen očekuje će smanjenje količine oborine u čitavoj zemlji (najveće ljetno smanjenje očekuje se u sjevernoj Dalmaciji i u južnoj Lici, dok je najveće jesensko smanjenje u Gorskom Kotaru i sjevernom dijelu Like.	Smanjenje u svim sezonama, osim zimi (najveće smanjenje biti će u proljeće u južnoj Dalmaciji te u ljeto u gorskim predjelima i sjevernoj Dalmaciji).
Snježni pokrov	Smanjenje, najveće na području Gorskog Kotara (do 50%).	Trend daljnjeg smanjenja (poglavito u planinskim krajevima).
Vjetar	Porast srednje brzine vjetra na 10 m u ljetnom i jesenskom razdoblju na Jadranu.	Nastavak trenda jačanja vjetra u ljeto i jesen na području Jadrana.
Evapotranspiracija	Povećanje u proljeće i ljeto, jače povećanje očekivano na otocima i zapadnom dijelu Istre.	Nastavak povećanja u proljeće za veći dio RH, jače povećanje očekivano na vanjskim otocima, obali te zaleđu.
Vlažnost tla	Malo smanjenje vlažnosti tla u svim sezonama (poglavito u jesen). Najizraženije u sjevernoj Hrvatskoj.	Nastavak smanjenja vlažnosti tla u čitavoj Hrvatskoj, najveće smanjenje u ljeto i jesen.
Ekstremni vremenski uvjeti	Smanjenje broja hladnih dana (kada je minimalna temperatura manja ili jednaka -10°C) i povećanje broja vrućih dana (kada je maksimalna temperatura veća ili jednaka 30°C).	Daljnje smanjenje broja hladnih dana i povećanje broja vrućih dana.
Sunčevo zračenje	Porast u cijeloj RH u ljeto i jesen, porast u sjevernoj Hrvatskoj u proljeće i smanjenje u zapadnoj Hrvatskoj. Zimi smanjenje u cijeloj RH.	Porast u svim sezonama osim zimi (najveći porast na području gorske i središnje Hrvatske).
Porast razine mora ³	Trend ubrzanog porasta srednje razine Jadranskog mora u novije vrijeme, pri čemu se, nastave li se ovakvi trendovi, porast razine mora na području srednjeg i južnog Jadrana porast razine očekuje između 40 cm i 65 cm do 2100. godine.	

Izvor: Sedmo nacionalno izvješće i treće dvogodišnje izvješće Republike Hrvatske prema okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (2018.)

³ Ovisno o primijenjenim modelima, dobiveni su različiti rezultati vezani uz procjenu porasta razine mora

Klimatske promjene na području Općine Šestanovac

Temeljem dostupnih podataka od strane Državnog hidrometeorološkog zavoda, u razdoblju od 2010. do 2018. godine primijećen je trend povećanja srednjih godišnjih temperatura u odnosu na višegodišnji prosjek za razdoblje 1961.-1990. godine. Odstupanja srednje temperature zraka za ljeto 2020. u odnosu na normalu 1981.-2010. nalaze se u rasponu od 0,0°C do 1,2°C. Na svim postajama temperatura zraka je bila viša ili jednaka višegodišnjem prosjeku. Prema raspodjeli percentila, kategorijama su opisane toplinske prilike na području cijele Hrvatske. Za područje Općine Šestanovac i ljeto 2020. godine određena je kategorija toplo.

Analizom oborinskih prilika na godišnjoj razini od strane DHMZ-a, za ljeto 2020. godine izražene percentilima bile su normalne na većem dijelu teritorija ali i vrlo sušne do ekstremno kišne na manjim dijelovima teritorija. Područje Općine određeno je kategorijom sušno.

Za potrebe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu korišteni su rezultati projekcija klimatskih modela za dva razdoblja uzimajući u obzir dva scenarija razvoja koncentracije stakleničkih plinova u budućnosti: RCP4.5 i RCP8.5, kako je to određeno Međuvladinim panelom za klimatske promjene (IPCC). Scenarij RCP4.5 smatra se umjerenijim scenarijem dok je RCP8.5 tretiran kao ekstremniji. Projekcije klimatskih promjena na području Republike Hrvatske dobivene su numeričkim integracijama četiri globalna klimatska modela za projekcije buduće klime koje se zasnivaju na gore spomenutim IPCC scenarijima.

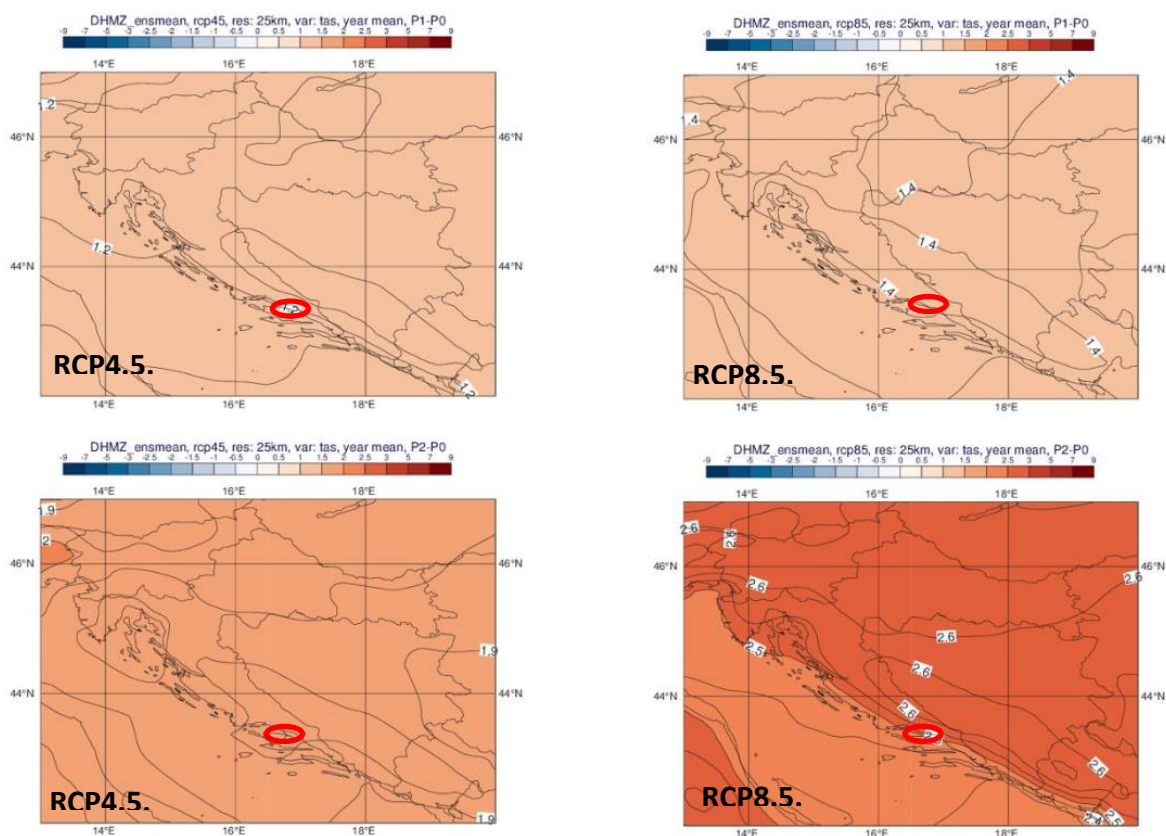
Projekcije klimatskih promjena na području Općine Šestanovac analizirane su na temelju dokumenta "Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km". Namjera dodatka je bila prikazati osnovne rezultate klimatskog modeliranja na sustavu HPC Velebit koji za razliku od početnog dokumenta u kojem su detaljno prikazani rezultati modeliranja modelom RegCM na prostornoj rezoluciji 50 km, prikazuje osnovni rezultat modeliranja istim modelom ali na prostornoj rezoluciji 12,5 km. Polja visine orografije u simulacijama izvršenim modelom RegCM na rezoluciji 12,5 km sadrži više detalja u odnosu na osnovne simulacije od 50 km.

Temperatura zraka

U analiziranim RegCM simulacijama na 12,5 km, na području cijele Hrvatske, temperatura zraka na 2 m iznad tla se povećava u svim sezonama i za oba scenarija.

Na slici u nastavku (**Slika 4**) prikazana je promjena srednje godišnje temperature zraka na 2 m iznad tla na području Općine Šestanovac, u oba scenarija. Na gornjim slikama prikazana je projekcija za razdoblje od 2011. do 2040. godine te oba scenarija prikazuju mogućnost zagrijavanja od 1,2 do 1,4° C, dok za razdoblje od 2041. do 2070. godine postoji razlika u scenarijima. Scenarij RCP4.5 ima mogućnost zagrijavanja od 1,9 do 2° C dok za scenarij RCP8.5 projekcije ukazuju na mogućnost zagrijavanja do 2,5° C.

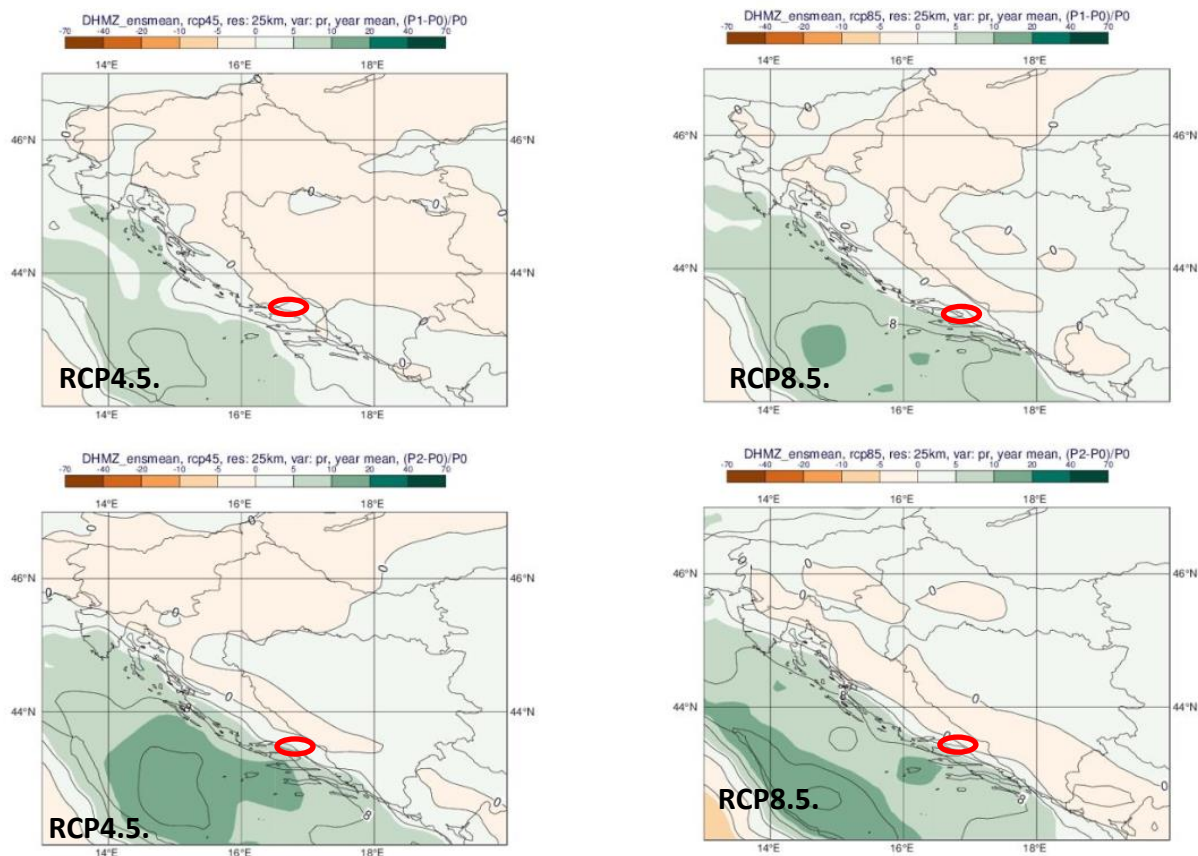
Slika 4. Promjena srednje godišnje temperature zraka na 2 m iznad tla (C°) u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000. u srednjaku ansambla iz četiri integracije RegCM modelom.

Izvor: Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km

Ukupna količina oborine

Za razliku od temperaturnih veličina, klimatske projekcije srednje ukupne količine oborine sadrže izraženije razlike u iznosu i predznaku promjena u prostoru te pokazuju veću ovisnost o sezoni.

Na slici u nastavku (**Slika 5**) prikazana je promjena srednje godišnje ukupne količine oborine na području Općine, u oba scenarija. Na gornjim slikama prikazana je projekcija za razdoblje od 2011. do 2040. godine. U oba scenarija na području Općine promjene u ukupnoj količini oborine biti će u rasponu od -5 do 5%. Na donjim slikama prikazana je projekcija za razdoblje od 2041. do 2070. godine, gdje se za oba scenarija očekuje promjena u ukupnoj količini oborine u rasponu od 5 do 10%.

Slika 5. Promjena srednje godišnje ukupne količine oborine (%) u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000. u srednjaku ansambla iz četiri integracije RegCM modelom.

Izvor: Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km

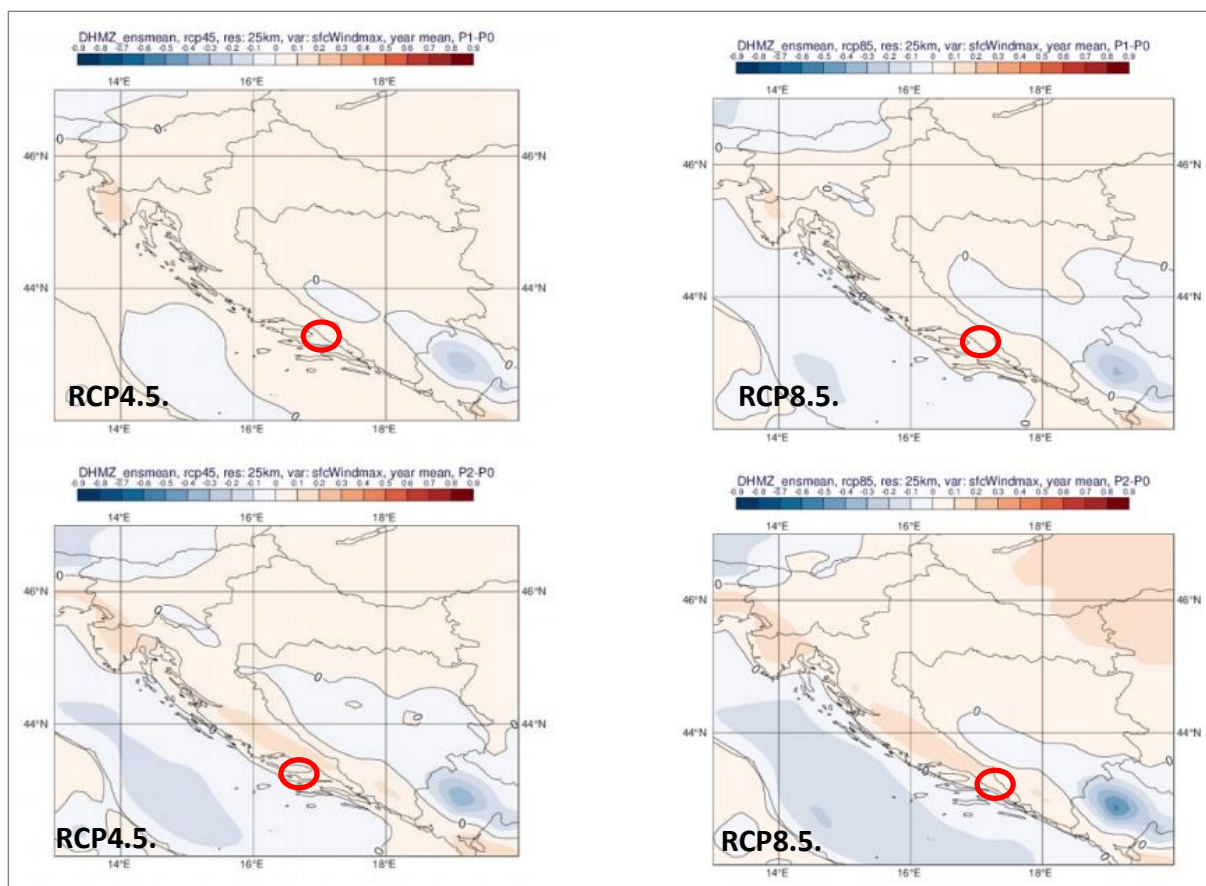
Potrebno napomenuti kako regionalni modeli ne mogu ispraviti potencijalne greške u globalnom modelu tako da kvaliteta rezultata dinamičke prilagodbe, osim o kvaliteti regionalnog modela, ovisi i o kvaliteti rezultata globalnog modela.

Maksimalna brzina vjetra

Od glavnih klimatoloških elemenata, analiziranih na prostornoj rezoluciji od 12,5 km, nepouzdanosti vezane za projekcije budućih projekcija u maksimalnoj brzini vjetra na 10 m iznad tla su najizraženije.

Na slici (**Slika 6**) prikazana je promjena srednje maksimalne brzine vjetra na 10 m iznad tla, na području Općine.

Na srednjoj godišnjoj razini, projekcije za oba razdoblja (2011.-2040. godine, 2041.-2070. godine) te u oba scenarija (RCP4.5 i RCP8.5) ukazuju na blage, gotovo zanemarive, promjene povećanja maksimalne brzine vjetra u rasponu od 0 do 0,1 m/s.

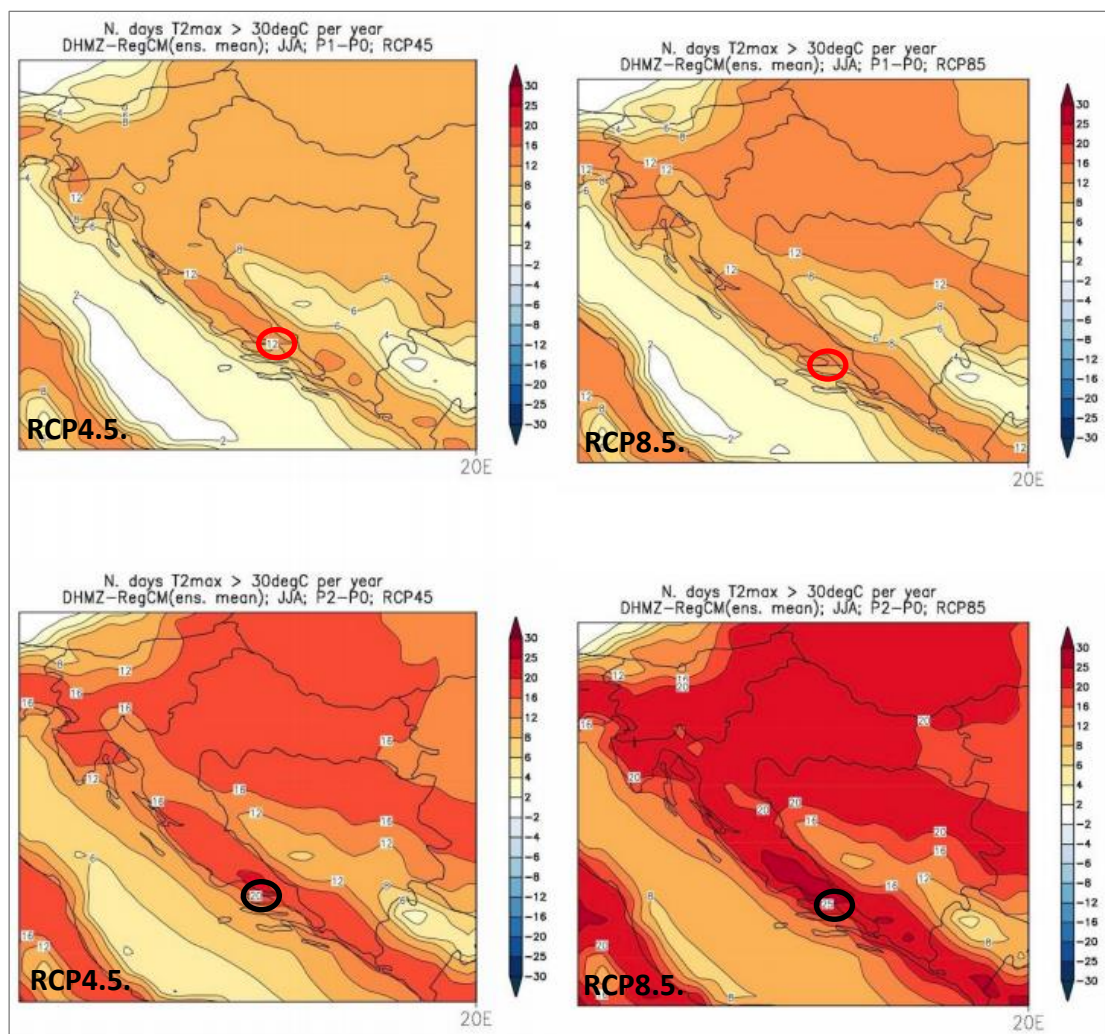
Slika 6. Promjena srednje godišnje maksimalne brzine vjetra na 10 m (m/s) u odnosu na referentno razdoblje. Gore: za razdoblje 2011.-2040. godine; dolje: za razdoblje 2041.-2070. godine. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5.

Izvor: Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km

Ekstremni vremenski uvjeti – broj vrućih dana

Najveće promjene broja vrućih dana (dan kad je maksimalna temperatura veća ili jednaka 30°C) očekuju se u ljetnoj sezoni te su također najizraženije u drugom razdoblju, 2041.-2070. godine, za scenarij izraženijeg porasta koncentracije stakleničkih plinova RCP8.5.

Na slici (**Slika 7**) prikazana je promjena srednjeg broja vrućih dana, na području Općine Šestanovac.

Slika 7. Promjena srednjeg broja vrućih dana u odnosu na referentno razdoblje. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5. Prvi red: promjene u razdoblju 2011.-2040. godine; drugi red: promjene u razdoblju 2041.-2070. godine. Mjerna jedinica: broj događaja u godini. Sezona: ljeto.

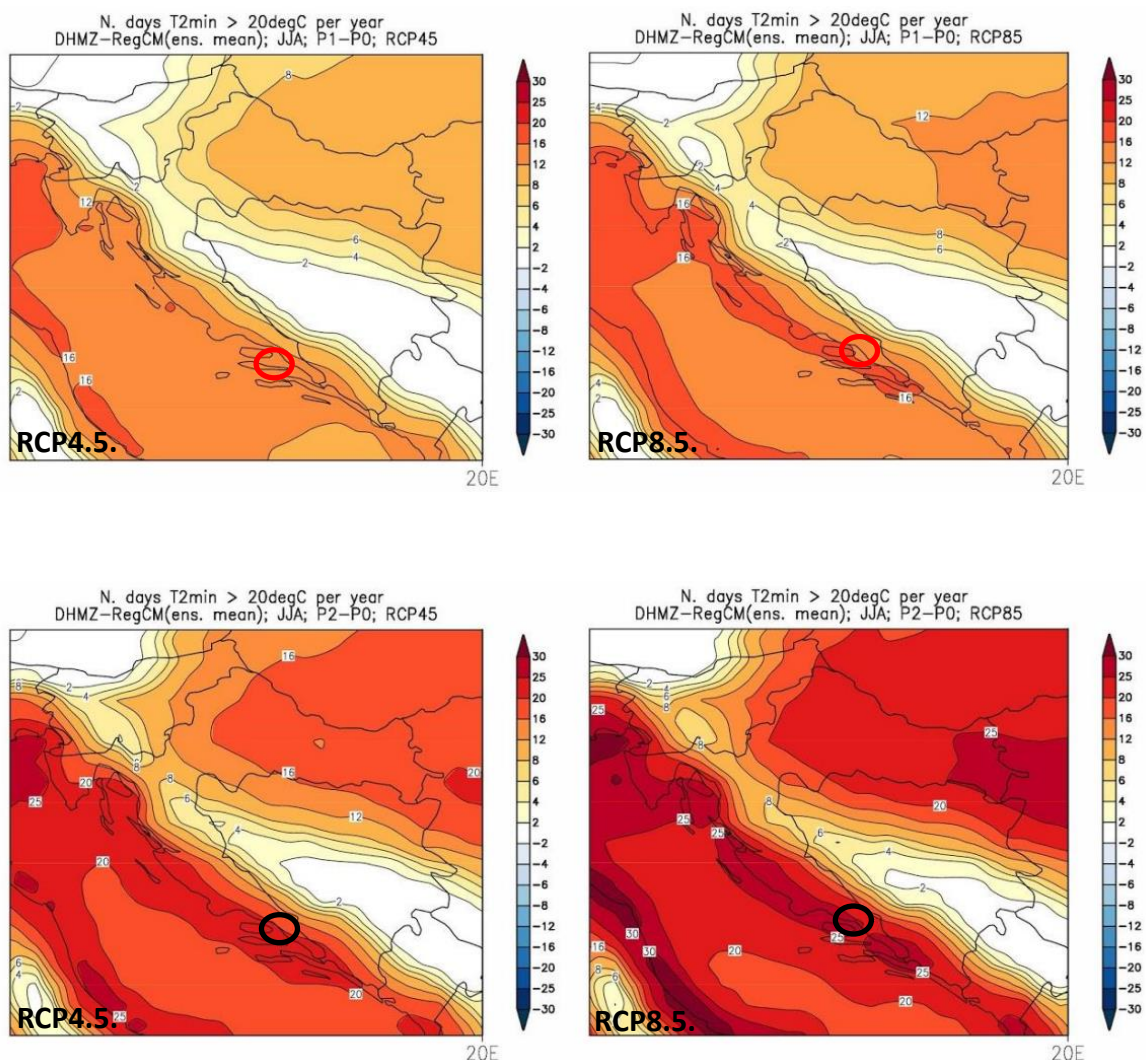
Izvor: Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km

Na gornjim slikama prikazana je projekcija za razdoblje 2011. do 2040., dok je na donjim slikama prikazana projekcija za razdoblje od 2041. do 2070. godine.

U razdoblju od 2011. do 2040. godine buduće klime prema scenariju RCP4.5. na području Općine očekuje se mogućnost povećanja broja vrućih dana od 12 do 16, dok se prema scenariju RCP8.5. očekuje mogućnost povećanja od 12 do 16 vrućih dana. U drugom razdoblju buduće klime očekuje se također povećanje broja vrućih dana, pa je tako za scenarij RCP4.5. to od 20 do 25, dok je za scenarij RCP8.5. povećanje od 25 do 30.

Broj vrućih noći

Promjene broja dana s toplim noćima (dan kada je minimalna temperatura veća ili jednaka 20°C) prisutne su u ljetnoj sezoni, te su također najizraženije u drugom razdoblju, 2041.-2070. godine, za scenarij RCP8.5.

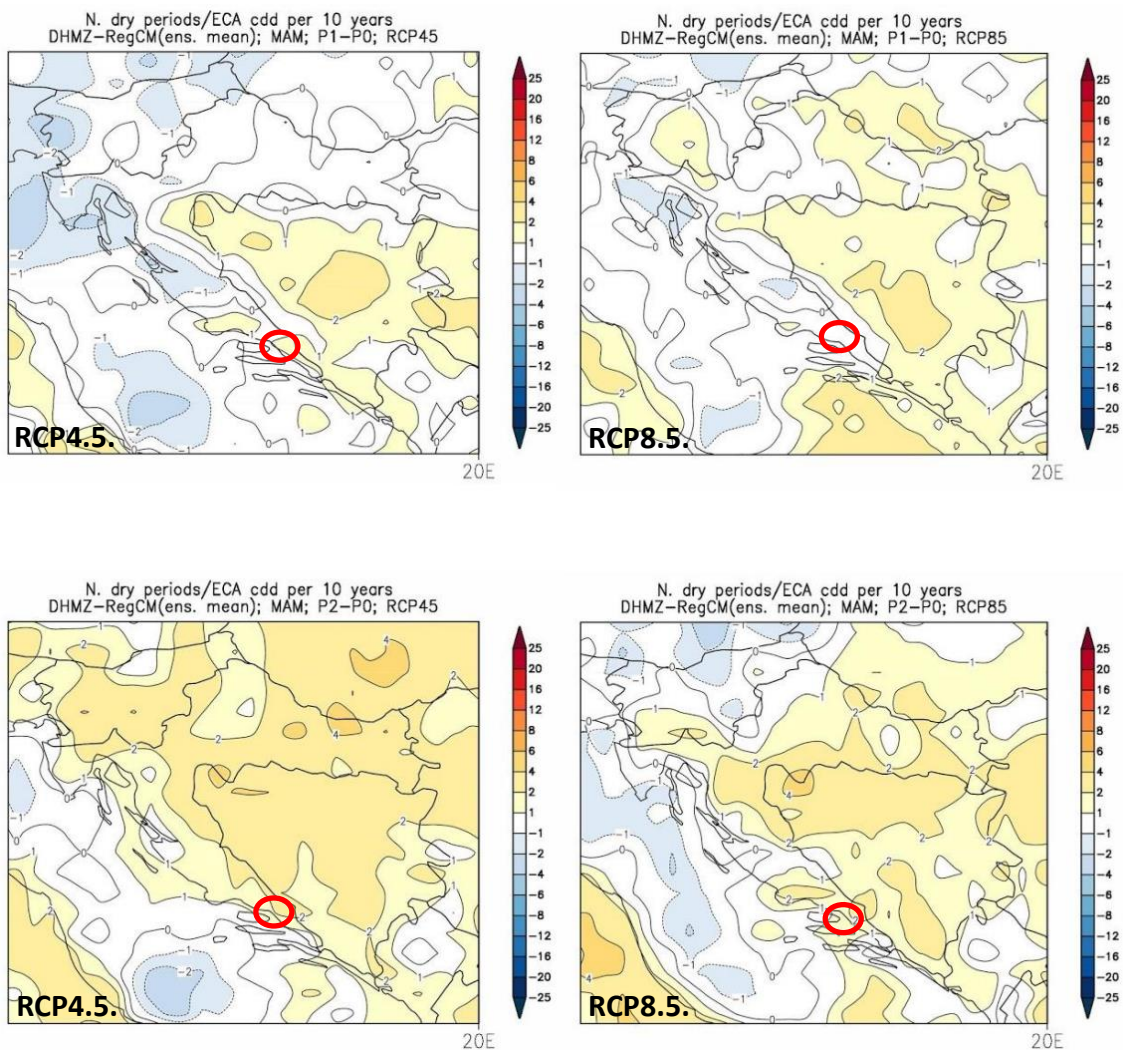

Slika 8. Promjena srednjeg broja dana s toplim noćima u odnosu na referentno razdoblje. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5. Prvi red: promjene u razdoblju 2011.-2040. godine; drugi red: promjene u razdoblju 2041.-2070. godine. Mjerna jedinica: broj događaja u godini. Sezona: Ljeto. Izvor: Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km

Prema scenariju RCP4.5, za razdoblje 2041.-2070. godine očekuje se porast broja događaja u rasponu od 12 do 16 i od 16 do 20 za RCP8.5 scenarij. Za razdoblje od 2041.-2070. porast je intenzivniji, te se očekuje porast broja događaja od 20 do 25. Prema scenariju RCP8.5, za razdoblje 2041.-2070. godine očekuje se porast broja događaja u rasponu od 25 do 30 dana.

Srednji broj sušnih razdoblja

Projekcije klimatskih promjena u srednjem broju sušnih razdoblja (razdoblje od minimalno 5 uzastopnih dana s dnevnom količinom oborine manjom ili jednakom 1 mm) su slične amplitude kao promjene broja kišnih razdoblja. Signal je također vrlo promjenjiv u prostoru. Na donjoj slici prikazani su rezultati za proljeće kad u razdoblju 2041.-2070. godine postoji tendencija povećanja broja sušnih razdoblja na promatranom području. S obzirom kako ne postoji jedinstvena definicija sušnog razdoblja potrebno je istražiti projekcije sušnih razdoblja u budućoj klimi određenih prema alternativnim definicijama.

Slika 9. Promjene srednjeg broja sušnih razdoblja u odnosu na referentno razdoblje. Lijevo: scenarij RCP4.5; desno: scenarij RCP8.5. Prvi red: promjene u razdoblju 2011.-2040. godine; drugi red: promjene u razdoblju 2041.-2070. godine. Mjerna jedinica: broj događaja u 10 godina. Sezona: proljeće.

Izvor: Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km

U razdoblju od 2011. do 2040. godine sukladno oba scenarija, RCP4.5 i RCP8.5, očekuje se neznatna promjena broja sušnih događaja u 10 godina u rasponu od 0 do -1. U razdoblju od 2041. do 2070.

godine sukladno scenariju RCP4.5 očekuje se mogućnost povećanja broja događaja u rasponu od 2 do 4, slično kao i za scenarij RCP8.5.

Opasnosti od poplava

Kao posljedica klimatskih promjena, odnosno povećane učestalosti i intenziteta oborina naročito tijekom ekstremnih vremenskih prilika (nevremena, ekstremne oborine), očekuje se da će se efekti poplava povećati.

Opasnost od poplava za područje Općine Šestanovac detaljnije je obrađena u poglavlju **4.1.5.2**

Suša i toplinski valovi

Dulje razdoblje bez oborina ili meteorološka suša može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodoprivredi i gospodarskim djelatnostima. Nedostatak oborina kroz dulje vremensko razdoblje može uzrokovati i hidrološku sušu koja se manifestira kroz smanjenje zaliha podzemnih i površinskih voda. Trend sušnih razdoblja je duž južne Jadranske obale i zaleđa najizraženiji u ljetnim mjesecima što negativno utječe na poljoprivrednu proizvodnju i stanje vodoopskrbe. Povećanje srednje sezonske temperature zraka te niska vlažnost u kombinaciji sa sušnim razdobljima stvaraju povoljne vremenske uvjeta za nastanak požara.

Republika Hrvatska kao dio mediteranskog područja ima visoki rizik od šumskih požara u obalnim područjima i na otocima tijekom ljetnih mjeseci ili u sušnim razdobljima.

Prema podacima Copernicus-a odnosno FWI indeksa po sezoni (Fire Weather Indeks), područje Splitsko-dalmatinske županije, pa tako i područje Općine Šestanovac nalazi se u zoni visokog rizika od pojave požara u ljetnim mjesecima (lipanj-rujan).

4.1.4 Georaznolikost

Georaznolikost je sveukupna raznolikost krajolika, oblika i procesa na površini Zemlje i u njenoj unutrašnjosti koja uključuje njihove značajke, odnose i sustave, a čine ju geološka, geomorfološka i pedološka raznolikost. Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) georaznolikost je definirana kao raznolikost tla, stijena, minerala, fosila, reljefnih oblika, podzemnih objekata i struktura te prirodnih procesa koji su ih stvarali kroz geološka razdoblja.

Unutar Strategije i akcijskog plana zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17) uključena je i georaznolikost koja je u odnosu na bioraznolikost i ostale sastavnice okoliša neobnovljiva, podložna oštećivanju i trajnom uništavanju. Najveća prijetnja georaznolikosti je antropogeni utjecaj, posebice prekomjerna eksploatacija mineralnih sirovina, onečišćenje voda zahvatima na vodotocima, ilegalna odlagališta otpada, širenje građevinskih područja (ilegalna gradnja) te izgradnja prometnica.

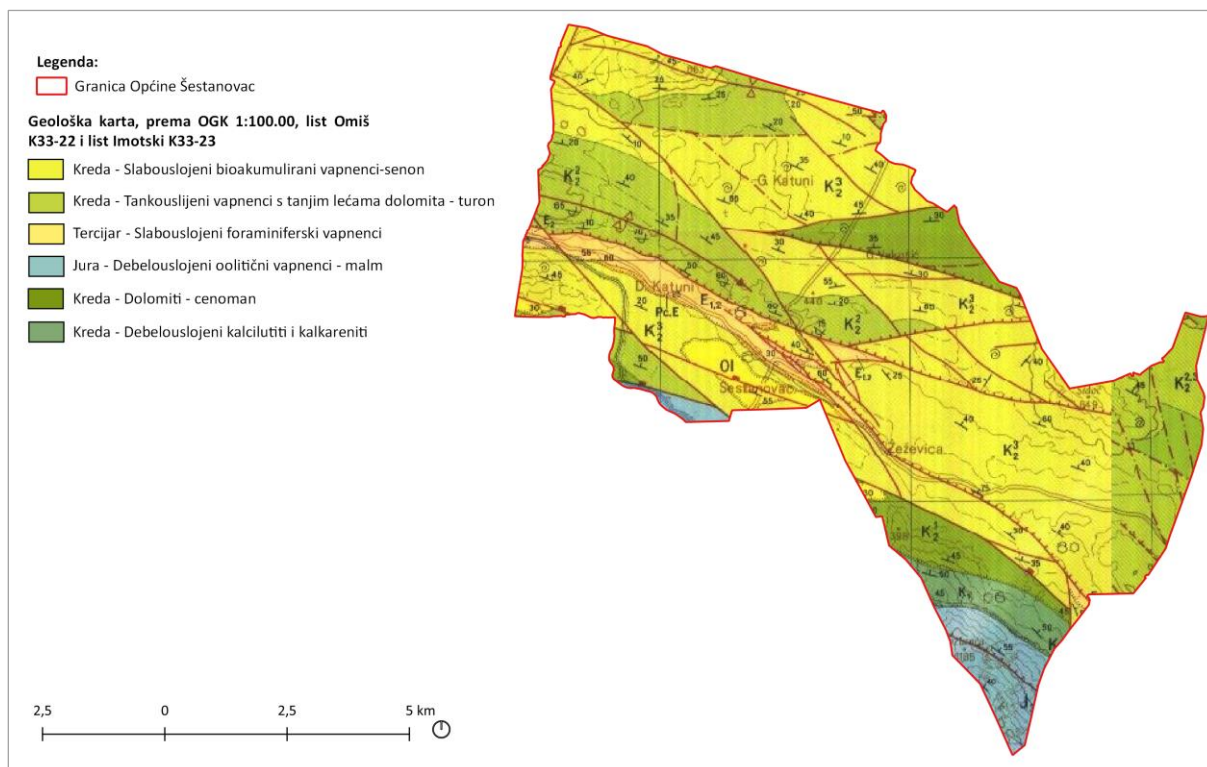
Najveća prijetnja georaznolikosti je antropogeni pritisak, posebice prekomjerna eksploatacija mineralnih sirovina, onečišćenje voda, zahvati na vodotocima, ilegalna odlagališta otpada, ilegalna gradnja te izgradnja prometnica. Primjerice krš, kao morfofenetski tip reljefa ima u startu veću vrijednost zbog svoje osjetljivosti i dinamičnosti procesa. Svaku planiranu intervenciju i prostor utjecaja potrebno je sagledati s regionalnog aspekta.

4.1.4.1 Geološka i seizmološka obilježja

Prema Isječku iz Osnovnih geoloških karata, OGK list Omiš K33-22 i OGK list Imotski K33-23, područje Općine Šestanovac izgrađeno uglavnom od karbonatnih stijena, kredne starosti. Na području Općine evidentirane su sljedeće litostratigrafske jedinice: Slabo uslojeni bioakumulirani vapnenci – senon, Tanko uslojeni vapnenci s tanjim lećama dolomita – turon, Dolomiti – cenoman, Debelo uslojeni kalcilutiti i kalkareniti, Slabo uslojeni foraminiferski vapnenci i Debelo uslojeni oolitični vapnenci – malm (Slika 10).

Najzastupljeniji su Kredni slabouslojeni bioakumulirani vapnenci senona. Kredni slabouslojeni bioakumulirani vapnenci senona, od kojih se na području lista Omiš (K33-22) najviše rasprostiru rudistni vapnenci senona, osim sjeveroistočno od poteza Jabuka-Aržano i područja Mosora i Biokova. Fauna Krednih slabouslojenih bioakumuliranih vapnenaca senona je bogata, a dominiraju rudisti roda *Hippurites* i *Radiolites* uz pojavu kaprionida. Najveći broj vrsta faune odgovara santon-kampanu, a znatan dio kampan-mastrihtu. Senonski vapnenci su pretežno gromadasti svijetlosivi sa sporadičnim ulošcima dolomita. Prevladavaju grumulozni vapnenci i kalcilutiti, a vrlo je visok udio CaCO₃ (99%). Sastojci su uglavnom biogeni, a od nekarbonatnih primjesa javljaju se glina i autigeni pirit. Debljina senona iznosi 600 m.

Uglavnom područje Općine tvore kredni vapnenci i dolomiti. Od vapnenaca su izgrađeni grebeni i ostala uzvišenja krške zaravni dok su udoline nastale u manje otpornim vapnenačko dolomitskim stijenama te dijelom u mlađim terciarnim polupropusnim i nepropusnim naslagama. Rijetko se javljaju koluvijski materijali te breče. Dok su najmlađe naslage aluvijalni nanosi na kojima su nastala i plodna polja i tla.

Slika 10. Prikaz geološke građe terena na području Općine Šestanovac

Izvor: OGK 1:100.00 list Omiš i list Imotski, prilagodio: Eko Invest d.o.o.

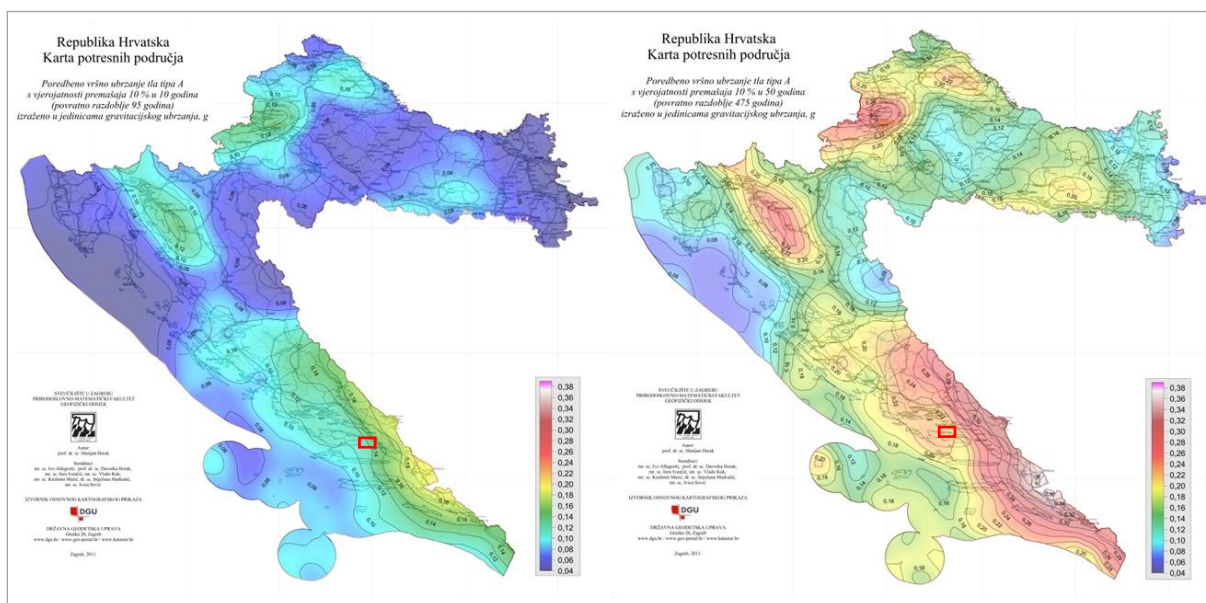

4.1.4.2 Seizmološke karakteristike

S obzirom na prethodne geološke karakteristike područja Općine te seizmološku kartu Hrvatske (**Slika 11**) područje Općine Šestanovac nalazi se u seizmološki aktivnom području Republike Hrvatske.

Seizmičke karakteristike područja lokacije Općine prikazani su iz Karata potresnih područja Republike Hrvatske. Kartama su prikazana potresom prouzročena horizontalna poredbena vršna ubrzanja (agR) površine temeljnog tla A tipa s vjerojatnosti premašaja 10 % u 10 godina, za poredbeno povratno razdoblje potresa 95 godina, odnosno 10 % u 50 godina za poredbeno povratno razdoblje potresa 475 godina, izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g ($1g=9,81 \text{ m/s}^2$).

U nastavku je dan prikaz iz karata potresnih područja za povratni period 95 i 475 godina. Prema tome se područje Općine nalazi na području 0,14 – 0,16 g prema karti potresnih područja za povratni period od 95 godina, dok je prema karti potresnih područja za povratni period od 475 godina Općina smještena na području ubrzanja seizmičkih valova od 0,26 – 0,28 g. Ako se navedena ubrzanja seizmičkih valova usporedbe s MCS ljestvicom onda ubrzanja odgovaraju jačini potresa magnitude 7 ili 8°. Navedene magnitude odgovaraju vrlo jakom i razornom potresu koji mogu prouzrokovati ozbiljnu štetu i uništiti većinu objekata.

Slika 11. Seizmološka karta Hrvatske s lokacijom Općine Šestanovac

Izvor: <http://seizkarta.gfz.hr/karta.php>

4.1.4.3 Geomorfološka obilježja

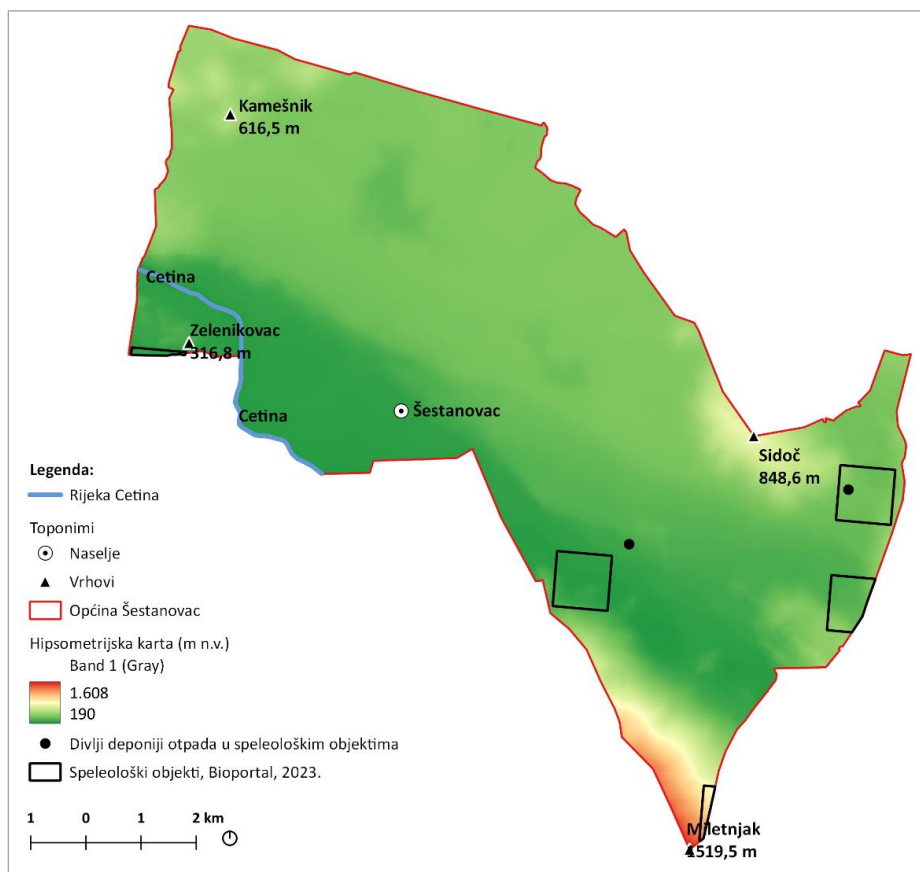
Na temelju morfostrukturnih, morfogenetskih, orografskih i litoloških karakteristika napravljena je regionalizacija reljefa Hrvatske. U obzir je uzeta i hidrografska mreža, a svaka geomorfološka cjelina izdvojena je po homogenosti područja. Prema geomorfološkoj regionalizaciji Republike Hrvatske područje Općine Šestanovac pripada makrogeomorfološkoj regiji Dinarskog gorskog sustava; mezogeomorfološkoj regiji 2.4. Centralna Dalmacija s arhipelagom; subgeomorfološkim regijama 2.4.2. Brdsko-zaravansko-zavalsko područje Centralnodalmatinske zagore i 2.4.3. Gorski hrptovi Bikova i Rilića s Vrgoračko-brdsko-zavalskim područjem te mikrogeomorfološkim regijama 2.4.2.1. Aržansko-

Triljsko i Lovrečko pobrđe s nizovima zaravni i udolina, 2.4.3.1. Gorski hrbat Bikova i 2.4.3.2. Podgorje Biokova.

Na području Hrvatske prevladavaju fluviodenudacijski i fluvijalni procesi te s time u vezi tipovi reljefa, osim u područjima izgrađenim od topivih karbonatnih stijena na kojima se razvijaju krški i fluviokrški tipovi reljefa. Na području Općine Šestanovac razvijena su tri morfofenetska tipa reljefa: krški, fluviokrški i padinski reljef. Reljef Općine karakterizira pojas plodnih polja (krška polja) na lijevoj obali rijeke Cetine i usporednog krševitog grebena i zaravni, a omeđeno je brdom Vitrenik na sjeveru, brdom Sidača na istoku, planinom Biokovo na jugoistoku, veličanstvenim kanjonom rijeke Cetine na jugu i brdom Kreševnica na sjeverozapadu. Prostor zaravni karakterizira krški reljef, isprekidan brojnim ponikvama koje su ispunjene manjim količinama crvenice, te brojnim jamama.

Prema kategorizaciji većih morfoloških formi na temelju visine, na području Općine Šestanovac prevladavaju pobrđa, visine od 200 do 500 m te niža gorja visine od 500 do 1000 m. Najviši dijelovi Općine vezani su uz grebene istaknutijih uzvišenja te podgorja Biokova, dok su najniži dijelovi vezani uz dolinu rijeke Cetine, polja i ostala manja udubljenja u kršu (**Slika 12**).

Na području Općine Šestanovac, prema podacima iz Katastra speleoloških objekata (Bioportal, 2023.), evidentirano je pet speleoloških objekata. S obzirom da se radi o krškom području te blizini gorskog hrpta Biokova za očekivati je da na prostoru Općine ima još neistraženih speleoloških objekata i drugih geomorfoloških oblika.

Slika 12. Hipsometrijska karta Općine Šestanovac

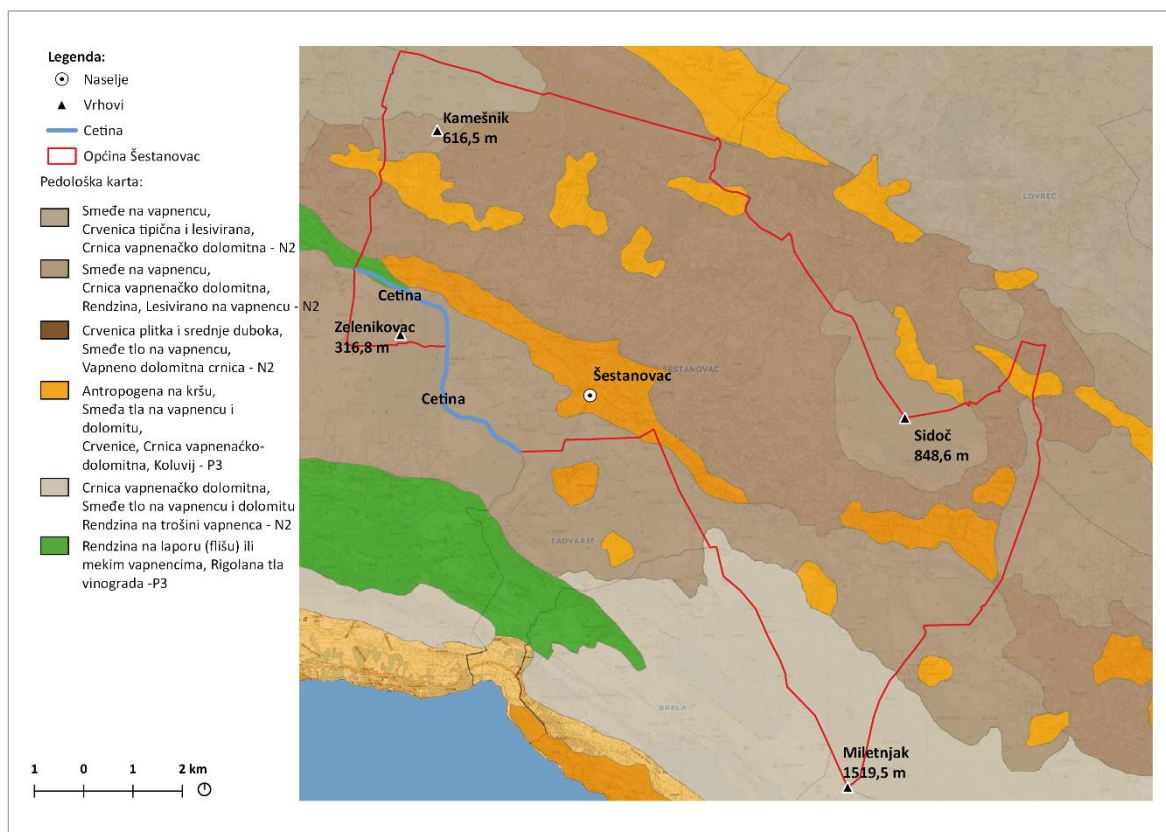
4.1.4.4 Tlo, zemljišni pokrov i način korištenja prostora

S obzirom na geološku i geomorfološku podlogu, klimatsko vegetacijska obilježja i antropogeni utjecaj, u nastavku će biti prikazane opće pedološke karakteristike prostora Općine Šestanovac te način korištenja prostora.

Na području Općine utjecaj gore navedenih modifikatora rezultirao je većim brojem tipova tala, iako svi pripadaju razredu automorfonih tala. Tekstura površinskog sloja tla je ilovasta te ilovasto glinasta a samo mjestimično glinasta.

Analiza tala na području Općine Šestanovac napravljena je prema Pedološkoj karti Hrvatske s podacima o pogodnosti tla za obradu (poljoprivredu). Pogodnih tala za obradu u Hrvatskoj ima 53,8% od čega na klasu P-1 dobre pogodnosti otpada 6,6%, na klasu P-2 umjerene pogodnosti 14,5% i na klasu P-3 ograničene pogodnosti 32,7%. Nepogodnih tala za obradu ima 46,2%, od čega na klasu N-1 privremeno nepogodna tla otpada 14,4%, a na klasu N-2 trajno nepogodna tla 31,8%.

Prema karti u nastavku (**Slika 13**) na području Općine nalazi se šest kartiranih pedoloških jedinica. Prevladavaju Smeđa tla na vapnencu i Crvenica plitka do srednje duboka koja su trajno nepogodna za poljoprivredu. Na području Općine nema tla koje je dobre ili umjerene pogodnosti za poljoprivredno korištenje. Dok su tla ograničene pogodnosti (P3) – Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima vezana samo uz usku dolinu rijeke Cetine.

Slika 13. Pedološka karta Općine Šestanovac

Izvor: <https://envi.ozo.hr/>, prilagodio: Eko Invest d.o.o.

Uzimajući u obzir pedološke karakteristike tla i klimatske utjecaje, tijekom ljetnih mjeseci javlja se nedostatak vode što dodatno ograničava korištenje poljoprivrednog zemljišta.

4.1.4.4.1 Korištenje zemljišta

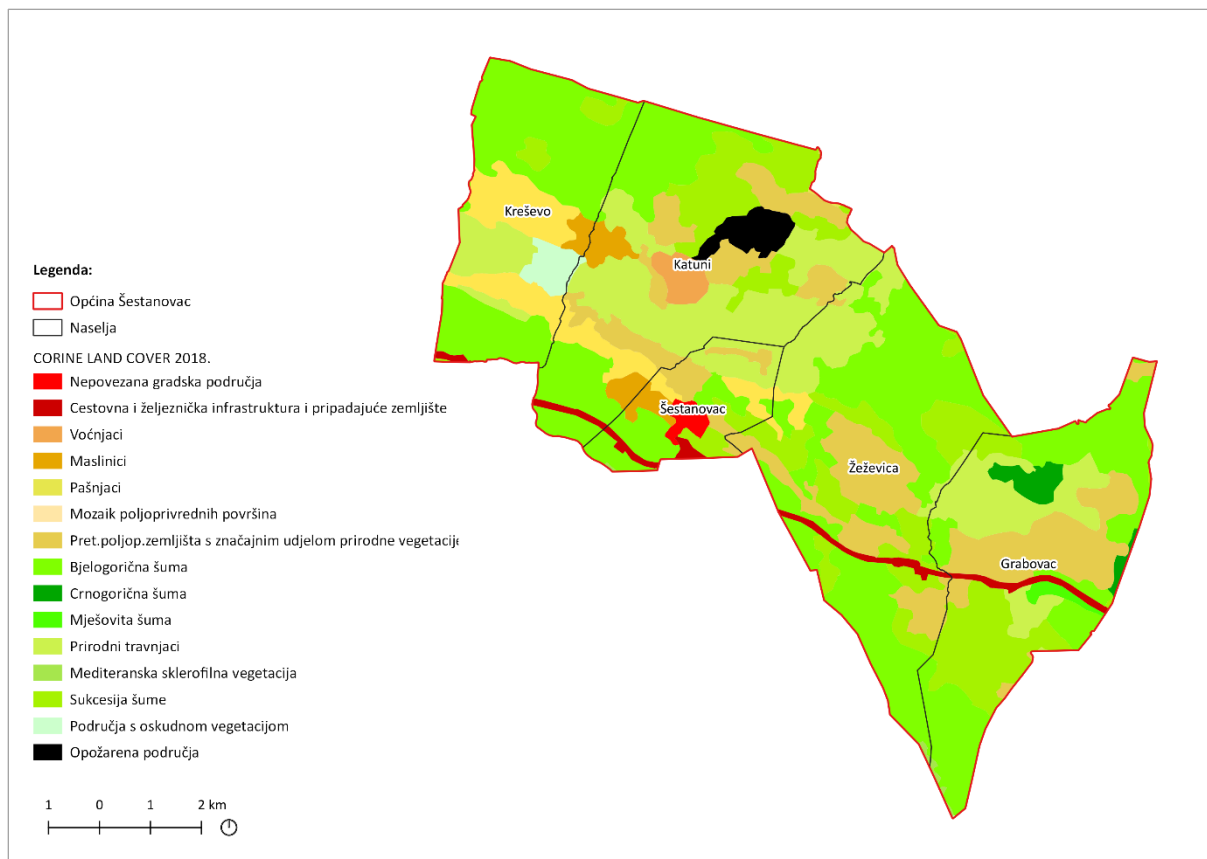
Za područje Općine izrađena je karta korištenja zemljišta prema CORINE klasifikaciji načina korištenja zemljišta (**Slika 14**).

CORINE Land Cover Hrvatska predstavlja digitalnu bazu podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske za razdoblje od 1980. do 2018. godine, koja je konzistentna i homogenizirana s podacima pokrova zemljišta cijele Europske unije. Baza podataka temelji se na vizualnoj interpretaciji satelitskih snimaka prema prihvaćenoj standardnoj CLC metodologiji. Vektorski podaci o pokrovu zemljišta su u mjerilu 1:100.000, minimalne širine poligona 100 m i minimalnog područja kartiranja 2 ha odnosno 5 ha za bazu promjene pokrova zemljišta. Definirana CLC nomenklatura uključuje 44 klase, raspoređene u 3 razine.

Prema izrađenoj karti evidentirano je 15 kategorija zemljišta na području Općine:

- Nepovezana gradska područja
- Maslinici
- Mozaik poljoprivrednih površina
- Pret.poljop. zemljišta sa značajnim udjelom prirodne vegetacije
- Bjelogorična šuma
- Crnogorična šuma
- Mješovita šuma
- Prirodni travnjaci
- Mediteranska sklerofilna vegetacija
- Sukcesija šume
- Područja s oskudnom vegetacijom
- Voćnjaci
- Pašnjaci
- Opožarena područja i
- Cestovna i željeznička mreža i pripadajuće zemljište.

Najveći udio zauzimaju šumske i poluprirodne površine i to bjelogorične šume (37 %) i prirodni travnjaci (18 %). Od poljodjelskih površina najzastupljenija su pretežito poljoprivredna zemljišta s značajnim udjelom prirodne vegetacije s 15 % udjela u ukupnoj površini Općine te mozaici poljoprivrednih površina s oko 6 %. Od umjetnih površina prevladavaju cestovna i željeznička mreža i pripadajuće zemljište (oko 2 %) i nepovezana gradska područja (oko 1 %).

Slika 14. Pokrov i namjena zemljišta prema CORINE Land Cover klasifikaciji

Izvor: CLC 2018 – Copernicus Land Monitoring Service

4.1.5 Hidrogeološke karakteristike i stanje vodnih tijela

Sve vode unutar Republike Hrvatske su dio crnomorskog ili jadranskog sliva, a razvodnica ide kroz gorsko-planinsko područje. Prema Zakonu o vodama (NN 66/19, 84/21), teritorij RH podijeljen je u dva vodna područja: vodno područje rijeke Dunav i Jadransko vodno područje.

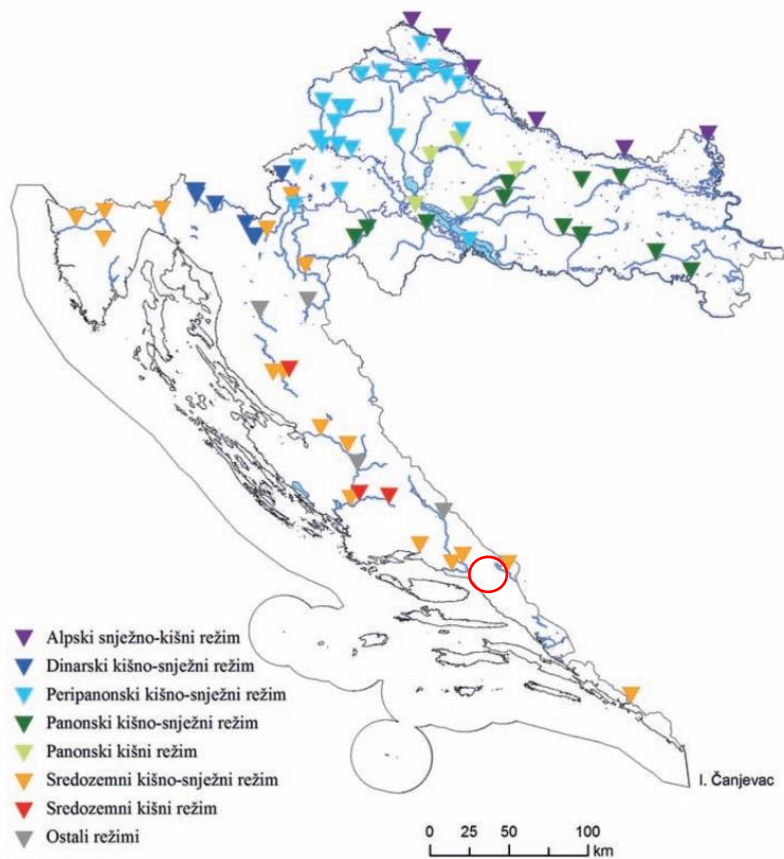
Na hidrološku situaciju promatranog područja Općine Šestanovac utječu oborine dok u kretanju podzemnih tokova ulogu ima zastupljenost i litološki sastav stijena.

Najveći dio područja općine Šestanovac u hidrogeološkom smislu čine vodopropusne stijene, koje su po litološkom sastavu vapnenci s proslojcima dolomita. Ove stijene odlikuje pukotinska poroznost, zbog čega nema površinskih tokova koji bi se formirali nakon dugotrajnih oborina, već sva oborinska voda koja padne na površinu ubrzo ponire u podzemlje.

Područje Općine Šestanovac nalazi se u slivnom području izvorišta Studenci koje graniči na istoku sa slivom vrulje u zaljevu kod Dubaca, na sjeveru sa slivom izvora uz istočni rub Sinjskog polja (Grab, Velika i Mala Ruda, Ovrlja), te na zapadu sa slivom Žrnovnice i Jadra. U najvećem dijelu središnjeg područja sliva izražene su dvije karbonatne zaravni u koje se duboko usjeklo korito Cetine.

Prema tipologiji protočnih režima rijeka Hrvatske (Čanjevac, 2013.) rijeke na području Splitsko-dalmatinske županije odnosno na području Općine Šestanovac pripadaju sredozemno kišno-snježnom režimu (**Slika 15**). Taj tip karakterističan je na tekućicama koje pripadaju slivu Jadranskog mora. Njihova

porječja uglavnom su pod maritimnim utjecajem a prihranjuju se većim ili manjim dijelom iz gorskog i visokogorskog prostora sa snježno-šumskom klimom. Većinom su to krške rijeke s umjerenom do velikom varijabilnošću protoka tijekom godine. Primarni maksimum javlja se zimi dok je sekundarni u proljeće. Primarni minimum protoka je ljeti.

Slika 15. Tipovi protočnih režima rijeka u RH s ucrtanom lokacijom zahvata (Čanjevac, 2013.)

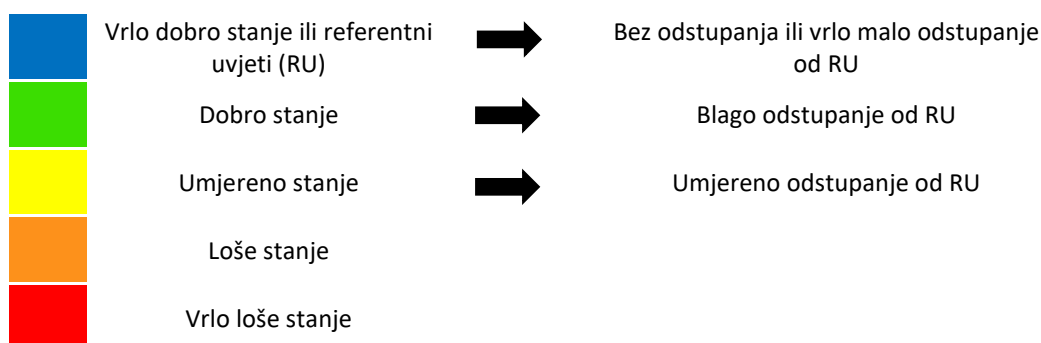
4.1.5.1 Stanje vodnih tijela

Obilježja stanja voda rezultat su prirodnih procesa i specifičnosti, različitog korištenja voda kao i antropogenog utjecaja.

Zaštite voda provodi se istraživanjem i ispitivanjem kakvoće voda s ciljem utvrđivanja vrste vode, odnosno kakvoće i uzroka promjena kakvoće te utvrđivanje i primjena potrebnih mjera zaštite voda. Program ispitivanja stanja voda koji definiraju Hrvatske vode, Sektor razvitka u suradnji sa Zavodom za vodno gospodarstvo i Glavnim vodnogospodarskim laboratorijem Hrvatskih voda na temelju *Zakona o vodama* (NN 66/19 i 84/21), *Uredbe o standardu kakvoće voda* (NN 96/19) i *Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda* (NN 3/20) određuje se za površinske (rijeke, jezera, prijelazne vode, priobalne vode i teritorijalno (otvoreno) more) te podzemne vode. Na stalnim mjernim postajama utvrđuju se kvalitativne karakteristike, odnosno stanje i promjene kakvoće vode.

Ekološko stanje vodnog tijela površinske vode izražava kakvoću strukture i funkcioniranja vodnih ekosustava i ocjenjuje se na temelju relevantnih bioloških, hidromorfoloških, fizikalno-kemijskih i

kemijskih elemente koji prate biološke elemente kakvoće, uključujući i specifične onečišćujuće tvari, na temelju kojih se određuju standardi kakvoće vodnog okoliša za vodu, sediment ili biotu. Prema ukupnoj ocjeni ekoloških elemenata kakvoće, vodna tijela se klasificiraju u pet klasa ekološkog stanja: vrlo dobro, dobro, umjereno, loše i vrlo loše. Zbog prirodne biološke raznolikosti uvedena je tipizacija površinskih voda i ocjenjivanje stanja voda s obzirom na relativno odstupanje od tzv. Tip-specifičnih referentnih uvjeta:

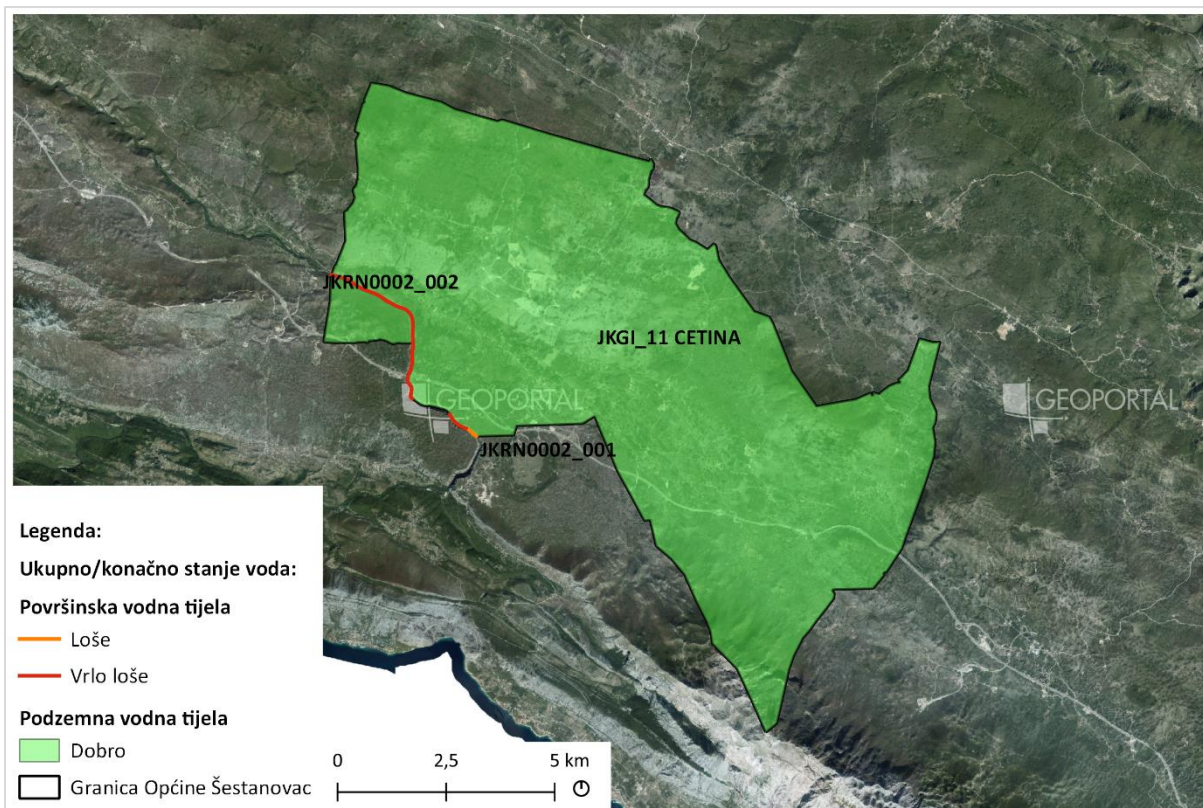
Kemijsko stanje voda ocjenjuje se u odnosu na određene pokazatelje kemijskog stanja te se prema koncentraciji pojedinih onečišćujućih tvari klasificira u dvije klase: dobro stanje i nije dostignuto dobro stanje. Ukupno stanje površinskih, prijelaznih i priobalnih voda određuje se na temelju ekološkog i kemijskog stanja tijela ili skupine tijela površinskih voda.

Stanje podzemnih vodnih tijela voda temelji se na određivanju količinskog i kemijskog stanja podzemnih voda. Za potrebe praćenja, ocjenjivanja i upravljanja podzemnim vodama pristupa se grupiranju vodonosnika u grupirana tijela podzemne vode. Tijelo podzemne vode razvrstava se na temelju rezultata ocjene elemenata kakvoće u kategorije dobrog i lošeg stanja.

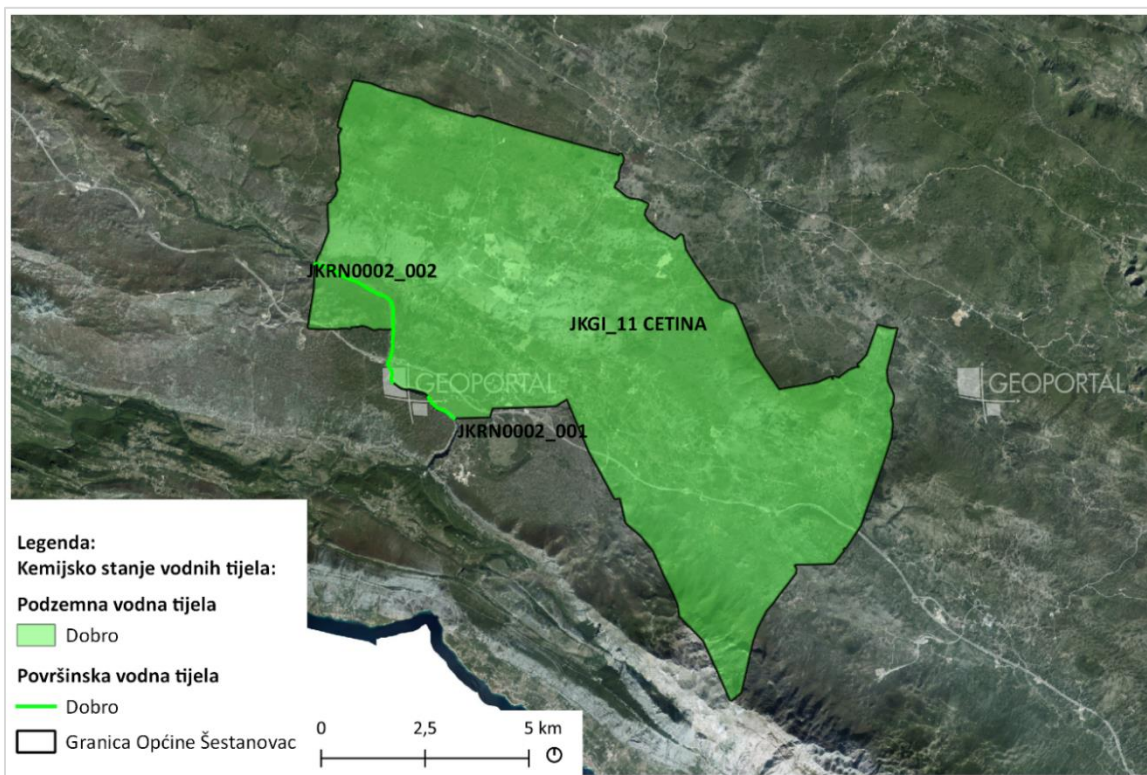
Područje Općine Šestanovac prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016-2021. (NN 66/16) pripada grupiranom vodnom tijelu podzemne vode pod nazivom JKGI_11 – CETINA (**Slika 16 i Slika 17**). Ono obuhvaća površinu od 3.088 km², tj. cijeli tok rijeke Cetine, obalno područje od Grebaštice na SZ do priobalnih izvora i vrulja JI od Makarske te veliki dio krškog područja u BiH te ima izrazit prekogranični karakter u sjevernom dijelu.

Radi se o grupiranom vodnom tijelu koje odlikuje pukotinsko-kavernozna poroznost, te čije obnovljive zalihe podzemnih voda iznose 1.825 *10⁶ m³/god, te je njegovo ukupno stanje ocijenjeno je dobrim. Prirodna ranjivost ocijenjena je različito prema razredima i to: srednja 14,3%, visoka 24,3% i vrlo visoka 6,4%.

U nastavku je prikazano stanje podzemnih i površinskih voda u obuhvatu Općine Šestanovac, pri čemu je ukupno / konačno stanje prikazano grafičkim prikazom, dok je tablično prikazano stanje pojedinačnih parametara.

Slika 16. Ukupno/konačno stanje vodnih tijela na području Općine Šestanovac
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

Slika 17. Kemijsko stanje vodnih tijela na području Općine Šestanovac
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

Tablica 6. Prikaz ocjena malih površinskih vodnih tijela**Mala vodna tijela**

Stanje	JKRNO002_002, Cetina	JKRNO002_001, Cetina
 Vrlo dobro		
 Dobro		
 Umjereno dobro		
 Loše		
 Vrlo loše/nije dobro		
Hidromorfološki elementi		
Specifične onečišćujuće tvari		
Fizikalno-kemijski pokazatelji		
Biološki elementi kakvoće	-	
Ekološko stanje		
Kemijsko stanje		
Konačno stanje		

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

Tablica 7. Prikaz ocjena stanja podzemnog vodnog tijela

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

Iz gornjih prikaza vidljivo je da je ukupno tj. konačno stanje promatranih vodnih tijela uglavnom u lošem ili vrlo lošem stanju, osim podzemnog vodnog tijela koje ima dobro ukupno stanje (**Slika 16**). Vodna tijela koja čine glavni tok rijeke Cetine ocijenjena su ocjenama lošeg ili vrlo lošeg stanja, što je odraz prvenstveno stanja hidromorfoloških elemenata. Iako su duž cijelog vodotoka Cetine već 50-ih godina prošlog stoljeća izvedeni radovi regulacije korita sa izgradnjom zaštitnih nasipa od poplava, u donjem toku, od Trilja do Omiša, ona je većinom kanjonskog tipa pa takvi radovi nisu bili potrebni, te je loše, tj. vrlo loše stanje, zapravo posljedica izgradnje hidroenergetskih objekata na njenom slivu, pri čemu je značajno izmijenjen prirodni hidrološki režim ovog područja. Kemijsko stanje površinskih i podzemnih vodnih tijela na području Općine Šestanovac ocijenjeno je kao dobrog stanja **Slika 18**.

Zaštita podzemnih voda važna je zbog ljudske potrošnje, zbog čega je bitno voditi računa o sprečavanju mogućih utjecaja antropogenog onečišćenja na kakvoću vode u okolišu.

Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13) vezano za zahvaćanje voda iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko-kavernožnom poroznosti određene su četiri zone sanitarne zaštite.

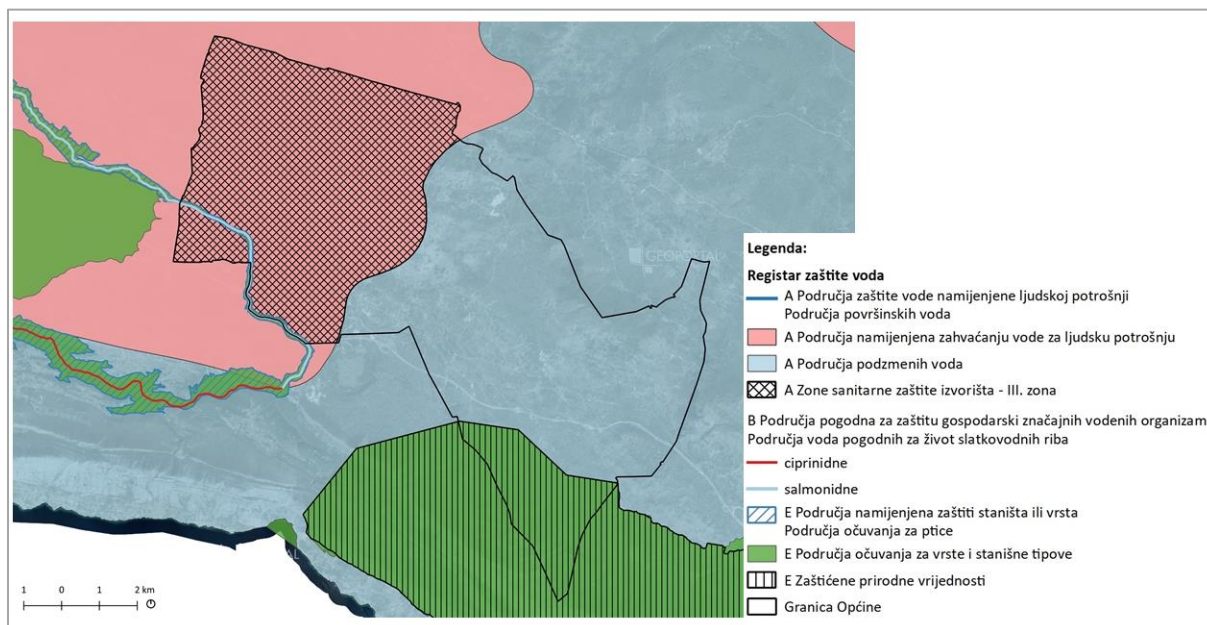
- zona ograničenja – IV. zona,
- zona ograničenja i nadzora – III. zona,
- zona strogog ograničenja i nadzora – II. zona i

- zona strogog režima zaštite i nadzora – I. zona.

Na području Općine Šestanovac nalazi se III. zona zaštite izvorišta (**Slika 18**).

Prema registru zaštićenih područja – područja posebne zaštite voda su ona područja gdje je radi zaštite voda i vodnog okoliša potrebno provesti dodatne mjere zaštite koje se određuju temelju Zakona o vodama i posebnih propisa.

Područja posebne zaštite voda na prostoru Općine Šestanovac dani su na prikazu u nastavku (**Slika 18**), kao i tablično.

Slika 18. Prikaz zaštićenih područja voda prema Registru zaštićenih područja na području Općine Šestanovac

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

Tablica 8. Područja posebne zaštite voda

ŠIFRA	NAZIV PODRUČJA	KATEGORIJA
A. PODRUČJA ZAŠTITE VODA NAMIJENJENE ZA LJUDSKU POTROŠNJU		
13292701	Zadvarje	Područja površinskih voda
13292901	Zakučac	Područja površinskih voda
14000197	Studenci	Područja podzemnih voda
12295530	Studenci	III. zona sanitarne zaštite izvorišta
71005000	Jadranski sliv – kopneni dio	Područja namijenjena zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju
B. PODRUČJA POGODNA ZA ZAŠTITU GOSPODARSKI ZNAČAJNIH VODENIH ORGANIZAMA		
53010035	J12_Cetina	Pogodno za život slatkovodnih riba – salmonidne vode
53010036	J13_Cetina	Pogodno za život slatkovodnih riba – ciprinidne vode
E. PODRUČJA NAMIJENJENA ZAŠTITI STANIŠTA ILI VRSTA		
521000029	Cetina	Ekološka mreža (NATURA 2000) – područja očuvanja značajna za ptice
	Rijeka Cetina-kanjonski dio	Ekološka mreža (NATURA 2000) – područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
525000030	Biokovo	Ekološka mreža (NATURA 2000) – područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
51020700	Biokovo	Zaštićena područja prirode – Park prirode

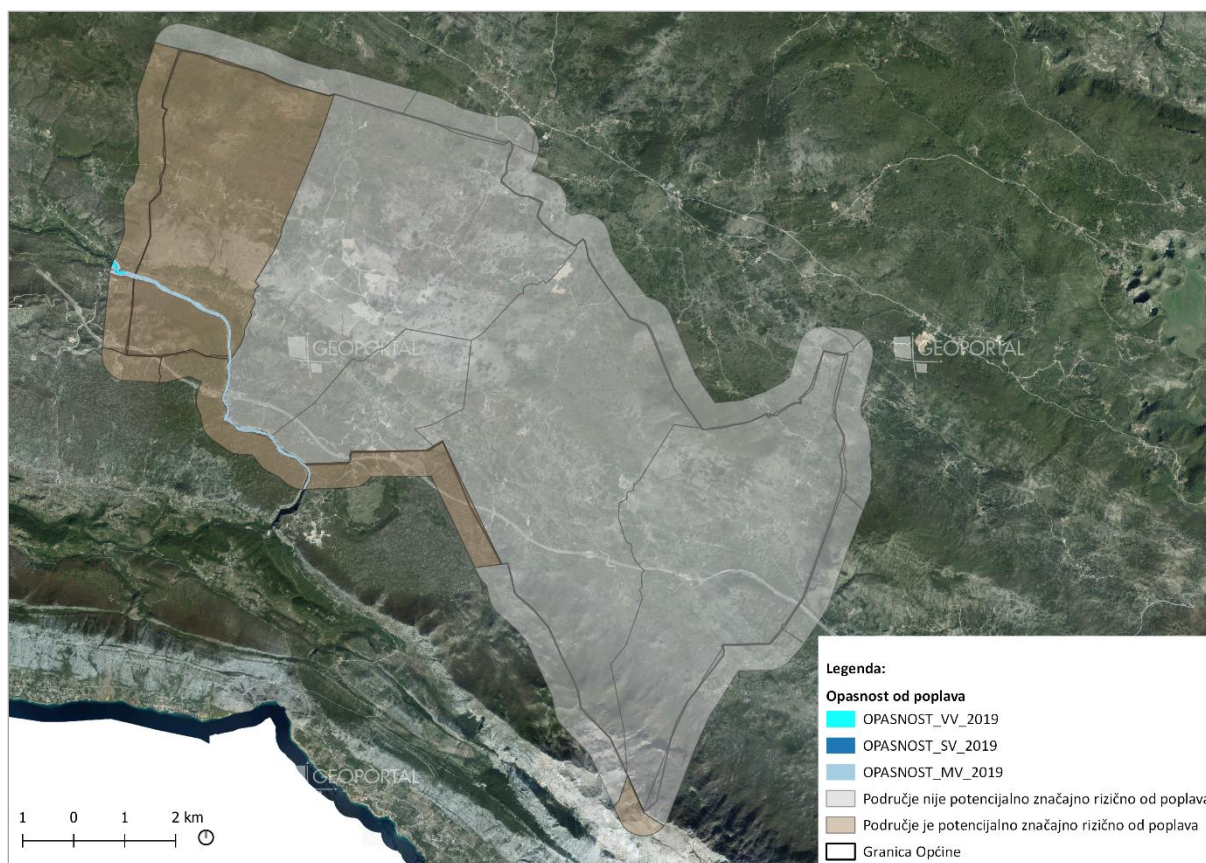
Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

4.1.5.2 Opasnost i rizik od poplava

U okviru Plana upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021., sukladno odredbama članaka 111. i 112. Zakona o vodama (NN 66/19 i 84/21), izrađene su karte opasnosti od poplava. I to za tri scenarija plavljenja određena Direktivom 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava, i nisu prilagođene drugim namjenama. Treba voditi računa da na kartama nisu prikazani svi mogući scenariji plavljenja.

U nastavku je dana karta opasnosti od poplava za područje Općine Šestanovac (**Slika 19**).

Vidljivo je kako većina prostora predmetne Općine nije u opasnosti od poplava. U potencijalno značajnom riziku od pojavljivanja poplava evidentiran je krajnji zapadni dio Općine, odnosno dolina rijeke Cetine koja se na prostoru Općine nalazi u zoni male opasnosti od pojavljivanja poplava.

Slika 19. Opasnost od poplava na području Općine Šestanovac

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021., Izvadak iz Registra vodnih tijela

4.1.6 Bioraznolikost

4.1.6.1 Staništa

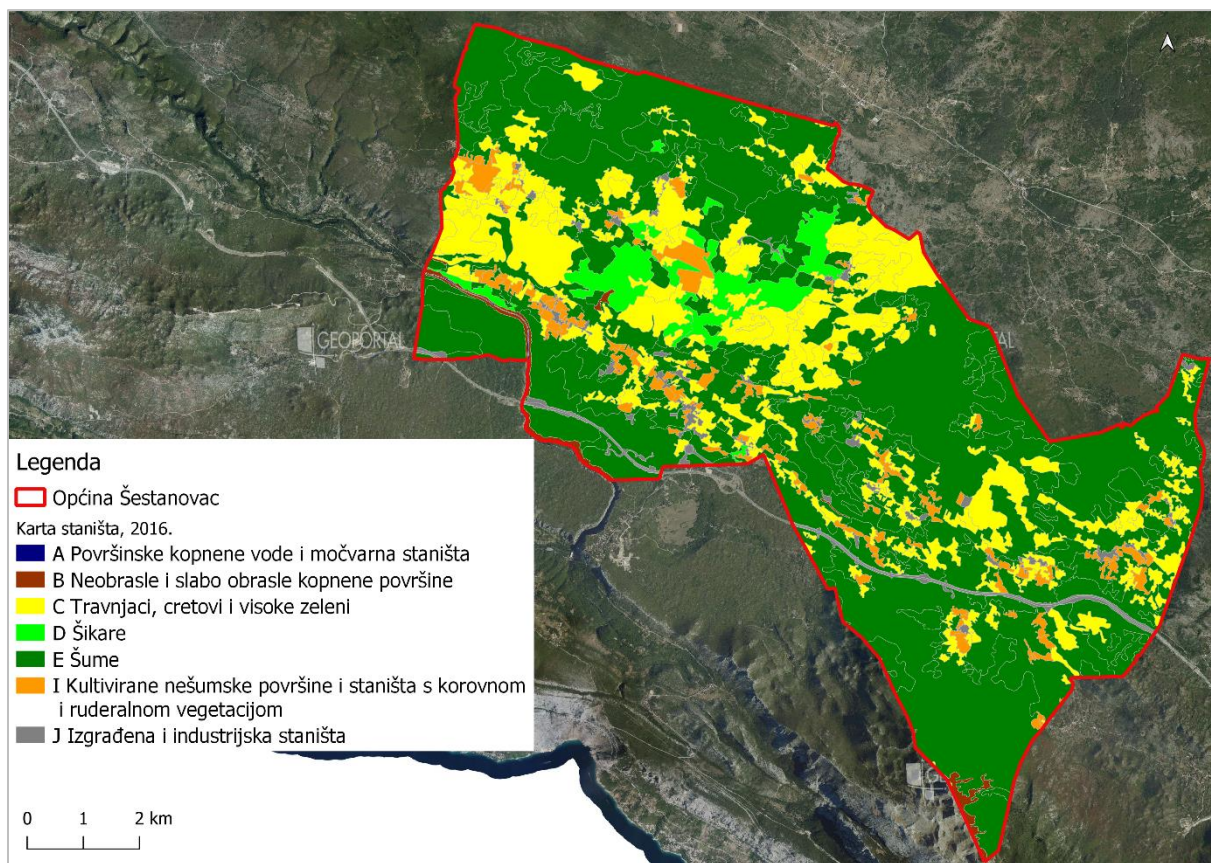
Prema fitogeografskom položaju i raščlanjenosti Hrvatske, lokacija zahvata je smještena u mediteranskoj vegetacijskoj regiji odnosno u submediteranskoj vegetacijskoj zoni. Glavna vrsta drveća ove vegetacijske zone je hrast medunac koji izgrađuje šumske sastojine i bijelim grabom (*as. Quercus pubescenti-Carpinetum orientalis* Horvatić 1939.) Kao degradacijski stadiji medunčevih šuma javljaju se šikara, šibljak i kamenjara.

Prema **Karti kopnenih nešumskih staništa iz 2016. godine** stanišni tipovi i kombinacije istih koja se pojavljuju na području Općine

- A.2.3. / Stalni vodotoci
- B.1.4. / Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
- B.3.1. / Požarišta
- C.3.5.1. / Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
- C.3.5.2. / Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone
- C.4.1.1. / Ilirsko-dinarske planinske rudine uskolisne šašike
- D.3.1.1. / Dračici
- D.3.4.2.3. / Sastojine oštrogličaste borovice

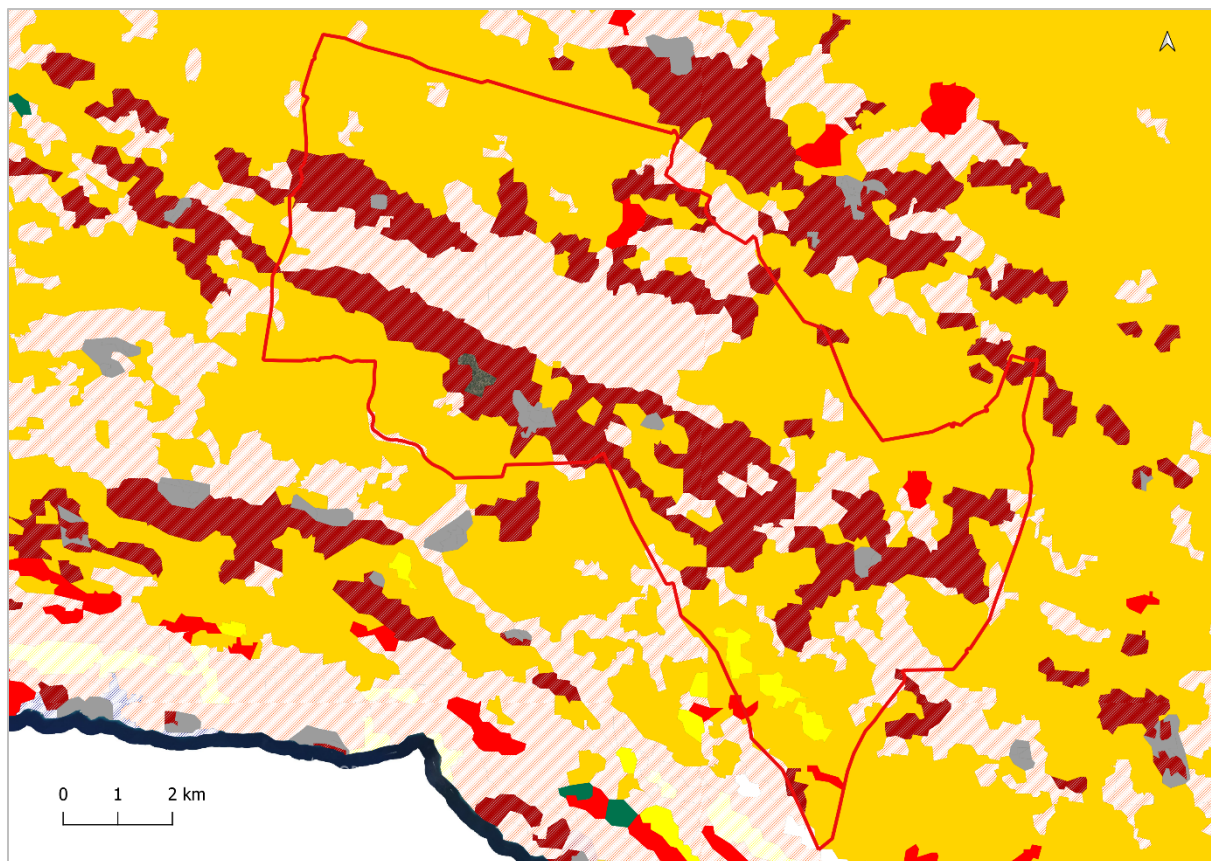
- E. / Šume
- I.1.2. / Korovna i ruderalna vegetacija Sredozemlja
- I.1.8. / Zapuštene poljoprivredne površine
- I.2.1. / Mozaici kultiviranih površina
- I.5.1. / Voćnjaci
- I.5.2. / Maslinici
- I.5.3. / Vinogradi
- J. / Izgrađena i industrijska staništa

Prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21) Prilogu II na Popisu ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske nalaze se B.1.4. / Tirensko-jadranske vapnenačke stijene, C.3.5.1. / Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone, C.3.5.2. / Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediterranske zone, C.4.1.1. / Ilirsko-dinarske planinske rudine uskolisne šašike, D.3.4.2.3. / Sastojine oštrogličaste borovice

Slika 20 Prikaz stanišnih tipova prema Karti staništa 2016. na području općine Šestanovac

Na području općine dominira šumski stanišni tip, no na Karti staništa iz 2016. nisu prikazane šume, stoga se u nastavku nalazi Karta staništa iz 2004. godine koja detaljnije prikazuje šumska staništa.

Legenda:

Općina Šestanovac

Karta kopnenih staništa, 2004.:

- A27, Neobrasle i slabo obrasle obale tekućica
- B13, Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene
- C35, Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
- C35/D31, Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici
- C35/E35, Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca
- C36/D34, Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana / Bušici
- D34, Bušici
- E35, Primorske, termofilne šume i šikare medunca
- E74, Šume običnog i crnog bora na dolomitima
- E82, Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike
- E92, Nasadi četinjača
- I21, Mozaici kultiviranih površina
- I21/J11/I81, Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine
- I52, Maslinici
- J11, Aktivna seoska područja
- J11/J13, Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja

Slika 21 Prikaz stanišnih tipova prema Karti staništa 2004. na području općine Šestanovac

Iz prethodnog kartografskog prikaza vidljivo je da prevladava šumski stanišni tip E.3.5. Primorske termofilne šume i šikare medunca dok su manje prisutni E.7.4. Šume običnog i crnog bora na dolomitima, E.8.2. Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike i E.9.2. Nasadi četinjača. Od navedenih šumskih stanišnih tipova jedino se E.9.2. Nasadi četinjača ne nalazi na Popisu ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske prema Prilogu II Pravilnika o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21).

Opis stanišnih tipova sukladno nacionalnoj klasifikaciji staništa RH (peta izmijenjena verzija NKS):

D.3.1.1. Dračici – Šikare, rjeđe živice primorskih krajeva unutar sveze *Carpinion orientalis* Horvat 1958, izgrađene od izrazito bodljikavih, trnovitih ili aromatičnih biljaka nepodesnih za brst, u prvom redu koza. Dračici su vrlo rasprostranjeni skup staništa, razvijenih u sklopu submediteranske vegetacijske zone kao jedan od degradacijskih stadija šuma medunca i bjelograba.

C.4.1.1. Ilirsko-dinarske planinske rudine uskolisne šašike (Sveza *Seslerion juncifoliae* Horvat 1930, syn. ⁴*Seslerion tenuifoliae* Horvat 1930) – Kalcifilne planinske rudine vršnih dijelova Dinarskih planina, razvijene na plitkim skeletoidnim planinskim crnicama ili na smeđim karbonatnim tlima. U Hrvatskoj su ograničene samo na vršne grebene Risnjaka, Snježnika, Plješivice, Velebita, Dinare, Kamešnice i Biokova.

C.3.5.2. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone (Sveza *Saturejion subspicatae* Horvatić 1975) – Navedenoj zajednici pripadaju istočnojadranski kamenjarski pašnjaci mediteranskomontanog vegetacijskog pojasa.

C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone (Sveza *Chrysopogono gryllikoelerion splendidis* Horvatić 1973) – Zajednici pripadaju istočnojadranski kamenjarski pašnjaci nižeg dijela submediteranske zone

B.3.1. Požarišta – Prirodni, poluprirodni ili antropogeni prostori na kojima je požarom (prirodnim spontanom ili antropogenim kontroliranim ili nekontroliranim) uništena ili značajno devastirana vegetacija. Prilikom kartiranja u obzir dolaze samo prostori koji su izgorjeli u godini kartiranja. Prostori koji su izgorjeli više od godinu dana prije kartiranja (na kojima je počela sukcesija vegetacije) razvrstavaju se u pripadajuću kategoriju

B.1.4. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (Razred *ASPLENIETEA TRICHOMANIS* (Br.-Bl. in Meier et Br.-Bl. 1934) Oberd. 1977, red *CENTAUREO DALMATICAЕ-CAMPANULETALIA PYRAMIDALIS* Trinajstić ex Terzi et Di Pietro 2016) – Hazmofitska vegetacija stjenjača pukotinjarki koja se razvija u pukotinama suhих vapnenačkih stijena primorskih i kontinentalnih dijelova Hrvatske

A.2.3. Stalni vodotoci – Površinske vode (potoci i rijeke) različite brzine strujanja, od brzih i turbulentnih do sporih i laminarnih, koje teku koritima nastalim djelovanjem vode iz uzvodnih dijelova toka koji su na višim nadmorskim visinama

D.3.4.2.3. Sastojine oštrogličaste borovice (*Juniperus oxycedrus*) – Sastojine oštrogličaste borovice zauzimaju često veće površine, a nastale su u procesu vegetacijske sukcesije na podlozi eumediteranskih i submediteranskih travnjaka, nakon napuštanja ispaše

Šuma – Cjelokupna šumska vegetacija, gospodarena ili negospodarena, prirodna ili antropogena (uključujući i šumske nasade), zajedno s onim razvojnim stadijima koji se po flornom sastavu ne razlikuju od stadija zrelih šuma, a fizionomski pripadaju "šikarama" u širem smislu

---

⁴ Mucina et al. (2016): Vegetation of Europe: hierarchical floristic classification system of vascular plant, bryophyte, lichen, and algal communities. Applied Vegetation Science 19 (Suppl. 1). 3–264.

E.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare *medunca* (Sveza *Ostryo-Carpinion orientalis* Horvat (1954) 1959) – Pripadaju razredu *QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. et Vlieger 1937* redu *QUERCETALIA PUBESCENTIS* Klika 1933.

E.7.4. Šume običnog i crnog bora na dolomitima (Sveza *Fraxino orni-Ericion* Horvat 1958) – Pripada redu *ERICO-PINETALIA* Horvat 1959 i razredu *ERICO-PINETEA* Horvat 1959. Navedeni skup zajednica obuhvaća svjetle šume običnog bora i šume crnog bora, rjeđe crnoga graba, koje se razvijaju na dolomitima.

E.8.2. Stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike (Sveza *Oleo-Ceratonion* Br.-Bl. 1931) – Radi se o skupu zajednica čistih vazdazelenih šuma i makije crnike, te šuma alepskog bora razvijenih u najtoplijem i najsušem dijelu istočnojadranskog primorja. Karakterizira ih znatan udio kserotermnih, endozookornih elemenata – *Pistacia lentiscus*, *Juniperus phoenicea*, *Olea europaea subsp. sylvestris*, *Ceratonia siliqua*, mjestimično *Euphorbia dendroides*, penjačica *Ephedra fragilis*, polugrmova *Prasium majus*, *Coronilla valentina*, te zeljastih vrsta *Arisarum vulgare*.

E.9.2. Nasadi četinjača – Kulture četinjača posađene s ciljem proizvodnje drvene mase ili pošumljavanja prostora.

I.1.2. Korovna i ruderalna vegetacija Sredozemlja (Razred *CHENOPODIETEA* Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1952)– Navedeni skup staništa uglavnom pripada redu *CHENOPODIETALIA* Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1936, a obuhvaća jednogodišnje ruderalne biljke. Razvijaju se na tlima bogatim hranjivim tvarima, prisutnim na područjima pod jakim čovjekovim utjecajem.

Mozaici kultiviranih površina – Mozaici različitih kultura na malim parcelama, u prostornoj izmjeni s elementima seoskih naselja i/ili prirodne i poluprirodne vegetacije. Ovaj se tip koristi ukoliko potrebna prostorna detaljnost i svrha istraživanja ne zahtijeva razlučivanje pojedinih specifičnih elemenata koji sačinjavaju mozaik. Sukladno tome, daljnja raščlamba unutar ovoga tipa prati različite tipove mozaika prema zastupljenosti pojedinih sastavnih elemenata.

4.1.6.2 Fauna

Sukladno Tutiš i sur. (2013.) područje općine je područje gniježđenja vrsta: suri orao (*Aquila chrysaetos*), voljic maslinar (*Hippolais olivetorum*), sivi sokol (*Falco peregrinus*), zmijar (*Circaetus gallicus*). Također, navodi se kao vjerojatno područje gniježđenja afričke kukavice (*Clamator glandarius*). Područje općine je područje redovitog zimovanja malog sokola (*Falco columbarius*).

Sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13 i 73/16) sve navedene vrste nalaze se na popisu strogo zaštićenih vrsta.

Sukladno Jelić i sur. (2013) od faune gmazova na području je moguće naći vrste: šlica (*Platyceps najadum*), crvenkrpicu (*Zamenis situla*), crnokrpicu (*Telescopus fallax*), primorsku guštericu (*Podarcis sicula*), kršku guštericu (*Podarcis melisellensis*), Mosorsku guštericu (*Dinarolacerta mosorensis*), četveroprugog kravosasa (*Elaphe quatuorlineata*), poskoka (*Vipera ammodytes*), kopnenu kornjaču (*Testudo hermanni*). Sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13 i 73/16) sve navedene vrste osim primorske gušterice (*Podarcis sicula*) su strogo zaštićene svojte.

Od vodozemaca na širem području zahvata moguće naći vrstu žuti mukač (*Bombina variegata*).

Sukladno Šašić i sur. (2015) od faune danjih leptira na širem području je moguće naći vrste: zelenokrili plavac (*Glaucopsyche alexis*), dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*), kupuskov bijelac (*Pieris*

brassicae), lastin rep (*Papilio machaon*), grahorkin plavac (*Polyommatus thersites*), istočni plavac (*Pseudophilotes vicrama*), žednjakov plavac (*Scolitantides orion*), Rottemburgov debeloglavac (*Thymelicus acteon*), crni apolon (*Parnassius mnemosyne*) i uskršnji leptir (*Zerynthia polyxena*).

Sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13 i 73/16) na popisu strogo zaštićenih vrsta od navedenih vrsta nalaze se vrste: dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*), lastin rep (*Papilio machaon*), crni apolon (*Parnassius mnemosyne*) i uskršnji leptir (*Zerynthia polyxena*).

Sukladno Antolović i sur. (2006.) od faune sisavaca na području općine Šestanovac zabilježeni su pojedinačni slučajevi pojavljivanja za vrstu ris (*Lynx lynx*). Na području Općine rasprostranjene su vrste: gorski dugoušan (*Plecotus macrobullaris*), veliki potkovnjak (*Rhinodophus ferrumequinum*), divokoza (*Rupicapra rupicapra*), vjeverica (*Sciurus vulgaris*), blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), kolombatićev dugoušan (*Plecotus kolombatovici*). Potencijalno su rasprostranjene vrste dinarski voluhar (*Dinaromys bogdanovi*), veliki šišmiš (*Myotis myotis*). Na području Općine je dokumentirana rasprostranjenost za vrstu riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*).

4.1.7 Zaštićena područja

Na području Općine Šestanovac nalaze se dva zaštićena područja (**Slika 22**), od čega je jedno park prirode Biokovo, a drugo je značajni krajobraz Kanjon Cetine. Na području Općine Šestanovac. Park prirode Biokovo na površini općine Šestanovac zauzima 740,87 ha, dok značajni krajobraz Kanjon Cetine zauzima 609,74 ha na području općine Šestanovac. Značajni krajobraz predstavlja prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti, bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za određeni prostor, na čijem području nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen, dok je Park prirode (PP) prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima, naglašenim krajobraznim i kulturno-povijesnim vrijednostima. Zaštićena područja na prostoru općine Šestanovac s opisanim temeljnim vrijednostima su prikazana u tablici niže (**Tablica 9**).

Slika 22 Zaštićena područja Općine Šestanovac

Izvor: Bioportal

Tablica 9 Zaštićena područja s temeljnim prirodnim fenomenom na području Općine Šestanovac

VRSTA ZAŠTITE	NAZIV	UKUPNA POVRŠINA (ha)	POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE ŠESTANOVAC (ha)	TEMELJNI FENOMEN
Park prirode	Biokovo	19366,80	740,87	<p>Biokovo se ističe izraženim krškim reljefom. Na tom se području nalazi velik broj špilja i jama te ponikava, škrapa i kamenica. Neka od glavnih obilježja Parka prirode Biokovo su jama Amfora (-788 m) te najdublja jama na Biokovu jama Mokre noge (-842 m) i mnoge endemične biljne i životinjske vrste te značajna paleontološka nalazišta. Uz prekrasne krajobrazne i vidikovce, u parku se nalaze i posebni geomorfološki rezervati i posebni rezervati šumske vegetacije bukve i jele te autohtone šume crnog dalmatinskog bora.</p> <p>Na području Parka prirode Biokovo tri su Natura 2000 područja - HR5000030 Biokovo (PPOVS) i HR2001350 Podbiokovlje (POVS) te HR1000030 Biokovo i Rilić (POP), kojima upravlja JU Park prirode Biokovo.</p>
Značajni krajobraz	Kanjon Cetine	6492,99	609,74	<p>Kanjon Cetine je područje osobitih prirodnih vrijednosti zbog svojih geomorfoloških i hidroloških osobina te se ističe zbog raznolikosti flore i faune. Kopnenu faunu kanjona Cetine karakteriziraju vrste poput bjelopsog ježa (<i>Erinaceus concolor</i>), kune bjelice (<i>Martes foina</i>), jazavca (<i>Meles meles</i>) i divlje svinje (<i>Sus scrofa</i>). U kanjonu je zabilježen i ris (<i>Lynx lynx</i>), strogo zaštićena zavičajna divlja svojta. Vodena staništa i kanjon Cetine predstavljaju idealno stanište za brojne vrste faune vodozemaca i gmazova. Rijeka Cetina stanište je rijetkih i ugroženih ribljih vrsta. Cetinska ukliva (<i>Telestes ukliva</i>) je kritično ugrožena vrsta koja živi u kanjonskom dijelu Cetine. Uz rijeku Cetinu žive i brojne ptice koje su zbog sve većeg turističkog pritiska ugrožene poput: sivi sokol (<i>Falco peregrinus</i>), ušara (<i>Bubo bubo</i>), gavran (<i>Corvus corax</i>), te hridna lastavica (<i>Hirundo rupestris</i>), jedina lastavica koja zimuje u Europi. Uz</p>

				gornji tok Cetine obitavaju: veliki ronac (<i>Mergus merganser</i>), eja livadarka (<i>Circus pigargus</i>), kosac (<i>Crex crex</i>), crvenonoga prutka (<i>Tringa totanus</i>), te crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>).
--	--	--	--	--

Izvor: Biportal

Park prirode Biokovo

Park prirode Biokovo poznat je po izvanrednoj ljepoti krajobraza, velikoj raznolikosti živog svijeta i bogatstvu geomorfoloških oblika i pojava (špilje, škrape, vrtače, kamenice, jame...). Područje Parka je ovisno o klimatskim uvjetima i visinskom položaju, pokriveno vegetacijom od mediteranske do planinske. Uz stare šume bukve, jele i crnog bora, zabilježeno je gotovo 1.500 različitih vrsta biljaka, među kojima su i neke endemične i reliktno vrste (kao npr. biokovsko zvonce, uskolisna zečina). Faunu kralješnjaka čine brojni gmazovi i ptice, a od tridesetak vrsta sisavaca koji ovdje žive treba spomenuti puhove, šišmiše, divlju svinju, divokozu, muflona i vuka.

Kanjon rijeke Cetine

Kanjon rijeke Cetine zaštićen je od 1963. godine. Ovo područje značajnog krajobraza pruža se od ušća kod Grada Omiša uzvodno, u dužini od cca. 8 km do Radmanovih mlinica. Cetina, kao tipična krška rijeka, je na svom putu do mora stvorila kanjon, a u svom donjem toku duboko se usjekla u vapnenačku podlogu između Mosora i Omiške Dinare, tvoreći kanjonske strane i do 300 m visine, koje završavaju poznatom Omiškom probojnicom. Cijeli tok Cetine od velike je znanstvene vrijednosti kao primjer stalnog postojanja površinskog toka u kršu i primjer djelovanja diferencirane erozije. Blizu samog ušća Cetine kombinacija fluvijalnih i maritimnih utjecaja (bočata voda) tvori specifičnu biocenuzu, a već malo uzvodno, kod Radmanovih mlinica, postoji pravi fluvijalni ambijent.

4.1.8 Ekološka mreža

Ekološka mreža Natura 2000 je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

Ekološku mrežu čine područja očuvanja značajna za ptice (POP), područja očuvanja značajna za vrste i staništa (POVS), posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS) te vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i staništa (vPOVS).

Sukladno *Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)* područje očuvanja značajno za ptice (POP) je područje značajno za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju i njihovih staništa, kao i područje značajno za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarno područje od međunarodne važnosti.

Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) je područje koje, u biogeografskoj regiji ili regijama kojima pripada:

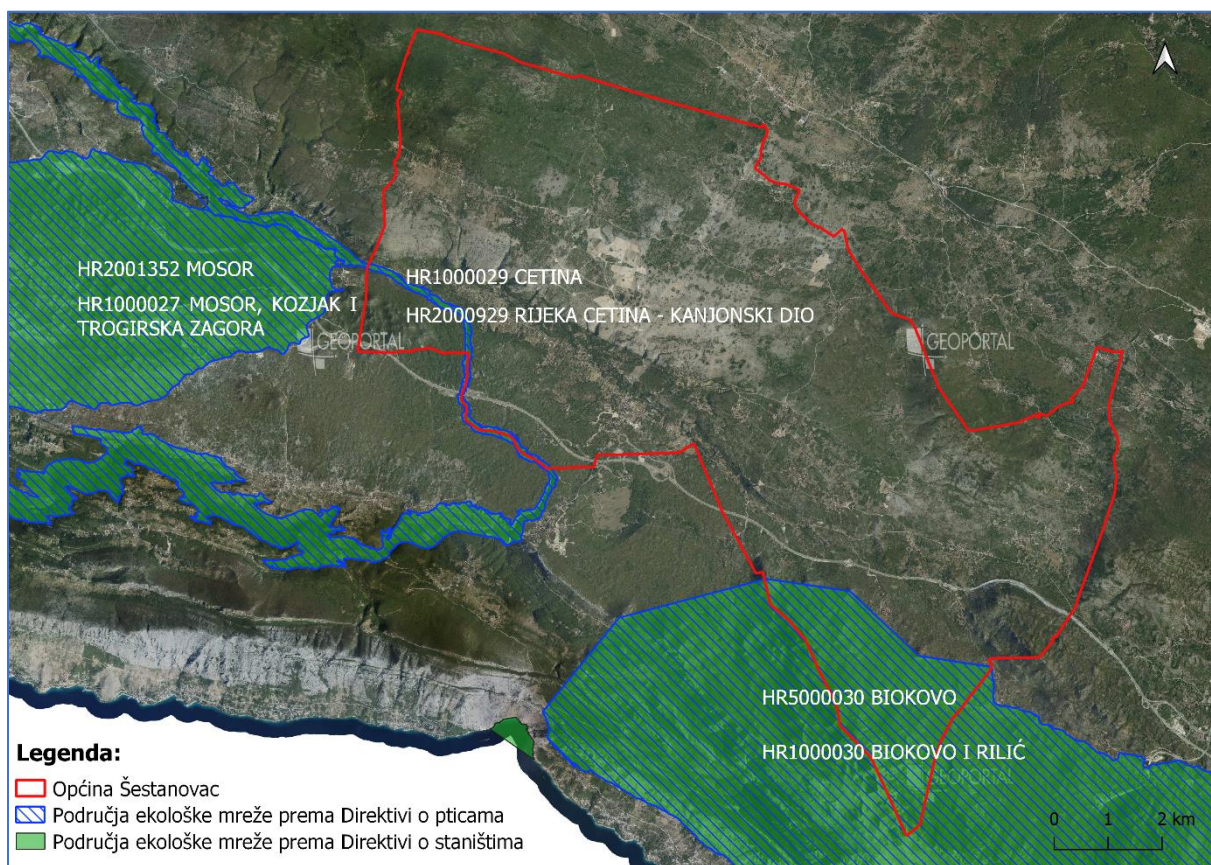
- znatno pridonosi održavanju ili povratu u povoljno stanje očuvanosti prirodnog stanišnog tipa od interesa za Europsku uniju koji je prirodno rasprostranjen na teritoriju Republike Hrvatske, a navodi se na popisu prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju zastupljenih na teritoriju Republike Hrvatske (referentna lista stanišnih tipova), ili znatno pridonosi održavanju ili povratu u povoljno stanje očuvanosti neke od vrsta navedenih na popisu divljih vrsta (osim ptica) od interesa za Europsku uniju koje se redovito pojavljuju na teritoriju Republike Hrvatske (referentna lista divljih vrsta),
- znatno pridonosi cjelovitosti ekološke mreže,
- znatno pridonosi održavanju bioraznolikosti unutar pripadajuće biogeografske regije ili regija;

Posebno područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (PPOVS) je područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) za koje se primjenjuju mjere očuvanja u svrhu održavanja ili povrata u povoljno stanje očuvanosti prirodnih staništa i/ili populacija vrsta za koje je to područje određeno.

Vjerojatno područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (vPOVS) je područje koje ispunjava stručne kriterije i koje Republika Hrvatska predlaže Europskoj komisiji na odobrenje, a koje je značajno za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta, osim ptica, i njihovih staništa te prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju. Granice POP-a, POVS-a, PPOVS-a i vPOVS-a utvrđene su kao sloj geografskog informacijskog sustava (GIS) koji je dio Informacijskog sustava zaštite prirode.

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (80/19) utvrđen je popis vrsta i stanišnih tipova čije očuvanje zahtijeva određivanje područja ekološke mreže (referentna lista vrsta i staništa), uključujući i prioritete divlje vrste te prioritete prirodne stanišne tipove, stručni kriteriji za određivanje vjerojatnih područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS-a) i područja očuvanja značajna za ptice (POP-a), kriteriji prema kojima Europska komisija vrši procjenu vPOVS-a u smislu značaja za Europsku uniju, način identifikacije te popis vPOVS-a, POVS-a, posebnih područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS-a) i POP-a s pripadajućim ciljnim vrstama, odnosno stanišnim tipovima tih područja, način prikaza granica i kartografski prikaz vPOVS-a, POVS-a, PPOVS-a i POP-a, te način prikaza zonacije svih navedenih područja u odnosu na rasprostranjenost ciljnih vrsta i stanišnih tipova. Također Uredbom su utvrđene i nadležnosti javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže za upravljanje i donošenje planova upravljanja ekološkom mrežom.

Područje općine Šestanovac dijelom se nalazi na područjima očuvanja značajnima za ptice POP HR1000029 Cetina i POP HR1000030 Biokovo i Rilić, te dijelom na područjima značajnim za očuvanje vrsta i stanišnih tipova POVS HR200029 Rijeka Cetina – kanjonski dio te POVS HR5000030 Biokovo (Slika 23).

Slika 23. Područja ekološke mreže na području općine Šestanovac

Izvor: Bioportal

POP HR1000029 Cetina

Ovo područje očuvanja značajno za ptice obuhvaća rijeku Cetinu od svog izvora do ušća, kao i nekoliko krških polja uz rijeku: Paško, Suho, Sinjsko i Hrvatačko polje. Paško polje je uglavnom prekriveno velikim vlažnim pašnjacima, uz nekoliko manjih močvara, poplavnih livada i šljunčanih nanosa uz rijeku. Područje u blizini podnožja Dinare (Suho Polje) prekriveno je suhim travnjacima. Sinjsko polje je meliorirano i uglavnom pokriveno obradivim površinama. Hrvatačko polje prekriveno je velikim travnjacima (vlažnim i suhim) i vlažnim staništima bogatim emerznom vegetacijom. Područje uključuje nekoliko područja zaštićenih Zakonom o zaštiti prirode: geološko-geografski spomenik prirode Vrela Cetine, značajne krajobrazne Rumin, Ruda i Grab te dio značajnog krajobrazne Kanjon rijeke Cetine. Jedno je od tri gnjezdilišta crnoprugastog trstenjaka (*Acrocephalus melanopogon*) (na području je prisutno 67% nacionalne gnijezdeće populacije). Na području gnijezdi i eja livadarka (*Circus pygargus*) (13% nacionalne gnijezdeće populacije) te kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*) (25% nacionalne gnijezdeće populacije). Na području je prisutna jedina gnijezdeća populacija crvenonoge prutke (*Tringa totanus*) (gnijezdeća populacija na Paškom polju) i velikog ronca (*Mergus merganser*) (gnijezdeća populacija na okomitim stjenovitim obalama akumulacije Peruča). Mogući uzroci ugroženosti ciljnih vrsta ptica na ovom području su: intenziviranje poljodjelstva, neintenzivno gospodarenje travnjacima, napuštanje stočarstva / nedostatak ispaše, korištenje biocida, hormona i kemikalija, navodnjavanje, prometna infrastruktura, promjene hidrografskih uvjeta, zahvaćanje iz površinskih voda i sukcesija.

Tablica 10: Ciljne vrste ptica za područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000029 Cetina, ciljevi očuvanja i osnovne mjere očuvanja za navedene vrste sukladno *Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20 i 38/20)*

Identifikacijski broj i naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu	Naziv vrste	Status	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja
HR1000029 Cetina	1	crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna staništa (tršćaka i rogozika) za održanje gnijezdeće populacije od 10-12 p.	očuvati preostale prirodne dijelove vodotoka; održavati povoljni hidrološki režim na područjima velikih tršćaka i rogozika; ne kositi močvarnu vegetaciju uz kanale i vodotoke, osim ako je nužno za održavanje protočnosti vodotoka u svrhu zaštite od poplava; košnju močvarne vegetacije uz kanale i vodotoke ne provoditi u razdoblju gniježđenja od 1. travnja do 31. srpnja te ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično u razmaku od najmanje jedne, po mogućnosti i dvije godine;
	1	crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>)	Z	Očuvana populacija i pogodna staništa (tršćaka i rogozika) za održanje značajne zimujuće populacije	održavati povoljni hidrološki režim na područjima tršćaka i rogozika; očuvati povoljan omjer tršćaka i rogozika i otvorene vodene površine;
	2	mala prutka (<i>Actitis hypoleucos</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna staništa (riječni sprudovi, otoci i obale) za održanje značajne gnijezdeće populacije	održavati povoljni hidrološki režim za očuvanje staništa za gniježđenje; očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju obale vodotoka te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju;
	1	vodomar (<i>Alcedo atthis</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (riječne obale, područja uz spore tekućice i stajanje vode) za održanje gnijezdeće populacije od 2-3 p.	na vodotocima očuvati strme i okomite dijelove obale bez vegetacije, pogodne za izradu rupa za gniježđenje; na područjima na kojima je zabilježena prisutnost vodomara zadržati što više vegetacije u koritu i na obalama vodotoka, a radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi i to u razdoblju od 1. rujna do 31. siječnja te ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično;
	1	jarebica kamenjarka (<i>Alectoris graeca</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvoreni kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 50-100 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; ne ispuštati druge vrste roda <i>Alectoris</i> u prirodu; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; redovito održavati lokve u kršu;

	1	primorska trepteljka (<i>Anthus campestris</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvoreni suhi travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 100-150 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i/ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	ušara (<i>Bubo bubo</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 7-10 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 1. veljače do 15. lipnja u krugu od 150 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
	1	ćukavica (<i>Burhinus oedicnemus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 2-5 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	kratkoprsta ševa (<i>Calandrella brachydactyla</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 50-100 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	leganj (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje gnijezdeće populacije od 70-150 p.	osigurati povoljan udio gariga; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	zmijar (<i>Circaetus gallicus</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom) za održanje gnijezdeće populacije od 2-3 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; ne provoditi sportske aktivnosti te građevinske radove od 15. travnja do 15. kolovoza u krugu od 200-600 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se

					spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 1 p.		očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>)	Z	Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije		očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	eja strnjarica (<i>Circus cyaneus</i>)	Z	Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije		očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili

				elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradanja ptica;
1	eja livadarka (<i>Circus pygargus</i>)	G	Očuvana staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 8-10 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradanja ptica;
1	kosac (<i>Crex crex</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna staništa (vlažni travnjaci, prvenstveno košarice) za održanje gnijezdeće populacije od 10-15 pjevajućih mužjaka	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; košnju inundacija i obala kanala (u ingerenciji Hrvatskih voda) obavljati u razdoblju od 15. kolovoza do 15. ožujka;
1	mali sokol (<i>Falco columbarius</i>)	Z	Očuvana populacija i staništa (mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje značajne zimujuće populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradanja ptica;
1	sivi sokol (<i>Falco peregrinus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa za gniježđenje (visoke stijene, strme litice) za održanje gnijezdeće populacije od 3-4 p.	ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 15. veljače do 15. lipnja u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradanja ptica;

	1	crvenonoga vjetruša (<i>Falco vespertinus</i>)	P	Očuvana populacija i staništa (travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokuacije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokuacije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
	1	ždral (<i>Grus grus</i>)	P	Očuvana populacija i pogodna staništa (vlažni travnjaci, oranice) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokuacije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokuacije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
	1	čapljica voljak (<i>Ixobrychus minutus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 20-25 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa;
	1	rusi svračak (<i>Lanius collurio</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 2000-3000 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	sivi svračak (<i>Lanius minor</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična poljoprivredna staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 100-200 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	ševa krunica (<i>Lullula arborea</i>)	G	Očuvana populacija i otvorena mozaična staništa za održanje gnijezdeće populacije od 10-20 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;

	2	veliki ronac (<i>Mergus merganser</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (okomite stjenovite obale akumulacije Peruča) za održanje značajne gnijezdeće populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete;
	1	škanjac osaš (<i>Pernis apivorus</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 1-2 p.	očuvati staništa; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
	1	pjegava grmuša (<i>Sylvia nisoria</i>)	G	Očuvana populacija i otvorena mozaična staništa za održanje gnijezdeće populacije od 50-100 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;
	2	crvenonoga prutka (<i>Tringa totanus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (poplavni dio Paškog polja uz izvorišni dio Cetine) za održanje gnijezdeće populacije od 3-5 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; ujesen uklanjati drvenastu vegetaciju (vrbe) s gnjezdilišta;
	2	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (divlja patka (<i>Anas platyrhynchos</i>), glavata patka (<i>Aythya ferina</i>), patka batoglavica (<i>Bucephala clangula</i>), vivak (<i>Vanellus vanellus</i>))		Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, pličine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupne brojnosti jedinki ptica močvarica kao i brojnosti onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2000 jedinki	očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa;

Legenda: Status: G= gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica

Kategorija za ciljnu vrstu: 1=međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 3. i članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ; 2=redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/E

HR1000030 Biokovo i Rilić

Biokovo je visoka planina sa prostranim stjenovitim staništima i liticama, pogotovo na strani okrenutoj prema moru. Od šuma zastupljene su uglavnom submediteranske šume bijelog hrasta i šumarci alepskog bora. Staništa otvorenog tipa uglavnom su stjenovita sa suhim travnjacima. Biokovo u širem smislu uključuje planinu Rilić koja je važno preletišta migratornih vrsta ždralova i škanjca osaša. Planina Biokovo zaštićena je kao Park prirode Biokovo. Litostratigrafske jedinice zastupljene u ovom području su vapnenac i dolomit (donje krede - K1), vapnenci i dolomiti (gornje jure - J3), rudistni vapnenci (cenomanian-maastricht - K21-6) itd. Tla ovog područja su vapnenačka i dolomitna crnica i smeđe tlo na vapnencu. U strukturno – genetičkom smislu područje ima strukturu bore nastale zbog sile potiskivanja; smjer širenja strukture reljefa je dinarski (SZ-JI) te ima mnoge speleološke objekte. Vodeću ulogu u oblikovanju reljefa imaju gravitacijski procesi nagiba (propuštanje, kolaps) te procesi jaružanja i ispiranja.

Tablica 11: Ciljne vrste ptica za područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000030 Biokovo i Rilić, ciljevi očuvanja i osnovne mjere očuvanja za navedene vrste sukladno *Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20 i 38/20)*

Identifikacijski broj i naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu	Naziv vrste	Status	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja
HR1000030 Biokovo i Rilić	1	jarebica kamenjarka (<i>Alectoris graeca</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvoreni kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 400-1000 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; ne ispuštati druge vrste roda <i>Alectoris</i> u prirodu; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; redovito održavati lokve u kršu;
	1	primorska trepteljka (<i>Anthus campestris</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvoreni suhi travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 800-1300 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	suri orao (<i>Aquila chrysaetos</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, planinski i kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 2 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti, te građevinske radove od 1. siječnja do 31. srpnja u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
	1	Ušara (<i>Bubo bubo</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 5-7 p	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 1. veljače do 15. lipnja u krugu od 150 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na

					srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	Leganj (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje gnijezdeće populacije od 50-100 p.		osigurati povoljan udio gariga; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezraslih travnjačkih površina;
1	Zmijar (<i>Circaetus gallicus</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom) za održanje gnijezdeće populacije od 4-5 p.		očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezraslih travnjačkih površina; ne provoditi sportske aktivnosti te građevinske radove od 15. travnja do 15. kolovoza u krugu od 200-600 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	eja strnjarica (<i>Circus cyaneus</i>)	Z	Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci ,otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije		očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezraslih travnjačkih površina; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	planinski djetlić (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna struktura bukove šume za održanje gnijezdeće populacije od 1-2 p.		šumske površine na kojima obitava planinski djetlić u raznodobnom gospodarenju te šumske površine u jednodobnom gospodarenju starosti iznad 60 godina moraju

				sadržavati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;
1	crna žuna (<i>Dryocopus martius</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna struktura šume za održanje gnijezdeće populacije od 3-4 p.	šumske površine u raznodobnom i prebornom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;
1	vrtna strnadica (<i>Emberiza hortulana</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 150-300 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
1	sivi sokol (<i>Falco peregrinus</i>)	G	Očuvana populacija i staništa za gniježđenje (visoke stijene, strme litice) za održanje gnijezdeće populacije od 3-4 p.	ne provoditi sportske i rekreacijske aktivnosti od 15. veljače do 15. lipnja u krugu od 750 m oko poznatih gnijezda; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	Ždral (<i>Grus grus</i>)	P	Omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe	elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
1	rusi svračak (<i>Lanius collurio</i>)	G	Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 1000-1500 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;

	1	ševa krunica (<i>Lullula arborea</i>)	G	Očuvana populacija i otvorena mozaična staništa za održanje gnijezdeće populacije od 50-70 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;
	1	škanjac osaš (<i>Pernis apivorus</i>)	P	Omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe	cilj se ostvaruje kroz provedbu mjera za druge vrste na području; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;
	1	siva žuna (<i>Picus canus</i>)	G	Očuvana populacija i pogodna struktura šume za održanje gnijezdeće populacije od 2-3 p.	šumske površine u raznodobnom i prebornom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;

POVS HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio

Područje uključuje kanjon rijeke Cetine. Područje karakterizira šumoviti kanjon, makija i garizi, suhi i vlažni travnjaci, izvori, rijeke i litice sa prisutnim endemskim vrstama.

Područje uključuje dio značajnog krajobraza Cetina-donji tok - zaštićeno područje na nacionalnoj razini. Mogući razlozi ugroženosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova na ovom području su: modifikacija prakse kultivacije, napuštanje košnje (prestanak redovitog održavanja travnjaka i livada), korištenje biocida, hormona i kemikalija, napuštanje stočarstva/ nedostatak ispaše, prometna infrastruktura, sportske i rekreacijske aktivnosti, otpad, promjene hidrografskih uvjeta, zahvaćanje iz površinskih voda.

Tablica 12: Ciljne vrste i stanišni tipovi značajni za područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS)HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio

Identifikacijski broj i naziv područja	Hrvatski naziv vrste / hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa	Cilj očuvanja
HR2000929 Rijeka Cetina - kanjonski dio	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0	Očuvano 185 ha postojeće površine stanišnog tipa i 20 ha postojeće površine stanišnog tipa koji dolazi u kompleksu sa stanišnim tipom 8210 Karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom
	Karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom	8210	Očuvano 200 ha postojeće površine stanišnog tipa i 20 ha postojeće površine stanišnog tipa koji dolazi u kompleksu sa stanišnim tipom 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)
	žuti mukač	<i>Bombina variegata</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (šume, privremene i stalne stajačice unutar šumskog područja; poplavne ravnice i travnjaci te riparijska područja) u zoni od 1645 ha
	crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida; obradive površine: vinogradi, vrtovi, maslinici) u zoni od 1645 ha
	oštrulja	<i>Aulopyge huegelii</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (pridnena staništa s pjeskovitim i muljevitim supstratom ili dna obrasla vegetacijom) unutar 50 km riječnog toka
	cetinski vijun	<i>Cobitis dalmatina</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (pridnena staništa sporo tekućih dijelova vodotoka, s pjeskovitim, muljevitim i šljunkovitim supstratom ili dna obrasla gustom vegetacijom) unutar 50 km riječnog toka
	morska paklara	<i>Petromyzon marinus</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (donji tokovi rijeka u koje migriraju na mrijest) unutar 19,5 km riječnog toka
	glavočić vodenjak	<i>Knipowitschia panizzae</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (bočate vode s muljevitim, pjeskovitim i šljunkovitim dnom, priobalni pojas s golim kamenim obalama, priobalnim šaševima i vodenom vegetacijom, od površine do dubine od 9m) unutar 8 km riječnog toka

	glavočić crnotrus	<i>Pomatoschistus canestrinii</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (more i slatke vode blizu ušća sa muljevitim i pjeskovitim dnom te oskudnom vegetacijom ili prekriveno algom <i>Ulva</i> sp.) unutar 19,5 km riječnog toka
--	-------------------	-----------------------------------	--

Izvor: https://www.dropbox.com/sh/3r4ozk30a21xzd/AADuvuru1itHSGC_msgFFMAMa?dl=0&preview=Ciljevi_ocuvanja_08112022.xlsx, Pristupljeno: 01.02.2022.

HR5000030 Biokovo

Park prirode Biokovo obuhvaća veći dio istoimene planine. Planina se nalazi u južnom dijelu Dalmacije, između rijeke Cetine i delte rijeke Neretve, oblikujući 36 kilometara dug planinski lanac u neposrednoj blizini mora. Njegova južna strana se strmo spušta do mora. Karakterističan je po izvanrednoj ljepoti krajolika, velikoj biološkoj raznolikosti i raznovrsnosti geomorfoloških fenomena i formacija (pećine, škrape, vrtače, zatvorene depresije koje su stvorile vode stajaćice, jame – od kojih su neke duboke nekoliko stotina metara). Zavisno o visini i klimatskim uvjetima, zone vegetacije variraju od mediteranskih do alpskih. Šumski pokrivač se sastoji uglavnom od stabala bukve, jele i crnog bora. Oko 1.500 vrsta biljaka je zabilježeno među kojima i velik broj endemskih i reliktnih vrsta. Među kralježnjacima, najveće grupe su vodozemaca, gmazova i ptica. Među sisavcima važno je spomenuti puhove, šišmiše, divlje svinje, divokoze, muflone i vukove. Velik broj rijetkih ptica se gnijezdi na Biokovu poput surog orla i zmijara. Posebno je zanimljiv podzemni život sa čak 25 endemskih vrsta. Unutar granica parka, na njegovim južnim padinama je botanički vrt Kotišina s autohtonim vrstama flore Biokova. Najviši vrh Biokova je Sveti Jure (1.762 m), koji pruža očaravajući pogled na Makarsku rivijeru, otoke srednje Dalmacije i Zagoru. Kamena pastirska skloništa, torovi, ograđena polja i kamene krune bunara svjedoče o životu i aktivnostima bivših stanovnika Biokova. Litostratigrafske jedinice ovog područja su vapnenci i dolomiti (donje krede - K1), vapnenci i dolomiti (gornje jure - J3), rudistni vapnenci (cenomanian-maastricht - K21-6) itd. Tla ovog područja su vapnenačka i dolomitna crnica te smeđe tlo na vapnencu. U strukturno – genetičkom smislu područje ima strukturu bore nastale zbog sile potiskivanja; smjer širenja strukture reljefa je dinarski (SZ-JI) te ima mnoge speleološke objekte. Vodeću ulogu u oblikovanju reljefa imaju gravitacijski procesi nagiba (propuštanje, kolaps) te procesi jaružanja i ispiranja.

Ovo područje je važno zbog stanišnog tipa 8310 Špilje zatvorene za javnost – vrlo specijalizirane i visoko endemične kavernozone faune koju tu nalazimo: 15 tipskih lokaliteta na kojima su prvotno nađene nove vrste i opisane po nađenim primjercima; do danas poznato je ukupno 208 svojti, a 95 su troglobionti i stigobionti. Do sada je poznato 400 speleoloških objekata ali procijenjeno je da ih ima više od 1.000. Na ovom području se nalazi značajan broj primjeraka vuka (*Canis lupus*), a važno je stanište i za vrstu dinarskog voluhara (*Dinaromys bogdanovi*).

Tablica 13 Ciljne vrste i stanišni tipovi značajni za područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR5000030 Biokovo

Identifikacijski broj i naziv područja	Hrvatski naziv vrste / hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa	Cilj očuvanja
HR5000030 Biokovo	Sastojine <i>Juniperus communis</i> na kiseloj ili bazičnoj podlozi	5130	Očuvane sastojine <i>Juniperus communis</i> na kiseloj ili bazičnoj podlozi
	Mediterranske makije u kojima dominiraju borovice <i>Juniperus</i> spp.	5210	Očuvane mediteranske makije u kojima dominiraju borovice <i>Juniperus</i> spp.
	Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci	6170	Očuvano 70 ha postojeće površine stanišnog tipa
	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0	Očuvano 5100 ha postojeće površine stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi samostalno ili u kompleksu s drugim staništima
	Karbonatna točila <i>Thlaspietea rotundifolii</i>	8120	Očuvano 27 ha postojeće površine stanišnog tipa
	Istočnomediteranska točila	8140	Očuvano 350 ha postojeće površine stanišnog tipa
	Karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom	8210	Očuvano 1350 ha postojeće površine stanišnog tipa
	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310	Očuvana 24 speleološka objekta koja odgovaraju opisu stanišnog tipa
	Planinske i borealne vrištine	4060	Očuvano 120 ha postojeće površine stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi samostalno ili u kompleksu s drugim staništima
	Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu	6110*	Očuvane otvorene površine i karakteristične pionirske vrste u zoni od 19320 ha
	Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodietea</i>	6220*	Očuvano 150 ha postojeće površine stanišnog tipa u zonama u kojima dolazi samostalno ili u kompleksu s drugim staništima
	(Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora	9530*	Očuvano 749 ha postojeće površine stanišnog tipa
	jelenak	<i>Lucanus cervus</i>	Očuvano 10200 ha pogodnih staništa za vrstu (šumska staništa s borovim sastojinama te autohtona vegetacija degradiranog tipa, s dovoljno krupnih panjeva, odumirućih ili svježe odumrlih stabala za razvoj i prehranu ličinki) koja podržavaju njenu populaciju
	alpiska strizibuba	<i>Rosalia alpina</i> *	Očuvano 10200 ha pogodnih staništa za vrstu (topla i osunčana šumska staništa s dovoljno svježe odumrlih ili posječenih stabala krupnijih dimenzija) koja podržavaju njezinu populaciju

hrastova strizibuba	<i>Cerambyx cerdo</i>	Očuvano 5600 ha pogodnih staništa za vrstu (šumska staništa s hrastom, veće površine panjača i šikara hrasta medunca) koja podržavaju njezinu populaciju
velika četveropjega cvilidreta	<i>Morimus funereus</i>	Očuvano 10200 ha pogodnih staništa za vrstu (šumska staništa s prirodnom strukturom šumskog pokrova, dovoljnim udjelom krupnog drvnog materijala (ostatka od sječe, prirodno odumrlih stabala ili nagomilanih svježe odumrlih stabala) i većim brojem panjeva) koja podržavaju njezinu populaciju
crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>	Očuvano 10300 ha pogodnih staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida; obradive površine: vinogradi, vrtovi, maslinici) koja podržavaju njezinu populaciju
dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Očuvana migracijska kolonija od minimalno 3000 jedinki te očuvana skloništa (podzemni objekti - osobito špilja Jamina) i pogodna lovna staništa u zoni od 19320 ha (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, rubovi šuma, nizinska šumska i grmljem/makijom/šikarom obrasla staništa, stari voćnjaci i maslinici)
velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>	Očuvana populacija te skloništa i 10200 ha pogodnih staništa (šumska staništa, posebice šumska staništa u kojima je visoka strukturiranost i zastupljenost starijih dobnih razreda drveća te drveća s pukotinama i dupljama, rubovi šuma i šumske čistine i lokve unutar šuma)
vuk	<i>Canis lupus*</i>	Očuvano 19325 ha pogodnih staništa (šume i ostala prirodna staništa) koja doprinose očuvanju dva čopora
Skopolijeva gušarka	<i>Arabis scopoliana</i>	Očuvano 1450 ha pogodnih staništa za vrstu (pukotine vapnenačkih stijena u pojasu planinskih rudina, pretplaninski i planinski pašnjaci, točila pretplaninskog i planinskog pojasa) koja podržavaju njenu populaciju
mosorska gušterica	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>	Očuvano 9300 ha pogodnih staništa za vrstu (gola i krševita staništa s malo vegetacije, makije, rubovi šuma i suhozidi na višim nadmorskim visinama) koja podržavaju njenu populaciju
dinarski voluhar	<i>Dinaromys bogdanovi</i>	Očuvano 7700 ha pogodnih staništa za vrstu (djelomično otvorena krševita staništa) koja podržavaju njenu populaciju

	dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>	Očuvano 345 ha pogodnih staništa za vrstu (suhi travnjaci i vapnenački kamenjari s grmovima borovice (<i>Juniperus oxycedrus</i>) na sjevernim padinama planine do 700 m nadmorske visine uključujući lokalitete važne za vrstu: prostor na Cesti križnog puta od Rastovca do crpne vodne stanice, područje Stanića, prostor od Brzica do Kaoca, područje Turića i Turije i padine iza lokve na Turiji) koja podržavaju njenu populaciju
	danja medonjica	<i>Euplagia quadripunctaria*</i>	Očuvano 600 ha pogodnih staništa za vrstu (termofilna staništa uz šumske puteve, rubove šuma, vrištine, zarasle travnjačke površine, šuma i šikara crnog graba koja započinje na gornjoj granici bjelograbovih šuma i šikara, a završava s bukovim šumama na 1200 metara nadmorske visine te ogoljele površine sa stijenama, kamenim blokovima i kamenim kršom u najvišem pojasu) koja podržavaju njenu populaciju

Izvor: https://www.dropbox.com/sh/3r4ozk30a21xzd/AADuvuru1itHSGC_msqFFMAMa?dl=0&preview=Ciljevi_ocuvanja_08112022.xlsx, Pristupljeno: 01.02.2022.

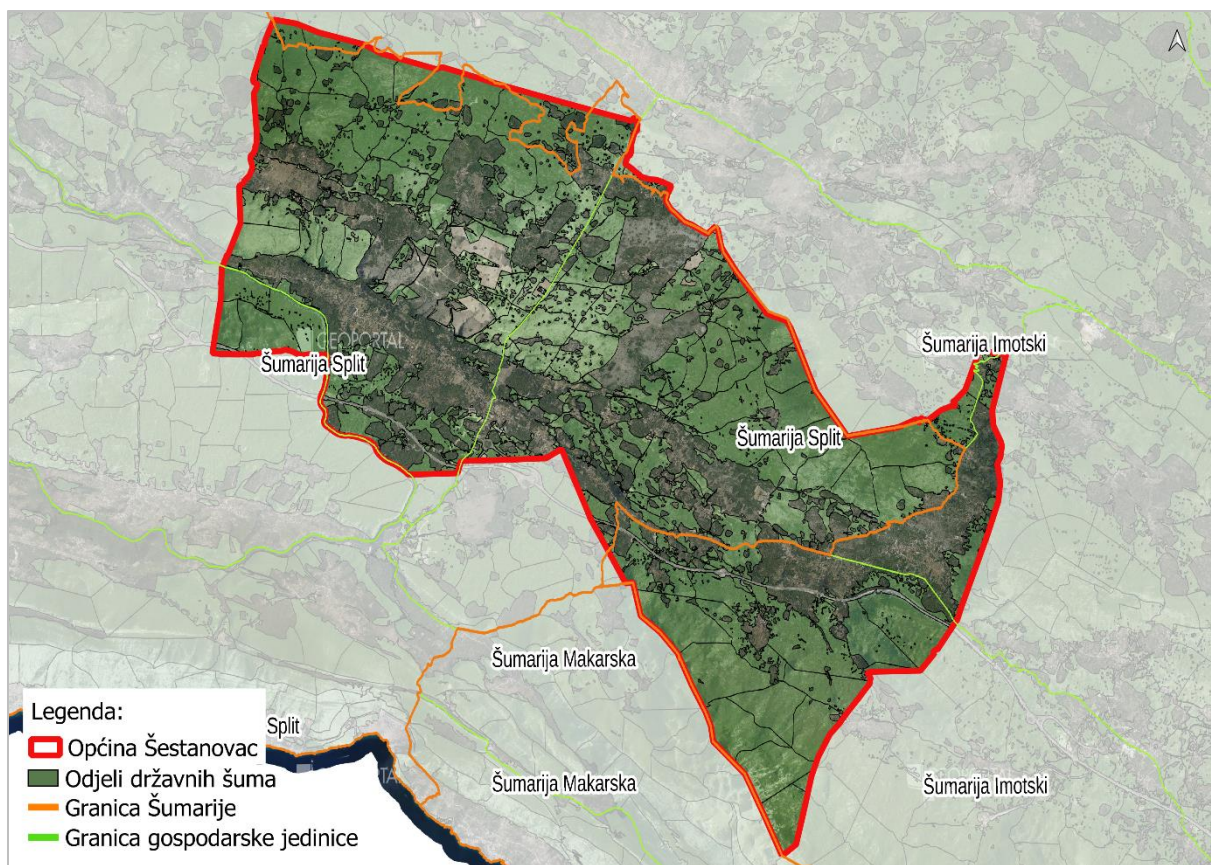
U postupku prethodne ocjene prihvatljivosti Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac za ekološku mrežu, Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije donijelo je Rješenje da su iste prihvatljive za ekološku mrežu i da nije potrebno provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 352-01/22-0004/0058; URBROJ: 2181/1-10/06-22-4 od 23. kolovoza 2022.) stoga se ista ne provodi u ovom postupku strateške procjene.

4.1.9 Šumarstvo i lovstvo

Državne šume

Za šume na području Općine Šestanovac nadležna je Šumarija Split, koja je dio Uprave Šuma podružnice Split. Dijelovi područja Općine su podijeljeni u više Gospodarskih jedinica (GJ): gospodarsku jedinicu Blato na Cetini, gospodarsku jedinicu Šćadin, gospodarsku jedinicu Žeževica (dio Šumarija Split, a dio pod Šumarijom Imotski), gospodarsku jedinicu Orljača (Šumarija Imotski) i gospodarska jedinica Biokovska sela (Šumarija Imotski), što znatno otežava analizu na razini Općine.

Najveći dio Općine pripada gospodarskoj jedinici Blato na Cetini i gospodarskoj jedinici Žeževica za koje je nadležna Šumarija Split kao dio Uprave Šuma podružnice Split, a čiji će podaci biti obrađeni u nastavku. Ukupna površina gospodarske jedinice Blato na Cetini i gospodarske jedinice Žeževica iznosi 9.502,72 ha, od čega je 82 % površine označeno kao obrasla površina. Sljedeća tablica prikazuje najzastupljenije vrste drveća po zalihama na području gospodarske jedinice Blato na Cetini i Žeževica. Iz tablice se može uočiti da najveću drvnu zalihu ima crni bor (17.380 m³), a nakon njega sljedi medunac (650 m³). Ukupna drvna zalihama u ove dvije gospodarske jedinice iznosi 18.750 m³, a godišnji prirast je 428 m³.

Slika 24 Prikaz državnih šuma na području općine Šestanovac

Tablica 14. Pregled površina u GJ Blato na Cetini

Stanje površina 01.01.2015.	obraslo	neobraslo		neplodno	ukupno
		proizvodno	neproizvodno		
ha					
	4967,81	328,53	37,75	75,04	5409,19

Izvor: Sažetak opisa šuma, GJ Blato na Cetini (849)

Prema sažetku opisa šuma za gospodarsku jedinicu Blato na Cetini (849) šume na području ove gospodarske jedinice svrstane su u zaštitne šume, a prvenstvena namjena ovih sastojina je ostvarivanje općekorisnih funkcija šuma.

Gospodarskom jedinicom Blato na Cetini se gospodari sukladno Programu gospodarenja za gospodarsku jedinicu „Blato na Cetini“ (Valjanost programa za gospodarenje je od 01. 01. 2015. do 31. 12. 2024. godine). Danas u gospodarskoj jedinici "Blato na Cetini" ima 79,22 km šumskih cesta koje utječu na otvorenost, što daje otvorenost od 14,64 km/1000ha ukupne površine.

Tablica 15. Pregled površina u GJ Žeževica

Stanje površina 01.01.2014.	obraslo	neobraslo		neplodno	ukupno
		proizvodno	neproizvodno		
ha					
	3433,21	43,43	35,00	59,27	3570,91

Izvor: Sažetak opisa šuma, GJ Žeževica (853)

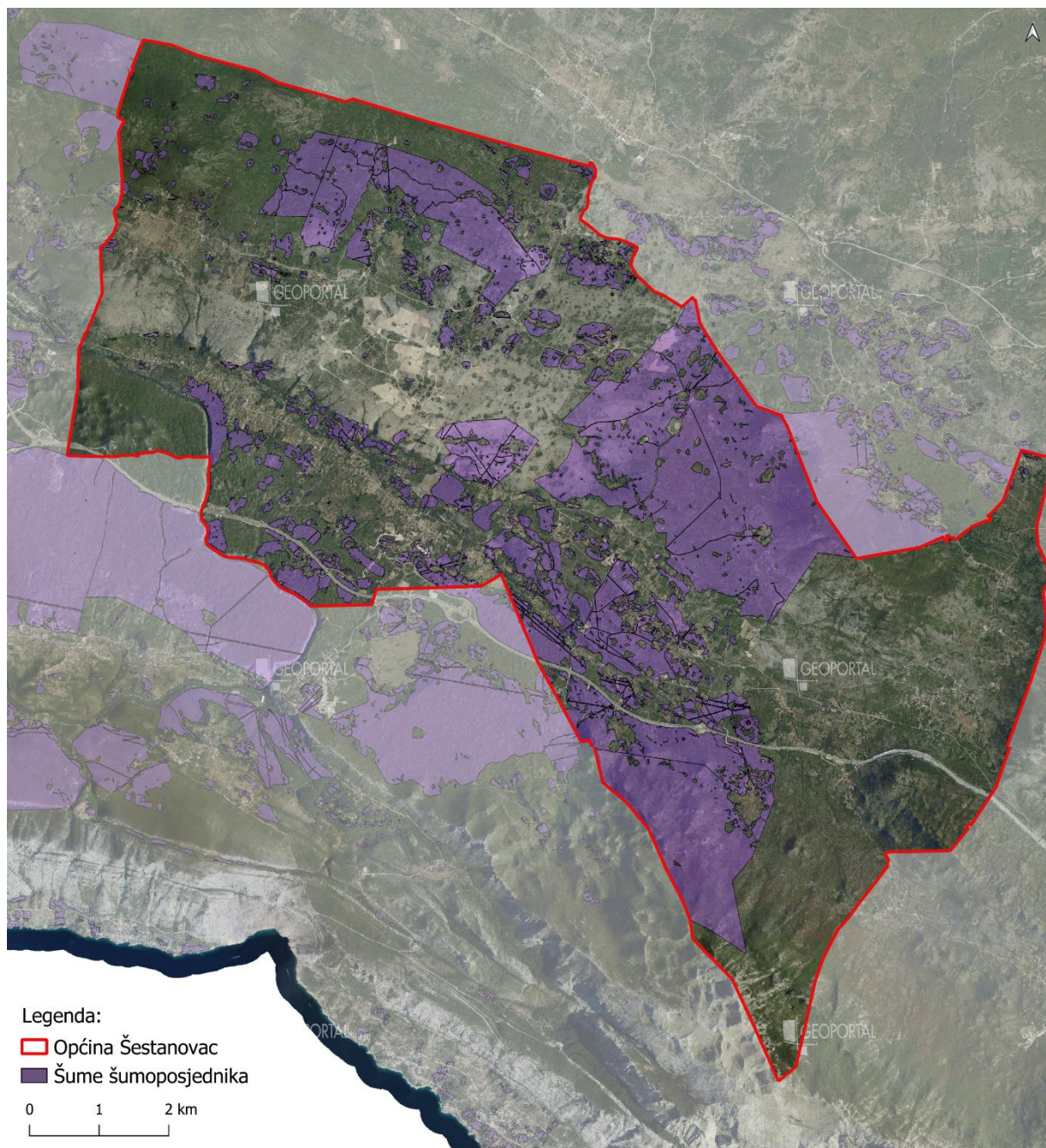
Ukupna površina gospodarske jedinice je 3.570,91 ha, obrasla površina iznosi 3.433,21 ha, dok ukupna drvena zaliha iznosi 11.869 m³. Sadašnja otvorenost gospodarske jedinice „Žeževica“ iznosi 12,47 km/1000 ha. U sljedećem polurazdoblju ne planira se izgradnja protupožarnih prosjeka s elementima šumskih cesta niti održavanje istih.

Tablica 16. Pregled strukture šumskog zemljišta na području GJ Blato na Cetini i GJ Žeževica

Gospodarska jedinica	Struktura šumskog zemljišta	Vrsta šuma	Ukupna površina (ha)
Blato na Cetini	Hrast medunac	Zaštitne šume	232
	Crni grab		880
Žeževica	Crni bor	Gospodarske šume s posebnom namjenom	16,63
	Alepski bor		
	Obični čempres		
	Hrast medunac		
	Primorski bor		

Privatne šume

Općina Šestanovac nalazi se na području gospodarske jedinice privatnih šuma Grabovac – Raščane i Cetinske šume. Privatne šume zauzimaju 20-30 % šuma, pretežno se radi o zapuštenim poljoprivrednim površinama (malo je starih prirodnih šuma). Na zapuštenim poljoprivrednim površinama koje postaju šuma vidljiv je izostanak šumskouzgojnih radova pa djeluju zapuštene, teže se obnavljaju i predstavljaju veću opasnost od požara. Uglavnom prevladavaju sastojine uređajnog razreda panjača te degradirani i devastirani oblici šikara.

Slika 25 Prikaz šuma šumoposjednika na području općine Šestanovac

Opasnost od požara

Stupanj opasnosti od šumskog požara određuje se sukladno Pravilniku o zaštiti šuma od požara (NN 33/14) te se šume mogu svrstati u četiri stupnja opasnosti od šumskog požara.

Sukladno Pravilniku o zaštiti šuma od požara (NN 33/14) svake godine izrađuje se operativni plan zaštite šuma od požara na temelju kojeg se na terenu organizira motrenje i dojava požara u vrijeme pojačane opasnosti. Klimatske, vegetacijske, pedološke i ostale prirodne karakteristike submediterana čine ovo područje osobito podložno pojavi požara koji su ovdje česti, naročito ljeti.

Prema *Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija za Općinu Zadvarje i Općinu Šestanovac, 2021.* na prostoru Općina samo je prostor koji pripada JU Park prirode Biokovo i koji se vrlo malim dijelom nalazi u Općini Šestanovac (1,7 ha, odnosno 0,017 km² od ukupne površine parka prirode koja iznosi 19550 ha, odnosno 196 km²) razvrstan u I kategoriju glede ugroženosti od požara koji karakterizira vrlo veliku opasnost od požara. Privatne šume svrstane su u

4.1.9.1 Lovstvo

Prema podacima dobivenim od lovačkog saveza županije Splitsko-dalmatinske na području Općine Šestanovac postoje tri lovna ureda. U nastavku je dan pregled lovoovlaštenika, njihovih lovišta i ukupna površina lovišta.

Tablica 17 Prikaz površina lovišta na području Općine Šestanovac

Lovoovlaštenik	Lovište	Površina (ha)
LU KREŠEVNICA ŠESTANOVAC	XVII/124 Kreševnica	7.191,00
LU KAMENJARKA GRABOVAC	XVII/127 Žeževica Grabovac	3.158,00
LU VEPAR ŽEŽEVICA - GRABOVAC	XVII/153 Žeževica Grabovac Donji	1.198,00

Navedena lovišta su prema vlasništvu zajednička (županijska), prema tipu otvorena lovišta brdskog reljefnog karaktera.

U lovištu od prirode obitavaju:

a) glavne vrste divljači:

- divlja svinja (*Sus scrofa*), kuna (*Mustelidae*), liska (*fulica atra*), zec obični (*Lepus europaeus*), trčka (*Perdix perdix*), divlja patka (*Anas platyrhynchos*), kamenjarka grivna (*Alectoris graeca*), jazavac (*Meles meles*), lisica (*Vulpes vulpes*), fazan (*Phasianus colchius*).

b) ostale vrste divljači – sve druge vrste divljači koje od prirode stalno ili povremeno obitavaju ili prelaze preko lovišta.

c) ostale životinjske vrste koje od prirode obitavaju u lovištu, a njima se ne gospodari po Zakonu o lovstvu.

4.1.10 Kulturno-povijesna baština

Područje Općine Šestanovac naseljavano je od prapovijesnog razdoblja budući da je zbog rijeke Cetine bilo pogodno za razvoj ratarstva i stočarstva. O tom periodu svjedoče brojni arheološki lokaliteti poput neolitskog nalazišta Velika peć kraj naselja Grabovac te gradina Orje, dok su iz brončanog doba ostale su gradine Dobrkovci, Gola Glava i Bobovac te gradina Trbotor. U 1. tisućljeću pr.K. cijelim područjem današnje srednje Dalmacije vladalo je ilirsko pleme Dalmati. Živjeli su u utvrđenim naseljima na teško

pristupačnim terenima, a bavili su se pretežno stočarstvom. Pokorili su ih Rimljani, koji su preuzeli vladavinu, ali i bili zaslužni za daljnji razvoj područja. Rimsko razdoblje bilo je obilježeno mirom, osnivanjem gradova, izgradnjom infrastrukture i gospodarskim procvatom. Početkom 6. stoljeća na prostor današnjeg Šestanovca prodire kršćanstvo te su u tom periodu izgrađene starokršćanske crkve na Goljoj Glavi i Katunima. U 7. stoljeću nakon pobjede nad Avarima, doseljavaju se Hrvati. Područje od Drave do Jadrana bilo je organizirano u dvije kneževine, a prostor današnje Općine Šestanovac pripadalo je Dalmatinskoj Hrvatskoj. Od druge polovice 14. stoljeća ovaj kraja spada pod župu Radobilja koja je nastala kao posljedica raspadanja starohrvatske župe Imota. Uzrok tome krio se u jačanju pojedinih velikaških obitelji. Naziv Radobilja prvi put se spominje 1376. godine., a najmoćniju obitelj ovoga kraja slove Nenadići. Cijelo 15. stoljeće obilježeno je sukobima Mlečana i Turaka, da bi 1471. godine Radobilja konačno pala pod Tursku vlast koja traje sve do 1751. godine. Kroz taj period dolazi do višekratnog masovnog iseljavanja lokalnog stanovništva put Poljica, makarskog primorja, otoka Brača, Kaštela i drugih naselja na Dalmatinskoj obali. Nakon izgubljene bitke za Sinj, Turci se povlače s ovih prostora, a župi Radobilja pripadaju sela Katuni, Kreševo, Blato, Žeževica, Grabovac, Cista (i Cista Velika i Cista Provo) te Nova Sela.

Nakon pada Mletačke Republike teritorij današnjeg Šestanovca, zajedno s ostatkom Dalmacije pada pod Austrijsku upravu, no već devet godina nakon u Dalmaciju pristižu francuske trupe pod zapovjedništvom generala Marmonta, Lauristona i Molitora. Francuzi su dvije godine nakon dolaska na vlast sagradili cestu koja spaja Knin, Vrliku, Sinj sve do Metkovića i Dubrovnika na jugu. Takozvanom Marmontovom cestom prometuje se i dan danas. Francuzi se 1813. godine povlače iz Dalmacije nakon Napoleonove izgubljene bitke kraj Leipziga te se na vlast ponovo vraćaju Austrijanci. Austrijska vlast 1850. godine na prostoru današnjeg Šestanovca osniva prvu žandarmerijsku postaju, a dvadeset godina n i prvu mušku pučku školu u naselju Katuni. Godine 1912. svoju školu dobiva i naselje Žeževica te je iste godine utemeljena Općina Krajina. Rasprostirala se na ukupnoj površini od 139 km² i obuhvaćala populaciju od 7.688 stanovnika. Tijekom Drugog svjetskog rata Krajina pripada velikoj župi Cetina sa sjedištem u Omišu. Godine 1945. osniva se kotar Šestanovac koji se nedugo nakon preimenovao u Općinu Šestanovac. Općina je zatim još jedan put ukinuta, a područje je spalo pod nadležnosti Omiša. Nakon Domovinskog rata 1992. godine Općina Šestanovac formirana je Zakonom o područjima županija, gradova i općina te kao takva postoji do danas.

Kulturnu baštinu Općine Šestanovac možemo podijeliti na materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu. Materijalna kulturna baština vidljiva je kroz fizičke tragove nepokretnih (graditeljska baština, arheološka baština, kulturni krajobraz) i pokretnih kulturnih dobara (crkveni inventar i predmeti, arheološki nalazi, etnografski predmeti, uporabni predmeti...), dok se nematerijalna baština svodi na tradicijska umijeća, folklorna stvaralaštva i slično, koja se prenose iz generacije u generaciju a povezani su s načinom života lokalnih sredina. Kulturna se baština dakle stvarala tijekom povijesnih procesa koji su uvjetovali nastanak i karakterističnih tipova naselja i kulturno-povijesnih krajolika koji čine područje prepoznatljivim.

Zaštićena i preventivno zaštićena kulturna dobra upisana su Registar zaštićenih kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture i medija. Sukladno pravnoj regulativi svi radovi na i u blizini kulturnog dobra smiju se izvoditi samo uz suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela. Prema evidenciji Ministarstva

kulture i medija, u Registar kulturnih dobara RH⁵ na području Općine Šestanovac upisano je 10 zaštićenih i registriranih kulturnih dobara.

Tablica 18. Kulturna dobra na području Općine Šestanovac evidentirana u registru kulturnih dobara RH

Rb r.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Vrsta	Pravni status
1	Z-4460	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Katuni	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2	Z-5979	Sklop Bolčić	Žeževica, BOLČIĆI 8	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
3	Z-5933	Župna crkva sv. Jurja Mučenika	Žeževica	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Z-5999	Arheološko nalazište Velika Peć	Grabovac	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
5	Z-6692	Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije (Male Gospe) s grobljem	Grabovac	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Z-6772	Mandušića kula	Katuni, MANDUŠIĆA ULICA	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
7	Z-6760	Kapela sv. Ivana Krstitelja	Grabovac, GRABOVAC CENTAR 15	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Z-6944	Arheološka zona Trbotor	Žeževica	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
9	Z-7037	Srednjovjekovno groblje Mrki kamen	Grabovac	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
10	Z-7064	Arheološka zona Vlake	Katuni	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro

Izvor: Registar kulturnih dobara, Pristupljeno 4.1.2022.

Sva navedena kulturna dobra podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21 i 114/22).

Nepokretna kulturna dobra na području općine Šestanovac sistematizirana su prema vrstama, a svaka vrsta ima svoj sustav mjera zaštite kulturnog dobra. Osnovna podjela je sljedeća:

- povijesna naselja i dijelovi povijesnih naselja
- povijesne građevine i sklopovi – sakralne i civilne građevine
- fortifikacije
- arheološka nalazišta, lokaliteti i zone
- kultivirani i kulturni krajolik
- etnozone

Prostor Općine Šestanovac bogato je područje prapovijesne i antičke arheologije s kontinuitetom naseljavanja od prapovijesti do danas. O životu u prapovijesnom razdoblju svjedoče brojni arheološki lokaliteti, nalazišta i zone sa gradinama, gomilama i tumulima s vrijednim prapovijesnim nalazima. Tijekom rimskog perioda i kasne antike područje je prošarano rimskim cestama čiji su ostaci sačuvani i

⁵<https://min-kulture.gov.hr/>

danas. Tijekom srednjeg vijeka područje se sporadično spominje u povijesnim izvorima uz srednjovjekovna groblja sa stećcima (koji se kasnije ugrađuju u crkve) i rijetko sačuvanu sakralnu arhitekturu zbog rušenja tijekom dugotrajne osmanske okupacije (Crkva Uznesenja BDM u Katunima). Sakralni objekti i ostala dobra nastaju uglavnom u razdoblju nakon 17. st., odnosno oslobođanja tog prostora od Osmanlija. Osim navedenih dobara, u općini postoji još tridesetak prapovijesnih gomila, gradina i kapelica koje nisu zaštićene, ali jesu dio materijalne kulturne baštine.

U Općini Šestanovac prisutni su i tradicionalno sagrađeni objekti koji, osim sklopa Bolčić, nisu posebno zaštićeni. Tradicijsko graditeljstvo kao dio kulturne baštine cijele Dalmatinske zagore obilježava razumna uporaba prostora, materijala i radne snage. Objekti i naselja pažljivo su nastajali: pazilo se da budu u zavjetrini, na prisojnoj strani, u blizini plodne zemlje, pokraj putova kojima se dolazilo do oranica (Alaupović Gjeldum, 2007.). Sve stare kuće u Općini Šestanovac građene su od kamena koji je, s obzirom na geološku podlogu, lako dostupan u velikim količinama. Osim stambenih objekata, kamenom se koristilo u gradnji gospodarskih zgrada (staja), crkvi, groblja, putova, zdenaca i sl. Blokovi od kamena koji su se koristili za gradnju oblikovani su na mjestu vađenja. Za vanjske zidove kuća bili su korišteni pravilno klesani blokovi koji su se nazivali vace, a za unutarne zidove grublje klesani blokovi (Buble, 2007.). Zidovi takvih kuća imaju debljinu od 60 do 80 cm. Za krovništa korištene su kamene ploče koje su cijepane po svojim slojnim plohama. U Općini Šestanovac postoji veliki broj starih kuća zidanih na takav način. One su danas velikim dijelom napuštene jer je stanovništvo počelo graditi nove kuće od betonskih blokova ili cigli. Turistička je valorizacija tradicionalno sagrađenih kuća moguća, no problem predstavljaju imovinskopravni odnosi, odnosno situacije u kojima jedna kuća ima više vlasnika.

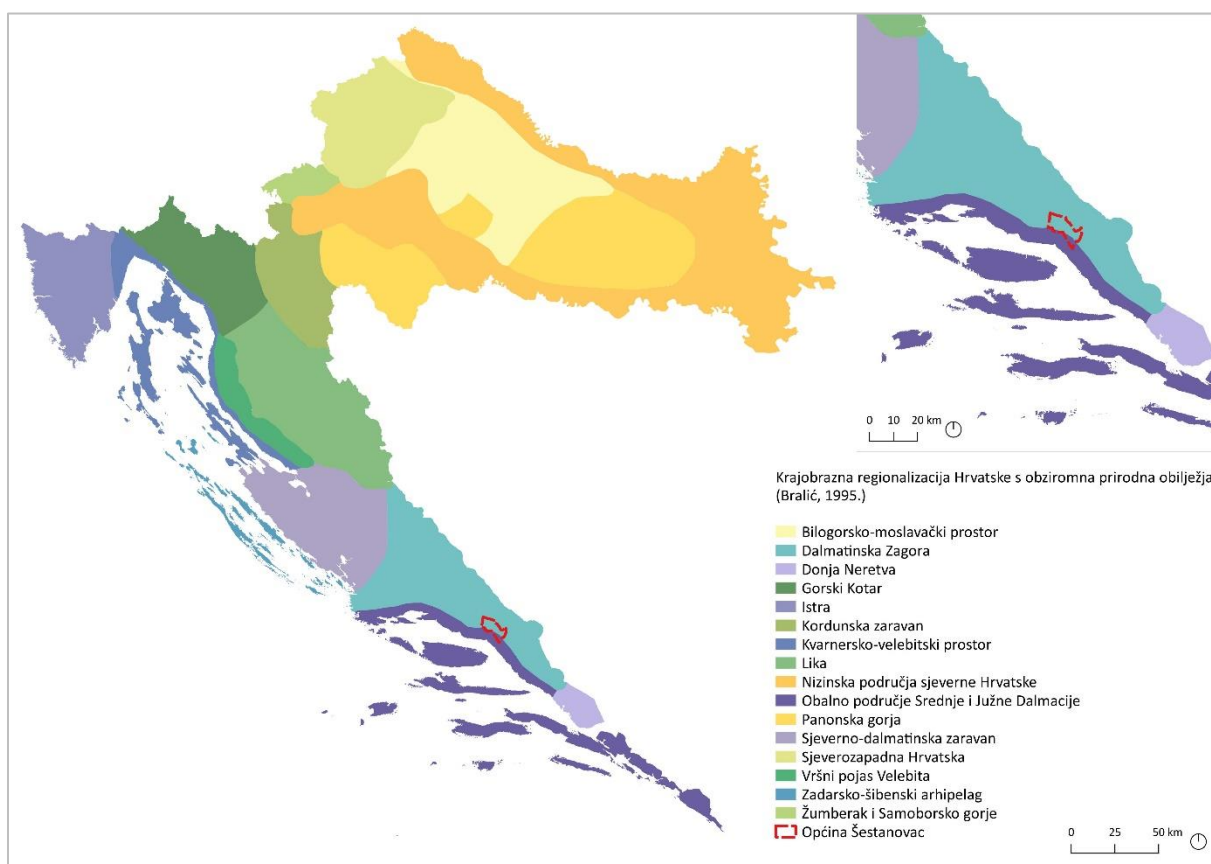
Nematerijalna kulturna baština odnosi se na znanja, vještine, predmete, instrumente, predstave, prakse i sl. koje neka zajednica ili pojedinci posjeduju. Ona utječe na razvoj identiteta i pripadnosti nekom kulturnom prostoru. U elemente nematerijalne kulturne baštine na prostoru Općine Šestanovac ubrajaju se različite poljoprivredne aktivnosti, umijeće gradnje suhozida, priprema hrane (soparnika), ganga i čuvanje Gospodinova groba u župi Radobilja (Katuni-Kreševo). Gradnja suhozida kulturno je naslijeđe čitave Primorske Hrvatske, pa i Sredozemlja u cjelini, sa svrhom označavanja i ograđivanja zemljišnih čestica te terasiranja padina. Od 2018. umijeće suhozidne gradnje nalazi se na UNESCO-ovoj listi zaštićene nematerijalne svjetske kulturne baštine (Ministarstvo kulture, 2018.). Na području općine prevladavaju uglavnom jednostavni tipovi suhozidne gradnje, ali mogu se naći i složeniji oblici, kao npr. suhozid s krunom.

Prije početka bilo kakvih zahvata, promjena i intervencija na kulturnim dobrima (nepokretnom kulturnom dobru, kao i na području unutar granica kulturnog dobra), potrebno je od Konzervatorskog odjela u Imotskom zatražiti potrebne suglasnosti, uvjete i mišljenje, odnosno ishoditi sve potrebne akte za odobrenje bilo kakve intervencije:

- posebne uvjete zaštite - u postupku izdavanja lokacijske dozvole, u postupku izdavanja građevinske dozvole, za građenje i radove koji se obavljaju na temelju glavnog projekta, a za koje nije potrebno ishoditi građevinsku dozvolu.
- prethodno odobrenje za radove - za građenje i radove koji se ne obavljaju na temelju glavnog projekta te za radnje koje se prema posebnom propisu ne smatraju građenjem. Nadležno tijelo ovlašteno je prije izdavanja prethodnog odobrenja prema potrebi utvrditi posebne uvjete zaštite kulturnog dobra.

4.1.11 Krajobraz

Područje Općine Šestanovac nalazi se na prostoru Splitsko-dalmatinske županije, na području Dalmatinske Zagore. Nalazi se sjeverno od obalnog pojasa i predjela Bračkog kanala, Makarske i Baške vode. Općinu od obalnog pojasa odvajaju planinski vijenci Biokova i Mosora koji ju zatvaraju s južne strane. Sjedište Općine predstavlja naselje Šestanovac koje je smješteno u središnjem južnom dijelu Općine. Prema podjeli Krajobraznoj regionalizaciji Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja (Bralić, 1995.), Općina Šestanovac, pripada krajobraznoj jedinici Dalmatinska zagora i djelomično pripada obalnom području Srednje i Južne Dalmacije (**Slika 26**). Dalmatinsku zagoru kao krajobraznu jedinicu najviše karakteriziraju reljefni elementi krških depresija, vapnenačke zaravni oko polja i planinski vijenci.

Slika 26. Područje Općine Šestanovac s obzirom na krajobraznu regionalizaciju Hrvatske (Bralić, 1995.)

Područjem Šestanovca reljefno dominiraju ravnice, odnosno zaravni (u narodu: *ljut, podi*) koje okružuju rijeku Cetinu i njezin kanjon, a koje dosežu do cca 450 metara nadmorske visine. Zaravni na području Šestanovca nastavljaju se na južniju Zadvarsku zaravan/ljut koja se prostire oko donjeg toka Cetine. Osim Biokova, Mosora i Rogoznice koji okružuju Šestanovac s juga, na sjeveroistočnoj strani Općine prostire se brdo Sidoč (848.6 m n.v.) te brdsko područje Kreševnice na sjeverozapadu koje se nastavlja na područje naselja Kreševa i Blata na Cetini (**Slika 29**, **Slika 30**). Jedno od značajnijih geomorfoloških i prirodnih obilježja na području Šestanovca i šire je kanjon rijeke Cetine koji se unutar Općine

Šestanovac prostire njenim zapadnim dijelom te tvori dio jugozapadne granice Općine, a ujedno je i zaštićen kao kategorija zaštićenih područja prirode "značajni krajobraz". Osim značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine, na području Općine zaštićeno je i područje Biokova kao park prirode.

Planinsko-brdski okvir šireg šestanovačkog područja – Biokovo, Rogoznica i manja lokalna brda, prostor čine zatvorenom i jedinstvenom cjelinom, a izražena vertikalna raščlanjenost ovih makrostrukture doprinosi izuzetno vrijednim panoramskim vizurama koje čine jedno od najizraženijih krajobraznih obilježja prostora. Na području su također prisutni i elementi kulturnog krajobraza koji se očituju u tradicijskoj poljoprivredi i njenim elementima – pašnjaci, suhozidna baština, travnjaci, poljoprivredne površine, doci, itd. Elementi tipičnog dalmatinskog kulturnog krajobraza značajan su dio kulturne baštine Šestanovca, a u koju se dodatno uključuju i elementi zaštićene kulturne baštine, kao što je srednjovjekovno groblje Mrki Kamen (Z-7037) s očuvanim stećcima iz 15.st., arheološke zone Trbotor i Vlaka (Z-6944, Z-7064), srednjovjekovna utvrda Mandušića kula (Z-6772) iz 15.st. i nekoliko sakralnih građevina od kojih se pojedine također ističu i po akcentnim položajima na uzvisinama (**Slika 27, Slika 28**).

Negativni trendovi u krajobrazu na području Šestanovca očituju se u prisutnoj deagrarnizaciji i deruralizaciji područja koja se osobito očituje u zamiranju tradicijskih oblika poljoprivrede, odnosno degradacije obilježja kulturnih krajobraza. Pritisci urbanizacije dovode do uvođenja sadržaja neusklađenog s obilježjima prirodnog i kulturnog krajobraza te narušava sliku šireg područja.

Slika 27. Crkva sv. Jurja na uzvisini Orje u Žeževici s pogledom na Biokovo u pozadini.

Slika 28. Srednjeevropsko groblje Mrki Kamen (Z-7037).

Slika 29. Pogled na Biokovo s područja Žeževice.

Slika 30. Kanjon Cetine i pogled na Biokovo s područja Kreševa.

Izvor: WEB - Općina Šestanovac (<https://opcina-sestanovac.hr/>)

4.1.12 Zdravlje ljudi

Ljudsko zdravlje i dobrobit ljudi usko su povezani sa stanjem okoliša. Kvalitetan prirodni okoliš omogućava svježiji zrak, čistu vodu, plodno tlo za uzgoj hrane te energiju i sirovine za proizvodnju. Istovremeno okoliš može biti izvor stresora kao što su zagađeni zrak, buka, opasne kemikalije koje negativno utječu na zdravlje ljudi. Sve veći negativni utjecaj na zdravlje ljudi imaju i klimatske promjene u obliku toplinskih valova, poplava. U daljnjem tekstu analizirat će se kakvoća vode za piće, buka, te stanje svjetlosnog onečišćenja, dok je analiza stanja kvalitete zraka s trendovima i utjecajima iznesena u poglavlju **4.1.1 Kvaliteta zraka**.

1.1.1.1 Vodoopskrba i kakvoća vode za piće

Vodoopskrbni sustav na području Šestanovca u nadležnosti je Vodovoda Omiš d.o.o. (podaci Hrvatskih voda), no njime nije pokrivena cijela Općina. Opskrba vodom za područje Šestanovca vrši se iz crpne stanice u općini Zadvarje iz koje se voda dovodi do vodospreme Zadvarje. Opskrba područja iz vodospreme Zadvarje je isključivo gravitacijska, putem 18 km dugog glavnog opskrbnog cjevovoda, te se proteže duž naselja Zadvarje i Šestanovac. Crpna stanica Šestanovac vodu tlači prema vodospremi Blato na Cetini (Omiš), za potrebe opskrbe objekata autoceste i naselja Blato na Cetini, a u drugom smjeru u vodospremu Privija, što je ujedno jedina vodosprema za potrebe poboljšanja opskrbe područja i objekata autoceste Općine Šestanovac. Vodozahvat se obavlja na površinskom izvorištu rijeke Cetine. Postoje ukupno četiri crpne stanice (dvije u Studencima i dvije u Šestanovcu).

Na području Šestanovca sustav odvodnje otpadnih voda nije postojeći te se na području Općine planira izgradnja dva uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (te jedan na području Blata na Cetini), uključujući i zonu kanalizacijskog sustava. Postojeća odvodnja otpadnih voda rješava se sakupljanjem u sabirnim jamama što omogućava procijeđivanje u podzemlje i time onečišćenje voda.

Prema Izvješću o zdravstvenoj sigurnosti vode za ljudsku potrošnju u Splitsko-dalmatinskoj županiji za 2021. godinu, Na području Općine Šestanovac uzorkovanja provođena su na mjernom mjestu "Ambulanta Šestanovac" (ZO Zadvarje). Na mjernom mjestu nisu pronađene povišene koncentracije klora, mutnoće, sulfata, klorida, cinka, bakra, željeza i aluminija, odnosno nema podataka o neispravnim uzorcima.

VODNOGOSPODARSKI SUSTAVI

Korištenje voda - vodoopskrba

Postojeće

- Vodozahvat
- Vodosprema
- Crpna stanica
- Uređaj za kondicioniranje

Odvodnja otpadnih voda

Postojeće

- Uređaj za pročišćavanje
- Ispust
- Crpna stanica
- Glavni dovodni kanal
- Zona kanalizacijskog sustava
- Hidrotehnički tunel

Planirano

- Vodozahvat
- Vodosprema
- Crpna stanica
- Uređaj za kondicioniranje

Planirano

- Uređaj za pročišćavanje
- Ispust
- Crpna stanica
- Glavni dovodni kanal
- Zona kanalizacijskog sustava
- Hidrotehnički tunel

Uređenje vodotoka i voda - regulacijski i zaštitni sustav

- Kanali
- Nasipi
- Brana - betonska
- Akumulacija za navodnjavanje zemljišta
- postojeća
- planirana
- Akumulacija za hidroelektranu
- postojeća
- planirana
- Vodna površina
- Poplavno područje
- Tunnel
- Melioracija**
- Osnovna mreža za navodnjavanje
- Detaljna mreža za navodnjavanje
- Crpna stanica
- Izgrađeni melioracijski sustav
- Djelomično izgrađeni i planirani melioracijski sustav
- OBRADA, SKLADIŠTENJE I ZBRINJAVANJE OTPADA**
- Regionalni (županijski) Centar za gospodarenje otpadom
- Pretovarna stanica
- Građevinski otpad
- Sabirno mjesto opasnog otpada (privremeno skladištenje opasnog otpada)

Slika 31. Vodnogospodarski sustavi, obrada, skladištenje i zbrinjavanje otpada - Izvadak iz PP Splitsko-dalmatinske županije

1.1.1.2 Buka

Buka okoliša se, prema *Zakonu o zaštiti od buke* (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21) definira kao neželjeni ili po ljudsko zdravlje i okoliš štetan zvuk u vanjskome prostoru izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koju emitiraju: prijevozna sredstva, cestovni promet, pružni promet, zračni promet, pomorski i riječni promet, kao i postrojenja i zahvati za koje se prema posebnim propisima iz područja zaštite okoliša pribavlja rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, odnosno rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš. Danas je dokazano i prihvaćeno da, osim neugode, buka uzrokuje i zdravstvene poremećaje te bolesti. Dopuštene razine buke u vanjskom prostoru određene su prema Čl. 4., Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (NN 143/21), a kako je prikazano u tablici u nastavku (**Tablica 19**).

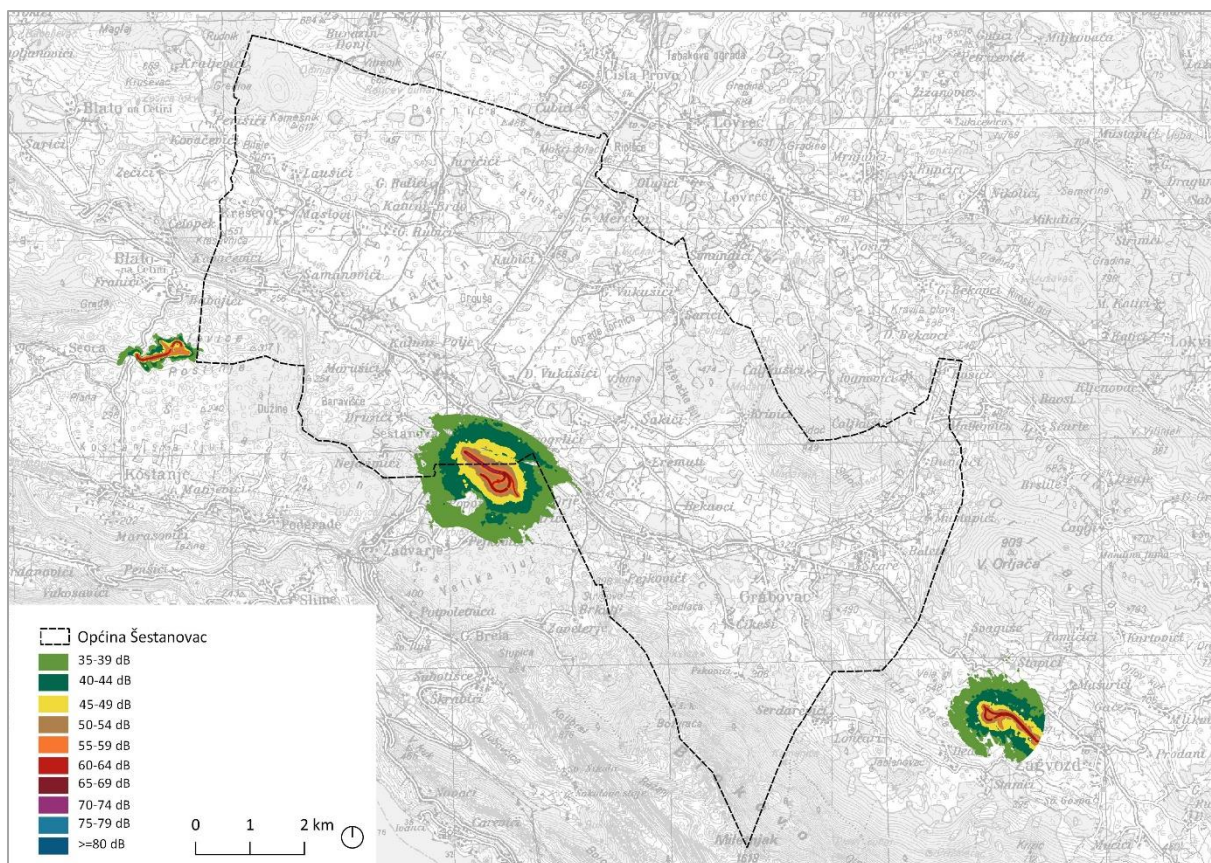
Tablica 19. Najviše dopuštene ocjenske razine buke u otvorenom prostoru prema *Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (NN 143/21)*

Zona buke	Namjena prostora	Najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije L_{RAeq} u dB(A)			
		L_{day}	$L_{evening}$	L_{night}	L_{den}
1.	Zona zaštićenih tihih područja namijenjena odmoru i oporavku uključujući nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma, spomenik parkovne arhitekture, tiha područja izvan naseljenog područja	50	45	40	50
2.	Zona namijenjena stalnom stanovanju i/ili boravku, tiha područja unutar naseljenog područja	55	55	40	56
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	55	55	45	57
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene sa stanovanjem, sa povremenim stanovanjem, pretežito poljoprivredna gospodarstva	65	65	50	66
5.	Zona gospodarske namjene pretežito zanatske. Zona poslovne pretežito uslužne, trgovačke te trgovačke ili komunalno-servisne namjene. Zona ugostiteljsko turističke namjene uključujući hotele, turističko naselje, kamp, ugostiteljski pojedinačni objekti s pratećim sadržajima. Zone sportsko rekreacijske namjene na kopnu uključujući golf igralište, jahački centar, hipodrom, centar za zimske športove, teniski centar, sportski centar – kupališta. Zone sportsko rekreacijske namjene na moru i rijekama uključujući uređena kupališta, centre za vodene sportove. Zone luka nautičkog turizma uključujući sidrište, odlagalište plovniha objekata, suha marina, marina.	65	65	65	67
6.	Zona gospodarske namjene pretežito proizvodne industrijske djelatnosti. Zone morskih luka državnog značaja na bitne djelatnosti, zone morskih luka osobitog međunarodnog gospodarskog značaja, zone morskih luka županijskog značaja. Zone riječnih luka od državnog i županijskog značaja	Razina buke koja potječe od izvora buke unutar ove zone a na granici s najbližom zonom 1,2,3 ili 4 u kojoj se očekuju najviše imisijske razine buke, buka ne smije prelaziti dopuštene razine buke na granici zone 1, 2, 3 ili 4.			

Izvor: *Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (NN 143/21)*

Na području Općine Šestanovac karte buke izrađuju se za dionicu autoceste A1 "Blato na Cetini – Šestanovac" (A1_D_23), duljine 6.9 km. Za navedenu dionicu, prosječni godišnji dnevni promet tijekom 2016. g. iznosio je 8282 vozila. Osim navedenog čvora, na granici s Gradom Omišem, sjeverozapadni dio Šestanovca, također se izrađuju karte buke za čvor autoceste A1 na području naselja Blato na Cetini. Na području Općine Šestanovac najveće zagađivače bukom predstavlja cestovni promet koji se odnosi na autocestu A1, odnosno njeno čvorište Šestanovac. Naselja najizloženija buci s autoceste A1 uključuju Šestanovac i manji dio Žeževice, te na području Općine osim prometa nema drugih značajnih izvora buke.

Slika 32. Strateške karte buke za područje Općine Šestanovac (autocesta A1), s obzirom na razine buke L_{den} .

1.1.1.3 Svjetlosno onečišćenje

Prema *Zakonu o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja* (NN 14/19), svjetlosno onečišćenje okoliša jest emisija svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti koja štetno djeluje na ljudsko zdravlje i okoliš (flora i fauna, prirodna dobra, noćno nebo, zvjezdarnice, itd.).

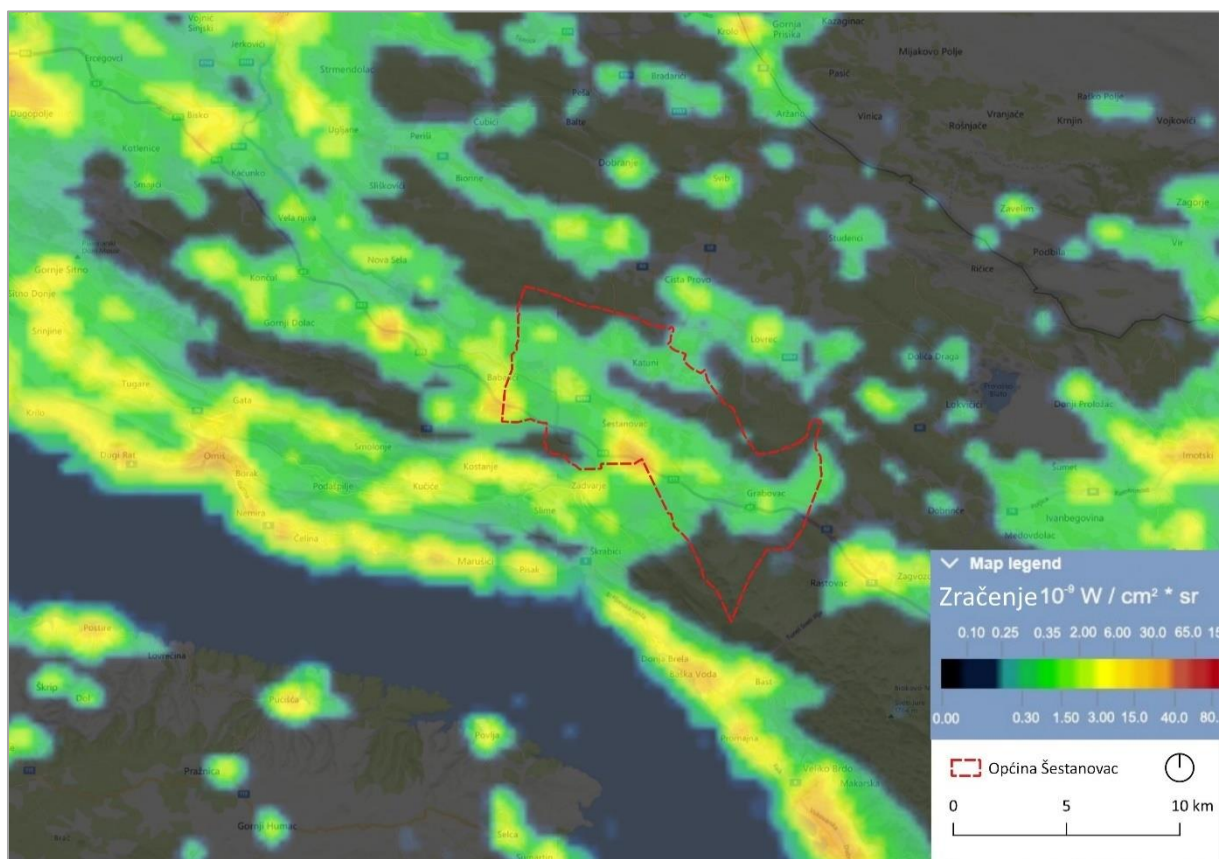
Svjetlosno onečišćenje nastaje radi povećane rasvjetljenosti neba tokom noći, odnosno prevelikom intenzitetom korištenja rasvjete, a nastaje radi raspršenja vidljivog i nevidljivog svjetla (UV i infracrvenog svjetla) prirodnog ili umjetnog porijekla. Svjetlosno onečišćenje se odnosi ponajprije za područja koja se nalaze van područja koja je potrebno osvijetliti. Glavni uzrok onečišćenja su nepravilna rasvjetna tijela, odnosno rasvjetna tijela koja svjetlost ne raspršuju samo prema tlu (okomito).

Svjetlosno onečišćenje uzrokuje sljedeće negativne posljedice: osjećaj bliještanja, ugrožavanje sigurnosti u prometu, ometanje seobe ptica, šišmiša, kukaca i ostalih životinja, ometanje rasta biljaka, ugrožavanje prirodne ravnoteže na zaštićenim područjima, ometanje promatranja neba, narušavanje slike noćnog krajobraza.

Svjetlost utječe na ljudsko zdravlje ovisno o jakosti, vremenu izloženosti i spektru svjetlosti. U aspektu ljudskog zdravlja, svjetlosno onečišćenje najviše utječe na poremećaje cirkadijanog ritma, odnosno značajno utječe na smanjenje koncentracije melatonina što je u koleraciji s nekim vrstama karcinoma, a to svjedoči o važnosti zaštite od svjetlosnog onečišćenja. Cirkadijani ciklus upravlja dnevnim

fluktuacijama parametara poput tjelesne temperature, krvnog tlaka, varijabilnosti srčanog ritma, hormonima i ciklusom buđenja i spavanja.

Prema karti svjetlosnog onečišćenja (**Slika 33**), može se zaključiti da je na prostoru Općine Šestanovac svjetlosno onečišćenje prisutno najviše u naselju Šestanovac radi prisutnosti intenzivnijih prometnica (DC i autocesta) i općenite razvijenosti naselja. U drugim naseljima Šestanovca, svjetlosno onečišćenje prisutno je u manjem opsegu, a također vezano uz naseljena područja. Najveći izvor svjetlosnog onečišćenja na urbanim područjima je javna rasvjeta. Također je vidljivo da je u sjeveroistočnom i južnom dijelu Općine svjetlosno onečišćenje najmanje prisutno ponajviše iz razloga smanjene izgrađenosti infrastrukture.

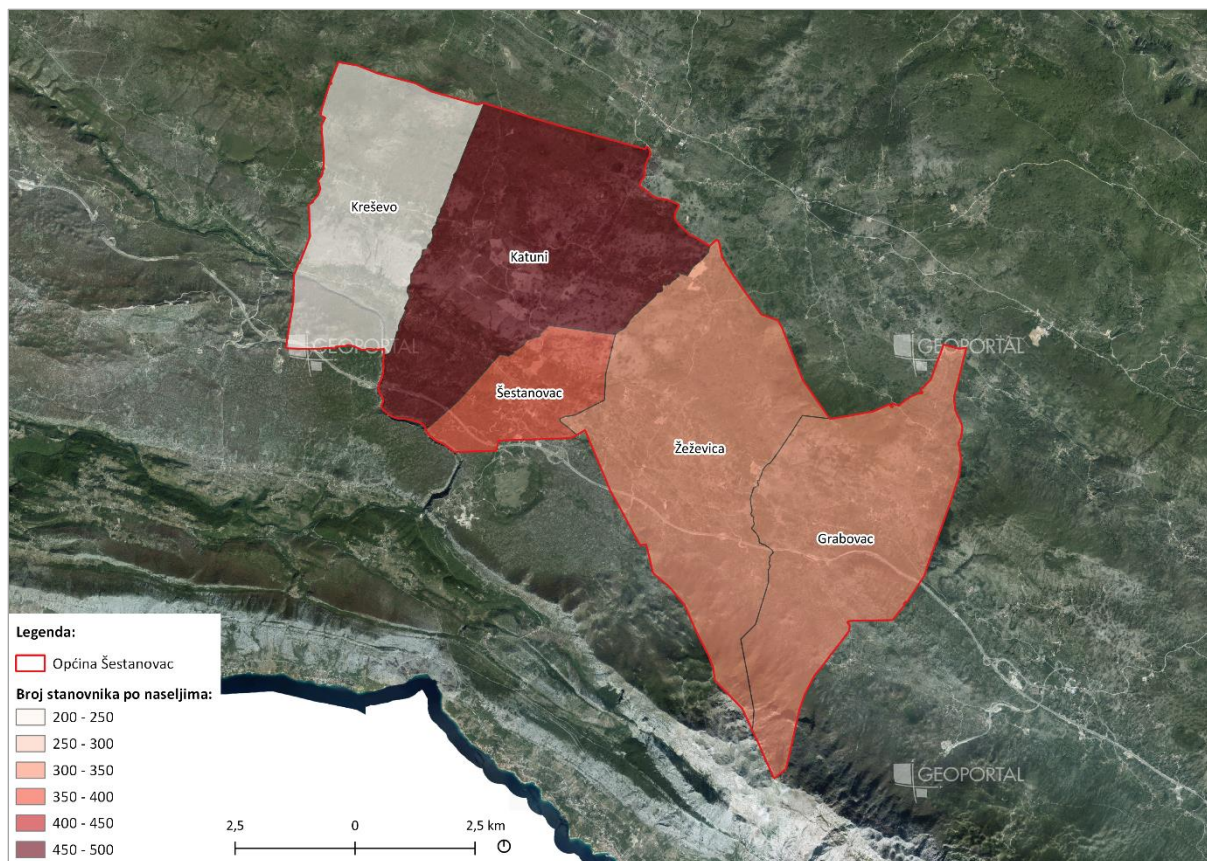

Slika 33. Karta svjetlosnog onečišćenja za područje Općine Šestanovac

4.1.13 Demografska i socio-ekonomska analiza

4.1.13.1 Administrativno-teritorijalna organizacija Općine Šestanovac

Općina Šestanovac nalazi se u srednjoj Dalmaciji, pripada splitskoj makroregiji i obuhvaća površinu od 89,5 km². Općina se kao administrativno-teritorijalna jedinica sastoji od pet naselja: Šestanovac, kao administrativno središte, te naselja Grabovac, Katuni, Kreševo i Žeževica (**Slika 34**).

Slika 34. Naselja Općine Šestanovac i broj stanovnika iz popisa 2021.

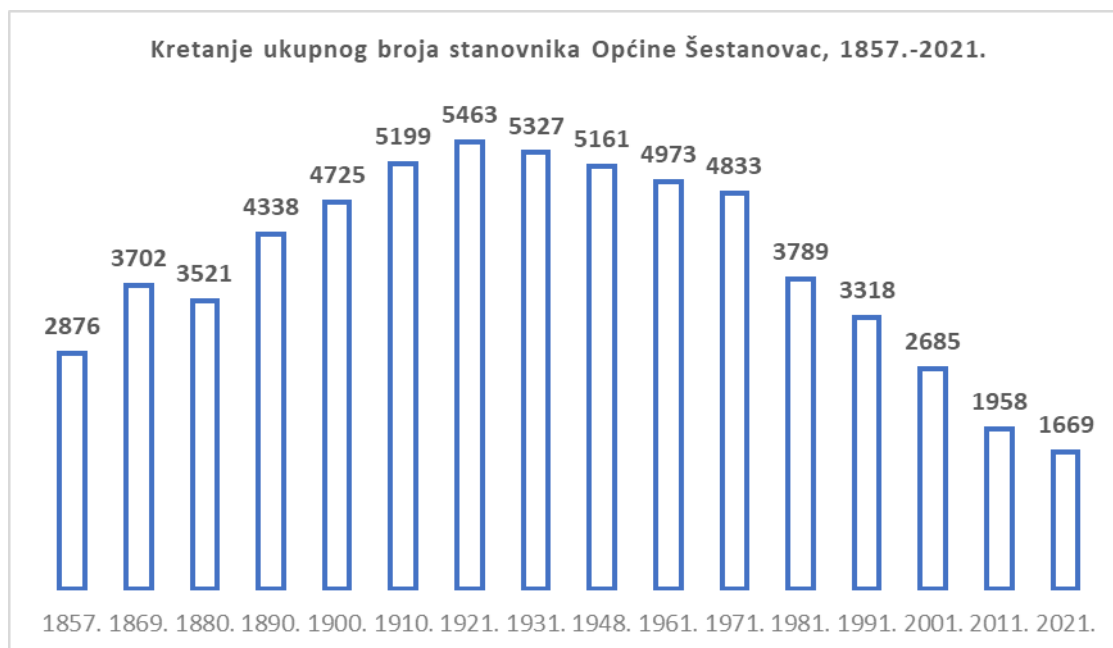
Izvor: DZS, izradio: Eko Invest d.o.o.

4.1.13.2 Kretanje stanovništva

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, na području Općine živjelo je ukupno 1.669 stanovnika. Naselje Šestanovac, kao administrativno središte broji 371 stanovnika, naselje Katuni su brojem najveće, pa imaju 455 stanovnika, u Kreševu je 216, dok Žeževica broji 306 stanovnika.

Gustoća naseljenosti Općine iznosi 18,6 stan. / km².

Na području Općine Šestanovac u posljednjem međupopisnom razdoblju 2011.-2021., broj stanovnika pa je za oko 25 %. Odnosno 2011. godine Općina je brojala 1.958 stanovnika, dok je u 2021. evidentirano 1.669 stanovnika. Na slici u nastavku prikazano je kretanje broja stanovnika Općine od 1857. do 2021. godine (**Slika 35**). Najveći porast broja stanovnika zabilježen je u međupopisnom razdoblju 1890.-1900., 1900.-1910. i 1910.-1921. Do 60-tih godina prošlog stoljeća zapravo se bilježi generalno porast broja stanovnika odnosno do razdoblja nakon Drugog svjetskog rata zadržao se sličan broj stanovnika, nakon čega počinje pad broja stanovnika. Razlog padu broja stanovnika je polarizirani razvoj pojedinih područja (industrijski bazeni), periferni položaj Općine, agrarna prenaseljenost i promjene u poljoprivredi te disperzna naseljenost. Vrhunac iseljavanja stanovništva dešava se 70-tih i 80-tih godina, posebice mlađih dobnih skupina zbog funkcije rada i obrazovanja na prostoru Dalmatinske zagore. Industrijalizacija koje je započela nakon Drugog svjetskog rata koncentrirala se na obali na širem Splitskom području što je posljedično imalo utjecaja na privremene i stalne emigracije stanovništva iz Zagore.

Slika 35. Kretanje broja stanovnika Općine Šestanovac, 1857.-2021.

Izvor: DZS

4.1.13.3 Dobno-spolna struktura stanovništva

Dobno-spolna struktura stanovništva predstavlja važan pokazatelj vitalnosti i biodinamike stanovništva nekog područja koji podrazumijeva, uvjetuje i generira specifične društvene i gospodarske procese i odnose. Na dobnu i spolnu strukturu stanovništva utječu njegovo prirodno kretanje, zatim mehaničko kretanje (migracije) i vanjski čimbenici (ratovi, epidemije, prirodne katastrofe i dr.).

Prema podacima DZS-a i zadnjem popisu stanovnika iza 2021. godine, u svim naseljima Općine, evidentirano je više muškaraca nego žena. Ukupno je 853 muškaraca na 816 žena unutar Općine Šestanovac.

Najviše starog stanovništva živi u naselju Katuni (65 i >).

Na području Općine Šestanovac prevladava zrelo stanovništvo (20-59 god. = 724 stan.) te je za očekivati kako će se broj starog stanovništva (>60 god. = 643 stan.) zbog prelaska zrele skupine u staru povećavati, dok će istodobno broj mladog stanovništva (0-19 god. = 252 stan.) biti u padu.

4.1.13.4 Obrazovanje, zaposlenost i nezaposlenost stanovništva

Obrazovna situacija Općine Šestanovac vidljiva je iz tablice u nastavku (**Tablica 20**). Prema podacima DZS-a, temeljem zadnjeg popisa stanovništva u Općini je najveći postotak osnovnoškolskog i manje obrazovanja, zatim srednjoškolskog pa visokog obrazovanja.

Tablica 20. Obrazovanje na području Općine Šestanovac

Osnovna škola i manje	Srednja škola	Visoko obrazovanje	Nepoznato
857	744	100	-

Izvor: DZS

U školsku godinu 2021./2022. ukupno je upisano 129 učenika u osnovnu školu, za srednju školu nema podataka ili nije upisan niti jedan učenik, dok je u istoj akademskoj godini upisano 3 studenata na visoku školu, 2 na veleučilište, 15 na fakultet odnosno stručni studij i 30 na sveučilišni studij.

Prema podacima iz 2021. godine najviše je zaposlenih u tercijarnom sektoru (trgovina, turizam i s njim povezane djelatnosti, prijevoz i skladištenje, uslužne djelatnosti itd.), dok je najmanje u kvintalnom koji obuhvaća djelatnosti informacije i komunikacije. Nakon tercijarnog sektora slijedi kvartarni sektor (obrazovanje, znanost, zdravstvo, kultura, financijske djelatnosti i osiguranje itd.), a zatim primarni sektor djelatnosti odnosno poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo, šumarstvo itd.

Tablica 21. Zaposleni prema područjima djelatnosti

Prerađivačka industrija	13
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	-
Građevinarstvo	27
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	62
Prijevoz i skladištenje	10
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4
Informacije i komunikacije	-
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-
Poslovanje nekretninama	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	8
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	5
Obrazovanje	39
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	46
Umjetnost, zabava i rekreacija	1
Ostale uslužne djelatnosti	1
Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-

Izvor: DZS

Prema podacima navedenim u tablici (**Tablica 22**) u promatranom razdoblju od posljednjih pet godina došlo je do povećanja broja zaposlenih osoba za oko 44 % u pravnim osobama. Na porast broja zaposlenih osoba a time i smanjenje broja nezaposlenih ne utječe samo lokalna gospodarska slika, već gospodarstvo države ali i većih gravitirajućih mjesta u Županiji, poput Splita. Prethodno spomenuti pad broja nezaposlenih povoljan je pokazatelj razvoja gospodarskih aktivnosti nekog područja.

Tablica 22. Broj zaposlenih, trendovi u posljednjih 5 godina

Godina	Zaposleni u pravnim osobama
2017.	125
2018.	132
2019.	184
2020.	188
2021.	220

Izvor: DZS

4.1.14 Otpad

Sukladno *Zakonu o gospodarenju otpadom (NN 84/21)*, *Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)* i *Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 03/17)* predviđeno je uvođenje integralnog sustava gospodarenja otpadom, odnosno planira se izgradnja centara za gospodarenje otpadom (u daljnjem tekstu: CGO) na županijskoj/regionalnoj razini, kao najvažnijih infrastrukturnih objekata gospodarenja otpadom te sanacija i zatvaranje svih postojećih odlagališta otpada na području Republike Hrvatske.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom podrazumijeva primjenu različitih načina postupanja s otpadom koji se međusobno nadopunjuju radi sigurnog i djelotvornog uklanjanja otpada iz okoliša uz najmanje štetnih utjecaja na ljudsko zdravlje i okoliš, a uvažavajući općeprihvaćena načela zaštite okoliša, odnose uređene posebnim propisima, načela međunarodnog prava zaštite okoliša, znanstvene spoznaje i najbolje svjetske prakse.

Zakonom o gospodarenju otpadom propisan je red prvenstva gospodarenja otpadom, i to:

- 1) sprečavanje nastanka otpada
- 2) priprema za ponovnu uporabu
- 3) recikliranje
- 4) ostali postupci oporabe, npr. energetska oporaba i
- 5) zbrinjavanje otpada.

Sukladno Planu gospodarenja otpadom Općine Šestanovac za razdoblje 2016.-2021., na području grada uspostavljen je sustav organiziranog načina prikupljanja, odvoza i odlaganja otpada, pri čemu na području Općine ne postoji službeno odlagalište otpada, već se sakupljeni otpad odlaže na odlagalište Karepovac, sve do izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Splitsko-dalmatinske županije na području Općine Lećevica, te pripadajućeg broja pretovarnih stanica koje će se odrediti studijom izvedivosti.

Sukladno Izvješću o komunalnom otpadu za 2021. godinu koje izdaje MINGOR, organiziranim sakupljanjem komunalnog otpada na području Općine Šestanovac bilo je obuhvaćeno 1.693 stanovnika.

Količina sakupljenog komunalnog otpada na području Općine Šestanovac je prikazana u **Tablica 23.**

Tablica 23 Količina proizvedenog komunalnog otpada na području Općine Šestanovac za razdoblje od 2017. do 2021.

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj stanovnika obuhvaćeno organiziranim skupljanjem otpada	1.958	1.958	1.958	1.958	1.693
Ukupno sakupljeni komunalni otpad (t)	1.666,60	1.750	1.644,87	1.296	1.230
Količina otpada po stanovniku (kg)	851	894	840	661	727

Izvor: Izvješća o komunalnom otpadu za 2017.-2021., MINGOR

Iako je broj obuhvaćenog stanovništva smanjen, količina sakupljenog komunalnog otpada se ne smanjuje, što ukazuje na to da cjeloviti sustav gospodarenja otpadom nije zaživio. Pretpostavka o smanjenju otpada uslijed izdvajanja korisnog otpada iz komunalnog u iznosu od 4% nije postignuta, te iako je od 2014. godine uveden je sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka, rezultati nisu postignuti.

Tablica 24. Količine odvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada

GODINA/VRSTA OTPADA	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
PAPIR (T)	26,00	50,90	66,94	67,58	75,31
PLASTIKA (T)	0,55	5,10	7,54	9,34	6,07
METAL (T)	0,00	0,00	8,09	11,14	6,30
STAKLO (T)	0,00	6,45	0,00	0,00	2,15
GLOMAZNI OTPAD(T)	174,37	116,06	76,24	25,36	12,24
TEKSTIL (T)	4,14	0,00	0,00	0,00	2,97
BIOOTPAD (T)	0,00	0,00	0,00	0,04	0,09

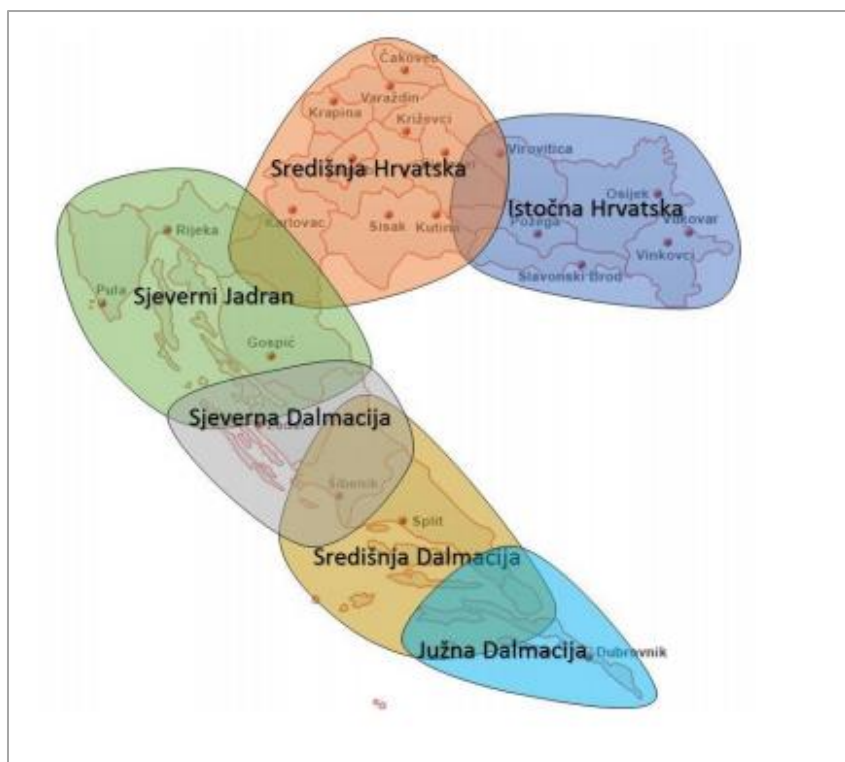
Izvor: Izvješća o komunalnom otpadu, MINGOR

Planom gospodarenja otpadom evidentirano je sedam divljih odlagališta otpada, uglavnom smještenih pored prometnih pravaca, pri čemu se najveća količina odloženog otpada odnosi na građevni.

Planom je predviđen niz projekata s ciljem uspostave sustava, od edukativnih kampanja, izgradnji reciklažnog dvorišta, nabavu posuda za izdvajanje otpada na kućnom pragu, posuda za biootpad, te sanaciju divljih odlagališta.

4.1.15 Promet

Prema Strategiji prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.-2030. područje općine Šestanovac, pripada prometnoj funkcionalnoj regiji Središnja Dalmacija. Prometna regija Središnja Dalmacija proteže se duž obale i u odnosu na druge prometne regije nalazi se između regije Sjeverna Dalmacija i regije Južna Dalmacija, a sa istočne strane omeđena je granicom s Bosnom i Hercegovinom. Grad Split je najvažnije mjesto Regije.

Slika 36. Funkcionalne regije u Republici Hrvatskoj

Izvor: MMPI Strategija prometnog razvoja RH 2017.-2030.

Prometnu mrežu Općine čine državne, županijske i lokalne ceste koje prolaze područjem Općine, a posebno važnu ulogu ima autocesta A1 koja jednim svojim dijelom prolazi područjem općine Šestanovac.

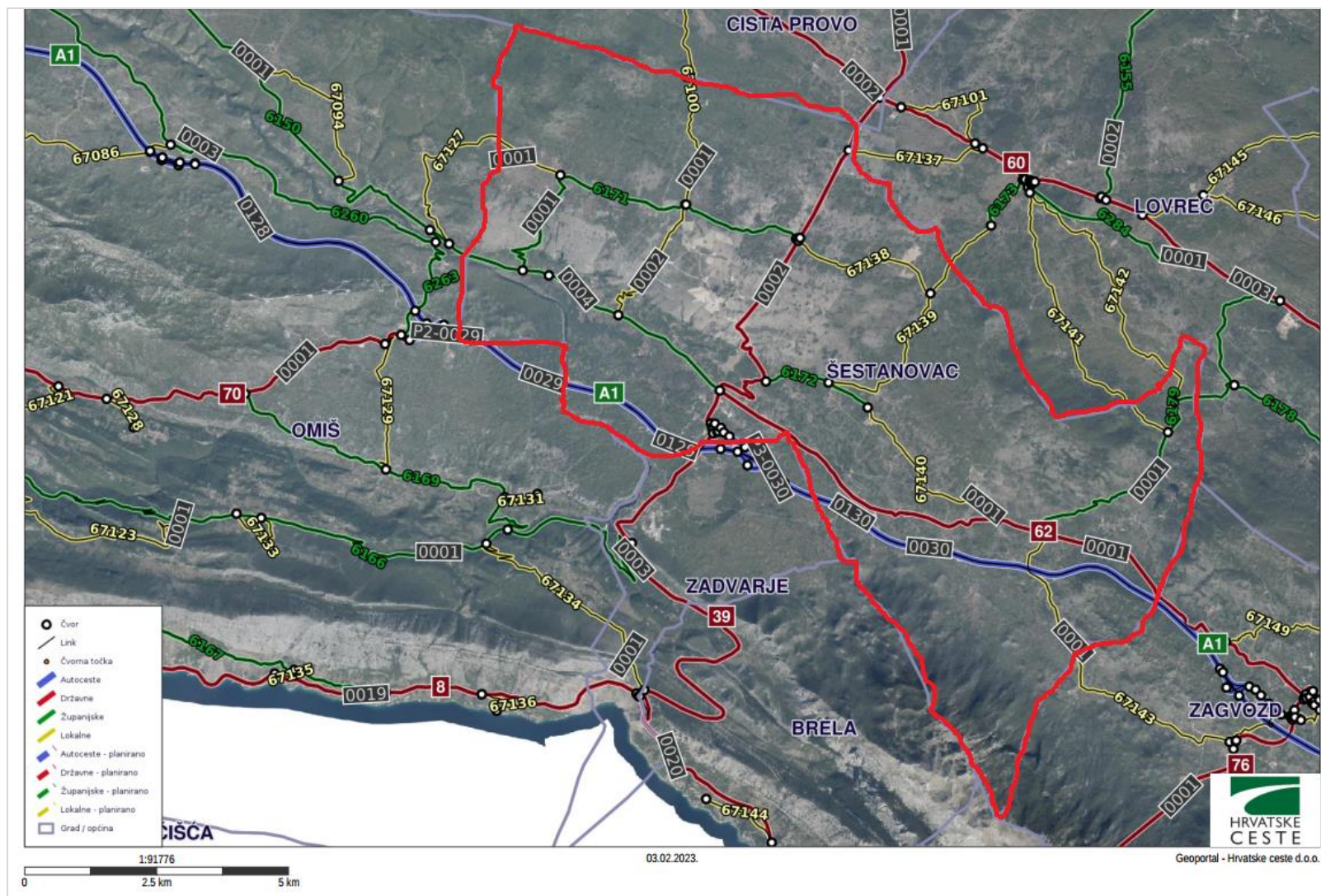
Tablica 25 Prikaz cestovne infrastrukture na području općine

Cestovni promet	
AUTOCESTA	Autocesta je A1 Zagreb-Split-Dubrovnik, na području Općine se nalazi ulaz/izlaz Šestanovac
DRŽAVNA CESTA	DC 39 Gr. BiH – Aržano – Cista Provo – rotor Šestanovac – Dubci (D8) DC 62 Šestanovac (D39) – Zagvozd – Vrgorac – Kula Norinska – Metković (D9)
LOKALNA CESTA	LC 67100 Cista Velika (D60) – Balići – Šestanovac (Ž6260)

Ukupna dužina državnih cesta iznosi 18,00 km, županijskih cesta 20,10 km, lokalnih cesta 20,81 km, nerazvrstane ceste 59,00 km, duljina autoceste A1 11,00 km (na teritoriju Općine). Na općinskom području se ne nalaze granični prijelazi već se najbliži nalaze u nadležnosti policijske postaje Imotski. Najbliža željeznička postaja nalazi se u Splitu i udaljena je 58 km. Najbliža zračna luka je zračna luka Split koja se nalazi u Kaštel Štafiliću (84 km).

Stanje cestovne mreže je izrazito loše glede sigurnosti prometa na prometnicama koje prolaze kroz naseljena mjesta Kreševo Polje, Katuni Polje, Šestanovac, Žeževica i Grabovac, a najviše zbog nepostojanja nogostupa, kao i loše osvjetljenosti i štete na asfaltu najviše uzrokovane prolaskom teretnih vozila.

Slika 37 Prikaz cestovne prometne infrastrukture na području Općine Šestanovac

Izvor: <https://geoportal.hrvatske-ceste.hr/gis> Pristupljeno: 03.02.2023

4.1.16 Gospodarstvo

Općina Šestanovac jedinica je lokalne samouprave zaobalnog dijela Splitsko-dalmatinske županije. Dio je Omiške zagore i zauzima površinu od 88,9 km². U sastavu općine nalazi se pet naselja: Kreševo, Katuni, Žeževica, Grabovac te Šestanovac kao upravno središte. Od obale udaljena je 15-ak kilometara, a prometno je dobro povezana jer njome prolazi dionica autoceste Zagreb – Ploče izgrađena 2007. Prema popisu stanovnika iz 2011. godine, u Općini Šestanovac živjelo je 1958 stanovnika, dok prema zadnjem popisu iz 2021. godine na području Općine živi 1669 stanovnika.

Turizam

Praćenje kretanja turizma na području Općine Šestanovac moguće je od 2014. godine, a u nastavku se nalazi kretanje broja turista i noćenja na području općine Šestanovac od 2014. godine do 2021. godine (**Tablica 26**). Izuzev 2015. godine vidljiv je porast broja turista i noćenja tijekom navedenog razdoblja

Tablica 26 Kretanje broja turista i noćenja na području Općine Šestanovac od 2014. do 2019. godine

GODINA	Broj domaćih dolazaka	Broj stranih dolazaka	Ukupno dolasci	Broj domaćih noćenja	Broj stranih noćenja	Ukupno noćenja
2014.	8	249	257	174	1991	2165
2015.	0	118	118	0	1137	1137
2016.	3	535	538	23	5087	5064
2017.	19	726	745	129	6708	6837
2018.	42	991	1033	251	8740	8991
2019.	136	1179	1315	445	10490	10935
2020.	67	880	947	216	8536	8752
2021.	72	1424	1496	265	13074	13339

Izvor: <https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/>, Pristupljeno: 02.02.2023. godine

Prisutno je nekoliko oblika turizma, a najviše se istaknuo ruralni turizam u obliku seoskog turizma s obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima te avanturizam. Nisu sva poljoprivredna gospodarstva svoju poljoprivrednu proizvodnju povezala s turističkom ponudom. Za izdvojiti kao primjer onih koji su spojili turizam i poljoprivredu su maslinik Jurin dvor površine 7,5 ha na području Šestanovca te lovački muzej i privatni zoološki vrt na području Grabovca. Na području Općine prisutan je i avanturizam ili pustolovni turizam oblik je turizma koji „spaja putovanje, sport i rekreaciju na otvorenom“. Najveći broj aktivnosti na kojima se temelji pustolovni turizam provodi se na rijeci Cetini, s obzirom na njezin brzi tok kroz kanjon, čiji se jedan dio nalazi na prostoru Općine Šestanovac. Na geomorfološki istaknutim rubnim dijelovima općine (posebno Biokovu) moguće je baviti se planinarenjem i trekingom. Avanturističke aktivnosti na prostoru Općine Šestanovac organizira nekoliko agencija koje sjedišta uglavnom imaju u priobalnom dijelu Splitsko-dalmatinske županije, a u svom poslovanju nastoje gostima ponuditi iskustva aktivnog odmora u zaobalju.

Važan poticaj za razvoj turizma na prostoru Općine Šestanovac je Projekt „MedPaths“ koji se financirao sredstvima Europske unije putem Programa IPA Jadranska prekogranična suradnja (2007.-2013.). Opći cilj projekta je bio ponuditi strategiju zaštite i revitalizacije zaleđa koja uključuje nekoliko aspekata (kulturne i prirodne resurse) te povezuje iskustva Hrvatske i Italije vezano uz postojanje održivih modela upravljanja prirodnim i kulturnim nasljeđem u zaleđu. Aktivnosti koje su se provodile na području Općine Šestanovac su uređenje pješačkih i biciklističkih staza uz tok rijeke Cetine čime bi se obogatila turistička ponuda ovog područja, postavljanje signalizacije, uređenje vidikovaca,

objedinjavanje turističke ponude područja (povezivanje proizvođača tradicionalnih gastronomskih proizvoda, ponuđača smještaja i sl.), postavljanje projektne info, prikupljanje podataka o turističkoj ponudi područja uključujući prirodno i kulturno nasljeđe, digitalizacija podataka i postavljanje podataka na tzv. infokioske, organizacija seminara za poduzetnike u turističkom sektoru i ostale dionike u turističkom sektoru. Projektom je na području općine uređeno 5 biciklističkih staza:

1. Staza: Babići - Nejasmići - kanjon - Marušići - Gola Glavica - Crkva UBDM6 - Križni Put
2. Staza: Crkva UBDM - Vilića Draga - Vilići - Urličići - Gornji Rubići - Katuni – Gornji Balići - Plandišće - Rubići - Katuni - Brdo - Donji Balići - Crkva UBDM
3. Staza: UBDM-Mandušića Kula
4. Staza: Gornji Balići - Juričići - Smilovići - Katuni Brdo
5. Staza: odvojak - Rimski Put

Poljoprivreda

Općina Šestanovac nalazi se u omiškom zaleđu te ima površinu od 89,54 km². Južni dio općine prostire se uz rijeku Cetinu i na tom prostoru ima nešto više plodne zemlje (crvenice) dok su sjeverni i istočni dio općine pretežno krševiti brdski krajevi (kamenita zaravan Prpuša, sjeverni obronci Biokova, Sridnja gora i Sidoč kod Grabovca).

Iako je zbog klimatskih karakteristika intenzivno korištenje poljoprivrednog zemljišta na području Općine ograničeno, posebno tijekom ljetnih sušnih mjeseci, područje je bogato prirodnim resursima potrebnima za razvoj stočarstva i ratarstva u funkciji stočarstva i pčelarstva.

Najveću površinu poljoprivrednog zemljišta zauzimaju krški pašnjaci, nakon čega slijedi uzgoj voćnih vrsta, međutim kako je vidljivo iz tablice ispod, poljoprivrednu proizvodnju osim male površine, karakterizira i usitnjenost parcela.

Tablica 27 Poljoprivredno zemljište prema namjeni u 2021. godini

Vrsta poljoprivrednog zemljišta	Površina	Broj parcela
Oranica	7,93	41
Livada	0,88	9
Krški pašnjak	105,4	19
Vinogradi	1,77	15
Iskrčeni vinogradi	0,11	1
Maslinik	5,68	34
Voćnjak	69,43	40
Mješoviti višegodišnji nasadi	11,69	30

Izvor: ARKOD

Prema Upisu poljoprivrednika na dan 31.12.2022. na području općine Šestanovac bilo je 71 obiteljsko gospodarstvo te 8 samoopskrbnih poljoprivrednih gospodarstava te dva trgovačka društva. Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava je na području naselja Katuni 13 poljoprivrednih gospodarstava (PG), zatim na području naselja Šestanovac 12 PG-a, na području naselja Žeževica 11 PG-a, na području naselja Grabovac 8 PG-a te na području Kreševo 5 PG-a. U zadnje vrijeme se pojavljuje trend razvoja ekološke poljoprivrede i agroturizma, međutim zbog demografske slike, radno aktivno stanovništvo zaposleno je u većim gradovima dok se uglavnom umirovljenici bave poljoprivredom.

Gospodarstvo na području Općine Šestanovac nije razvijeno. Prevladava agro turizam, stočarstvo i poljoprivreda, uz trend razvijanja eko-poljoprivrede i seoskog turizma. Većina stanovništva je umirovljena i živi od mirovina te se bavi poljoprivredom. Radno aktivno stanovništvo zaposleno je u većim gradovima i naseljima. ovaj prostor karakterizira depopulacija, emigriranje i ruralno propadanje, što je i najugroženija komponenta svakog daljnjeg planiranja, pa tako i modela održivog razvoja.

4.1.17 Energetika

Energetski sustav Općine Šestanovac sastoji se od podsustava za elektroenergetsku mrežu. Postojeća elektroenergetska mreža Šestanovca jednostavna je te se sastoji od elemenata dalekovoda i proizvodnog postrojenja za energiju. Kroz područje Općine prolaze dalekovodi snage 400 kV i 220 kV. Navedeni dalekovodi povezani su preko postojeće transformatorske stanice TS 110/35 kV Kraljevac, južno od HE Kraljevac na rijeci Cetini (općina Zadvarje) snage 46,4 MW. Na sjeverozapadnom dijelu Općine, na području naselja Katuni, nalazi se postojeća vjetroelektrana "Katuni" snage 34,2 MW s ukupno 12 vjetroagregata, a čija je godišnja proizvodnja oko 90 GWh. Vjetroelektrana "Katuni" puštena je u rad 2017. godine.

Planirana je vjetroelektrana Brdo Umovi koja se nalazi na sjeverozapadnom dijelu Općine, na području brda Kamešnik. Navedena vjetroelektrana prostire se i na područjima Grada Omiša i općine Trilj. Od obnovljivih izvora energije, također je planirano potencijalna lokacija za solarne elektrane na području Žeževice. Također je planiran koridor dalekovoda 400 kV koji prolazi sjevernim dijelom Općine.

Planiranje potreba za energijom i načinom njenog ostvarenja je temeljni preduvjet za pravilnim gospodarenjem i zaštitom prostora. Županije je definirala vlastite gospodarske razvojne prioritete te utvrdila energetske potrebe, na koji su način stvoreni preduvjeti za sustavno gospodarenje energijom. Prema Programu plinifikacije, Županije je projekt plinifikacije definirala kao jedan od prioritarnih razvojnih projekata. Kroz južni dio Općine, u smjeru sjeverozapad – jugoistok prostire se koridor magistralnog plinovoda s mjerno redukcijskom stanicom na području naselja Šestanovac. Na predjelu manjeg naselja Popovići unutar naselja Šestanovac plinski se sustav grana južno prema Zadvarju lokalnim plinovodima.

Slika 38. Vjetroelektrana "Katuni"

Izvor: wpd.hr

ENERGETSKI SISTAVI
Proizvodnja i cijevni transport

- Plinovod - magistralni
- Plinovod - lokalni
- Mjerno redukcijska stanica

Postojeći	Planirani
■ Vjetroelektrane	■ Potencijalne lokacije za vjetroelektrane
	■ Potencijalne lokacije za solarne elektrane

Elektroenergetika - proizvodni uređaji

Postojeći	Planirani
▣ Hidroelektrana	▣ Hidroelektrana
▣ Mala hidroelektrana	▣ Mala hidroelektrana
	■ Akumulacijski bazen revezibilne hidroelektrane
	— Trasa hidrotehničkog tunela
	■ Akumulacijski bazen
	■ Kompenzacijski bazen

Energetika - transformatorska i rasklopna postrojenja
čea

- TS 400/220/110 kV
- TS 110/35 kV
- TS 35 kV (20)
- KK 110kv

- Planirana**
- ◎ TS 400/220/110 kV
  - TS 110/35 kV
  - TS 35 kV (20)
  - KK 110kv
  - PE Postrojenje za pohranu električne energije

Energetika - elektroprijenosni uređaji
čea

Postojeći	Planirani
— Dalekovod 400 kV	— Dalekovod 400 kV
— Dalekovod 220 kV	— Dalekovod 220 kV
— Dalekovod 110 kV	— Dalekovod 110 kV
— Dalekovod 35 kV	— Dalekovod 35 kV
— Kabel 110 kV	— Kabel 400 kV
— Kabel 35 kV	— Kabel 220 kV
	— Kabel 110 kV

Slika 39. Energetski sustavi - izvadak iz PP Splitsko-dalmatinske županije

4.2 Mogući razvoj okoliša bez provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana

Sagledavanje mogućeg razvoja okoliša bez provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana prvenstveno utječe na razumijevanje njegova doprinosa zaštiti okoliša u odnosu na postojeću situaciju. Analiza mogućeg razvoja okoliša temelji se na pretpostavkama da su promjene u okolišu neizbježne uslijed prirodnih procesa te kontinuiranih ljudskih aktivnosti koje nisu direktno vezane uz provedbu Prostornog plana a koje su regulirane i drugim aktima i instrumentima.

Izostanak aktivnosti planiranih Izmjenama i dopunama Prostornog plana u tom smislu prvenstveno će se odraziti usporenim razvojem infrastrukture, smanjenim poticajima u jačanje sektora poduzetništva i provedbom pasivnih aktivnosti.

Međutim, analizom je uzeto u obzir da na okoliš područja Općine također djeluje i niz drugih sektorskih strategija i planova planiranih nacionalnim ili regionalnim politikama a koji su povezani s Prostornim planom iz kojeg razloga imaju slično ili kompatibilno djelovanje, a nastavili bi se provoditi neovisno o Prostornom planu.

Rezultati analize, prikazani tablicom u nastavku (**Tablica 28**) temelje se na ustanovljenim trendovima razvoja stanja pojedinih sastavnica okoliša tijekom dužeg vremenskog razdoblja te stručnoj procjeni potencijalnih efekata neprovođenja Prostornog plana.

Tablica 28. Pregled mogućeg razvoja pojedinih sastavnica okoliša bez provedbe Prostornog plana

Sastavnica	Mogući razvoj okoliša bez provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana
Zrak	S obzirom da na području Općine nema značajnih onečišćivača zraka, te da je zrak I kategorije, očekivano je da će se takav trend nastaviti i bez provođenja prostornog plana.
Klima i klimatske promjene	Ekstremne vremenske prilike uzrokovane klimatskim promjenama u budućnosti (do 2030.) bit će učestalije i snažnije. Te će posljedice na okoliš biti razornije. Ovo se prvenstveno odnosi na suše, požare i poplave. Neprovođenje Prostornog plana manjim dijelom će se negativno odraziti na klimu s obzirom na posljedice nedovoljne zaštite od poplava (bujičnih-ekstremne količine padalina) ili požara, budući da planom nisu predviđene mjere prilagodbe na klimatske promjene.
Georaznost	Očekuju se daljnji pritisci na elemente georaznostivosti uslijed izgradnje linijske infrastrukture što može dovesti do njezine degradacije. Neovisno o prostornom planu, generalni pritisci na georaznostivost (djelomični ili potpuni) se očekuju u svakom prostornom razvoju.
Tlo i korištenje zemljišta	Karakteristike predmetnih Izmjena i dopuna su prije svega zadiranje u tlo, a obuhvaćaju izgradnju prometne i energetske infrastrukture te izgradnju građevina u svrhu razvoja gospodarske djelatnosti. Neprovođenjem Plana izostat će aktivnosti koje podrazumijevaju zadiranje u tlo, gubitak njegovih funkcija (proizvodna, gospodarska, klimatsko – regulacijska, ekološka, biološko-regulacijska) te narušavanje fizikalnih, kemijskih i bioloških svojstava tla.
Stanje voda i vodnih tijela	Područje Općine Šestanovac nije ugroženo od poplava rijeke Cetine, ali moguće su bujične poplave uslijed ekstremnih količina oborina, gdje su ugroženija naseljena mjesta. Vodna tijela ocijenjena su lošeg ili vrlo lošeg stanja što je odraz prvenstveno stanja hidromorfoloških elemenata (hidroenergetski objekti na rijeci Cetini). Mogućnost nastanka šteta prilikom poplavlivanja ostat će nepromijenjeno ukoliko se pri odabiru lokacije i planiranju infrastrukture ne bude vodilo računa o klimatskim promjenama odnosno Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene.
Bioraznost	S obzirom da se ID PPUO provode najvećim dijelom u građevinskim područjima naselja, ne očekuje se povećanje pritiska uzrokovanim antropogenim djelovanjem.
Šumarstvo i lovstvo	Šume na području Općine su pod pritiskom klimatskih promjena, a svake godine sve su izraženiji klimatski ekstremi. Bez provedbe Plana izostali bi negativni utjecaji na šume poput fragmentacije šuma, smanjenja površine šuma i općekorisnih funkcija. Najveći izvor navedenih potencijalnih negativnih utjecaja u predmetnim Izmjenama i dopunama Plana bila bi izgradnja građevina te linijske infrastrukture izvan građevinskih područja, a na području šuma
Kulturno-povijesna baština	U kontekstu zaštite kulturne baštine, Izmjene i Dopune PPUO odnose se na dopunjavanje odredbi i konkretnije zaštite kulturne baštine – zaštićene Registrom kulturnih dobara i onih evidentiranih, kao i arheološke baštine. Izostankom provedbe navedenih odredbi može se očekivati neadekvatna zaštita kulturne baštine i moguća degradacija.
Krajobraz	ID PPUO Šestanovac odredbama se predviđa izrada krajobrazno-konzervatorske studije, mjere zaštite kulturnih krajobraza te obnova zapuštenih suhozidnih krajobraza s vinogradima i maslinicima. Izostankom provedbe može se očekivati daljnja degradacija i sukcesija prirodnih i kulturnih krajobraza Šestanovca.

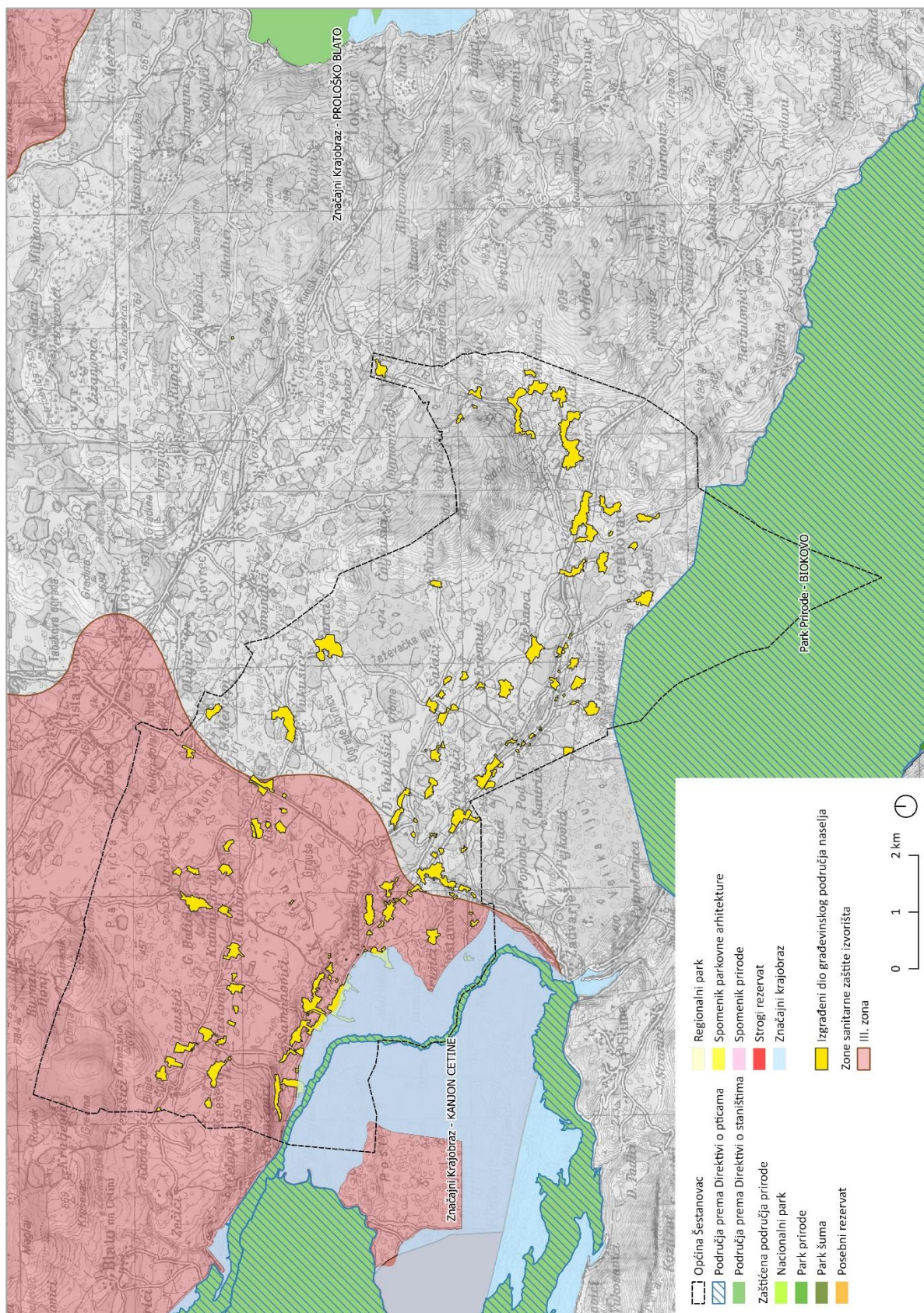

Sastavnica	Mogući razvoj okoliša bez provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana
Zdravlje ljudi	Neprovedbom predmetnih ID PPUO izostat će razvoj društvenih i sportsko-rekreacijskih sadržaja na području Općine koji indirektno mogu doprinijeti poboljšanju kvalitete života i zdravlja ljudi. Također, moguće je onečišćenje i degradacija sastavnica okoliša važnih za ljudsko zdravlje zbog izostanka provođenja mjera zaštite okoliša predviđenih Planom.
Otpad	Neprovedbom predmetnih Izmjena i dopuna Plana izostat će gradnja planiranog reciklažnog dvorišta čime bi se unaprijedio sustav gospodarenja otpadom na području Općine.

5. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI

Analizom utjecanog područja i stanja okoliša možemo identificirati predjele koji će provedbom Izmjena i dopuna Prostornog plana, uzimajući također i u obzir moguće kumulativne utjecaje s ostalim strategijama, planovima i programima biti pod većim pritiskom, što se može negativno odraziti na stanje okoliša i prirode.

Obzirom na to da se Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac planiraju zahvati koji uglavnom odgovaraju na zahtjeve turističkih pritisaka na širu regiju (golf, sportsko-rekreacijska namjena, turistički smještaji, izmještanje prometnica, Jadranska željeznička pruga, itd.), u tom su vidu za razvoj najprivlačnija područja većih prirodnih i estetskih vrijednosti, koja se na području Šestanovca najviše odnose na kanjon rijeke Cetine i zaravan oko nje. Kanjon rijeke Cetine i njegova zaravan na području naselja Kreševa, Katuna i Šestanovca zaštićena je kao zaštićeno područje "značajni krajobraz—kanjon rijeke Cetine", a spada i u područje ekološke mreže Natura 2000 (POP i POVS). U zaštićena područja prirode i ekološke mreže Natura 2000 unutar Šestanovca također se ubraja područje planine Biokovo (park prirode, POP i POVS). Radi geoloških, geomorfoloških, hidroloških, prirodnih i krajobraznih značajki, ova područja predstavljaju najosjetljivija područja Šestanovca. Veća opterećenja mogu se očekivati na prethodno navedene sastavnice okoliša uslijed kumulativnih utjecaja postojećih i planiranih zahvata s područja Općine, ali i šire. Radi osjetljivosti krškog područja iz hidrološkog aspekta te prisutnosti III. zone sanitarne zaštite, nedostatkom odgovarajuće komunalne infrastrukture mogu se očekivati značajnija opterećenja na vode i vodna tijela u vidu procjeđivanja, odnosno infiltracije zagađivača u tlo i krške podloge, podzemne vode i sl. Daljnjim razvojem prometne infrastrukture mogu se očekivati veći pritisci na stambena područja Šestanovca radi opterećenja bukom i onečišćenja zraka. Budući infrastrukturni projekti na i u blizini površinskih vodotoka mogu imati negativan utjecaj na stanje voda, ali i zahvati na ugroženim staništima mogu imati negativan utjecaj na osobito ugrožene biljne i životinjske vrste, stoga je potrebno razviti i primijeniti najbolje dostupne tehnike i najbolje okolišne prakse. Od osobite je važnosti da se takvi projekti uzimaju u obzir kao integralni dio procesa, te da se posebna pažnja usmjeri na ekološko stanje vodnih tijela i očuvanje ugroženih staništa i ciljnih vrsta.

Slika 40. Općina Šestanovac u odnosu na područja zaštićena kao područja prirode, dio Nature 2000 i zone sanitarne zaštite izvorišta
Izvor: Bioportal, PPSDŽ

6. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI KOJI SU VAŽNI ZA IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA

Postojeći okolišni problemi identificirani su kroz analize iz poglavlja Postojeće stanje okoliša na temelju trendova i stanja okoliša, te pritisaka gospodarskih sektora. U probleme su klasificirana sva stanja koja nisu pokazivala značajnije pozitivne trendove u postizanju dobre kvalitete određene sastavnice (**Tablica 29**).

Tablica 29. Utvrđeni postojeći okolišni problemi na području Općine Šestanovac važni za provođenje Izmjena i dopuna Prostornog plana

SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis problema	Područje
Klima i klimatske promjene	<ul style="list-style-type: none"> - Povećane učestalosti ekstremnih količina oborina. - Povećane učestalosti pojave suše te posljedično požara - Negativni utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredu uslijed sve češćih suša 	Općina
Georazolikost	<ul style="list-style-type: none"> - Područje visokog rizika od potresa - Pojačana pojava erozivnih procesa uslijed pojave bujica te posljedično ugrožavanje infrastrukture. 	Općina
Tlo i korištenje zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> - Rascjepkanost posjeda - Poljoprivredno i šumsko zemljište je zapušteno, vlasnički neregulirano i slabo iskorišteno - Smanjenje poljoprivredne proizvodnje - Postojanje divljih odlagališta otpada - Otpadne vode bez pročišćavanja odlaze u podzemlje 	Općina
Stanje voda i vodnih tijela	<ul style="list-style-type: none"> - Vodna tijela koja čine glavni tok rijeke Cetine lošeg su i vrlo lošeg stanja zbog hidromorfoloških elemenata uslijed izgradnje hidroenergetskih postrojenja na rijeci - Nepostojanje sustava javne odvodnje otpadnih voda s pročišćavanjem 	Šire područje
Biorazolikost	<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje divljih odlagališta otpada - Opterećenost rijeke Cetine - Antropogeni pritisak na staništa - Širenje inazivnih vrsta 	Općina
Šumarstvo i lovstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Na području Općine nema dobrovoljnih vatrogasnih društava - Nedostaje aktivnosti sprječavanja i ublažavanja utjecaja klimatskih ekstrema na šume, osobito degradacijske stadije - Nedostaje obnova šumskih površina konverzijom ili sadnjom 	Općina
Kulturno-povijesna baština	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna valorizacija kulturne baštine - Neiskorištenost kulturne baštine kao resurs u turizmu 	Općina
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> - prisutni trendovi deagrarizacije i deruralizacije: degradacija i sukcesija tradicijskih elemenata kulturnih krajobraza - pritisci urbanizacije na zauzimanje površina očuvanih prirodnih krajobraza - ugroženost panoramskih vrijednosti prostora 	Općina
Zdravlje ljudi	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak društvene infrastrukture i socijalnih sadržaja - Nedostatak temeljnih usluga za ruralno stanovništvo - Slaba zdravstvena skrb na području Općine - Nedovoljno razvijena vodoopskrba - Pritisci zagađenja bukom uslijed razvoja prometne infrastrukture 	Općina

OPTEREĆENJA OKOLIŠA	Opis problema	Područje
Otpad	<ul style="list-style-type: none"> - Postojanje ilegalnih odlagališta otpada - Neuspostavljen sustav odvojenog prikupljanja otpada - Neracionalno korištenje resursa 	Općina
Promet	<ul style="list-style-type: none"> - Neodržavana prometna infrastruktura - Nedostaje sigurnosti za sve sudionike prometa na prometnicama koje prolaze kroz naseljena mjesta - Nedostaje uređena infrastruktura za pješake (nogostupi i pješački prijelazi) - Slaba povezanost unutar i s Općinom javnim prijevozom - Loše izvedena autobusna stajališta ili njihovo nepostojanje na mjestima gdje su potrebna 	Općina

7. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA

Međunarodni ugovori i sporazumi koje je Republika Hrvatska i ratificirala i time preuzela obveze koji se njima propisuju navedeni su u donjem popisu, dok je cjelovita analiza ciljeva zaštite okoliša te načina na koji su oni uzeti u obzir tijekom izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana, prikazana u **Prilogu 1** zajedno sa analizom odnosa Izmjena i dopuna Prostornog plana s drugim odgovarajućim planovima i programima. Rezultati analize dokumenata iz Priloga 1. korišteni su u formiranju ciljeva zaštite okoliša strateške procjene.

Popis analiziranih međunarodnih ugovora i sporazuma:

1. Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro 1992.). Objavljena je u NN-MU 01/92, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. srpnja 1996.
2. Kyoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime. Republika Hrvatska ratificirala je Protokol 1999. Zakonom o potvrđivanju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime NN-MU 5/07.
3. Pariški sporazum – Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama, Službeni list Europske unije L 282/4 – Zakon o potvrđivanju Pariškog sporazuma (NN-Međunarodni ugovori 3/17).
4. Program za održivi razvoj UN-a 2030.
5. Europski Zeleni plan
6. Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.). Republika Hrvatska potvrdila je Konvenciju 1996. godine. Objavljena je u NN –MU br. 6/96. U okviru ove Konvencije potpisan je i Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) (NN-MU 07/02).
7. Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979., stupila na snagu 1982.). Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen u travnju 2000. (NN –MU 6/00).
8. Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija) (Bonn, 1979., stupila na snagu 1985). Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen u svibnju 2000 (NN-MU 6/00).
9. Strategija EU za bioraznolikost do 2030. godine
10. Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca 2000.). Stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 1. ožujka 2004., a taj je datum objavljen u NN-MU 11/04. Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen je u rujnu 2002. godine (NN –MU 12/02).
11. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (NN-MU12/93. Usvojena: PARIZ, 1972. Republika Hrvatska stranka je Konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. Konvencija je u odnosu na RH stupila na snagu 8. listopada 1991. Konvencija Vijeća Europe o zaštiti arhitektonskog blaga Europe (NN-MU 6/94) Zakon o ratifikaciji Europske konvencije o zaštiti arheološke baštine (revidirana) Valetta, 1992. (NN-MU 4/04 i 9/04 objava) Zakon o potvrđivanju Okvirne konvencije Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (NN MU 5/07).

12. Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine (revidirana) (Valetta 1992)
13. Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (Direktiva o otpadu)
14. Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, 1998.). Objavljena je u NN-MU 1/07, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 25. lipnja 2007., a taj datum je objavljen u NN-MU 7/08.

8. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA STRATEŠKE STUDIJE

Iako se sukladno Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš ne zahtijeva identificiranje ciljeva i indikatora strateške procjene, njihova primjena se potiče kao prikladan alat za identificiranje i procjenu učinaka na okoliš, pozitivnih i negativnih.

Ciljevi zaštite okoliša izražavaju željeni smjer promjene stanja te se formiraju za svaku sastavnicu u odnosu na lokalne posebitosti i probleme. Oni predstavljaju osnovu za testiranje učinaka Prostornog plana na okoliš, tj. analizom se promatra da li ciljevi Prostornog plana doprinose postizanju odabranih ciljeva zaštite okoliša ili ne.

Ciljevi zaštite okoliša određeni za stratešku procjenu izvedeni su iz dokumenta zaštite okoliša utvrđenih kroz dokumente na međunarodnoj razini, razini Europske unije, nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini te iz pregleda postojećeg stanja i okolišnih problema identificiranih od ovlaštenika. Na temelju postojećih problema i njihovih vjerojatnih uzoraka utvrđeni su i konkretni podciljevi. Kroz provedbu Prostornog plana potrebno je djelovati upravo na postizanje podciljeva kako bi se smanjili negativni utjecaji na okoliš. Na temelju njih određeni su i indikatori zaštite okoliša, tj. kriteriji kojima se prati postizanje ciljeva i utjecaja plana na razvoj okoliša.

Tablica 30. Ciljevi zaštite okoliša strateške procjene

CILJEVI	PODCILJEVI	SASTAVNICA/OPTEREĆENJE OKOLIŠA	INDIKATOR
Očuvanje kvalitete zraka	Smanjenje emisija iz cestovnog prometa	Kvaliteta zraka Zdravlje ljudi Klima i klimatske promjene	-brojanje prometa na cestama - podaci iz ROO
Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje prenamjene vrijednog poljoprivrednog zemljišta	Tlo Zdravlje ljudi	- Broj registriranih ARKOD površina
	Smanjenje korištenja mineralnih gnojiva		
Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Smanjenje emisija stakleničkih plinova	Klima i klimatske promjene Zdravlje ljudi	- emisije stakleničkih plinova
Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštite od bujičnih poplava	Klima i klimatske promjene Zdravlje ljudi	- financijske štete od poplava - energetska učinkovitost kućanstva
	Povećanje energetske učinkovitosti		
Zaštita i obnova bioraznolikosti	Očuvanje kopnene bioraznolikosti	Bioraznolikost Vode i vodna tijela Šume	- broj novounesenih/prepoznatih invazivnih vrsta - zastupljenost ugroženih stanišnih tipova - abundancija i rasprostranjenost odabranih vrsta
	Sprečavanje rasta i širenja invazivnih vrsta		
Održivo korištenje voda	Širenje sustava javne odvodnje s pročišćavanjem	Vode Bioraznolikost Zdravlje ljudi	- ocjene stanja vodnih tijela
	Racionalno korištenje vodnih resursa		
Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Zaštita od požara	Zdravlje ljudi Klima i klimatske promjene	- broj stanovnika izloženih buci - štete od požara (vegetacija, stambeni i ostali objekti)
	Zaštita od buke cestovnog prometa		
Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Sanacija ilegalnih odlagališta	Otpad Zdravlje ljudi Bioraznolikost Stanje voda	- izgrađenost građevina u sustavu gospodarenja otpadom -broj saniranih ilegalnih odlagališta
Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora	Revitalizacija materijalne kulturne baštine Očuvanje krajobraza	Kulturno-povijesna baština Krajobraz	- zaštićena kulturno-povijesna baština na području Općine - očuvanje karakterističnih elemenata krajobraza područja

9. KRATKI PRIKAZ RAZMOTRENIH RAZUMNIH VARIJANTI

Strateška procjena utjecaja Prostornog plana predviđa i razmatranje razumnih varijanti, uz analizu zašto se iste ne smatraju najpovoljnijima za okoliš, odnosno održivi razvoj. Strateškom se studijom dakle procjenjuju značajni učinci provedbe razumnih varijanti, temeljem dostupnih podataka, uzimajući u obzir generalne ciljeve i geografski opseg utjecaja Prostornog plana, sa svrhom utvrđivanja optimalnog rješenja u kontekstu održivog razvoja.

Sukladno Pravilniku o općinama koje mogu donijeti prostorni plan uređenja općine smanjenog sadržaja i sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza i obveznim prilogima toga plana (NN 135/10), Općine Šestanovac može donijeti prostorni plan skraćenog sadržaja. Kako je navedeno u Poglavlju 2. Kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac, prostorni plan uređenja općine određuje građevinsko područje naselja, izdvojeno građevinsko područje izvan naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja te propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskih područja, osim zahvata državnog i županijskog značaja. Prostorni plan uređenja Općine Šestanovac tako „sužen“ je na građevinska područja naselja u grafičkim prikazima, te se u ostalim dijelovima usklađuje s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije, odnosno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji.

Uzimajući u obzir dakle da se PPUO usklađuje s hijerarhijski višim planovima, kao i da ne propisuje uvjete provedbe zahvata u prostoru državnog i županijskog značaja, razvoj varijantnih rješenja može se odvijati uz uvažavanje ciljeva i programskih polazišta plana. S obzirom na ograničenja varijanti, uzimajući u obzir tranziciju prema održivom energetsom sustavu kao jednu od najznačajnijih tema EU energetske politike, razmotreno je povećanje udjela korištenja obnovljivih izvora energije na području Općine, s posebnim naglaskom na sunčevu energiju.

Zbog trenutačnih međunarodnih napetosti izazvanih ruskom invazijom na Ukrajinu, opće geopolitičke situacije te vrlo visokih cijena energije, sve je potrebnije povećanje energetske učinkovitosti te brže iskorištavanje energije iz obnovljivih izvora, Europska unija je u okviru plana REPowerEU donijela prijedlog izmjene Direktive (EU) 2018/2001 o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti radi ubrzanja zelene tranzicije prema obnovljivim izvorima energije i većoj energetske učinkovitosti. U svrhu bržeg oporavka, a s ciljem ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije uzrokovane COVID-19 virusom, na razini EU uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, koji će državama članicama osigurati ubrzan gospodarski oporavak te digitalnu i zelenu transformaciju radi održivijeg razvoja te veće otpornosti društva i gospodarstva na buduće krize. U okviru instrumenta „EU sljedeće generacije“ uveden je Mehanizam za oporavak i otpornost (daje u tekst: MOO) (eng. *Recovery and Resilience Facility – RRF*) iz kojeg će se državama članicama, kroz vlastite nacionalne planove za oporavak i otpornost, omogućiti korištenje bespovratnih sredstava i zajmova. Preduvjet za korištenje sredstava iz MOO-a je izrada Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (dalje u tekstu NPOO) koji, u skladu s ciljevima MOO-a, obuhvaća reforme i investicije koje će se provesti najkasnije do 31. kolovoza 2026. Hrvatska je donijela Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) u srpnju 2021. godine.

Istovremeno s provedbom Strategije za bioraznolikost do 2030. (EU) kojom se nastoji povećati zaštita prirodnih resursa, međuostalom i kao odgovor na klimatske promjene, energetske tranzicijom teži se ubrzati energetske razvoj, te se sukladno REPowerEU planom projekti obnovljivih izvora energije smatraju od prevladavajućeg javnog interesa.

Fotonaponska postrojenja zahtijevaju značajne površine za instalaciju. Procjena je da je po 1 MW instalirane snage potrebno od 1,5 do 4,5 ha površine, ovisno o geografskom položaju, nagibu, te primijenjenoj tehnologiji, a uključujući sve potrebne uređaje koji čine postrojenje. Na temelju dostupnih podataka iz registra OIEKPP, prosječna potrošnja prostora u RH, prema koncesiji (vršne točke užeg prostora) iznosi oko 3,5 ha/MW.

Privlačnost prostora za razvoj fotonaponskih postrojenja ovisi prvenstveno o potencijalu sunca, ali i o dostupnosti potrebne infrastrukture, te mogućnostima tehničke izvedbe u posebnim uvjetima, koji su specifični za svako područje, a mijenjaju se s razvojem tehnologije. Lokacija Općine prema potencijalu Sunca nalazi se u izrazito privlačnom području, odnosno području gdje je godišnji specifični prinos veći od 1.425 kWh/kWp.

Osim specifičnog prinosa solarne energije, ključni kriteriji za utvrđivanje privlačnosti lokacije za razvoj fotonaponskih postrojenja su i određeni fizičko-geografski uvjeti, blizina prometne (cestovne) infrastrukture zbog jednostavne dostupnosti.

Budući da većina solarnih elektrana zahtijeva velike površine zemljišta na otvorenom, izloženom suncu, često se lociraju u ruralnim krajolicima, tako da je najznačajniji utjecaj na stanovništvo vizualni utjecaj koji proizlazi iz promjene krajolika u industrijski, te promjena tradicionalnog načina korištenja zemljišta, poput rekreacije, turizma, doživljaja svetih mjesta, i sl. Međutim, svi ti utjecaji smanjuju se s udaljenošću, te dodatno ovise o lokalnoj topografiji, prisutnoj vegetaciji i sl. Primarni utjecaj solarnih postrojenja je prenamjena poljoprivrednih i šumskih zemljišta, odnosno gubiti travnjačkih i šumskih staništa. Pri tome su manji negativni utjecaji na nekorištena poljoprivredna zemljišta, jer se instalacijom fotonaponskih postrojenja na takva područja ona mogu sačuvati za buduću upotrebu od drugih vrsta prenamjena, u prosjeku na period od 20 – 40 godina. Međutim, potrebno je uzeti u obzir da će zemljište namijenjeno fotonaponskom postrojenju trebati biti mjestimično profilirano i obrađeno kako bi se stabiliziralo tlo, te zasađeno posebnom vegetacijom. Ovo dugotrajno gospodarenje vegetacijom može promijeniti prirodne karakteristike tla, što otežava obnavljanje područja za buduću poljoprivrednu uporabu. Ukoliko se omogućava lokacija solarnih postrojenja na nekorištenom poljoprivrednom tlu, potrebno je ograničiti korištenje pesticida, kao da se tlo koristi u poljoprivredne svrhe. U kontekstu voda i vodnih tijela, izgradnja objekata s dubokim temeljima u blizini obale, te zaštitnih i regulacijskih građevina, može narušiti njihovu stabilnost, zbog čega je potrebno održavati određenu udaljenost od temelja. S druge strane, danas se sve više unaprjeđuju tehnologije za instalaciju plutajućih solarnih energetske postrojenja, stoga je potrebno omogućiti njihov smještaj na vodna tijela koja zadovoljavaju tehničkim uvjetima (akumulacije), ali u slučaju da nije utvrđen poseban značaj za bioraznolikost, a nemaju posebnog turističkog značaja ili značaja za krajobraz. U kontekstu voda i vodnih tijela, izgradnja objekata s dubokim temeljima u blizini obale, te zaštitnih i regulacijskih građevina, može narušiti njihovu stabilnost, zbog čega je potrebno održavati određenu udaljenost od temelja. S druge strane, danas se sve više unaprjeđuju tehnologije za instalaciju plutajućih solarnih energetske postrojenja, stoga je potrebno omogućiti njihov smještaj na vodna tijela koja zadovoljavaju tehničkim uvjetima (akumulacije), ali u slučaju da nije utvrđen poseban značaj za bioraznolikost, a nemaju posebnog turističkog značaja ili značaja za krajobraz.

Uzimajući u obzir opseg prostornog plana, navedene utjecaje, kao i raspoložive prostorne resurse, sunčane elektrane do 10 MW (lokalnog značaja) predlaže se planirati uz sljedeće dodatne smjernice:

- Fotonaponska postrojenja moguće je planirati u izgrađenim gospodarskim zonama izvan građevinskih područja naselja, gdje je njihov utjecaj na vizualne karakteristike prostora i tradicionalni način života ljudi sveden na najmanju moguću razinu.
- Fotonaponska postrojenja moguće je planirati unutar područja za eksploataciju ostalih obnovljivih izvora energije, primarno vjetroelektrana (energetski parkovi), pri čemu je u tom slučaju nužno prvo izgraditi, tj. planirati i odrediti lokacije pojedinih vjetroagregata i njihovih zaštitnih zona.
- Prilikom planiranja fotonaponskih postrojenja na udaljenosti do 3 km od civilnih i vojnih zračnih luka, potrebno je razmotriti moguće negativne utjecaje interferencije s radarskim uređajima, te utjecaje bljeska i odsjaja na sigurnost zračnog prometa.
- omogućiti postavljanje fotonaponskih modula na krovove zračnih luka i uz uzletno-sletnu pistu, uz primjenu posebnih tehnologija za izbjegavanje negativnih utjecaja u smislu refleksije, interferencije s radarskim uređajima i ometanja prostora letenja.
- Izbjegavati zauzimanje šumskog zemljišta za potrebe gradnje sunčevih elektrana, posebno na zemljištu namijenjenom šumi i šumskom zemljištu državnog značaja.
- Fotonaponska postrojenja nije moguće planirati unutar zona velike vjerojatnosti pojavljivanja poplava, radi zaštite prirodno plavljenih površina, sprječavanja poremećaja tokova poplavnih voda koji se mogu negativno odraziti na druga područja. Detaljne procjene u sklopu propisanih postupaka zaštite okoliša potrebno je provesti za zone srednje i male vjerojatnosti pojavljivanja poplava.
- Smještaj sunčevih elektrana planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa koja su od izuzetne važnosti za ciljeve očuvanja područja ekološke mreže NATURA 2000.
- Fotonaponska postrojenja zabranjeno je graditi u kulturnim krajolicima, te arheološkim parkovima.

Uz primjenu navedenih smjernica i mjera ublažavanja negativnih utjecaja, smatra se da će ID Plana imati povoljniji utjecaj na okoliš od varijante predložene od strane Izrađivača.

10. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC NA CILJEVE ZAŠTITE OKOLIŠA

10.1 Okvir i metodologija za procjenu vjerojatno značajnih utjecaja provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana

Procjena vjerojatnih značajnih učinaka provedbe Prostornog plana na okoliš provedena je u skladu s metodologijom najbolje prakse⁶. Korištena metodologija opće je prihvaćena, a temelji se na identifikaciji utjecaja kroz matricu, suprotstavljajući intervencije Prostornog plana (u redovima) ranije utvrđenim ciljevima zaštite okoliša strateške procjene (u stupcima).

Za procjenu utjecaja u obzir su se uzimali vrsta i obuhvat planiranih intervencija, u odnosu na planiranu lokaciju provedbe. Početno stanje okoliša korišteno je za potrebe definiranja osjetljivosti područja, te opisani mogući razvoj okoliša bez provedbe prostornog plana u biti predstavlja nultu varijantu koja je referentna za procjenu. Značaj utjecaja određivan je stručnom procjenom, temeljem analize osjetljivosti područja u ovisnosti od same prirode planiranih aktivnosti, odnosno opterećenja, te magnitude promjene, pri čemu je uzeto u obzir trajanje, prostorni doseg te intenzitet utjecaja, gdje je to bilo moguće. Kao alat za prikaz utjecaja odabrana je analitička matrica kojom su identificirane intervencije Prostornog plana koje imaju negativne utjecaje na okoliš.

Osjetljivost receptora je karakteristika opisana preko 1) postojećih propisa i smjernica zaštite, 2) društvene vrijednosti (ekonomska, socijalna i okolišna) i 3) ranjivosti na promjenu. Ona se procjenjuje u trenutnom stanju prije bilo kakve promjene koja se podrazumijeva Prostornim planom. Ukupna osjetljivost receptora određuje se na način da se sagledaju najviše vrijednosti zaštite i društvene vrijednosti, koje se zatim prilagođavaju ovisno o razini ranjivosti.

U donjoj tablici opisane su kategorije osjetljivosti receptora korištene u procjeni.

Velika osjetljivost	Receptor je strogo zaštićen zakonodavstvom, te je vrlo vrijedan za društvo, a vrlo je vjerojatno da će biti ugrožen čak i manjim utjecajem predloženog razvoja.
Umjerenjena osjetljivost	Receptor ima umjerenu vrijednost za društvo, njegova ranjivost na promjenu je umjerena, zaštićen je preporukama ili referentnim vrijednostima ili je u nekom programu očuvanja. Receptor koji ima veliku društvenu vrijednost ili je zaštićen zakonodavstvom, ali ima malu ranjivost na promjene.
Mala osjetljivost	Receptor ima malu društvenu vrijednost, malu ranjivost za promjenu i nema postojećih propisa i smjernica za zaštitu.

Magnituda promjene opisuje karakteristike promjena koje će Prostorni plan vjerojatno prouzročiti. Magnituda promjene je kombinacija 1) intenziteta (iskazan mjernom jedinicom i uspoređen s referentnom vrijednošću) i smjera promjene, koji može biti pozitivan (zeleno) ili negativan (crveno), 2) prostornog obuhvata (gdje je primjenjivo) i 3) trajanja utjecaja, uključujući njegovu reverzibilnost.

⁶ United Nations Economic Commission for Europe (2012.). Resource Manual to Support Application of the Protocol on Strategic Environmental Assessment. UNITED NATIONS New York and Geneva
The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (2001.). International Workshop on Public Participation and Health Aspects in Strategic Environmental Assessment. Szentendre, Hungary.
Strategic Environmental Assessment. - Practice-Orientated Training for Policy Makers, Administration Officials, Consultants and NGO Representatives
Implementation of Directive 2001/42 on the Assessment of the Effects of Certain Plans and Programmes on the Environment". European Commission DG Environment. Undated.
Andreas Sommer (2005.). Strategic environmental assessment: From scoping to monitoring. Content requirements and proposals for practical work. Hallein.
Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment, 2013.

Magnituda promjene procjenjuje se neovisno o osjetljivosti receptora na predložene promjene. Osnovna vrijednost za ukupnu procjenu magnitude utjecaja je intenzitet promjene, a prilagođava se na temelju prostornog obuhvata i trajanja.

U donjoj tablici opisane su kategorije magnitude promjene korištene u procjeni.

Velika	Prijedlog ima povoljne učinke visokog intenziteta, a obuhvat i trajanje utjecaja su veliki.
Mala	Prijedlog ima jasno vidljive pozitivne učinke na prirodu ili svakodnevni život ljudi, a obuhvat i trajanje utjecaja su manji.
Nema utjecaja	Promjena nije vidljiva u praksi. Svaka korist ili šteta je zanemariva.
Mala	Prijedlog ima jasno vidljive negativne učinke na prirodu ili svakodnevni život ljudi, a obuhvat i trajanje utjecaja su manji.
Velika	Prijedlog ima štetne učinke visokog intenziteta, a obuhvat i trajanje utjecaja su veliki.

U procjeni ukupnog značaja utjecaja, koristila se donja tablica, gdje su pozitivni utjecaji označeni zelenom, a negativni crvenom bojom. Budući da su najrelevantnije dimenzije za karakterizaciju utjecaja ovisne o vrsti utjecaja, procjena uvelike ovisi o slobodnoj procjeni stručnjaka, zbog čega su sve odluke popraćene dodatnim pojašnjenjima.

Značaj utjecaja		Magnituda promjene				
		Velika	Mala	Nema	Mala	Velika
Osjetljivost receptora	Mala	Mali značaj	Mali značaj	Nije značajan	Mali značaj	Mali značaj
	Umjerena	Veliki značaj	Mali značaj	Nije značajan	Mali značaj	Veliki značaj
	Visoka	Veliki značaj	Veliki značaj	Nije značajan	Veliki značaj	Veliki značaj

10.2 Rezultati procjene utjecaja provedbe Prostornog plana na ciljeve zaštite okoliša

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarstvo otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA									
U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju, građevinska područja naselja i izdvojenih dijelova naselja smatraju se površinama mješovite namjene u kojima prevladava stambena izgradnja, te sadržaji naselja koji prate stanovanje: javni i društveni sadržaji, gospodarski sadržaji, sportsko-rekreacijski sadržaji, javne zelene površine, prometne površine, komunalni objekti i dr.									
Sportska i rekreacijska namjena									
Izmjenama i dopunama prostornog plana planira se u obuhvatu naselja Šestanovac izgraditi novu rekreacijsku zonu R2 obuhvata oko 0,37 ha na kojoj će se urediti boćalište i malonogometno igralište s pomoćnim i pratećim sadržajima. S obzirom da se zona izvodi u građevinskom području te ne obuhvaća ekstenzivnu gradnju ili ne podrazumijeva aktivnost visoke razine onečišćenja, ocjenjuje se da ista neće imati negativnih utjecaja na okoliš.									
Društvena namjena									
Zone javne i društvene namjene obuhvaćaju sadržaje unutar građevinskog područja naselja mješovite namjene za potrebe odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, kulturne, društvene i vjerske sadržaje, javne i prateće sadržaje te sport i rekreaciju uz određene sadržaje (škole). S obzirom da se izmjene odnose na gradnju u građevinskim područjima naselja, ne očekuju se značajni utjecaji na okoliš od strateške važnosti.									
Groblja									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
Izmjenama i dopunama tekstualnog dijela plana omogućuje se smještaj groblja u građevinskom području naselja. Kod proširenja groblja, veličina parcele određuje se na 30 godina. Propisane su mjere zaštite memorijalnih područja i obilježja kojima se čuvaju vrijedne ambijentalne cjeline groblja. S obzirom da se radi o postojećim lokacijama groblja unutar građevinskog područja za koje su propisane mjere zaštite ambijentalnih vrijednosti i kulturne baštine, ne očekuju se negativni utjecaji na okoliš od strateškog značaja. Potrebno je naglasiti da se sukladno Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, groblja nalaze na Prilogu II, točki 9.1 Zahvati urbanog razvoja, za koje se provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.									
GRADNJA IZVAN GRANICA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA									
Gospodarske djelatnosti – proizvodna (I) namjena									
Zone proizvodne namjene (I) predviđaju se za razvoj industrijsko-proizvodno-prerađivačkih kapaciteta, zanatstva i servisa, stacionarno-transportnih i skladišnih djelatnosti te ostalih radnih djelatnosti koje ne zagađuju okoliš, komunalnih objekata, objekata infrastrukture i sl. Prostornim planom ne unose se nove zone proizvodne namjene.									
Gospodarske djelatnosti – poslovna (K) namjena									
Unutar zona poslovne namjene (K) mogu se smjestiti uslužni, trgovački i komunalno-servisni sadržaji te reciklažna dvorišta. Predviđaju se za razvoj manjih pogona proizvodnje, obrade i prerade, obrte, servise, skladišta, trgovačke centre i trgovine, slobodne zone, komunalne sadržaje, te druge usluge i sadržaje koji nemaju									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarstvo otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>izražen nepovoljni utjecaj na okoliš. S obzirom na lokaciju reciklažnog dvorišta u gospodarskoj zoni Šestanovac, utjecaj građevina iz infrastrukture gospodarenja otpadom analiziran je u ovoj tablici niže pod temom Otpad.</p> <p>Prostornim planom ne unose se nove zone poslovne namjene.</p>									
Gospodarske djelatnosti – ugostiteljsko-turistička (T1, T2) namjena									
<p>Izmjenama i dopunama prostornog plana unosi se dodatna izdvojena namjena ugostiteljsko-turistička glamping/kamp T3, uz već planirane namjene hotel T1 i turističko naselje T2. Kamp/glamping turizam u skladu je s nacionalnim strategijama razvoja turizma</p> <p>Novi sadržaj uključuje smještaj na otvorenom u šatoru ili u drvenim kućicama, maksimalno 30 jedinica. Oprema je čvrstog materijala i lako uklonjiva. Uz smještajne jedinice, planira se i recepcija, prometnice, sanitarni čvor i ugostiteljski sadržaji. Predviđen je priključak na mjesni vodovod, te će se otpadne vode rješavati preko vlastitog UPOV-a do priključka za kanalizaciju.</p> <p>Utjecaj na zrak najviše će se očitovati kroz povećanje prometa, no budući da se radi o sadržajima koji su aktivni u toploj sezoni, isti će utjecaji biti lokalizirani i privremenog karaktera, te se ne ocjenjuju značajnima. Lokacija se ne nalazi na području s ograničenjima korištenja, nije na poljoprivrednom zemljištu, niti na vrijednim staništima. S obzirom da se lokacija ne nalazi na području sanitarne zone zaštite, te da je planirano pročišćavanje voda prije ispuštanja u sustav odvodnje otpadnih voda, utjecaj na vode se ocjenjuje zanemarivim.</p> <p>Općenito, kamp turizam kao ponuda nudi odgovor na trendove klimatskih promjena, onečišćenja okoliša stoga se smatra vrstom eko-turizma. Glamping također ima obilježja temeljnog kamp turizma, ali podrazumijeva višu kvalitetu smještaja ili je popraćen posebnim uslugama unutar ponude. Za glamping kao dio eko turizma važno je minimalizirati negativni utjecaj na prirodu i kulturu, te educirati o važnosti očuvanja prirodne baštine, koristeći postojeću infrastrukturu iz kojeg razloga nisu identificirani negativni utjecaji na okoliš.</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
Uvjeti gradnje hotela i turističkih naselja se ne mijenjaju ovim izmjenama i dopunama. Planirana su 2 turistička naselja, te jedna zona za izgradnju hotela. Za sve zone, uključujući T3 potrebno je izraditi UPU.									
Športsko-rekreacijska namjena (R1, R4)					Dir, D	Dir, D	Indir, D		Dir, D
<p>Na području Općine planirane su površine sportsko-rekreacijske namjene R1 gof igralište, te R4 sportski centar. Ovim izmjenama i dopunama smanjuje se veličina natjecateljskog golf igrališta s 128 na 120ha, te se onemogućuje planiranje smještajnih kapaciteta R1gt, prethodno planiranih na 500 ležajeva. Unutar zahvata mogu se planirati klupska kućica bez smještaja, pomoćne i servisne zgrade sukladno odredbama PPŽ-a.</p> <p>S obzirom na nerazvijenost vodoopskrbe na području Općine, kao i opterećenost površinskog vodotoka Cetine hidrotehničkim i drugim zahvatima, te lokaciju u III zoni sanitarne vodozaštite, utjecaji izgradnje golfa mogu se ocijeniti značajno negativnima zbog planiranog zahvaćanja voda i onečišćenja hranjivim tvarima od održavanja travnjaka koje će se procjeđivati kroz tlo. Odredba vezana za korištenje voda <i>Za potrebe navodnjavanja golf igrališta potrebno je koristiti površinske vode i vodotok, ili izgraditi zatvoreni sustav pročišćavanja i odvodnje otpadnih voda zone pratećih sadržaja te ponovna uporaba istih voda. Voda iz vodoopskrbnog sustava ne smije se koristiti pri održavanju golf terena, osim u izvanrednim uvjetima dugotrajnih suša, i to samo u kratkim vremenskim periodima i kada nije prioritetna vodoopskrba stanovništva (noćni režim korištenja)</i> potencijalno je štetna te ju je potrebno izmijeniti na način da se zaštite površinske i podzemne vode od onečišćenja, osigura voda za navodnjavanje golf terena bez opterećenja vodoopskrbnog sustava za stanovništvo. Potrebno je u Plan dodati zahtjeve za provođenje koje se odnose na izradu hidrološke analize vodotoka kao preduvjet zahvatu, osiguranje ekološki prihvatljivog protoka te zaštitu od onečišćenja rijeke Cetine.</p> <p>Lokacija planiranog golf igrališta nadalje nalazi se u zaštićenom području prirode Zaštićeni krajobraz Kanjon rijeke Cetine. Člankom 88. PPŽ-a propisani su kriteriji za odabir lokacije za izgradnju golf igrališta prema kojima je moguće djelomično planirati golf igralište u značajnom krajobrazu u skladu s posebno utvrđenim uvjetima i u skladu s temeljnim fenomenom krajobraza. S obzirom na to da se lokacija nalazi na zaravni koje okružuju kanjon rijeke Cetine, na području kojeg karakteriziraju pretežito prirodni krajobrazi i krajobrazi manjih ruralnih naselja okruženi reljefnim cjelinama visokih panoramskih vrijednosti (Biokovo, Kreševnica,</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
itd.), lokacija na kojoj se planira golf igralište smatra se vrlo osjetljivom. Izgradnja i korištenje golf igrališta na navedenom području može značajno negativno utjecati na strukturne i vizualno-doživljajne elemente krajobraza šireg područja, a osobito u vezi s kanjonom rijeke Cetine i njegovim krajobraznim i geomorfološkim vrijednostima. Lokacija golf igrališta nalazi se na sjevernim padinama uzvisine Glavnice te će biti vizualno izloženi.									
Na području Općine planirana su dva sportska centra, u sklopu kojih se omogućuje izgradnja objekata smještajnih kapaciteta iz skupine hoteli, te su propisani kriteriji za gradnju centara u skladu s PPŽ-om. Mogući smještajni objekti uključuju hotele i apartotele, te turističko naselje i turističke apartmane. Radi se o dvije zone male veličine (2,8 odnosno 5,8 ha). Centar Nejašmić- Šestanovac (2,8ha) nalazi se na području ekološke mreže uz zaštićeno područje Značajni krajobraz Kanjon rijeke Cetine te u III zoni sanitarne zaštite, te njegovom izgradnjom, zavisno od sadržaja koji će se u njemu odvijati, nije moguće isključiti negativne utjecaje na bioraznolikost, vode, otpad te krajobrazne vrijednosti prostora. S obzirom na veličinu zone, moguća tlocrtna površina smještajnih građevina iznosi 1.680m ² što se ne smatra značajnim. Navedeni utjecaji moći će se ublažiti primjenom Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta, sukladno kojim se zabranjuje ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda, dok će se način prikupljanja i odvodnje riješiti prema posebnim uvjetima. Potrebno je također naglasiti da su radnje u zaštićenom području ograničene Zakonom o zaštiti prirode, te da je za sve zahvate u ekološkoj mreži potrebno provesti prethodnu ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Također obzirom na veličinu zone, moguća tlocrtna površina smještajnih građevina iznosi 1.680m ² zbog čega se ovi utjecaji ne smatraju značajnim, dok će se samo rješenje sportskog centra trebati uskladiti s posebnim uvjetima nadležnih tijela. Centar Grabovac ne nalazi se na lokaciji pod ograničenjima ili u području velike osjetljivosti. S obzirom na to da izgradnja športsko-rekreacijskih objekata posljedično utječe na bavljenje sportom, u profesionalnom i/ili rekreativnom pogledu, ne mogu se isključiti mali pozitivni utjecaji na cilj Poboljšanja kvalitete života i zdravlja ljudi zbog unapređenja sportsko-rekreacijskih površina.									
Groblja									
Groblja se u tekstualnom dijelu plana iz područja za gradnju izvan građevinskog područja, smještaju u građevinska područja izvan naselja izdvojene namjene. Utvrđene su lokacije pet postojećih groblja, te potreba širenja postojećih lokacija. Propisane su mjere zaštite memorijalnih područja i obilježja kojima se čuvaju vrijedne ambijentalne cjeline groblja. Za nova groblja propisani su uvjeti planiranja. S obzirom da se radi o proširenjima već postojećih lokacija, uz primjenu									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarstvo otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
posebnih uvjeta i mjera izdanih od javnopravnih tijela prilikom gradnje, ne očekuju se negativni utjecaji na okoliš. Potrebno je naglasiti da se sukladno Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, groblja nalaze na Prilogu II, točki 9.1 Zahvati urbanog razvoja, za koje se provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.									
Poljoprivredne aktivnosti i gradnja za potrebe seoskog turizma	Dir, D	Dir, D	Dir, D			Dir, D	Dir, D	Dir, D	Dir, D
<p>U tekstualnom dijelu Plana navodi se da je svrha i opći cilj Prostornog plana osiguranje razvoja Općine na načelima održivog razvoja, a to će se ostvariti uz omogućavanje i poticanje gospodarskog razvoja zasnovanog na između ostalog i poljoprivredi. Za prostor Općine određeno je korištenje i namjena površina za gradnju izvan građevinskog područja za građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji (u funkciji obavljanja stočarske proizvodnje, poljodjelske proizvodnje i prerade stočarskih i biljnih proizvoda) te stambene i pomoćne građevine za osobne potrebe na građevnim česticama od 20 ha i više i za potrebe seoskog turizma na građevnim česticama od 2 ha i više. Prema tekstualnom dijelu plana izvan građevinskog područja zgrade za potrebe seoskog turizma mogu se graditi na poljoprivrednom zemljištu P3 i ostalom poljoprivrednom i šumskom zemljištu PŠ.</p> <p>Navedene izmjene i dopune većim dijelom su usklađivanje s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije, iz čega je vidljivo da je korištenje prostora izvan građevinskog područja namijenjeno prioritetno za poljoprivredu i stočarstvo s ciljem očuvanja ruralnog (seoskog) prostora koji predstavlja izvor prirodnog i društvenog bogatstva. Na samo korištenje prostora u poljoprivrednu i stočarsku namjenu potiče se i razvoj seoskog turizma.</p> <p>Poljoprivreda se smatra izvorom onečišćenja zbog primjene različitih agrotehničkih postupaka, nekontrolirane upotrebe kemijskih sredstava i umjetnih gnojiva, te opterećenje okoliša zbog neracionalnih praksi zauzimanja površina i zahvaćanja voda. Najveći utjecaji vidljivi su na tlo i vodu. Na reljefno povišenijim i nagnutim terenima nalaze se vinogradi i voćnjaci, ali i oranice, a uz onečišćenje uvjetovano primjenom agrokemikalija, javlja se i erozija različitog intenziteta, koja dodatno utječe na odnošenje čestica tla, te na onečišćenje površinskih vodotoka. Uzgoj stoke, te pripreme područja za izgradnju farmi uzrokuju ispuštanje visokih emisija stakleničkih plinova u atmosferu, a primjena gnojiva i zaštitnih sredstava u biljnoj proizvodnji među najvećim su uzrocima onečišćenja voda.</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>U cilju poboljšanja načina korištenja poljoprivrednog tla i kako bi se ispunio opći cilj Plana, a to je razvoj Općine na načelima održivog razvoja. Potrebno je naglasiti da načela održive poljoprivrede podrazumijevaju racionalno korištenje resursa što između ostalog znači obnovu tla, korištenje prirodnih neprijatelja u zaštiti bilja, a ograničena je primjena agrokemikalija (sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva) te svih zahvata obrade koji degradiraju tlo i onečišćuju okoliš štiteći tako biološku raznolikost i integritet ljudi i drugih organizama koji tamo žive. Održiva poljoprivreda ne predstavlja opasnost za okoliš, a svi postupci u njoj su regulirani i definirani kodeksima, te nastaje kao kompromis između gospodarskih i ekoloških zahtjeva. Zbog klimatskih promjena koje uvjetuju sve češće suše prisustvo organske tvari u tlu je od još većeg značenja, a potrebe za vodom su veće.</p> <p>Navodnjavanje je mjera kojom se pomoću hidrotehničkih sustava dovodi voda i dodaje tlu radi postizanja potrebne vlažnosti, te se na taj način povoljno djeluje na njegovu plodnost. Navodnjavanjem se s druge strane ispiru hranjive tvari iz tla u podzemlje. Poljoprivreda je također jedan od onečišćivača zraka, zbog neugodnih mirisa i emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova.</p> <p>Uzimajući u obzir značajke tla i klimatske prilike na području Općine, osjetljivost vodnih resursa, kao i tradicionalnu opredijeljenost Općine za stočarstvo, potrebno je Prostornim planom podržati integriranu, održivu, ekološku i biodinamičku poljoprivredu, kao i opskrbu vodom, odnosno navodnjavanje.</p> <p>Razvoj ruralnog turizma u skladu je s Glavnim planom razvoja turizma SDŽ (razvoj objekata ruralnog turizma, eko-etno sela itd. Iako je turizam jedan od najvećih pritisaka na okoliš, negativni utjecaji mahom proizlaze iz nepostojanja odgovarajuće infrastrukture (prometne i komunalne), te prekoračenje prihvatnih kapaciteta lokacije. Aktiviranjem zaleđa kao turističke destinacije osim što se doprinosi razvoju područja, rasterećuje se najposjećenija obalna linija, što donosi pozitivne utjecaje u obuhvatu koji prelazi administrativne granice Županije, međutim, potrebno je naglasiti da će utjecaji razvoja bilo kakvih turističkih djelatnosti ili izostati ili se mogu reflektirati negativno dok se ne ostvare pretpostavke za njegov razvoj u smislu širenja vodoopskrbe, izgradnje sustava odvodnje te rješavanja osnovne prometne infrastrukture.</p> <p>Također, zbog očuvanja kulturnih krajobraz, građevine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji potrebno je planirati, projektirati i graditi na način da maksimalno poštuju tradicionalnu tipologiju gradnje i prostorni identitet mjesta, te da su uklopljene u krajobraz i postojeću topografiju terena.</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarstvo otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
Športsko-rekreacijska igrališta i građevine namijenjene gospodarenju šumama i lovstvu					Dir, D				
<p>Izmjenama i dopunama Plana unosi se mogućnost građena građevina namijenjenih gospodarenju u šumarstvu, lovstvu i planinarstvu.</p> <p>Građevine namijenjene gospodarenju šumama i šumskim zemljištem spadaju pod šumsku infrastrukturu, a mogu je koristiti druge pravne i fizičke osobe pod uvjetima koje odredi šumoposjednik. Prema Zakonu o šumama NN (68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20) planiranje, projektiranje i izgradnja i održavanje šumske infrastrukture obavlja se uz poštivanje tehničkih, gospodarskih i ekoloških uvjeta šumskog tla, raslinja, divljači i uz njihovu maksimalnu zaštitu. Pri planiranju i projektiranju šumske infrastrukture uključujući i građevine potrebno je prilagoditi se prirodnom okolišu te uvažavati turističke, rekreativne i protupožarne potrebe.</p> <p>Izgradnja športsko-rekreacijskih igrališta i građevina namijenjenih gospodarenju šumama i lovstvu mogu uzrokovati umjereno negativan utjecaj na staništa, floru i faunu koji se očituju kao gubitak staništa, njegova prenamjena, te ukoliko se radi o površinama na kojima obitavaju određene životinjske vrste doći će do gubitka njihova staništa i smanjenja područja njihova obitavanja.</p> <p>Isto tako, izgradnja biciklističkih staza i šetnica, iako će doći do gubitka određenog dijela staništa, ne smatra se da će uzrokovati značajan negativan utjecaj budući da se iste staze neće asfaltirati, bit će maksimalno 2m širine, te se ne očekuje masovni priljev korisnika koji bi mogao opteretiti prostor.</p>									
INFRASTRUKTURA									
Cestovni promet	Dir, D		Dir, D	Indir, D		Indir, D			Indir, D

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>Prometne površine mogu se nalaziti unutar građevinskih područja ili graditi kao infrastrukturni sustavi izvan građevinskih područja. Postojećim prostornim planom evidentirani su važni cestovni pravci, te nezadovoljavajuće stanje cesta na području Općine, kao i popis zahvata za potrebe poboljšanja stanja kolnog i pješačkog prometa.</p> <p>Usklađivanjem s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije planirana je zaobilaznica Šestanovca koja će se realizirati jednim od alternativnih koridora:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izmještanjem i rekonstrukcijom D62 na dionici Šestanovac-Zagvozd-Lovrinčevići ili - Izmještanjem i rekonstrukcijom D39 na dionici Dupci-Šestanovac-Cista Provo-BiH. - Izmještanje i rekonstrukcija ŽC 6179 <p>Kako bi se prometnicama poboljšao stupanj uslužnosti, potrebno je predvidjeti rekonstrukciju građevinskih i prometnih elemenata na navedenim dionicama, što uključuje rekonstrukciju vozne trake, nogostup, autobusna stajališta. Radi se o postojećim prometnicama stoga njihovom rekonstrukcijom utjecaj na okoliš neće biti značajan, no u svakom slučaju radit će se o proširenjima, a time i o većem zauzeću zemljišta, značajan rast prometa što će dovesti do povećanja emisija u zrak od izgaranja goriva, te mogućeg onečišćenja tla i podzemnih voda oborinskim vodama s kolnika. Iako će se povećati emisije u zrak, radi o se „preseljenju“ postojećih emisija s D8 koja se rasterećuje, a s druge strane poboljšat će se prometna povezanost Općine s ostalim područjima Županije.</p> <p>Utjecaj na cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova odnosno ublažavanje utjecaja na klimu ocjenjuje se kao mali negativan, bez obzira na "preseljenje" postojećih emisija iz obalnog pojasa, budući da se očekuje pojačano korištenje odabranih dionica, odnosno intenziviranje prometa, a time i ispušnih plinova.</p> <p>Zbog prilagodbe na klimatske promjene potrebno je naglasiti da svu infrastrukturu treba projektirati u skladu s Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene.</p> <p>Moguće izmještanje prometnica očituje se u prenamjeni zemljišta u širini radnog koridora i zaštitnog koridora. Utjecaj je značajniji ako se radi o vrjednijim tlima i poljoprivrednom zemljištu, odnosno tlima boniteta P1 i P2, zavisno o projektnom rješenju. Također, sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarstvo otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>zaštite, u svim zonama zabranjeno je građenje prometnica, parkirališta i aerodroma bez građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i odgovarajućeg sustava pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda, stoga je isto potrebno predvidjeti planom.</p> <p>Izmještanjem, odnosno izgradnjom prometnica moguće je očekivati negativan utjecaj na krajobraz koji je prije svega uzrokovan prenamjenom zemljišta kojeg na ovom području uglavnom čine područja prirodnih krajobraza te u manjoj mjeri kulturnih krajobraza. Obzirom na reljefnu raznolikost Općine, prirodna bogatstva i vizualnu izloženost koja prati navedeno, moguće je očekivati negativan utjecaj na krajobraz, stoga je prometnice potrebno planirati da maksimalno moguće prate postojeću topografiju terena.</p>									
Željeznički promet	Indir, D		Indir, D	Indir, D	Dir, D	Indir, D	Indir, D		Dir, D
<p>U tekstualnom dijelu Plana određuju se građevine od važnosti za Državu: Jadranska željeznička pruga i Željeznička postaja. Objekti na trasi željezničke pruge moraju se graditi u skladu s mjerama zaštite i svim ekološkim kriterijima. Prije početka gradnje potrebno je provesti istraživanja (konzervatorsko-krajobrazne podloge) s detaljnim dokumentiranjem i valorizacijom lokaliteta i neposrednog područja u cilju utvrđivanja njegove vrijednosti, sadržaja, stanja i obuhvata te propisivanja smjernica zaštite cjelokupnog područja. Trasa Jadranske željeznice usklađena je s PPŽ-om. Novelacija trase Jadranske željeznice obrađena je u postupku strateške procjene utjecaja III ID PPŽ-a na okoliš, te je usklađena sa Strategijom prostornog razvoja kojom se ista planira. Ova analiza obuhvaća rezultate procjene provedene strateške procjene.</p> <p>Jadranska željeznička pruga čini dio magistralnog pravca koji povezuje Srednju i Zapadnu Europu s jugom Europe, te je predviđena za prometovanje putničkih i teretnih vlakova.</p> <p>Iako infrastrukturni linijski zahvati imaju najveći utjecaj na okoliš, izgradnja i korištenje željezničkog prometa, generalno ima pozitivne utjecaje na okoliš za razliku od drugih vrsta prometa. Ukoliko se za vuču koristi električna energija, onda je ekološki prihvatljiv oblik prometa te ima pozitivne utjecaje na cilj očuvanja</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
	<p>kvalitete zraka i na cilj ublažavanja utjecaja na klimatske promjene. Izgradnja željezničke postaje Šestanovac imati će pozitivne utjecaje na poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi jer će ista pridonijeti boljoj povezanosti stanovništva s drugim općinama i gradovima.</p> <p>Negativni utjecaji novelacije trase mogući su na gubitak pozitivnih funkcija tala i prenamjene poljoprivrednog zemljišta. Svaka izgradnja linijske infrastrukture podrazumijeva i određeno zauzeće prirodnih i poluprirodnih površina, odnosno trajnu prenamjenu staništa i stanišnih uvjeta. Izgradnja željezničke postaje Šestanovac i dijela željezničke pruga prije svega očitovat će se gubitkom tla te će posredno i neposredno negativno utjecati na bioraznolikost u smislu gubitka staništa i vrsta. Planirani koridor željezničke pruge većim dijelom ide kroz šumska staništa te se na njih očekuje najveći pritisak, kao i posljedično smanjenje općekorisnih funkcija šuma i povećanje erozije. Također, moguć je negativan utjecaj na životinjske vrste koji će se manifestirati kroz stradavanja jedinki ali i presijecanja migracijskih koridora životinjskih vrsta., te uznemiravanja</p> <p>Mogući su manji utjecaji na vode u područjima sanitarne zaštite vodocrpilišta, te je potrebno planirati odvodnju oborinskih voda s odgovarajućim pročišćavanjem i prikupljanjem ulja i masti.</p> <p>Izgradnjom željezničke Jadranske željezničke pruge koja uključuje i željezničku postaju Šestanovac može imati umjereni negativan utjecaj na krajobraz u vidu strukturalne promjene krajobraza i prenamjene zemljišta, no izgradnjom i funkcioniranjem Jadranske željezničke pruge doprinijet će se većoj vizualnoj eksponiranosti krajobraza područja Šestanovca koje se odlikuje vrijednim prirodnim i kulturnim krajobrazima i panoramskim vrijednostima. Time se indirektno može doprinijeti većoj svijesti o krajobraznoj raznolikosti šireg područja što će pozitivno utjecati na očuvanje i zaštitu krajobraza. Također, izgradnjom željeznice moguće su fizičke promjene u području arheoloških lokaliteta.</p> <p>S obzirom na to da se radi o izgradnji infrastrukture a zbog prilagodbe na klimatske promjene potrebno je naglasiti da svu infrastrukturu treba projektirati u skladu s Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene.</p>								
Promet u mirovanju	Dir, D		Dir, D	Indir, D		Indir, D			

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarstvo otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
	<p>Predviđaju se parkirališta u građevinskom području naselja – mješovite namjene, u okviru gospodarskih zona u građevinskim područjima izvan naselja za izdvojene namjene, za potrebe sportskih centara, groblja.</p> <p>S obzirom na to da izgradnja i korištenje parkirališnih i garažnih mjesta podrazumijevaju prometovanje vozila, odnosno potiče kretanje i korištenja automobila, ima direktne i indirektne utjecaje na okoliš koji uključuju emisije ispušnih plinova, onečišćenje oborinskim vodama, te zauzimanje i smanjenje zelenih površina (betonizacija), te posljedično stvaranje toplinskih otoka i narušavanje ambijentalnih vrijednosti prostora. Izgaranjem goriva u motornim vozilima najznačajnija je emisija ugljikova dioksida kao stakleničkog plina.</p> <p>Prilikom projektiranja parkirališta, potrebno je predvidjeti dovoljno prostora za zelene površine, pri čemu se preferiraju visoka stabla s krošnjama. Takvi se prostori mogu također koristiti i kao prikupljanje otjecanja oborinskih voda.</p> <p>Za izgradnju prometnih infrastrukturnih objekata i površina potrebno je uzeti u obzir Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021-2027. kako bi se procijenili mogući utjecaji klimatskih promjena na infrastrukturu odnosno njezina ranjivost.</p>								
Pošta i telekomunikacije									
	<p>Predmetnim izmjenama i dopunama određuju se uvjeti za planiranje koridora za novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu, što je u skladu sa Strateškim razvojnim programom Općine, kao i nacionalnim sektorskim dokumentima.</p> <p>Budući da se telekomunikacijska mreža u pravilu se izvodi podzemno uz ili kroz postojeće infrastrukturne koridore (prometnice), ili pak paralelno i da omogućiti izvođenje ostalih instalacija, ove aktivnosti neće generirati značajne negativne utjecaje na okoliš.</p>								
Dalekovodi		Dir, D			Dir, D				Dir, D

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarjenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>Planom se evidentiraju postojeći i planirani dalekovodi sa zaštitnim pojasevima. Novelacija i izgradnja novih trasa dalekovoda predmet je analize izrađene u sklopu strateške procjene utjecaja III. ID PPŽ-a, te će ovom studijom nalazi analize biti uzeti u obzir.</p> <p>Utjecaji dalekovoda na tlo očituju se u fazi izgradnje unutar radnog pojasa. Utjecaj je značajniji ako se radi o vrjednijim tlima i poljoprivrednom zemljištu, odnosno tlima boniteta P1 i P2, međutim nakon završetka radova, bit će moguće ponovno uzgoj poljoprivrednih kultura, osim na dijelu na kojima se nalaze stupovi. Na isti način će novi dalekovodi uzrokovati umjereno negativne utjecaje na staništa i floru, posebno rijetke i ugrožene stanišne tipove. Mogući su negativni utjecaji nadzemnih objekata elektroenergetske mreže zbog kolizije ptica (na visokonaponskim dalekovodima) i elektrokucije ptica (na srednjenaponskim dalekovodima). Stoga je prilikom planiranja priključaka (trafostanica i priključni dalekovod) potrebno izbjegavati područja očuvanja značajna za ptice (POP) i staništa pogodna za ciljne vrste, a na projektnoj razini potrebno uključiti mjere zaštite od elektrokucije i kolizije.</p> <p>Moguć je negativan utjecaj prenamjene šuma i šumskog zemljišta te time i smanjenje općekorisnih funkcija šuma. Izgradnja dalekovoda nadalje uzrokovat će fizičke promjene prostornih obilježja, te se ne mogu isključiti degradacije neotkrivenih arheoloških lokaliteta. Velika opasnost od požara na trasama nadzemnih elektroenergetskih vodova prisutna je osobito tijekom ljeta, a u drugom dijelu godine nakon duljeg razdoblja sušnog vremena, što se može ublažiti održavanjem zaštitnih koridora i primjenom mjera zaštite od požara.</p>									
Energetika – sunčane elektrane	Indir, D		Indir, D		Dir, D		Indir, D		Dir, D
<p>Planom se uvodi mogućnost gradnje sunčanih elektrana i ostalih pogona za korištenje energije sunca, osim u svrhu toplinske energije, te se mijenjaju i dopunjuju uvjeti i kriteriji za određivanje površina za sunčane elektrane, kao i mjere zaštite kulturne, prvenstveno arheološke baštine, šumskog zemljišta, voda i vodocepilišta. Omogućuje se također postavljanje kolektora kao energetska potpora sustava vodoopskrbe kao krovni prihvat.</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>Na prostoru županije planirana je jedna makrolokacija na sunčane elektrane, te se sukladno PPŽ-u sunčane elektrane mogu planirati u okviru vjetroparka. NA području Općine odobrene su SE Žeževica 1 i SE Žeževica 2, te SE Katuni u sklopu Vjetroelektrane Katuni, te je za navedene sunčane elektrane u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš riješeno da su prihvatljive za okoliš i ekološku mrežu.</p> <p>Sunčane elektrane analizirane su u sklopu strateške procjene utjecaja III. ID PPŽ-a na okoliš, te će se u ovoj analizi uvažiti ocjena donesena kroz Stratešku studiju (IRES, 2020.). Povećanjem korištenja obnovljivih izvora energije, doći će do dugotrajnog direktnog pozitivnog utjecaja na kvalitetu zraka zbog smanjenja korištenja fosilnih goriva, a time i stakleničkih plinova, odnosno do pozitivnih utjecaja na cilj ublažavanja klimatskih promjena. Proizvodnja električne energije od energije sunca značajno smanjuje uporabu ostalih vrsta goriva poput ugljen i plina, koja ne da su ograničena već imaju negativne utjecaje zbog svoje prirode izgaranja onečišćujućih tvari na zrak, pa tako i na klimatske promjene. Solarna energija ima manje emisija te posljedično i manje negativnih utjecaja na zdravlje ljudi.</p> <p>S obzirom na to da se radi o izgradnji infrastrukture a zbog prilagodbe na klimatske promjene potrebno je naglasiti da svu infrastrukturu treba projektirati u skladu s Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene.</p> <p>Na lokacijama za sunčane elektrane očekivan je negativan utjecaj gubitka površina i funkcija tala, međutim s obzirom na jednu planiranu makrolokaciju, te da se osobito vrijedno i vrijedno poljoprivredno zemljište brani od izgradnje, isti utjecaj se ne ocjenjuje značajnim.</p> <p>Posljedica izgradnje sunčane elektrane prvenstveno je gubitak dijela staništa tj. površina pod postojećom vegetacijom, posebno šumskom. Gubitkom i prenamjenom šumskog zemljišta smanjuju se i općekorisne funkcije šuma. Radi veće rasprostranjenosti navedenih stanišnih tipova, ne očekuje se značajan utjecaj gubitka ugroženih i rijetkih stanišnih tipova. Tijekom rada sunčane elektrane postoji mogućnost rizika od kolizije nekih vrsta ptica s fotonaponskim modulima. Utjecaj moguće kolizije zbog pojave „efekta jezera“ tj. mogućnosti da ptice zbog polarizacije svjetlosti na površini solarnih panela površinu percipiraju kao vodenu površinu procjenjuje se kao slabo vjerojatan. Takav utjecaj može se izbjeći korištenjem fotonaponskih modula s antirefleksijskim slojem te osiguravanjem dovoljnog razmaka između fotonaponskih modula.</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
	<p>Obzirom na to da se obuhvati nalaze na prostoru krške zaravni, u prostor će biti unesen izražen vizualni i funkcionalni kontrast. Postavljanjem fotonaponskih modula na površini predviđenoj za sunčane elektrane dodat će se u prostor pravilna tamna površina koja će predstavljati kontrast prema okolnom krajobrazu. Navedene strukturalno-vizualne promjene mogu utjecati na karakteristike krajobraznih i prostornih uzoraka područja. Obzirom na to da se obuhvati planiranih zahvata nalaze u području u kojem prevladavaju pašnjaci i oskudni ravni krški teren pod sukcesijskim procesima, vizualni kontrast biti će umanjeno radi zaklonjenosti vegetacijom i manjeg odslikavanja u boji materijala. Osim promjene vrijednosti kulturnih krajobraza, nije moguće isključiti niti degradaciju elemenata kulturne baštine, posebno arheoloških nalaza.</p>								
Energetika - vjetroelektrane	Indir, D	Dir, D	Indir, D		Dir, D				Dir, D
	<p>Određene su dvije makrolokacije vjetroelektrana: Katuni i Brdo umovi, pri čemu je VE Katuni izgrađena, a VE Brdo umovi planirana sukladno Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije za koji je proveden postupak strateške procjene utjecaja na okoliš. Dopisuju uvjeti i kriteriji za određivanje površina vjetroelektrana sukladno PPŽ-u.</p> <p>S obzirom da su utjecaji vjetroelektrana ocijenjeni u postupku strateške procjene za III. ID PPŽ-a, ovom će se procjenom uvažiti provedena analiza, a ocjene će se prenijeti s ciljem analize kumulativnih utjecaja.</p> <p>Rad vjetroelektrana imat će dug, direktan i pozitivan utjecaj na kvalitetu zraka i ublažavanje utjecaja na klimu zbog smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zrak korištenjem obnovljivih izvora energije. S obzirom na to da se radi o izgradnji infrastrukture a zbog prilagodbe na klimatske promjene potrebno je naglasiti da svu infrastrukturu treba projektirati u skladu s Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene.</p> <p>Na lokaciji izgradnje vjetroagregata doći će do umjereno negativnog utjecaja gubitka pozitivnih funkcija tala zbog prenamjene površina. Umjereno negativan lokalni utjecaj nastat će i na bioraznolikost zbog izravnog zaposjedanja dijela staništa s prisutnom florom i faunom, iako je u stvarnosti utjecaj manji jer je gubitak povezan isključivo uz smještaj vjetroagregata i pristupnih puteva. Za VE Brdo umovi to iznosi 37,6ha livada i travnjaka i 997,78 ha šuma. Također nije moguće</p>								

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarjenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>isključiti negativan utjecaj na faunu zbog kolizije s lopicama agregata (šišmiši, ornitofauna), kao i na kritično ugroženog risa, s obzirom da je prekoračena granica gubitka sukladno Stručnom priručniku za procjenu utjecaja zahvata na velike zvijeri. Također je negativan utjecaj na krajobraz zbog veće promjene prirodne konfiguracije terena kao vegetacijskog pokrivača prirodnog i kulturnog krajobraza te elemenata kulturne baštine. Nastat će također negativan i trajan utjecaj na vizualnu promjenu obilježja krajobraza unošenjem antropogenih elemenata vidljivih s velikih udaljenosti. U blizini VE nalaze se i arheološki lokaliteti čije narušavanje nije moguće isključiti. S druge strane, povećat će se sigurnost opskrbom energije, doći će do dodatnih prihoda Općine, što će utjecati na poboljšanje kvalitete života stanovnika (Strateška studije utjecaja III. Izmjena i dopuna Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije, IRES EKOLOGIJA d.o.o., 2020.).</p> <p>Uz navedene utjecaje, u Prostorni plan se unose i mjere ublažavanje negativnih utjecaja vjetroelektrana i sunčanih elektrana iz Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu PPŽ-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udaljenost sustava sunčanih elektrana od najmanje 1km međusobno i od postavljenih vjetroagregata kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri očuvali migracijski koridori velikih sisavaca - Smještaj OIE pogona ograničiti izvan površina visokih šuma i vrijednih panjača - Obaveza zamijene ili uklanjanja objekata i opreme nakon isteka amortizacije, te privođenja zemljišta prethodnoj namjeni <p>Za postrojenja VE također se omogućuje planiranje postrojenja za pohranu električne energije (energy storage). Postrojenje za pohranu električne energije ("Energy Storage") su uređaji kojima se osigurava konstantna opskrba električnom energijom, posebno u slučaju korištenja energije iz obnovljivih izvora (vjetroelektrane, sunčane elektrane). Ova postrojenja grade se izvan građevinskog područja u blizini većih trafostanica odgovarajućeg napona i snage, a sastoje se od više tipskih funkcionalnih kontejnera koji su povezani međusobno i dalekovodom s trafostanicom. Postrojenje se gradi na način da se u najvećoj mogućoj mjeri koriste neotrovni i nezapaljivi materijali te provodi zaštita od incidentnih situacija. Manja postrojenja za pohranu električne energije ("Energy Storage") do 10 MW, mogu se graditi unutar prostora planiranog za razvoj obnovljivih izvora energija (vjetroelektrana i sunčanih elektrana).</p> <p>Potrebno je naglasiti da iako je skladištenje energije bitno za izjednačavanje vršnih i niskih razina potražnje i ponude, Regulatorni okvir za spremnike energije u Hrvatskoj još nije jasno definiran. Trenutno se spremnici energije promatraju kao postrojenja proizvođača kad su u postupku pražnjenja, a postrojenja kupca kad</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
	<p>su u postupku punjenja. Za budući razvoj i ugradnju spremnika energije bit će potrebna sinergija regulatornih tijela, privrede i drugih istraživačkih institucija kako bi se što prije krenulo u realizaciju mogućih demonstracijskih projekata koji će povećati stupanj integracije OIE u mrežu kao i fleksibilnost u vođenju sustava.</p> <p>Postrojenja za skladištenja energije, budući da se uključuju direktno na mrežu, mogu se planirati bilo gdje u mreži gdje postoji raspoloživo zemljište. Najčešće je to u relativnoj blizini potrošača, idealno u blizini trafostanice, zatim u sklopu vjetroenergetskog postrojenja, gdje se mogu planirati u fazi njegova razvoja ili naknadno uz već postojeća postrojenja. Budući da takva postrojenja zapravo predstavljaju skladišnu zgradu u kojoj je smještena odgovarajuća tehnologija (najčešće baterije), ona imaju mali okolišni otisak. Prikladne lokacije postrojenja za skladištenja energije moraju imati jednostavan pristup (ceste, rijeke, željezničke pruge itd.), mogućnost priključenja u mrežu, su bez rizika od poplava, na određenoj udaljenosti od stambenih kuća zbog sigurnosti, relativno ravnom zemljištu itd. Što se tiče veličine, ona ovisi prvenstveno o tehnologiji i kapacitetu, a može se kretati od 4m2 do 1 ha. Dakle, zahtjevi se ne razlikuju od onih za energetska postrojenja, a što se tiče otiska, na strateškoj razini u odnosu na energetska postrojenja je zanemariv.</p> <p>Izgradnjom VE na područjima "Katuni" i "Brdo Umovi" strukturalno će doći do značajnije degradacije krajobraznih vrijednosti šireg područja. Područje na kojem se nalazi već postojeća "VE Katuni" ima manju osjetljivost s obzirom na krajobraz i već postojeće degradacije. Čitavo područje Šestanovca i šire odlikuje se izmjenom zaravni, polja i planina i brda što uvelike doprinosi krajobraznoj raznolikosti i visokoj vizualno-doživljajnoj vrijednosti prostora. Pri daljnjoj razradi projektne dokumentacije, vjetroelektrane trebaju biti usklađene sa stručno određenim kriterijima uklapanja vjetroelektrana u krajobraz s obzirom na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vjetroagregate: veličina, pozicija (vizualna izloženost) • Platoi uz vjetroagregate: dimenzije, usklađenost s topografijom terena • Pristupne prometnice: minimalna širina i dužina, usklađenost s topografijom terena, površinski materijal <p>Trafostanica: oblikovanje trafostanice i uklapanje u okolni krajobraz i tipologiju gradnje</p>								
Plinoopskrba		Dir, D			Dir, D		Indir, D		Dir, D

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarjenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>Predmetnim izmjenama i dopunama uređuju se uvjeti gradnje plinoopskrbne mreže u tekstualnom dijelu Plana. Izgradnje plinovoda s MRS u skladu je sa Strategijom prostornog razvoja, te će izgradnja mreže donijeti pozitivne utjecaje na zrak i ublažavanje utjecaja na klimu zbog smanjenja korištenja fosilnih goriva. Isto je u skladu sa ciljem Strategije energetskog razvoja zaustavljanja trendova smanjenja proizvodnje prirodnog plina, te povećanje diverzifikacije opskrbom plinom s ciljem osiguranja opskrbe. Za Strategiju energetskog razvoja proveden je postupak strateške procjene, te je izrađena Strateška studija (Ekonerg d.o.o.,) kojom je obrađen razvoj plinoopskrbne mreže u skladu s Desetogodišnjim planom razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske Plinacro d.o.o., a ovom su studijom uvaženi rezultati procjene.</p> <p>Razvoj infrastrukture za plin neće imati utjecaja na zrak i vode, međutim ne izgradnja novih plinovodnih sustava imat će izravan utjecaj na strukturne značajke krajobraza, zbog zamjene površinskog pokrova (gubitak visoke vegetacije, staništa). Također se očekuju utjecaji na tlo u vidu zamjene površinskog pokriva tla, odnosno gubitkom količine, ali ne i kvalitete tla. Moguć je također i utjecaj na bioraznolikost kroz otvaranja novih koridora u staništima, a time i fragmentaciju staništa. Ukoliko se izgradnjom mreže naiđe na arheološko nalazište, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisano je da je potrebno prekinuti radove i bez odgađanja obavijestiti o istome nadležno tijelo – Konzervatorski odjel.</p>									
Zaštita kulturne baštine i krajobraza									Dir, D
<p>Planom se određuju nepokretna kulturna dobra prema vrstama, te se navode dobra upisana u Registar kulturnih dobara. Također se uređuju mjere zaštite arheoloških lokaliteta i mjere zaštite kulturnih krajobraza, mjere zaštite povijesnih naselja i dijelova naselja, mjere zaštite povijesnih građevina i sklopova i fortifikacija. Zaštita kulturnih dobara uključuje suradnju s Konzervatorskim odjelom u Imotskom glede izdavanja posebnih uvjeta zaštite i prethodnog odobrenja za radove, određivanje uvjeta zaštite kroz niže razine prostornih planova i drugih dokumenata.</p> <p>Općina Šestanovac obiluje arheološkim lokaliteta, onim evidentiranim, zaštićenim te onim još neotkrivenima, a o kojima svjedoče toponimi, geomorfološki položaji, povijesni podaci i dr. Ovim planom arheološki se lokaliteti, zone i nalazišta štite kroz odredbe koje uređuju nadzor Konzervatorskog odjela u Imotskom,</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>odnosno arheološko istraživanje i sondiranje terena na područjima lokaliteta prethodno izgradnji, a na temelju čijih će se rezultata utvrditi daljnji eventualni uvjeti zaštite i mogućnosti gradnje.</p> <p>Mjerama zaštite kulturnih krajobrazna potiče se obnova zapuštenih suhozidnih krajobrazna s vinogradima i maslinicima koji predstavljaju važan dio baštine hrvatskog primorja i Dalmatinske zagore. Također se preporuča izrada konzervatorsko-krajobrazne studije na razini Općine koja može značajno doprinijeti indirektnoj zaštiti krajobrazna ukoliko se navedene studije koriste kao stručne podloge za daljnju izradu prostornih planova i drugih dokumenata važnih za prostorno uređenje.</p> <p>Navedene izmjene i dopune pozitivno će i indirektno doprinijeti zaštiti i očuvanju krajobrazna i kulturne baštine Općine Šestanovac.</p>									
Otpad						Dir, D			
<p>Izmjenama i dopunama Prostornog plana, kao usklađenje s PPŽ-om izbacuje se pretovarna stanica iz sustava gospodarenja otpadom, te se zadržava mogućnost planiranja reciklažnog dvorišta, koji je Planom gospodarenja otpadom Općine i PPUO predviđen u gospodarskoj zoni Šestanovac-čvorište.</p> <p>U reciklažnim dvorištima odvojeno se prikupljaju, mehanički obrađuju i privremeno skladište manje količine neopasnih i problematičnih posebnih vrsta otpada poput papira, plastike metala, tekstila, EE otpada, krupnog otpada, baterija, lijekova, otpadnih ulja i dr., bez drugih postupaka obrade u svojstvu otpada. Izvor takvog otpada isključivo su kućanstva. Uz reciklažna dvorišta koja se smatraju građevinama, mogu se uspostaviti i mobilna reciklažna dvorišta, odnosno tehnološke jedinice koje nisu građevine ili dio građevine, a služe odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.</p> <p>Reciklažna dvorišta, kao građevine za gospodarenje otpadom podliježu posebnim uvjetima sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom, kojima se sprječava njihov utjecaj na zrak, vode i tlo. Uzimajući u obzir navedeno, te činjenicu da procesi koji se odvijaju unutar reciklažnog dvorišta nisu izvori značajnijih emisija u okoliš, utjecaji na zrak, tlo i vodu u tom smislu nisu zabilježeni. Manji indirektni negativni utjecaji u odnosu na postojeće stanje nastajat će uslijed emisija ispušnih</p>									

	Očuvanje kvalitete zraka	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)	Zaštita i obnova bioraznolikosti	Održivo korištenje voda	Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi	Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>plinova, emisija iz sustava kočnica i trošenja guma transportnih sredstava kojim će se otpad dovoziti i odvoziti na oporabu, te mehanizacije za manipulaciju otpadom unutar centra (npr. viličar i sl.). S obzirom da je reciklažno dvorište planirano izvan građevinskih područja naselja u obuhvatu gospodarske zone, ne očekuju se značajni utjecaji na okoliš. Međutim, zbog lokacije zone u III zoni sanitarne vodozaštite gdje je sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta zabranjeno svako privremeno i trajno odlaganje otpada, a da će na lokaciji nastajati sanitarne otpadne vode, potencijalno onečišćenje oborinske vode s parkirališnih površina, te čiste oborinske vode potrebno je propisati strože mjere ispuštanja otpadnih voda. Budući da na području Općine nije izgrađen sustav otpadnih voda, prostornim planom propisano je da je dispoziciju otpadnih voda iz planiranih gospodarskih zona potrebno riješiti za svaku zonu posebno.</p>									

10.3 Analiza kumulativnih utjecaja provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana na okoliš

Iako predmetnim Izmjenama i dopunama prostornog Plana ne dolazi do izmjena u planiranju prostora, koje bi imale značajne pojedinačne utjecaje na ciljeve zaštite okoliša postavljene kroz Studiju, ne može se isključiti nastanak kumulativnih utjecaja na lokacijama gdje dolazi do razvijanja više projekata na ograničenom području ili gdje su prisutni istovremeni faktori stresa. S obzirom na veličinu Županije, kumulativnost utjecaja stoga je procjenjivana temeljem identifikacije glavnih uzroka stresa na njezinom području, puteva izlaganja utjecaju, kvalitativnosti i kvantitativnosti promjene, kao i sposobnosti sastavnice okoliša, odnosno cilja zaštite da odgovori na utvrđenu promjenu Grafikonom na donjoj slici (**Slika 41**), prikazano je u kolikoj se mjeri vjerojatno negativni utjecaji aktivnosti predviđenih Izmjenom i dopunom Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac odnose na ciljeve zaštite okoliša i koji se od njih nalaze pod najvećim opterećenjem.

Analizom utjecaja svih aktivnosti ustanovljeno je da se ne mogu isključiti negativni kumulativni utjecaji provedbe prostornog plana Općine Šestanovac na ciljeve zaštite okoliša vezne uz očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora obnove bioraznolikosti te održivo korištenje voda.

Negativni utjecaji uključuju promjene u krajobraznoj vizuri prostora zbog izgradnje linijskih infrastrukturnih zahvata, posebice cesta, željeznice, dalekovoda i plinovoda uglavnom zbog smanjenja vizualnih kvaliteta prostora kojeg na području Općine sačinjavaju prirodni krajobrazi, a u manjoj mjeru kultivirani krajobrazi. Negativni utjecaji proizlaze i iz planiranja golf igrališta koji se nalazi u zaštićenom području Zaštićeni krajobraz Kanjon rijeke Cetine gdje je lokacija unutar Općine okružena reljefnim cjelinama visokih panoramskih vrijednosti.

Negativni utjecaji na cilj zaštite i obnove bioraznolikosti proizlazi iz svih planiranih infrastrukturnih gradnji zbog zauzimanja odnosno gubitka staništa, dok dalekovodna infrastruktura predstavlja opasnost od moguće kolizije elektrokcije ptica.

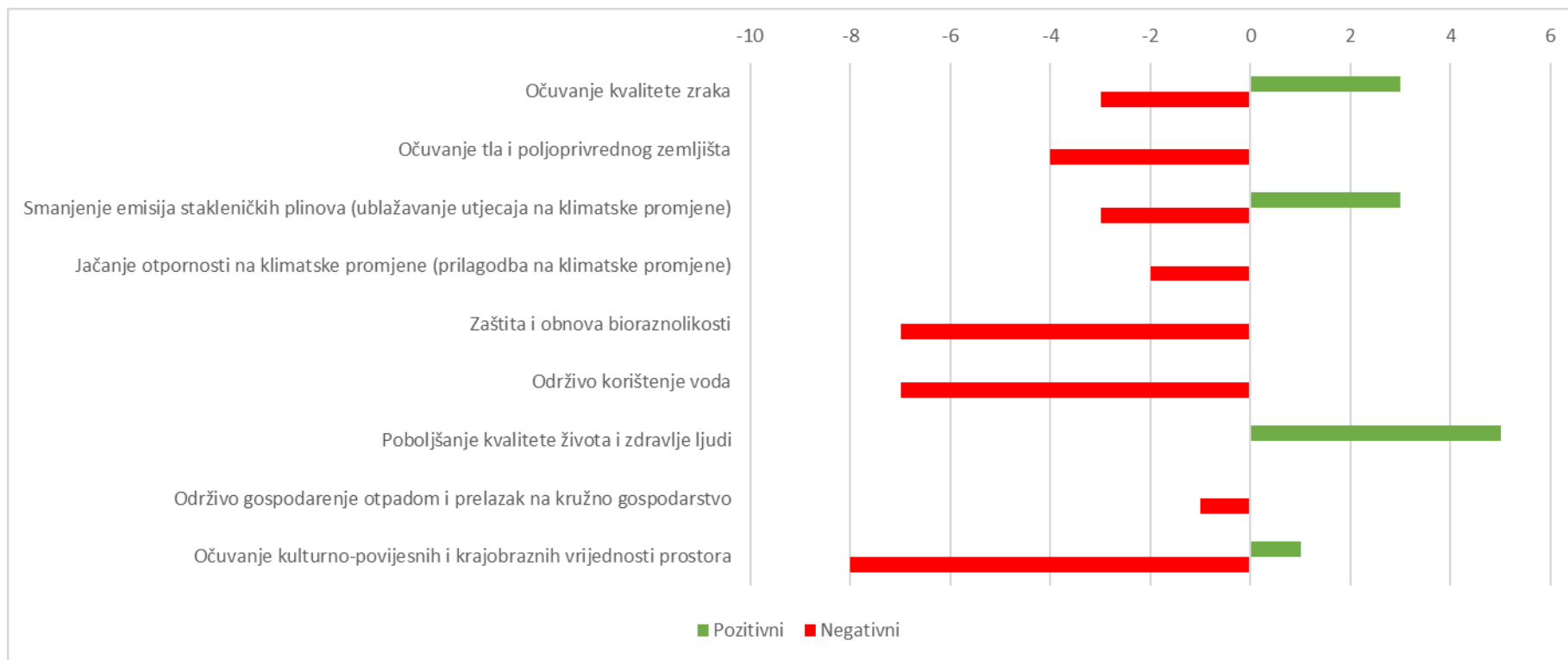
Na cilj održivo korištenje voda, kumulativno negativno djeluje bilo kakva gradnja unutar područja sanitarne zaštite vodocrpilišta zbog čega je potrebno planirati odvodnju oborinskih voda s odgovarajućim pročišćavanjem i prikupljanjem ulja i masti (željeznički promet, cestovni promet, športsko-rekreacijska namjena – golf igralište), te zahvati navodnjavanja u poljoprivredi, turizmu (golf), kao i novi zahvati vodocrpljenja bez adekvatnih analiza. Dodatno, kumulativni utjecaji se ne mogu isključiti u slučaju provedbe bilo kakvih razvojnih aktivnosti od poljoprivrede do turizma zbog nerazvijenosti sustava vodoopskrbe, kao i nepostojanja sustava javne odvodnje s pročišćavanjem. Stoga se kao preduvjet bilo kakvog razvoja djelatnosti mora pretpostaviti razvoj komunalne infrastrukture, budući da sadašnji sustavi ne zadovoljavaju kapacitetom.

S druge strane, najveći pozitivni utjecaji biti će na ciljeve zaštite okoliša vezane uz poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi, ublažavanje klimatskih promjena te očuvanje kvalitete zraka.

Na cilj poboljšanja kvalitete života i zdravlja ljudi kumulativno pozitivni utjecaji proizlaze iz planiranih namjena površina vezanih uz športsko-rekreacijske objekte te poljoprivrednih aktivnosti.

Kumulativni pozitivni utjecaji na zrak, a onda i na ublažavanje klimatskih promjena proizlaze zbog provedbe niza zahvata usmjerenih na prelazak na niskouglične sustave, smanjenje korištenja fosilnih goriva, te poticanje izgradnje i korištenja energetske sustava koji koriste obnovljive izvore energije, a

onda i izgradnja odnosno omogućavanje korištenja željezničkog prometa, kao prometa s manjim izgaranjima jer podrazumijeva elektrifikaciju.

Slika 41. Prikaz kumulativnih utjecaja na ciljeve zaštite okoliša

11. Priprema Plana za klimatske promjene

Priprema za klimatske promjene proces je uključivanja mjera ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima u razvoj infrastrukturnih projekata. Proces pripreme podijeljen je u dva stupa, ublažavanje (klimatska neutralnost) i prilagodba klimatskim promjenama (otpornost na klimatske promjene). Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju od 2021. do 2027. pripremaju se u svrhu integracije i razmatranja klimatskih promjena unutar strateške procjene utjecaja na okoliš.

Razmatranje klimatskih promjena pridonijeti će fazi planiranja koja je najbitnija u sektorima kao što je prostorno planiranje i urbani razvoj, promet, energetika itd., u kojima se glavne odluke a posebno one o ublažavanju klimatskih promjena donose u ranoj fazi, npr. davanje prednosti određenim vrstama prijevoza, politikama te obrascima/navikama mobilnosti s manjim utjecajem. To vrijedi i za sve projekte određenog javnog plana ili programa i bilo koje povezane procjene utjecaja na okoliš.

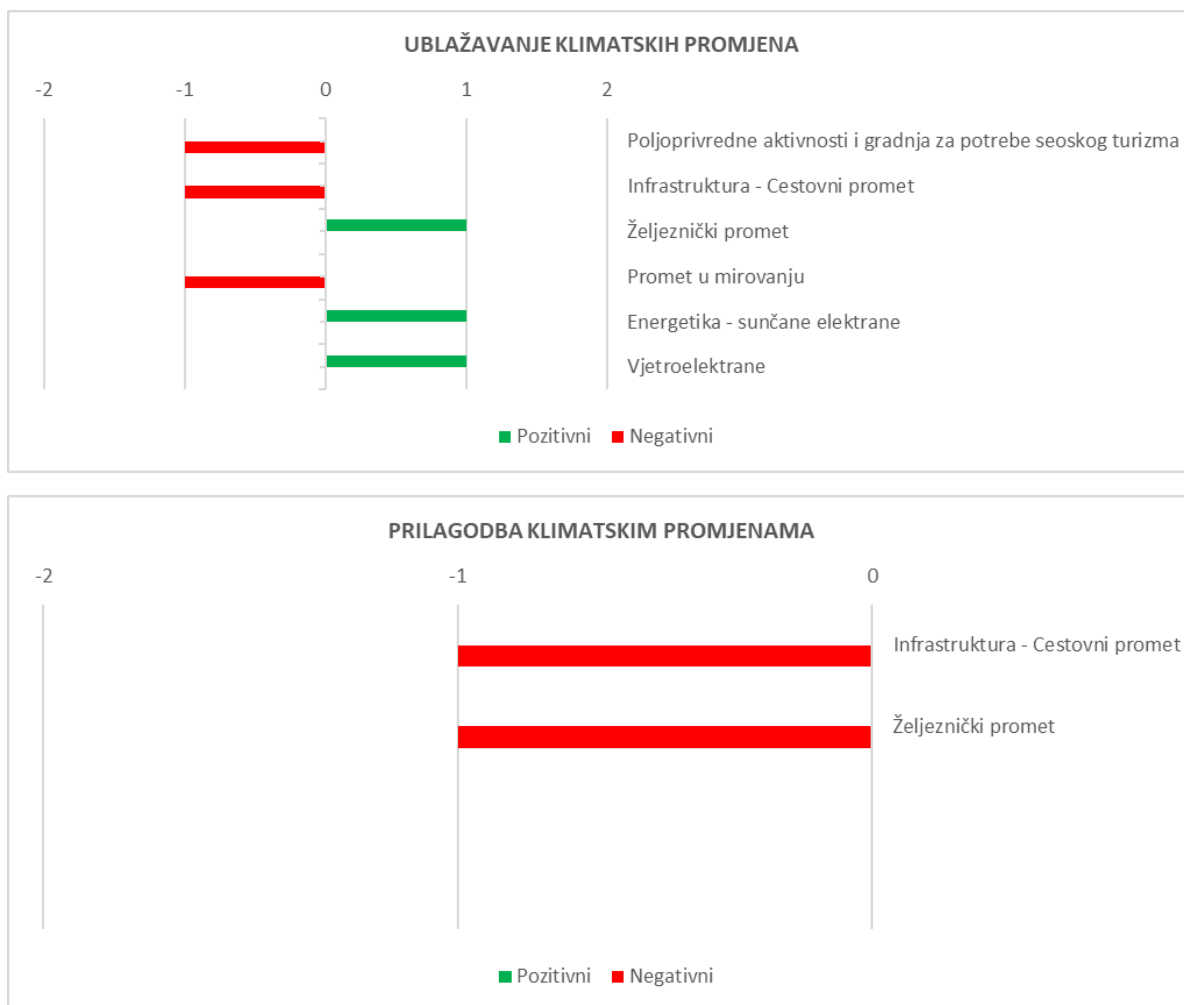
Procjena utjecaja unutar ove strateške procjene razmatrana je i odvojena u dva stupa: ublažavanje klimatskih promjena odnosno utjecaj provedbe Plana na klimatske promjene koji je analiziran i ocijenjen unutar poglavlja Vjerojatno značajnih utjecaja provedbe Plana na ciljeve zaštite okoliša (ublažavanje i prilagodba) i s druge strane prilagodba klimatskim promjenama, koja će proizaći iz procjene ranjivosti odnosno analize generalne ranjivosti intervencija Plana na klimatske promjene, a prema Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027.

Prilikom procjene utjecaja Plana na klimatske promjene u analizi su uzete u obzir sve intervencije predviđene predmetnim planom. Dok je procjena utjecaja klimatskih promjena na Plan analizirana prema Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027.

11.1 Utjecaj Plana na klimatske promjene

Kao što je ranije spomenuto, utjecaj provedbe Plana na klimatske promjene obuhvatio je sve intervencije predviđene predmetnim planom. Analiza utjecaja obrađena je u sklopu analitičke matrice u poglavlju Vjerojatno značajni utjecaji provedbe prostornog plana na ciljeve zaštite okoliša. Utjecaji su kvalitativno opisani za one intervencije koje svojim provedbom mogu imati pozitivne i/ili negativne utjecaje na klimatske promjene.

Sažeti pregled utjecaja Plana na klimatske promjene dan je u nastavku (**Slika 42**). Biti će prikazane samo one teme a vezano uz intervencije prostornog plana koje ostvaruju moguće pozitivne ili negativne utjecaje na okoliš.

Slika 42. Sažeti prikaz utjecaja provedbe intervencija Plana na klimatske promjene prema temama

Prema dobivenim rezultatima analize utjecaja na ciljeve zaštite okoliša, odnosno cilj Ublažavanja utjecaja na klimu i cilj Jačanja otpornosti na klimatske promjene nisu utvrđeni značajni negativni utjecaji na klimatske promjene.

Na cilj ublažavanja utjecaja na klimu najviše pozitivnih utjecaja dolazi do intervencija Plana u području prometa odnosno konkretno željezničkog prometa te energetike tj. obnovljivih izvora energije – sunčane elektrane i vjetroelektrane. S druge strane mogući negativni utjecaji evidentirani su na području cestovnog prometa jer predmetne izmjene i dopune podrazumijevaju nadogradnju infrastrukture kao i izgradnju nove infrastrukturne mreže te sukladno tome i prometovanje motornih vozila. S obzirom na to da iste svojim karakterom zahvata uključuju kratkotrajne utjecaje ograničene na vrijeme izvođenja radova, utjecaj na cilj ublažavanja klimatskih promjena nije ocjenjen kao značajan.

Izgradnja infrastrukturne mreže u ovom slučaju cestovne i željezničke ima male negativne utjecaje na cilj prilagodbe klimatskim promjenama iz razloga što sva buduća infrastruktura mora biti otporna na klimatske promjene odnosno prilikom projektiranja i gradnje potrebno je voditi računa o Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027.

11.2 Utjecaj klimatskih promjena na Plan / Prilagodba klimatskim promjenama (otpornost na klimatske promjene)

Procjena utjecaja klimatskih promjena na Plan analizirana je prema Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027.

S obzirom na to da je analiza ranjivosti intervencija Plana korak u utvrđivanju odgovarajućih mjera prilagodbe u nastavku će biti dana generalna analiza osjetljivosti, procjena postojeće i buduće izloženosti Općine Šestanovac te procjena ranjivosti koja je spoj prethodnih dviju analiza. Ukoliko će za određenu intervenciju biti ocijenjena visoka ranjivost od klimatskih promjena nadalje će biti izrađena procjena rizika.

Procjena rizika strukturirana je analiza klimatskih nepogoda i njihovih utjecaja gdje se procjenjuju vjerojatnost i težina utjecaja povezanih s nepogodama utvrđenim u procjeni ranjivosti.

Kroz Tehničke smjernice preporučuje se da se rizici počnu procjenjivati što ranije u planiranju s obzirom na to da se, ako se utvrdi rano, njima može upravljati ili ih se može izbjeći lakše i uz manje troškove.

Procjena ranjivosti intervencija Plana

Pri procjeni ranjivosti u analizi su uzete u obzir sve intervencije predviđene predmetnim Planom.

Analiza ranjivosti intervencija Plana na klimatske promjene važan je korak u utvrđivanju odgovarajućih mjera prilagodbe. Analiza ranjivosti spoj je ishoda analize osjetljivosti i analize izloženosti te temelj za odluku o tome hoće li se provesti sljedeća faza procjene rizika, odnosno nastoje se utvrditi potencijalne znatne nepogode i povezani rizici. Ako se u procjeni utvrdi da su ranjivosti vrednovane kao niske ili beznačajne onda analiza rizika i predlaganje mjera prilagodbe klimatskim promjenama nisu potrebne.

Analizom osjetljivosti nastoji se utvrditi koje su klimatske nepogode relevantne za predmetnu intervenciju neovisno o njezinoj lokaciji te se analizom obuhvaćaju različite sastavnice intervencija (moguće građevine/objekti, energija, proizvodi, promet).

Analizom izloženosti nastoji se utvrditi koje su nepogode relevantne za planiranu lokaciju neovisno o vrsti projekta. Analiza je podijeljena na dva dijela, odnosno, izloženost postojećim klimatskim uvjetima i izloženost budućim klimatskim uvjetima.

S obzirom na to da se predmetni Plan odnosi na područje Općine Šestanovac, sagledavati će se postojeći i budući klimatski parametri sukladno podacima i projekcijama za Općinu Šestanovac. Klimatske varijable i nepogode određene su prema dokumentima: Sedmo nacionalno izvješće i treće dvogodišnje izvješće RH prema okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime, Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km te ostalim dostupnim podacima o izloženostima požarima, sušama i toplinskim valovima te poplavama.

Analizirani podaci unutar poglavlja Klimatske promjene na području Općine upućuju na trendove učestalijih pojava sušnih razdoblja i naglih promjena vremena odnosno sve češćih intenzivnih oborina.

Dulje razdoblje bez oborina ili meteorološka suša može uzrokovati ozbiljne štete u poljodjelstvu, vodoprivredi i gospodarskim djelatnostima. Nedostatak oborina kroz dulje vremensko razdoblje može uzrokovati i hidrološku sušu koja se manifestira kroz smanjenje zaliha podzemnih i površinskih voda. Trend sušnih razdoblja je duž južne Jadranske obale i u njezinoj unutrašnjosti (dalmatinska zagora)

najizraženiji u ljetnim mjesecima što negativno utječe na poljoprivrednu proizvodnju i stanje vodoopskrbe. Prema nekim predviđanjima poljoprivreda je sektor koji će pretrpjeti najveće štete od posljedica klimatskih promjena. Očekuje se da će se zbog klimatskih promjena do 2050. godine prinos trenutačnih poljoprivrednih kultura u RH smanjiti za 3 do 8 %. Suša u ljetnim mjesecima bila je u razdoblju od 1980. – 2014. godine najveći uzrok šteta koje hrvatskoj poljoprivredi nanosi klimatska varijabilnost dok je u razdoblju od 2013. – 2016. godine uzrokovala štetu od ukupno 3 milijarde kuna što je jednako 43 % izravnih potpora isplaćenih za poljoprivredu u istom razdoblju. Klimatske promjene utječu na fenološke faze voćnih i povrtnih kultura, vegetacijsko razdoblje počinje ranije, traje kraće i dolazi do pada prinosa. Manjak vode u tlu, odnosno suša i povišene temperature zraka u nadolazećem vremenskom periodu bit će dva ključna problema u borbi poljoprivrede s klimatskim promjenama.

Mogućnost pojave oluja i poplava povećava ranjivost komunalne infrastrukture. Učestalost i intenzitete poplava od oborinskih voda povećava se s klimatskim promjenama što izaziva visoku ranjivost naseljenih područja Općine. Dodatni problem predstavlja neriješena oborinska odvodnja i opterećenje vodnih tijela budući da se s njome ispiru i sva onečišćenja s prometnica.

Zaključak

Navedene moguće ranjivosti područja Općine nisu vezane uz konkretne lokacije i projekte odnosno intervencije predmetnog plana ali zbog njihove moguće generalne ranjivosti na neke od klimatskih varijabli i nepogoda, one su ocijenjene kao niske te se predlaže da se pri bilo kakvom projektiranju i izgradnji vodi računa o Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene.

S obzirom na to da su ranjivosti na potencijalne nepogode vrednovane kao niske odnosno da nije utvrđena srednja ili visoka ranjivost Plana nije potrebno provoditi procjenu klimatskih rizika. Također, potrebno je naglasiti da za određene klimatske rizike nije sigurno koliko su izgledni bez obzira na postojeće dostupne podatke i projekcije.

Zbog ne pripremljenosti predmetnog plana na klimatske promjene, a bez obzira na generalno nisku ranjivost područja Općine na klimatske promjene, u nastavku će ipak biti dane mogućnosti pripreme Plana na ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama. Primjeri alternativnih rješenja i mjera povezanih s ublažavanjem klimatskih promjena kao i prilagodbu klimatskim promjenama mogu se uzeti u obzir prilikom izrade prostornih planova predmetnog područja u budućnosti.

11.3 Priprema Plana i ublažavanje klimatskih promjena

Ublažavanje klimatskih promjena obuhvaća dekarbonizaciju, energetska učinkovitost, uštedu energije i uvođenje obnovljivih oblika energije. Obuhvaća i poduzimanje mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova ili povećanje sekvenciranja stakleničkih plinova, a temelji se na politici EU-a o ciljevima smanjenja emisija za 2030. i 2050. godinu.

U prostornom planiranju bitno je razmotriti utjecaj obrazaca naseljavanja i urban reforme na emisije stakleničkih plinova. Tako bi se razvoj mogao usmjeriti na dekarbonizirani način života i smanjiti potreba za građevinskim materijalom i povezanim emisijama, npr. davanjem prednosti razvojnim projektima na zapuštenim lokacijama i urbanim interpolacijama te upotrebi postojećih vodoopskrbnih, otpadnih, energetskih i prometnih sustava umjesto izgradnji potpuno novih lokacija s većim infrastrukturnim zahtjevima.

Izvori emisija stakleničkih plinova u gradovima većinom su promet, korištenje energije u zgradama, opskrba električnom energijom i otpad. U tablici u nastavku navedene su teme koje se mogu javiti u okviru strateške procjene utjecaja na okoliš za predmetni plan u pogledu ublažavanja klimatskih promjena te primjeri alternativnih rješenja i mjera povezanih s ublažavanjem klimatskih promjena.

Tablica 31. Mjere ublažavanja klimatskih promjena u okviru SPUO

MJERE UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA U OKVIRU SPUO	
Teme na koje se odnose pitanja	Primjeri alternativnih rješenja i mjera povezanih s ublažavanjem klimatskih promjena
Prelazak na niskouglično gospodarstvo i društvo	Prelazak na niskougličnu industriju, stambeni sektor, građevinskih sektor, poljoprivredu, gospodarenje otpadom, putovanja i promet, proizvodnju energije, šumarstvo i bioraznolikost radi postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine.
Industrijska potražnja za energijom	Smanjenje industrijske potražnje za konvencionalnom energijom (električna energija ili gorivo), alternativni niskouglični izvori (na lokaciji ili preko određenog dobavljača niskouglične energije), ciljana potpora za poduzeća koja se bave ekoinovacijama, niskougličnim poslovanjem i niskougličnim tehnologijama, moguće sinergije između prilagodbe i smanjenje emisija stakleničkih plinova.
Stambena i građevinska potražnja za energijom	Poboljšanje energetske svojstava zgrada, alternativni niskouglični izvori, moguća sinergija između prilagodbe i smanjenja emisija stakleničkih plinova.
Emisije stakleničkih plinova u poljoprivredi	Smanjenje viška dušika u gnojidbi, upravljanja emisijama metana, zaštita prirodnih ponora ugljika kao što su tresetna tla, moguće sinergije između prilagodbe i smanjenja emisija stakleničkih plinova, prikupljanje emisija metana za proizvodnju bioplina.
Emisije stakleničkih plinova u gospodarenju otpadom	Razmatranje načina na koji se planom može pridonijeti sprječavanju, ponovnoj upotrebi i recikliranju otpada, razmatranje načina proizvodnje energije na temelju spaljivanja otpada ili proizvodnje bioplina iz otpadnih voda i mulja, alternativni niskouglični izvori, moguće sinergije između prilagodbe i smanjenja emisija stakleničkih plinova.
Obrasci putovanja i emisije stakleničkih plinova	Promicanje djelovanja u javnom planu kojima se smanjuje potreba za putovanjem kao što su e-usluge i rad na daljinu, podupiranje javnih planova bez automobilske prometa, poticanje hodanja i vožnje biciklom, poticanje korištenja javnog prijevoza kako bi se potaknuo prelazak na čišće vrste prijevoza, programi za upravljanje prometnom potražnjom, poticanje zajedničkog korištenja automobilom, davanje prednosti javnim planovima za gusto naseljena gradska područja i ponovnoj upotrebi zapuštenih zemljišta.

Emisije stakleničkih plinova iz proizvodnje energije	Moguće sinergije između prilagodbe i smanjenja emisija stakleničkih plinova.
Šumarstvo i bioraznolikost	Ulaganja u močvarna područja kako bi se poduprla zaštita od ugljika radi izbjegavanja emisija i kompenzirale emisije stakleničkih plinova iz javnog plana.

11.4 Priprema Plana i prilagodba klimatskih promjenama

Prilagodba klimatskim promjenama podrazumijeva poduzimanje određenog skupa aktivnosti s ciljem smanjenja ranjivosti prirodnih i društvenih sustava na klimatske promjene, povećanje njihove sposobnosti oporavka nakon učinaka klimatskih promjena ali i iskorištavanje potencijalnih pozitivnih učinaka koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena.

Infrastruktura uglavnom ima dug životni vijek te godinama može biti izložena promjenjivim klimatskim uvjetima i sve nepovoljnijim i češćim ekstremnim vremenskim i klimatskih utjecajima. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama za infrastrukturne projekte usmjerene su na osiguranje primjerene razine otpornosti na utjecaje klimatskih promjena, uključujući akutne događaje kao što su veće poplave i prolomi oblaka, suše, toplinski valovi, šumski požari, oluje te odroni tla, ali i kronične pojave kao što su predviđen porast razine mora i promjene u prosječnoj količina padalina te vlažnosti zraka i tla. Primjerice, mjere prilagodbe za održivi drenažni sustav i mjere zaštite od poplava trebalo bi razmotriti na razini plana jer će se tako otvoriti mogućnosti za razvoj zemljišta, npr. na gušće naseljenim područjima i poboljšati otpornost postojeće infrastrukture.

U nastavku su navedene teme koje se odnose na pitanja prilagodbe klimatskim promjenama te primjeri alternativnih rješenja i mjera povezanih s prilagodbom klimatskim promjenama, a koje se mogu upotrijebiti prilikom izrade prostornih planova predmetnog područja u budućnosti.

Tablica 32. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u okviru SPUO

MJERE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U OKVIRU SPUO	
Teme na koje se odnose pitanja	Primjeri alternativnih rješenja i mjera povezanih s prilagodbom klimatskim promjenama
Prelazak na gospodarstvo i društvo otporno na klimatske promjene	Mjere prilagodbe trebalo bi razmotriti na razini plana, npr. poboljšanje otpornosti postojeće infrastrukture, mjere zaštite od poplava, drenažni sustavi.
Toplinski valovi	Izbjegavanje razvojnih modela kojima se rascjepkavaju ekološki koridori ili u slučaju linearne infrastrukture, ponovna uspostava povezanosti staništa na najosjetljivijim područjima, unaprjeđenje gradske strukture, npr. širenje zelenih područja, otvorenih vodenih površina i putanja vjetra (duž rijeka i obala) u gradskim područjima kako bi se smanjio mogući efekt toplinskog otoka.
Suša	Poticanje mjera za učinkovitu potrošnju vode, pronalazak načina za učinkovitu upotrebu/ponovnu upotrebu oborinskih i potrošnih voda, ograničenja prekomjerne upotrebe vode za vrijeme suša, smanjenje povlačenja niskih protoka, ograničenja ispuštanja otpadnih voda u vodna tijela tijekom suša, održavanje i poboljšanje otpornosti slivova i vodnih ekosustava provedbom praksi za zaštitu, održavanje i ponovnu uspostavu procesa i usluga slivova.
Poplavni režim i izuzetno obilne kiše	Osiguranje zaštite sve postojeće ili planirane neophodne infrastrukture od budućeg rizika od poplava, u slučaju visokorizičnih područja razmatranje mehanizama za opskrbu robom koju bi poplave mogle poremetiti, povećanje otpornosti na poplave upotrebom održivih drenažnih sustava, povećanje broja poroznih površina i zelenih prostora u novim javnim planovima, izbjegavanje smanjenja retencijskog kapaciteta poplavnih područja.
Oluje i naleti vjetra	Osiguranje da se pri izgradnji nove infrastrukture uzmu u obzir utjecaji češćih jakih vjetrova i oluja, u slučaju visokorizičnih područja uzimanje u obzir mehanizama za opskrbu robom koju bi jače oluje mogle poremetiti.
Odroni tla	Izbjegavanje novih razvojnih projekata na područjima s rizikom od erozije, zaštite i širenje izvorne šumske vegetacije, u slučaju visokorizičnih područja uzimanje u obzir mehanizama za opskrbu robom koje bi odroni tla mogli poremetiti

Hladni valovi	Osiguranje zaštite sve postojeće ili planirane neophodne infrastrukture od hladnih valova
Šteta od zamrzavanja i odmrzavanja	Osiguranje otpornosti ključne infrastrukture (npr. ceste, vodovodne cijevi) na djelovanje vjetra i njezine sposobnosti sprječavanja prodora vlage u konstrukciju
Porast razine mora, oluje, uspori, erozija obale, hidrološki režimi i prodor slane vode	Premještanje dovoda vode i drugih gospodarskih aktivnosti koje ovise o opskrbi čistom ili podzemnom vodom s područja na kojima će doći do prodora slane vode, moguće sinergije između prilagodbe i smanjenja emisija stakleničkih plinova.

12. PREKOGRANIČNI UTJECAJI

Uzimajući u obzir potencijalni doseg utjecaja predloženog Prostornog plana, te činjenicu da Općina Šestanovac ne nalazi u pograničnom području, ne očekuju se mogući utjecaji na okoliš preko državnih granica.

13. MJERE ZA SPRJEČAVANJE, SMANJENJE I UBLAŽAVANJE POTENCIJALNIH NEGATIVNIH UTJECAJA PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA

U ovom poglavlju opisane su mjere za sprječavanje, smanjenje i ublažavanje potencijalnih negativnih utjecaja (mjere zaštite okoliša) uzrokovanih provedbom Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac, opisanih u poglavlju 10. **VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC NA CILJEVE ZAŠTITE OKOLIŠA**

Mjere za sprječavanje, smanjenje i ublažavanje potencijalnih negativnih utjecaja provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana, primjenjujući načelo predostrožnosti, određene su za sve ciljeve zaštite okoliša, za koje je u prethodnom poglavlju utvrđena vjerojatnost negativnih utjecaja, ali i za one za koje je evidentirana mogućnost poboljšanja stanja kroz implementaciju Prostornog plana.

13.1 Mjere za sprječavanje, smanjenje i ublažavanje potencijalnih negativnih utjecaja provedbe Izmjena i dopuna Prostornog plana

Br.	Ciljevi	Prijedlog mjera
1.	Održivo korištenje voda	<ul style="list-style-type: none"> - Cestovnu infrastrukturu planirati s odvodnjom oborinskih voda s pročišćavanjem - Zabraniti korištenje vode za potrebe navodnjavanja golf terena iz vodoopskrbnog sustava za stanovništvo - Provesti hidrološke analize za ispitivanje mogućeg navodnjavanja golf terena iz rijeke Cetine - Za zahvat mogućeg crpljenja rijeke Cetine za potrebe navodnjavanja golf terena odrediti ekološki prihvatljivi protok koji ostvaruje ekološke zahtjeve potrebne za očuvanje vodenih i o vodi ovisnih staništa - Za aerodrome, prometnice i parkirališta predvidjeti gradnju građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i sustav pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda - Sve sabirne jame za prihvat otpadnih voda kao prijelazno rješenje do izgradnje sustava odvodnje s pročišćavanjem trebaju biti vodonepropusne.
2.	Očuvanje tla i poljoprivrednog zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> - Propisati odredbe za primjenu ekoloških poljoprivrednih načela. - Čisto plodno zdravo tlo iz iskopa ponovno upotrijebiti na istoj ili drugoj primjerenoj lokaciji - Planom predvidjeti odgovarajući sustav navodnjavanja poljoprivrednih površina
3.	Očuvanje kvalitete zraka	<ul style="list-style-type: none"> - Uz planiranu cestovnu infrastrukturu planirati zeleni pojas u adekvatnoj širini kako bi se umanjio utjecaj štetnih plinova
4.	Zaštita i obnova bioraznolikosti	<ul style="list-style-type: none"> - Pri formiranju zelenih pojasa uz prometnu infrastrukturu koristiti isključivo autohtonu vegetaciju - Izbjegavati planiranje zahvata koji ugrožavaju zaštitnu ulogu sastojina zaštitnih šuma - U najvećoj mogućoj mjeri prilikom razvoja zahvata izbjegavati ugrožena i rijetka staništa prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa - Pri utvrđivanju prikladnog tehničkog rješenja izvedbe elektroenergetskih objekata na projektnoj razini uključiti mjere zaštite ptica od elektrokcije i kolizije. - Za potrebe izgradnje golf igrališta, provesti detaljnu inventarizaciju flore i faune u širem obuhvatu zahvata, posebno faune vodotoka u svrhu utvrđivanja rasprostranjenosti ugroženih vrsta - Sve građevinske radove izvoditi izvan perioda gniježđenja ptica
5.	Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora	<ul style="list-style-type: none"> - prometnice je potrebno planirati da maksimalno moguće prate postojeću topografiju terena i značajke okolnog krajobraza - za planirane UPU izraditi krajobrazni elaborat i propisati korištenje zelene infrastrukture - gradnju bazena u zonama mješovite namjene zabraniti u područjima zaštićenih spomeničkih cjelina i zaštićenih pojedinačnih građevina kulturne baštine
6.	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)	<ul style="list-style-type: none"> - Uvrstiti problematiku klimatskih promjena i ublažavanja klimatskih promjena u Plan - Rekonstrukciju građevina planirati s primjenom mjera energetske učinkovitosti (energetski učinkovita obnova ovojnica, zamjena

Br.	Ciljevi	Prijedlog mjera
		<p>kotlova na lož ulje, postavljanje solarnih toplinskih sustava na krovove javnih zgrada koje nisu pod konzervatorskom zaštitom)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Javnu rasvjetu naselja i prometnica planirati kao energetski učinkovitu i uz minimalno rasipanje svjetla u okoliš - Propisati odredbe za primjenu ekoloških poljoprivrednih načela - Omogućiti korištenje vodika kao obnovljivog izvora energije
7.	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvrstiti problematiku klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Plan - Lokacije nove izgradnje prilagoditi opasnostima od bujičnih poplava, te odronima i klizištima - Prilikom projektiranja javnih parkirališnih građevina i površina, te stajališta javnog prometa primjenjivati načela zelene infrastrukture (zelene nadstrešnice koje pružaju zaštitu od sunce) - Infrastrukturu planirati u skladu s Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027. - Turističke objekte i infrastrukturu prilagoditi klimatskim promjenama
8.	<p>Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pri planiranju novih lokacija za građevine iz sustava gospodarenja otpadom prednosti dati postojećim <i>brownfield</i> lokacijama - Zbog lokacije u III zoni sanitarne vodozaštite, za reciklažno dvorište potrebno je propisati strože mjere ispuštanja otpadnih voda
9.	<p>Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osigurati zaštitu od buke uz cestovnu infrastrukturu u naseljenim područjima gdje buka može prelaziti dopuštene granice

14. OPIS PREDVIĐENIH MJERA PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Praćenje stvarnih utjecaja provedbe Prostornog plana ima za cilj provjeriti da li se njenom provedbom postižu zadani ciljevi, zatim identificirati negativne utjecaje provedbe (predviđene i nepredviđene), te kako bi se osiguralo da se mjere zaštite okoliša predložene strateškom procjenom provode.

Na području Općine Šestanovac provode se redoviti programi praćenja stanja okoliša propisani zakonskom i podzakonskom regulativom, te se rezultati provođenja mjera objedinjuju u Izvješću o stanju u prostoru i Izvješću o stanju okoliša, iz kojeg se razloga ovom Strateškom studijom ne predlažu dodatne mjere praćenja stanja okoliša.

15. POPIS PROPISA I LITERATURE

Propisi, strategije i planovi

1. Zakon o energetske učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20, 41/21).
2. Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (NN 52/18, 52/19, 30/21).
3. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
4. Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 68/18, 32/20).
5. Zakon o lovstvu (NN 99/18, 32/19 i 32/20).
6. Zakon o održivoj uporabi pesticida (NN 46/22).
7. Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/21).
8. Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda (NN 144/21).
9. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15).
10. Zakon o poljoprivredi (NN 118/18, 42/20, 127/20, 52/21, 152/22).
11. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18, 98/19, 57/22).
12. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19).
13. Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18).
14. Zakon o rudarstvu (NN 56,13, 98/19).
15. Zakon o šumama (NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20).
16. Zakon o vodama (NN 66/19 i 84/21).
17. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21, 114/22).
18. Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21).
19. Zakon o zaštiti od neionizirajućeg zračenja (NN 91/10, 114/18).
20. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18).
21. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19).
22. Zakon o zaštiti zraka (NN 127/19, 57/22).
23. Zakonu o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN 14/19)
24. Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19).
25. Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 42/21).
26. Uredba o načinu trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (NN 89/20).
27. Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14).
28. Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova, politike i mjera za njihovo smanjenje u Republici Hrvatskoj (NN 05/17).
29. Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14, 3/17).

30. Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 77/20).
31. Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 31/17, 45/17).
32. Uredba o standardu kakvoće vode (NN 96/19).
33. Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17).
34. Pravilniku o zaštiti od elektromagnetskih polja (NN 146/14, 31/19).
35. Pravilnik o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu (NN 71/19).
36. Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08).
37. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 26/20).
38. Pravilnik o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke (NN 75/09, 60/16, 117/18 i 146/2021).
39. Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka (NN 143/2021).
40. Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22).
41. Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (NN 03/20).
42. Pravilnik o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova (NN 79/14).
43. Pravilnik o praćenju emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj (NN 134/12).
44. Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (NN 72/20).
45. Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 3/22).
46. Pravilnik o uređivanju šuma (NN 97/18, 101/18, 31/20 i 99/21).
47. Pravilnik o utvrđivanju naknada za šumu i šumsko zemljište (NN 12/20, 121/20).
48. Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13)
49. Pravilnik o uzajamnoj razmjeni informacija i izvješćivanju o kvaliteti zraka i obvezama za provedbu Odluke Komisije 2011/850/EU (NN 3/16).
50. Pravilnik o zaštiti od elektromagnetskih polja (NN 146/14, 31/19).
51. Pravilnik o zaštiti šuma od požara (NN 33/14).
52. Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025 godine (NN 72/17).
53. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske
54. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09).
55. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 106/17).
56. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)
57. Sedmo nacionalno izvješće Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime

58. Strategija upravljanja vodama (NN 91/08).
59. Plan upravljanja vodnim područjima (NN 66/16).
60. Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN 139/13).
61. Program kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. (NN 90/2019)
62. Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (NN 66/16).
63. Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN 139/13).
64. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. (NN 3/17 i 1/22)
65. Višegodišnji plan gradnje komunalnih vodnih građevina za do 2030., 2021. (NN 147/2021)
66. Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture za razdoblje do 2027., 2022.
67. Glavni plan razvoja turizma Splitsko – dalmatinske županije 2017 - 2027
68. Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 3/22)
69. Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10, 141/15, 79/2022)
70. Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14, NN 72/17)
71. Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03)

Strateška procjena utjecaja na okoliš

1. Andreas Sommer (2005) Strategic environmental assessment: From scoping to monitoring. Content requirements and proposals for practical work. Hallein.
2. European Commission (2013) Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment.
3. European Commission (undated) Implementation of Directive 2001/42 on the Assessment of the Effects of Certain Plans and Programmes on the Environment. European Commission DG Environment.
4. GTZ Rioplus (2006) Strategic Environmental Assessment – Practice-Orientated Training for Policy Makers, Administration Officials, Consultants and NGO Representatives. Germany: Federal Ministry for Economic Cooperation and Development.
5. Jiri Dusik (2001) International Workshop on Public Participation and Health Aspects in Strategic Environmental Assessment. Szentendre, Hungary: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe.
6. United Nations Economic Commission for Europe (2012) Resource Manual to Support Application of the Protocol on Strategic Environmental Assessment. New York and Geneva: United Nations.

Kvaliteta zraka

1. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021) Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za 2020. godinu
2. Preglednik Registra onečišćavanja okoliša (ROO), <http://roo-preglednik.azo.hr/>

Klima i klimatske promjene

1. Hrvatski nacionalni portal Registra onečišćavanja okoliša, <http://hnproo.azo.hr/Home.aspx>
2. Klima i klimatske promjene, DHMZ, http://meteo.hr/klima.php?section=klima_modeli&param=klima_promjene#a
3. MINGOR (2018) Sedmo nacionalno izvješće i treće dvogodišnje izvješće Republike Hrvatske prema okvirnoj konvenciji ujedinenih naroda o promjeni klime (UNFCCC).
4. MINGOR (2017) Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima.
5. MINGOR (2017) Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu.
6. MZOP (2013) Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanje klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine.
7. Whitlock, L. (2012) Regional climate vulnerability assessment - Synthesis report Croatia, FYR Macedonia, Montenegro, Serbia.
8. Rezultati klimatskog modeliranja na sustavu HPC Velebit za potrebe izrade nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i Akcijskog plana (SAFU, 2017.)
9. Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027., 2021/C 373/01

Tlo, zemljišni pokrov i način korištenja prostora

1. Bogunović M., Vidaček Ž., Racz Z., Husnjak S. i Sraka M. (1997) Namjenska pedološka karta Republike Hrvatske i njena uporaba, Agronomski glasnik 59 (5-6), 363-399.
2. Magdić, D. (2015) Cementna industrija je gušila i razvijala Dalmaciju, <http://pogledaj.to/arhitektura/cementna-industrija-je-gusila-i-razvijala-dalmaciju/>,
3. Pedosfera i litosfera, <http://servisi.azo.hr/tlo/ows?SERVICE=WMS&> (WMS), HAOP.
4. CLC 2018 – Copernicus Land Monitoring Service, <https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover/clc2018?tab=mapview>.
5. Europska Komisija, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija EU za tlo do 2030. Ostvarivanje koristi od zdravog tla za ljude, hranu, prirodu i klimu, 2021.

Stanje voda, vodnih tijela, vodoopskrbe i odvodnje

1. Hrvatske vode (2016) Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. – 2021.

Bioraznolikost i georaznolikost

1. Bardi, A.; Papini, P.; Quaglino, E.; Biondi, E.; Topić, J.; Milović, M; Pandža, M.; Kaligarič, M.; Oriolo, G.; Roland, V.; Batina, A.; Kirin, T. (2016): Karta prirodnih i poluprirodnih nešumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske. AGRISTUDIO s.r.l., TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP
2. Antolović J. Et al (2006) Crvena knjiga sisavaca Hrvatske. Zagreb: Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode.

3. Belančić A., Bogdanović T., Franković M., Ljuština M., Mihoković N. i Vitas B. (2008) Crvena knjiga vretenaca Hrvatske. Zagreb: Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode.
4. Ekološka mreža NATURA 2000 Republike Hrvatske – WMS, <http://services.bioportal.hr/wms?request=GetCapabilities>, 14.11.2018.
5. Europska komisija (2013) Smjernice za intergiranje klimatskih promjena i bioraznolikosti u strateške procjene utjecaja na okoliš.
6. Bognar A (2001.) Geomorfološka regionalizacija Hrvatske, Acta Geographica Croatica, Vol.34.
7. Zbirni preglednik Katastra speleoloških objekata RH, http://speleo.haop.hr/dashboard/admin_units
8. [Bioportal: http://www.bioportal.hr/](http://www.bioportal.hr/)
9. OGK list Omiš, Marinčić S. i dr., 1976., Institut za geološka istraživanja, Zagreb
10. OGK list Imotski, Raić i dr., 1968., Institut za geološka istraživanja, Sarajevo
11. Marinčić S., Korolija B. i dr. (1969): Tumač za list Omiš K33-22, Institut za geološka istraživanja Zagreb
12. Seizmološka karta Hrvatske: <http://seizkarta.gfz.hr/karta.php>

Šumarstvo i lovstvo

1. Hrvatske šume, <http://javni-podaci-karta.hrsume.hr/>
2. Katalog lovišta, Hrvatske šume: https://www.hrsume.hr/images/stories/lovstvo/katalog_lovista_hr_mail.pdf
3. Rauš, Đ., Trinastić, I., Vukelić, J. i Medvedović, J. (1992) Biljni svijet Hrvatskih šuma, Šume u Hrvatskoj. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 33-79.
4. Središnja lovna evidencija, Ministarstvo poljoprivrede: <https://www.mps.hr/hr/sume/lovstvo/sredisnja-lovna-evidencija>
5. Hrvatske šume (2016) Šumskogospodarska osnova područja Republike Hrvatske, važnost 2016. – 2025.
6. Vukelić J. i Rauš Đ. (1998) Šumarska fitocenologija i šumske zajednice u Hrvatskoj. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu.
7. Vukelić J., Mikac S., Baričević D., Bakšić D. i Rosavec R. (2008) Šumska staništa i šumske zajednice u Hrvatskoj- Nacionalna ekološka mreža. Zagreb: Državni zavod za zaštitu prirode.

Krajobraz

1. Bralić, I. (1995.): Krajobrazna regionalizacija Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja. Krajolik, Sadržajna i metoda podloga Krajobrazne osnove Hrvatske, Zagreb, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja Republike Hrvatske, Zavod za prostorno planiranje: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za ukrasno bilje i krajobraznu arhitekturu.
2. Registar kulturnih dobara, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=31>
3. WEB - Općina Šestanovac, <https://opcina-sestanovac.hr/>

Kulturno-povijesna baština

1. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (2013) Izvješće o stanju u prostoru Republike Hrvatske 2008.-2012.
2. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske (2011) Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.–2015.
3. Registar kulturnih dobara, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=31>
4. Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.
5. Strateška procjena utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Šestanovac za razdoblje 2015.-2020. godine, Zeleni Servis d.o.o., 2017.

Otpad

1. Plan gospodarenja otpadom Općine Šestanovac za razdoblje 2016.-2021. godine
2. Izvješće o komunalnom otpadu za 2021. godinu, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.
3. Izvješće o komunalnom otpadu za 2020. godinu, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.
4. Izvješće o komunalnom otpadu za 2019. godinu, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.
5. Izvješće o komunalnom otpadu za 2019. godinu, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.
6. Izvješće o komunalnom otpadu za 2019. godinu, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.
7. Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.
8. Strateška procjena utjecaja na okoliš Strateškog razvojnog programa Općine Šestanovac za razdoblje 2015.-2020. godine, Zeleni Servis d.o.o., 2017.

Promet

1. Izvješće o Brojanju prometa na cestama Republike Hrvatske
2. Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017-2030.
3. Strategija razvoja urbane aglomeracije Split
4. <https://geoportal.hrvatske-ceste.hr/gis>

Zdravlje ljudi

1. Izvješće o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju, SDŽ, 2021.
2. Zdravlje i sigurnost – buka, <http://envi.azo.hr/?topic=7>, ENVI atlas okoliša
3. Registar onečišćivanja okoliša- ROO
4. Light pollution map <https://www.lightpollutionmap.info/>

Demografska i socio-ekonomska analiza

1. Gradovi u statistici, Statistika u nizu, <https://www.dzs.hr>
2. Nejašmić, I., Mišetić, R. (2010) Sintetični pokazatelj demografskih resursa: doprinos tipologiji hrvatskog prostora, Hrvatski geografski glasnik 72/1, 49-62.

Gospodarstvo

1. Državni zavod za statistiku: www.dzs.hr
2. Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije: <https://www.dalmatia.hr/hr/statistike>
3. Prikaz broja i površina ARKOD-a po naseljima i vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta 31.12.2022.
4. <https://www.apprrr.hr/arkod/>
5. <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/turizam/>

15.1 Dokumenti analizirani u svrhu određivanja ciljeva zaštite okoliša

15.1.1 PRILOG 1. Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Prostorni plan te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom izrade dokumenta

Konvencija/Protokol/Međunarodni ugovor	Ciljevi okolišne politike	Ciljevi zaštite okoliša strateške procjene
<p>Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro 1992.). Objavljena je u NN-MU 01/92, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. srpnja 1996. Kyoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime. Republika Hrvatska ratificirala je Protokol 1999. Zakonom o potvrđivanju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime NN-MU 5/07.</p>	<p>Temeljni cilj Konvencije je „...postići stabilizaciju koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razinu koja će spriječiti opasno antropogeno djelovanje na klimatski sustav. Ta razina treba se ostvariti u vremenskom okviru dovoljno dugom da omogući ekosustavu da se prilagodi na klimatske promjene da se ne ugrozi proizvodnja hrane te da se omogući nastavak ekonomskog razvoja na održiv način“. Cilj Kyoto Protokola je smanjenje emisije stakleničkih plinova u industrijaliziranim zemljama za oko 5,2% u odnosu na razine iz 1990-ih godina u razdoblju od 2008. Do 2012. Godine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu) - Zaštita i obnova bioraznolikosti
<p>UNFCCC Kyotski protokol (1997) – Zakon o potvrđivanju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (NN-MU 5/2007)</p>	<p>Kyotski se protokol odnosi na emisije šest stakleničkih plinova: CO₂, CH₄, N₂O, klorofluorouglikovodike (HFC-i, PFC-i) i sumporov heksafluorid (SF₆). Emisije država utvrđuju se standardiziranim proračunom. Glavni ponori emisije su porast zalihe ugljika u biomasi šuma, poljoprivrednih usjeva i tla, te uslijed promjena u korištenju zemljišta (još nije operativno prihvaćeno). Za Hrvatsku je utvrđeno smanjenje emisije za 5% u odnosu na baznu godinu u razdoblju od 2008. - 2012. godine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu)
<p>Pariški sporazum - Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama, Službeni list Europske unije L 282/4 –Zakon o potvrđivanju Pariškog</p>	<p>Pariški sporazum o klimatskim promjenama je globalni klimatski sporazum kojem je cilj ograničavanje porasta globalne prosječne temperature zraka na razini koje je znatno niža od 2° C u odnosu na predindustrijsku razinu kao i ulaganje u napor za ograničenje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu) - Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene)

<p>sporazuma (NN – Međunarodni ugovori 3/17).</p>	<p>rasta globalne temperature do 1,5° C, povećanje sposobnosti prilagodbe negativnim utjecajima klimatskih promjena te poticanje otpornosti na klimatske promjene i razvoja s niskim razinama emisija stakleničkih plinova na način kojim se ne ugrožava proizvodnja hrane te usklađivanje financijskih tokova s nastojanjima usmjerenim na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene.</p>	
<p>Program za održivi razvoj UN-a 2030</p>	<p>Rezolucija UN-a za razdoblje do 2030. je akcijski plan za ljude, prirodu i napredak. Programom se želi dodatno graditi partnerstvo među državama i dionicima te doprinijeti postojanosti svjetskog mira. I dalje je najveći globalni izazov, s kojim se moraju suočiti sve države i narodi, siromaštvo u svim svojim oblicima, uključujući ekstremno siromaštvo. Ciljevi predstavljaju platformu za rješavanje najvažnijih izazova današnjice, te iako se odnose na gospodarska, društvena, okolišna i politička područja, međusobno su povezani. Europska unija se obvezala kako će raditi na provedbi Agende 2030. unutar EU-a (npr. budućim inicijativama EU-a, među ostalim, strategijom kružnog gospodarstva koja je usmjerena na promicanje održivih modela proizvodnje i potrošnje) te u okviru vanjskih politika EU-a podržavanjem provedbe ciljeva u drugim zemljama, posebno onima kojima je to najviše potrebno. Agenda 2030 poziva države da što prije razviju praktična i ambiciozna nacionalna rješenja za njezinu ukupnu provedbu, pri čemu mogu koristiti i postojeće instrumente poput nacionalnih strategija održivog razvoja. Također se potiče države i na uspostavu redovnog i inkluzivnog procesa pregleda provedbe Agende 2030 na nacionalnoj ali i lokalnoj razini, a posebno se ukazuje na potrebu uključivanja svih dionika održivog razvoja, od državnih i lokalnih institucija, organizacija civilnog društva, akademske zajednice i privatnog</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi - Smanjenje emisija stakleničkih plinova (Ublažavanje utjecaja na klimu) - Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba na klimatske promjene) - Održivo korištenje voda - Zaštita i obnova bioraznolikosti

	<p>sektora, kao i podrške parlamenta i drugih institucija u tom smislu.</p> <p>Ciljevi održivog razvoja definirani Agendom (SGD) su kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prekinuti siromaštvo u svim njegovim oblicima - Prekinuti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu prehranu te promicati održivu poljoprivredu - Osigurati zdrav život i promicati dobrobit za sve uzraste - Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje i promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve - Postizanje ravnopravnosti spolova i osnaživanje svih žena i djevojaka - Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodom i odvodnjom za sve - Osigurati pristup pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji za sve - Promicanje održivog, uključivog i održivog gospodarskog rasta, pune i produktivne zaposlenosti i dostojanstvenog rada za sve - Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije - Smanjiti nejednakost unutar i među zemljama - Učiniti gradove i ljudska naselja uključivim, sigurnim, otpornim i održivim - Osigurati održive obrasce potrošnje i proizvodnje - Poduzeti hitne mjere u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih učinaka - Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održivi razvoj	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštititi, obnoviti i promicati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, boriti se protiv dezertifikacije te zaustaviti degradaciju zemljišta i zaustaviti gubitak biološke raznolikosti - Promicati mirna i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama <p>Ojačati sredstva provedbe i revitalizirati globalno partnerstvo za održivi razvoj</p>	
<p>Europski Zeleni plan</p>	<p>Europski zeleni plan strategija je EU za osiguravanje zelene tranzicije i postizanje klimatske neutralnosti do 2050. Godine. Sadržava okvirni plan s mjerama za unapređenje učinkovitog iskorištavanja resursa prelaskom na čisto kružno gospodarstvo te za zaustavljanje klimatskih promjena, obnovu biološke raznolikosti i smanjenje onečišćenja. U njemu se navode potrebna ulaganja i dostupni financijski alati i objašnjava kako osigurati pravednu i uključivu tranziciju. Europski zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, a posebice promet, energetiku, poljoprivredu, održavanje i gradnju zgrada te industrije kao što su proizvodnja čelika, cementa, tekstila i kemikalija.</p> <p>Kako bi se dionike uključilo u provođenje europskog zelenog plana i postizanje predviđenih ciljeva, Europska komisija je donijela Uredbu o taksonomiji EU. Taksonomija EU-a omogućuje klasifikaciju nekih gospodarskih djelatnosti kao okolišno održivih (tj. kao djelatnosti koje znatno pridonose barem jednom od šest okolišnih ciljeva, definiranih u Uredbi o taksonomiji, koje ne nanose bitnu štetu ni jednom od ostalih pet okolišnih ciljeva i kao djelatnosti koje su u skladu s minimalnim socijalnim zaštitnim</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje emisija stakleničkih plinova (ublažavanje klimatskih promjena) - Jačanje otpornosti na klimatske promjene (prilagodba klimatskim promjenama) - Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo - Održivo korištenje voda - Zaštita i obnova bioraznolikosti

	<p>mjerama). Ta se klasifikacija može uzeti u obzir pri provjeri održivosti i zatim detaljnije (preciznije) utvrditi pozitivne i negativne učinke. Zato će se ubuduće u postupku početnog pregleda i provjere programa i projekata, koliko bude relevantno i moguće, na odgovarajući način uzimati u obzir kriteriji tehničke provjere i načelo „ne nanosi bitnu štetu” iz taksonomije EU-a.</p>	
<p>Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.). Republika Hrvatska potvrdila je Konvenciju 1996. godine. Objavljena je u NN – MU br. 6/96. U okviru ove Konvencije potpisan je i Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) (NN-MU 07/02).</p>	<p>Osnovni ciljevi Konvencije su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvanje sveukupne biološke raznolikosti; 2. Održivo korištenje prirodnih dobara, na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja; 3. integriranje mjera zaštite i održivog korištenja prirode u sve relevantne sektore. 	<ul style="list-style-type: none"> - Održivo korištenje voda - Zaštita i obnova bioraznolikosti
<p>Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979., stupila na snagu 1982.). Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen u travnju 2000. (NN – MU 6/00).</p>	<p>Glavni ciljevi Konvencije su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osigurati očuvanje i zaštitu divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih prirodnih staništa (navedenih u dodacima I. i II Konvencije); 2. Povećanje suradnje između ugovornih stranaka, kao i regulirati eksploataciju tih vrsta (uključujući i migratorne vrste). U tu svrhu Konvencija nameće zakonske obveze ugovornim strankama zaštititi više od 500 divljih biljnih vrsta i više od 1.000 divljih životinjskih vrsta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Održivo korištenje voda - Zaštita i obnova bioraznolikosti
<p>Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija) (Bonn, 1979., stupila na snagu 1985). Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen u svibnju 2000 (NN-MU 6/00).</p>	<p>Cilj Konvencije je očuvanje migratornih vrsta divljih životinja u čitavom području njihova rasprostranjenja. Konvencija predstavlja okvir unutar kojeg države članice mogu poduzimati mjere zaštite i očuvanja migratornih vrsta i njihovih staništa na globalnoj razini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Održivo korištenje voda - Zaštita i obnova bioraznolikosti

<p>Strategija EU za bioraznolikost do 2030. godine</p>	<p>Strategijom EU-a za bioraznolikost do 2030. nastoji se doprinijeti zaustavljanju degradacije i oporavku bioraznolikosti u Europi do 2030. Time bi se ostvarile koristi za ljude, klimu i planet.</p> <p>Strategija obuhvaća sljedeća djelovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proširenje zaštićenih kopnenih i morskih područja u Europi - obnovu narušenih ekosustava smanjenjem upotrebe i štetnosti pesticida - povećano financiranje djelovanja i bolje praćenje napretka. 	<ul style="list-style-type: none"> - Održivo korištenje voda - Zaštita i obnova bioraznolikosti
<p>Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca 2000.). Stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 1. ožujka 2004., a taj je datum objavljen u NN-MU 11/04. Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen je u rujnu 2002. godine (NN –MU 12/02).</p>	<p>Konvencija ima za ciljeve promicanje zaštite krajobraza, upravljanje i planiranje te organiziranje europske suradnje o pitanjima krajobraza.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštita kulturnih i krajobraznih vrijednosti prostora
<p>Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (NN-MU12/93. Usvojena: PARIZ, 1972. Republika Hrvatska stranka je Konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. Konvencija je u odnosu na RH stupila na snagu 8. listopada 1991. Konvencija Vijeća Europe o zaštiti arhitektonskog blaga Europe (NN-MU 6/94) Zakon o ratifikaciji Europske konvencije o zaštiti arheološke baštine (revidirana)</p>	<p>Osnovni ciljevi konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potaknuti zemlje potpisnice na praćenje i izvještavanje o stanju očuvanja područja Svjetske baštine; 2. Pružanje stručne pomoći i profesionalnog usavršavanja za poslove očuvanja područja Svjetske baštine; 3. U slučaju potrebe, pružanje žurne pomoći područjima Svjetske baštine koja se nalaze u neposrednoj opasnosti. <p>Ostali ciljevi su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jačanje javne svijesti; 2. Poticanje sudjelovanja lokalnih zajednica na očuvanje njihove kulturne i prirodne baštine; 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštita kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora

<p>Valetta, 1992. (NN-MU 4/04 i 9/04 objava) Zakon o potvrđivanju Okvirne konvencije Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (NN MU 5/07).</p>	<p>3. Ostvarivanje međunarodne suradnje u očuvanju kulturne i prirodne baštine.</p>	
<p>Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine (revidirana) (Valetta, 1992)</p>	<p>Cilj Konvencije je zaštita arheološke baštine kao izvora europskog kolektivnog sjećanja i predmet povijesnog i znanstvenog proučavanja. Arheološka baština obuhvaća građevine, objekte, skupine građevina, izgrađene lokalitete, pokretne predmete, spomenike druge vrste, kao i njihov kontekst, smještene na zemlji ili pod vodom. Stranke se u cilju zaštite obvezuju da će sprečavati protuzakonito iskopavanje ili premještanje dijelova arheološke baštine, osigurati da se iskopavanja i istraživanja provode znanstvenim metodama, te da će primjenjivati mjere fizičke zaštite arheološke baštine.</p>	<p>- Zaštita kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti prostora</p>
<p>Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (Direktiva o otpadu)</p>	<p>Direktivom o otpadu uspostavlja se zakonodavni okvir za gospodarenje otpadom, uključujući definicije kao što su otpad, uporaba i zbrinjavanje otpada. Direktivom se zahtjeva da se otpadom rukuje na način koji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ne ugrožava ljudsko zdravlje i okoliš • Ne dovodi u rizik kvalitetu vode, zraka, tla, biljaka ili životinja • Ne uzrokuje dodijavanje bukom ili mirisima • Ne utječe negativno na ruralna područja ili mjesta od posebnog značaja. <p>Direktivom je objašnjeno kad otpad prestaje biti otpadom i postaje sekundarna sirovina, te kako razlikovati otpad i nusproizvode. Uvodi se načelo "onečišćivač plaća" i "proširena odgovornost proizvođača".</p>	<p>- Održivo gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo</p>

	<p>Temelj gospodarenja otpadom EU je “hijerarhija otpada” od pet koraka, kojom se ustanovljava redoslijed prvenstva u gospodarenju i odlaganju otpada.</p>	
<p>Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, 1998.). Objavljena je u NN-MU 1/07, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 25. lipnja 2007., a taj datum je objavljen u NN-MU 7/08.</p>	<p>Radi doprinosa zaštiti prava svake osobe sadašnjega i budućih naraštaja na život u okolišu pogodnom za njegovo ili njezino zdravlje i dobrobit, svaka jamči se pravo pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti u odlučivanju o okolišu i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša.</p>	<p>Sudjelovanje javnosti u odlučivanju o okolišu bit će ostvareno tijekom postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Prostornog plana koji uključuje sudjelovanje javnosti u vidu javnog uvida i javne rasprave.</p>

15.1.2 PRILOG 2. Pregled odnosa Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac s osnovnim ciljevima pojedinih strategija, planova i programa na državnoj razini, kao i načina na koji su ciljevi istih uzeti u obzir pri izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac

Naziv dokumenta	Ciljevi za usporedbu sa Izmjenama i dopunama Prostornog plana	
	Ciljevi Strategije/Plana	Usklađenost Izmjena i dopuna Prostornog plana
Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21)	<p>Vizija Hrvatske 2030. godine je da je Hrvatska konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivost identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve. Vizija će se ostvariti kroz četiri razvojna smjera, točnije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo 2. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize 3. Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija 4 Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj <p>Strateški ciljevi Hrvatske do 2030. godine uključuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo – razvija se globalno konkurentna, zelena i digitalna industrija; poduzetništvo i obrt; znanost i tehnologija; održivi, inovativni i otporni turizam; te razvoj kulture i medija. 2. Obrazovani i zaposleni ljudi – prioritetna područja uključuju pristupačnost ranog I predškolskog odgoja i obrazovanja; stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija; unaprjeđenje visokog obrazovanja; te usklađeno i perspektivno tržište rada. 	<p>Nacionalna strategija hijerarhijski je najviši akt strateškog planiranja u RH te služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika koji se detaljno razrađuju planovima razvoja jedinica lokalne i regionalne samouprave.</p> <p>Prostorni plan uređenja Općine temeljni je planski dokument prostornog uređenja kojim se uređuju oblici i načini iskorištavanja prostora uz poštivanje karakteristika „održivog razvoja“ i prostorne specifičnosti područja. Prostornim planom predviđene su manje izmjene i unaprjeđenje uređenosti i komunalne opremljenosti postojećih građevinskih područja.</p> <p>Izmjenama Prostornog plana osigurava se unaprjeđenje postojećeg stanja kroz propisivanje uvjeta rekonstrukcija, proširenje i uvođenje nove telekomunikacijske infrastrukture kojom će se osigurati digitalne tranzicija, uvode novi konkurentni oblici turizma, te omogućuje iskorištavanje obnovljivih izvora energije čime se doprinosi dekarbonizaciji sustava, smanjenje emisija stakleničkih plinova, te povećanja korištenja energije proizvedene iz čistih izvora, što je u skladu s Nacionalnom strategijom.</p> <p>ID plana ne adresira problematiku klimatskih promjena, stoga će se utjecaj plana na klimu i klimatske promjene analizirati ovom studijom kroz posebne ciljeve, a time osigurati pripremu planirane infrastrukture na području Općine na klimatske promjene.</p>

	<p>3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom – osigurava se kroz područja učinkovitog i djelotvornog pravosuđa; borbe protiv korupcije; kompetentne, dostupne i učinkovite javne uprave; te poboljšanja upravljanja državnom imovinom.</p> <p>4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske – osigurat će se kroz javne politike unutar Europske unije, srednje Europe i Sredozemlja, bilateralno i multilateralno, te kroz jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine i hrvatskih manjina te zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske.</p> <p>5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život – osigurat će se unaprjeđenjem područja zdravstvene zaštite i skrbi; zdravlja, prehrambenih navika i aktivnog života kroz sport; dostojanstvenog starenja; socijalne solidarnosti i odgovornosti; zaštite dostojanstva hrvatskih branitelja i njihovih obitelji.</p> <p>6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji – provodi se ublažavanjem negativnih demografskih trendova i izgradnje poticajnog okruženja za mlade te jačanje povezanosti iseljeničtva.</p> <p>7. Sigurnost za stabilan razvoj – postiže se kroz politike jačanja obrambene sposobnosti hrvatske vojske; unutarnje sigurnosti; borbe protiv radikalizma, ekstremizma i terorizma; jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava Civilne zaštite; te unaprjeđenje sustava vatrogastva.</p> <p>8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost – zaštitom prirodnih resursa i borbe protiv klimatskih promjena; te energetske dostatnosti i tranzicije na čistu energiju.</p> <p>9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva – povećanjem produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i otpornosti na okolišno</p>	
--	---	--

	<p>prihvatljiv način; doprinos klimatskoj neutralnosti smanjenjem upotrebe zaštitnih tvari i razvoja ekološke proizvodnje; jačanje konkurentnosti i inovativnosti poljoprivrede i akvakulture; te oživljavanje ruralnih područja unaprjeđenjem kvalitete života.</p> <p>10. Održiva mobilnosti – modernizacijom i izgradnjom željeznice, integriranim urbanim prijevozom i prijevozom tereta željeznicom; uspostavom novih prometnih procesa; razvojem pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodnim putevima; te razvojem zračnog prometa.</p> <p>11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva - odnosi se na digitalizaciju gospodarstva, javne uprave i pravosuđa, razvoj širokopojsnih elektroničkih mreža, te digitalnih kompetencija i radnih mjesta.</p> <p>12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima – odnosi se na potpomognuta i brdsko-planinska područja, te otoke.</p> <p>13. Jačanje regionalne konkurentnosti – specijalizacijom i jačanjem pozicije regionalnog gospodarstva, te razvojem pametnih i održivih gradova.</p> <p>Uz strateške ciljeve, definirani su horizontalni prioriteti promicanja ravnopravnosti i jednakih mogućnosti</p>	
<p>Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara 3. Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode 4. Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi 5. Podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode. 	<p>Na području Općine nalaze se područja ekološke mreže, te Park prirode Biokovo zaštićen u kategoriji parka prirode za koji je izrađen Plan područja posebnih obilježja.</p> <p>Prostornim planom propisane su mjere zaštite prirodnih i ambijentalnih vrijednosti, te je isti usklađen sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) i Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19), kao i Strategijom.</p>

<p>Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17) i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99, 84/13)</p>	<p>U cilju uravnoteženog i održivog razvoja, podizanja kvalitete života i ublažavanja negativnih demografskih procesa, postavke koncepcije jesu:</p> <p>1. afirmacija policentričnosti, osobito jačanjem uloge makroregionalnih središta, ali i ostalih više i srednje rangiranih središta značajnih za oblikovanje uravnotežene prostorne strukture, osnaživanjem gradova subregionalnog i lokalnog značaja u područjima ugroženima depopulacijom i poticanjem njihova umrežavanja u policentrične saveze kao osnove održivih i otpornih regija</p> <p>2. ublažavanje tempa depopulacije najugroženijih područja poticanjem prirodnog obnavljanja stanovništva i stvaranjem preduvjeta privlačnosti za mlađu populaciju, prema konceptu socijalne uključenosti, ravnopravnog pristupa javnim i drugim sadržajima, prava na rad i osobni napredak, korištenjem potencijala novih tehnologija, zelenog poslovanja i turističke atraktivnosti</p> <p>3. očuvanje identiteta hrvatskog prostora planskim promišljanjem cjelokupnog teritorija i cjelovito osmišljenim uključivanjem prirodne i kulturne baštine temeljenim na cjelovito sagledanom i vrednovanom krajobrazu u sustav prostornog uređenja te ravnopravnim planerskim tretmanom kopna i mora na postavkama održivog razvoja</p> <p>4. korištenje prednosti geoprometnog položaja za razvoj posredničkih prometnih, gospodarskih i političkih funkcija, između zapadne i srednje Europe te jugoistočne Europe i Bliskog istoka,</p>	<p>Temeljna pretpostavka održivog prostornog razvoja je smanjenje izoliranosti, jačanje konkurentnosti prostora i osiguravanja regionalnog razvitka uz zadržavanje specifičnog identiteta.</p> <p>Iako se Općina nalazi na geoprometno povoljnom području, te njome prolaze važni pravci, stanje cestovne infrastrukture je vrlo loše. Planom su predviđeni zahvati koje je potrebno poduzeti u cilju sigurnosti odvijanja prometa, te je u skladu sa Županijskim planom planiran alternativni koridor Jadranskoj magistrali koji bi prolazio prostorom Općine.</p> <p>Poboljšanjem infrastrukture i osiguravanjem uvjeta rekonstrukcije postojećih građevina osiguravaju se pretpostavke za poboljšanje kvalitete života stanovnika pogođenih depopulacijskim trendovima. Planiranjem poslovnih zona i atraktivnih turističkih sadržaja nastoji se povećati konkurentnost Općine, kao i prihodi.</p> <p>Usmjeravanjem poljoprivrednih aktivnosti u tradicijske oblike, koji se mogu povezati s turizmom također se osigurava očuvanje identiteta prostora Općine i pretpostavke za njezin daljnji razvoj.</p>
--	---	--

	<p>posebice prirodnom usmjerenošću zemalja srednjeg Podunavlja prema Jadranu i Mediteranu</p> <p>5. održivi razvoj gospodarstva i infrastrukturnih sustava, odmjerenim korištenjem prostora i usmjeravanjem razvojnih aktivnosti prema već korištenom zemljištu, intenzivnijim razvojem sustava željezničkog, pomorskog, riječnog i zračnog prometa i poboljšanjem mreže cestovnih prometnih poveznica</p> <p>6. povezivanje s europskim prostorom, primjenom načela teritorijalne kohezije, ostvarivanjem zajedničkih standarda zaštite okoliša, sudjelovanjem u realizaciji europskih prometnih i infrastrukturnih mreža te sudjelovanjem u izradi zajedničkih dokumenata i provedbi istraživačkih i drugih projekata vezanih uz prostorni razvoj</p> <p>7. integrirani pristup prostornom uređenju usklađivanjem sektorskih politika i razvojnih dokumenata s principima zaštite i promocije uporišnih vrijednosti, prioritetima i usmjerenjima prostornog razvoja te sagledavanjem potencijalnih instrumenata provedbe planiranog prostornog razvoja u svim sektorima</p> <p>8. aktivna prilagodba dinamici promjena jačanjem kapaciteta hrvatskog prostora i sustava prostornog uređenja za prilagodbu posljedicama klimatskih promjena, društvenim promjenama, gospodarskim trendovima i tehnološkom napretku te za smanjenje rizika od katastrofa.</p>	
<p>Program ruralnog razvoja 2014.-2020., 2015.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima; 2. Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu; 3. Ulaganja u fizičku imovinu; 4. Obnavljanje poljoprivrednog potencijala narušenog elementarnim i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti; 5. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja; 	<p>Prostornim planom jasno je navedeno da je jedan od njegovih ciljeva osigurati gospodarski razvoj zasnova na poljoprivredi. Poljoprivredne aktivnosti mogu se odvijati izvan građevinskog područja, te se planom posebno štiti vrijedno poljoprivredno zemljište od zauzimanja gradnjom.</p>

	<p>6. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima; 7. Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene; 8. Ekološki uzgoj.</p>	<p>Obiteljska gospodarstva koriste se kao resursi za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda (zdrava hrana) u cilju opskrbe lokalnog stanovništva, turista i šireg područja. Mogućnost dodatnog razvoja dana je kombiniranjem poljoprivrednih aktivnosti sa seoskim turizmom, te se građevine u funkciji seoskog turizma mogu graditi na P# i PŠ zemljištu.</p> <p>Prostornim planom se djeluje na revitalizaciju tradicionalne mreže naselja s ciljem očuvanja vitaliteta naselja, te se potiče razvoj gospodarskih djelatnosti vezanih za radne običaje stanovnika (poljoprivredna proizvodnja, obrt, turizam na seljačkim kućanstvima), čime je plan usklađen s Programom ruralnog razvoja. Potrebno je međutim propisati odredbe za primjenu ekoloških poljoprivrednih načela, u svrhu zaštite okoliša, prvenstveno tla i voda, te posljedično i zdravlja ljudi.</p>
<p>Strategija razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine</p>	<p>Temeljem detaljne analize stanja turizma u Republici Hrvatskoj identificirano je deset ključnih izazova: vremenska i prostorna neujednačenost, utjecaj turizma na okoliš i prirodu, međudnos turizma i klimatskih promjena, prilagodba ubrzanim tehnološkim promjenama u turizmu, kvaliteta života i dobrobit lokalnog stanovništva, nedostatni ljudski potencijali u brojnosti i kvaliteti, neadekvatna struktura i kvaliteta smještajnih kapaciteta, nepovoljno poslovno i investicijsko okruženje, nedovoljno učinkovit zakonodavni i upravljački okvir, utjecaj kriza na turizam te promjene ponašanja i potreba turista.</p> <p>U cilju ostvarenja vizije definirana su četiri ključna strateška cilja razvoja održivog turizma Hrvatske:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam, 2. Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu, 3. Konkurentan i inovativan turizam, 	<p>Na području Općine planirana je ugostiteljsko-turistička namjena u smislu hotela, turističkog naselja i kamp/glampinga. Kao sportsko-rekreacijska namjena planirano je golf igralište bez smještajnih kapaciteta, koji se pak mogu graditi uz sportske centre. Također omogućuje se i razvoj seljačkog turizma na obiteljskim gospodarstvima.</p> <p>Izvan građevinskog područja također se omogućuje razvoj izletničkog i lovnog turizma gradnjom građevina namijenjenih gospodarenju u šumama, lovstvu i planinarstvu.</p> <p>Razvoj turističke djelatnosti temeljit će se na revitalizaciji i očuvanju ambijentalnih cjelina urbane i ruralne cjeline) kulturne baštine i spomeničkog blaga, te na očuvanju i oplemenjivanju prirodnih ambijenata.</p> <p>Planom se stoga unaprjeđuje turistička ponuda i kvaliteta smještaja što doprinosi ciljevima Strategije.</p>

	<p>4. Otporan turizam.</p>	
<p>Glavni plan razvoja turizma Splitsko – dalmatinske županije</p>	<p>Strateški ciljevi uključuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Održivi turistički razvoj uz maksimalno povećanje kvalitete života lokalne zajednice 2. Povećanje prihoda od turizma unaprjeđenjem i razvojem turističkih proizvoda te učinkovitim marketingom 3. Unaprjeđenje uvjeta za razvoj turizma 4. Unaprjeđenje upravljanja turizmom sukladno kapacitetima županije i jedinica lokalne samouprave <p>Osobitu pažnju treba posvetiti usklađivanju rasta ponude, povećanju aktivnosti izvan ljetne sezone, ravnomjernom razvoju, promoviranju praksi koje smanjuju potrošnju energije i proizvodnju otpada, stimuliranju lokalnog poduzetništva u cilju pružanja usluga u turizmu, te povećanju udjela lokalnih proizvoda i usluga u turizmu.</p> <p>Nadalje potrebno je postići preduvjete poput unaprjeđenja cestovne prometne mreže i povezanosti, kao i lokalnog javnog prijevoza.</p>	<p>Planom turizma je kao nedostatak identificiran neravnomjeran turistički razvoj županije u smislu prevelike izgrađenosti uskog obalnog pojasa i turistički neaktivnog zaleđa.</p> <p>Područje Općine objedinjuje ruralni i planinski prostor koji je karakteriziran tradicionalnom poljoprivrednom proizvodnjom, seoskim turističkim gospodarstvima, a koji u kombinaciji s prirodnim ljepotama omogućuju odmor i opuštanje tijekom cijele godine.</p> <p>Izmjenama i dopunama prostornog plana osigurava se diverzifikacija ponude kroz kamp/glamping, te mogućnosti razvoja seljačkog turizma u sinergiji s poljoprivrednom aktivnošću, ali i uz rekreativnu vrijednost golf igrališta.</p>
<p>Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. do 2030. godine (NN 84/17)</p>	<p>Strategijom je utvrđen popis općih i specifičnih ciljeva po sektorima na koje se odnose. Opći ciljevi uključuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Promijeniti raspodjelu prometa putnika u prilog javnog prijevoza (JP) te oblicima prijevoza s nultom emisijom štetnih plinova. To uključuje JP u aglomeracijama i lokalnom regionalnom kontekstu (tramvaje, lokalne autobusne linije itd.), prijevoz željeznicom, javni prijevoz u pomorskom prometu (brodovima), autobusni prijevoz na regionalnim i daljinskim linijama, kao i pješake i bicikliste.; 	<p>Razvoj infrastrukturnih sustava preduvjet je za ujednačeni prostorni razvoj, koji uključuje promet, vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda, gospodarenje otpadom, povećanje energetske učinkovitosti i povećanje korištenja širokopojasnog interneta. Unaprjeđenje mobilnosti potrebno je poticati korištenjem intermodalnih sustava javnog prijevoza. Prostornim planom predviđene su manje izmjene i prilagodbe infrastrukturnih sustava, te nastavak već započetih projekata.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Promijeniti raspodjelu prometa tereta u prilog željezničkog i pomorskog prometa te prometa unutarnjim plovnim putovima; 3. Razviti prometni sustav (upravljanje, organiziranje i razvoj infrastrukture i održavanja) prema načelu ekonomske održivosti; 4. Smanjiti utjecaj prometnog sustava na klimatske promjene; 5. Smanjiti utjecaj prometnog sustava na okoliš (okolišna održivost); 6. Povećati sigurnosti prometnog sustava; 7. Povećati interoperabilnosti prometnog sustava (JP, željeznički, cestovni, pomorski i zračni promet te promet unutarnjim plovnim putovima); 8. Poboljšati integraciju prometnih modova u Hrvatskoj (upravljanje, ITS, VTMS, P&R itd.); 9. Dalje razvijati hrvatski dio TEN-T mreže (osnovne i sveobuhvatne). 	<p>Cestovni promet ima primarno značenje u cjelokupnom prometnom sustavu s obzirom na njegovu funkciju integriranja ostalih vidova prometa.</p> <p>Planom je predviđena izgradnja nove brze ceste – nove državne ceste DC39, pri čemu je prioritetan potez od Šestanovca do Dubaca, te je također planirana zaobilaznica Šestanovca u svrhu rasterećenja Jadranske magistrale, a koji će se realizirati jednim od dvaju alternativnih koridora:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izmještanjem i rekonstrukcijom D-62 na dionici Šestanovac – Zagvozd - Lovrinčevići sa zaobilaznicom središta Zagvozda i Grabovca. - Izmještanjem i rekonstrukcijom DC-39 na dionici Dupci-Šestanovac-Cista Provo-BiH. <p>Planom je potrebno osigurati da svi infrastrukturni projekti uzimaju u obzir klimatske pojave, te je projektiranje potrebno izvoditi prema Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene.</p>
<p>Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu stanovništva; 2. Osiguranje potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene; 3. Zaštita ljudi i materijalnih dobara od poplava i drugih vidova štetnog djelovanja voda; 4. Zaštita i unapređenje ekološkog stanja voda i o vodi ovisnih ekosustava. 	<p>Na području Općine nemaju sva naselja pristup opskrbi pitkom vodom. Planom je osigurano da nova infrastrukture bude opskrbljena, no predviđeni vodoopskrbni sustavi nisu još izgrađeni.</p> <p>Rješenje problema vodoopskrbe Općine Šestanovac obuhvaća dva sustava: dogradnja i poboljšanje postojećeg vodoopskrbnog sustava Zadvarje-Šestanovac i planirani regionalni vodoopskrbni sustav „Josip Jović“ čijom izgradnjom će se osigurati usklađenost s Višegodišnjim programom.</p> <p>Na području Općine ne postoji sustav odvodnje, ali je Planom predviđena njegova izgradnja sa sustavom za pročišćavanje.</p>

		<p>Zbrinjavanje otpadnih voda iz planiranih gospodarskih zona predviđeno je za svaku zonu zasebno., dok za stambene objekte se omogućuje izgradnja vodonepropusnih sabirnih jama.</p> <p>Područje Općine ne nalazi se na poplavnom području, te je zaštita od povremenih štetnih djelovanja bujičnih vodotoka i oborinskih vodnih kanala predviđena u skladu s Planom upravljanja vodnim područjima.</p>
<p>Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (NN 66/16)</p>	<p>PUVP se sastoji od dvije komponente upravljanja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upravljanje stanjem voda (izgradnja sustava za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, usklađenje ispuštanja industrijskih-tehnoloških otpadnih voda s propisanim standardima, primjena propisa koji uređuju proizvodnju, promet i uporabu kemikalija, uključujući biocidne pripravke i sredstva za zaštitu bilja, kojima se propisuje zabrana ili ograničenje za većinu prioriternih i drugih onečišćujućih tvari prema kojima se ocjenjuje kemijsko stanje voda, dosljedna primjena mjera za provedbu Direktive o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla; 2. Upravljanja rizicima od poplava (dostizanje potrebne funkcionalnosti sustava zaštite od poplava na vodama I. I II. Reda, Uspostava sustava zaštite od poplava koji osigurava prihvatljiv rizik od poplava na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske). 	<p>Na području Općine nemaju sva naselja pristup opskrbi pitkom vodom. Planom je osigurano da nova infrastrukture bude opskrbljena, no predviđeni vodoopskrbni sustavi nisu još izgrađeni.</p> <p>Rješenje problema vodoopskrbe Općine Šestanovac obuhvaća dva sustava: dogradnja i poboljšanje postojećeg vodoopskrbnog sustava Zadvarje-Šestanovac i planirani regionalni vodoopskrbni sustav „Josip Jović“ čijom izgradnjom će se osigurati usklađenost s Višegodišnjim programom.</p> <p>Na području Općine ne postoji sustav odvodnje, ali je Planom predviđena njegova izgradnja sa sustavom za pročišćavanje. Zbrinjavanje otpadnih voda iz planiranih gospodarskih zona predviđeno je za svaku zonu zasebno., dok za stambene objekte se omogućuje izgradnja vodonepropusnih sabirnih jama.</p> <p>Područje Općine ne nalazi se na poplavnom području, te je zaštita od povremenih štetnih djelovanja bujičnih vodotoka i oborinskih vodnih kanala predviđena u skladu s Planom upravljanja vodnim područjima.</p>
<p>Višegodišnji plan gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. (NN 117/15)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unaprijediti i/ili održati minimalno dobro stanje voda; 2. Osiguranje dovoljnih količina vode namijenjene ljudskoj potrošnji i razne gospodarske namjene, kao i postizanje i očuvanje dobrog stanja voda; 	<p>Na području Općine nemaju sva naselja pristup opskrbi pitkom vodom. Planom je osigurano da nova infrastrukture bude</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Postupno uvođenje ekonomske cijene vode uz poštivanje temeljnog načela „korisnik/onečišćivač plaća“. Postupnim uvođenjem ekonomske cijene vode, također se očekuje i racionalizacija potrošnje; 4. Osigurati dovoljne količine kvalitetne vode iz postojećih ili novih izvora (resursa) za potrebe javne vodoopskrbe uz striktno provođenje zaštitnih mjera u zonama sanitarne zaštite. Izraditi dugoročni plan razvoja; 5. Unaprjeđenje upravljanja javnim vodoopskrbnim sustavima i sustavima javne odvodnje. 	<p>opskrbljena, no predviđeni vodoopskrbni sustavi nisu još izgrađeni.</p> <p>Rješenje problema vodoopskrbe Općine Šestanovac obuhvaća dva sustava: dogradnja i poboljšanje postojećeg vodoopskrbnog sustava Zadvarje-Šestanovac i planirani regionalni vodoopskrbni sustav „Josip Jović“ čijom izgradnjom će se osigurati usklađenost s Višegodišnjim programom.</p> <p>Na području Općine ne postoji sustav odvodnje, ali je Planom predviđena njegova izgradnja sa sustavom za pročišćavanje. Zbrinjavanje otpadnih voda iz planiranih gospodarskih zona predviđeno je za svaku zonu zasebno., dok za stambene objekte se omogućuje izgradnja vodonepropusnih sabirnih jama.</p>
<p>Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje do 2030. godine</p>	<p>Višegodišnji program je program upravljanja vodama u djelatnostima zaštite od štetnog djelovanja voda i navodnjavanju, a koji se donosi sukladno Strategiji upravljanja vodama i PUVB-u. Programom se utvrđuju pojedinačni projekti gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije, način i razdoblje provedbe, sudionici, ulaganja te red prvenstva.</p> <p>Strateški ciljevi uključuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaštitu od štetnog djelovanja voda/upravljanje rizicima od poplava 2. Navodnjavanje <p>Ciljevi programa odnose se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zaštitu od poplava na ugroženim područjima -korištenje raspoloživog poljoprivrednog zemljišta -zaštita područja ekološke mreže -stvaranja prostora za rijeke i retencijskih prostora u cilju zadovoljavanja kapaciteta vodotoka za velike vode -navodnjavanje poljoprivrednih površina izloženih učestalim sušama 	<p>Prostorni plan je bavi se problematikom navodnjavanja, već se poziva na usklađenost s Planom navodnjavanja Županije. S obzirom na planiranu orijentaciju Općine i povećanje poljoprivrednih aktivnosti, isto je potrebno konkretizirati.</p> <p>Člankom 85 definirana je zaštita od štetnog djelovanja povremenih bujičnih vodotoka i oborinskih odvodnih kanala. Općina se općenito ne vodi kao pod velikom vjerojatnošću opasnosti od poplava, osim duž same rijeke Cetine. Određeni su inundacijski pojasevi te je zabranjena tamo bilo kakva gradnja.</p>

	<p>-povećanje uzgoja kultura koje navodnjavanjem ostvaruju veće prinose</p>	
<p>Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sačuvati i promicati stabilnost staništa, zdravstveno stanje šuma i produktivni kapacitet sastojina; 2. Uvođenje 4E (ekološke, ergonomske, ekonomske, energetske) tehnologije u šumarstvo; 3. Poboljšanje sustava gospodarenja krškim područjem; 4. Uključivanje miniranih šumskih područja u redovito gospodarenje; 5. Korištenje biomase za energiju. 	<p>Prostornim planom predviđene su mjere zaštite prirodnih resursa koje uključuju voditi brigu prilikom gospodarenja šumama kao i pridržavati se mjera propisanih šumsko-gospodarskom osnovom, očuvati povoljan omjer travnjaka i šikara uključujući sprečavanje procesa sukcesije (zaraštanje travnjaka i cretova), prihvatljivo koristiti sredstva za zaštitu bilja i mineralna gnojiva, poticati ekstenzivno stočarstvo i sl. Prirodne resurse treba koristiti ravnomjernije i uravnoteženije, a to znači zaustaviti proces smanjivanja vrijednih šumskih površina, ograničiti i spriječiti pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, razvoj naselja i turističkih zona uskladiti s prirodnim potencijalima prostora.</p> <p>Osim mjera usmjerenih na zaštitu šuma kao resursa, propisane su i mjere zaštite prilikom planiranja lokacija novih građevina, posebno energetskih, kao i prilikom njihove izgradnje.</p>
<p>Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u RH za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN 139/13)</p>	<p>Svrha Plana je:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Određivanje sprječavanja ili postupnog smanjenja onečišćenja zraka u cilju zaštite zdravlja ljudi, kvalitete življenja i okoliša u cjelini; 2. Unaprjeđivanje cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom zraka i praćenja kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske; 3. Smanjivanje i ograničavanje emisija onečišćujućih tvari koje nepovoljno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje; 4. Smanjivanje i ograničavanje emisija stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te održavanje razine odliva stakleničkih plinova; 5. Osiguranje dostupnosti informacija javnosti vezano uz kvalitetu zraka, emisije onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj, projekcije emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova te provedbe 	<p>Člankom 86. Plana propisane su mjere očuvanja čistoće zraka u smislu zaštite od prekoračenja preporučenih vrijednosti, uspostave mjerne mreže za praćenje kakvoće zraka u opterećenom dijelu grada i blizini industrijskih izvora, kao i redovito praćenje emisija i zabrane proizvodnje tvari koje oštećuju ozonski omotač.</p> <p>Planom nisu predviđene mjere smanjenja stakleničkih plinova, te će iste biti predložene strateškom studijom, a koje će se koristiti kao parametri za planiranje većih zahvata na području Općine.</p>

	<p>politike i mjera za poboljšanje kvalitete zraka te ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama putem informacijskog sustava zaštite zraka;</p> <p>6. Osiguranje financiranja pripreme i provedbe mjera za smanjivanje i ograničavanje emisija onečišćujućih tvari u zrak, ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te aktivnosti nadogradnje i osnaživanja upravno-administrativnih, znanstvenih i stručnih institucija i njihovih kapaciteta;</p> <p>7. Unaprjeđenje međunarodne aktivnosti i suradnje na području zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena.</p>	
<p>Strategija energetske razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20)</p>	<p>Strategija predstavlja korak prema ostvarenju vizije niskouglične energije te osigurava prijelaz na novo razdoblje energetske politike kojom se osigurava pristupačna, sigurna i kvalitetna opskrba energijom bez dodatnog opterećenja državnog proračuna u okviru državnih potpora i poticaja. Predviđeni proces energetske tranzicije biti će kapitalno intenzivan, bez poticajnih mjera u smislu državnih potpora, ali uz očekivani veći angažman privatnog sektora/ kapitala u financiranju projekata OIE. Financiranje energetske tranzicije prvenstveno se očekuje sredstvima zainteresiranih tvrtki koje će prepoznati priliku za ulaganje, sredstvima financijskih institucija i fondova (uključujući mirovinske fondove) koji će pratiti poduzetnički sektor i koji će svoje proizvode prilagoditi tranziciji energetske sektora, sredstvima EU iz programa kohezijske politike i drugih programa gdje će učešća u projektima osigurati privatni sektor, sredstvima fondova sukladno odredbama EU-ETS direktive – Fond za modernizaciju i Inovacijski fond, kao i sredstvima prikupljenim od dražbe emisijskih jedinica i naknade na emisiju CO₂.</p> <p>Razvoj energetske sektora razmatran je u skladu s globalnim zahtjevima u kontekstu ublažavanja klimatskih promjena. Stoga, pored ostalog, Strategija predstavlja doprinos Republike Hrvatske globalnom ublažavanju klimatskih promjena. Energetska tranzicija</p>	<p>Prostornim planom predviđen je razvoj elektroenergetske, plinoopskrbne infrastrukture te je omogućeno korištenje obnovljivih izvora energije.</p> <p>Izmjenama i dopunama plana doprinosi se Energetskoj strategiji unošenjem konkretnih odredbi važnih za planiranje i izgradnju postrojenja kojima se iskorištava snaga obnovljivih izvora energije, posebno sunca i vjetra.</p> <p>Sunčani kolektori mogu se također planirati prostornim planovima općina i gradova kao energetska potpora sustava vodoopskrbe (vodocrpilišta, crpne stanice, sustavi za odvodnju i pročišćavanje). Takva je odredba u skladu s Prostornim planom Županije, te doprinosi povećanju proizvodnje energije iz OIE na razini Općine. Poticanjem plinoopskrbe, doprinosi se diverzifikaciji izvora i sigurnosti opskrbe energijom.</p> <p>Strategijom je važnom ulogom u ostvarenju energetske tranzicije ocijenjena i tehnologija proizvodnje vodika, koje treba uzeti u obzir kao važno gorivo u budućnosti, te omogućiti njegovu proizvodnju prostornim planom.</p>

	<p>se ne može ostvariti izolirano, stoga je nužno nastaviti raditi na ciljevima globalnog smanjenja emisija CO₂ i drugih stakleničkih plinova i podupirati predanost Europske unije jedinstvenoj klimatskoj i energetskej politici.</p>	
<p>Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. godine 2030. godine</p>	<p>Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za razdoblje od 2021. do 2030. godine nadovezuje se na postojeće nacionalne strategije i planove. Njime se daje pregled trenutačnog energetskog sustava i stanja u području energetske i klimatske politike. Također se daje pregled nacionalnih ciljeva za svaku od pet ključnih dimenzija energetske unije i odgovarajuće politike i mjere za ostvarivanje tih ciljeva, a za što treba uspostaviti i analitičku osnovu. U Integriranom energetskom i klimatskom planu posebnu pozornost treba posvetiti ciljevima do 2030. godine, koji uključuju smanjenje emisija stakleničkih plinova, energiju iz obnovljivih izvora, energetske učinkovitost i elektroenergetsku međusobnu povezanost. Treba osigurati da je Integrirani energetski i klimatski plan u skladu s ciljevima održivog razvoja i da im pridonosi.</p>	<p>Prostorni plan se ne bavi problemom klime i klimatskim promjena, iako propisane odredbe za zaštitu zraka indirektno povoljno djeluju i na smanjenje utjecaja na klimu, odnosno stvaranje stakleničkih plinova.</p> <p>Strateškom studijom analizirat će se područje Grada s obzirom na moguće ranjivosti na klimatske promjene, te će se predložiti odgovarajuće mjere prilagodbe.</p>
<p>Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)</p>	<p>Za potrebe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama RH do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu prilagodba klimatskim promjenama jest definirana kao proces koji podrazumijeva procjenu štetnih utjecaja klimatskih promjena i poduzimanje primjerenih mjera s ciljem sprječavanja ili smanjenja potencijalne štete koje one mogu uzrokovati. Prilagodba klimatskim promjenama podrazumijeva poduzimanje određenog skupa aktivnosti s ciljem smanjenja ranjivosti prirodnih sustava i društva na klimatske promjene, povećanje sposobnosti oporavka nakon učinaka klimatskih promjena, ali i iskorištavanje potencijalnih pozitivnih učinaka, koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena. Vizija ovog dokumenta je da Republika Hrvatska bude otporna na klimatske promjene.</p> <p>Ciljevi su:</p>	<p>Prostorni plan se ne bavi problemom klime i klimatskim promjena, iako propisane odredbe za zaštitu zraka indirektno povoljno djeluju i na smanjenje utjecaja na klimu, odnosno stvaranje stakleničkih plinova.</p> <p>Strateškom studijom analizirat će se područje Grada s obzirom na moguće ranjivosti na klimatske promjene, te će se predložiti odgovarajuće mjere prilagodbe.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje ranjivosti prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena - Povećanje sposobnosti oporavka nakon učinaka klimatskih promjena - Iskorištavanje potencijalnih pozitivnih učinaka koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena. 	
<p>Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/09)</p>	<p>Gospodarenje otpadom Republike Hrvatske počiva na tzv. bezdeponijskom konceptu kao idealu. Za njegovo ostvarenje bilo bi potrebno zatvaranje kruga od izbjegavanja nastajanja otpada, smanjenja količina i štetnosti, reciklaže i uporabe (mehaničke, biološke, energetske) do iskorištavanja inertnog ostatka. Da bi se to postiglo preduvjet je stalni odgoj i obrazovanje svih ciljnih grupa i sudjelovanje građana od prve zamisli do realizacije i upravljanja.</p> <p>Vizija gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, sukladno predloženom konceptu, u odnosu na obalno područje sadrži slijedeće: – zabranu odlaganja otpada na otocima i gradnju pretovarnih stanica s odvojenim sakupljanjem, reciklažom i baliranjem ostatnog otpada i prijevoz u centre na kopnu, – sprečavanje ispuštanja otpada u more, jezera, rijeke i potoke, Naglašeno je da će Strategija i Plan gospodarenja otpadom, kao njezin provedbeni dokument, imati utjecaja na prostorno planiranje.</p>	<p>Na području Općine potrebno je osigurati uvjete i provedbu zakonom propisanih mjera za gospodarenje komunalnim otpadom.</p> <p>Prema prostornom planu planirane su Pretovarna stanica kao dio CGO Lećevica, te reciklažno dvorište unutar gospodarske namjene Šestanovac-čvorište, te na području Općine ne postoji odlagalište koje se koristi, već se otpad odvozi izvan područja Općine.</p> <p>Planom su propisane mjere gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom.</p>
<p>Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. (NN 3/17)</p>	<p>Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. Godine u odnosu na 2015. godinu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom; 2. Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada; 	<p>Na području Općine potrebno je osigurati uvjete i provedbu zakonom propisanih mjera za gospodarenje komunalnim otpadom.</p> <p>Prema prostornom planu planirane su Pretovarna stanica kao dio CGO Lećevica, te reciklažno dvorište unutar gospodarske namjene</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom; 4. Sanirati lokacije onečišćene otpadom; 5. Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti; 6. Unaprijediti sustav gospodarenja otpadom; 7. Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom; 8. Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom. 	<p>Šestanovac-čvorište, te na području Općine ne postoji odlagalište koje se koristi, već se otpad odvozi izvan područja Općine.</p> <p>Planom su propisane mjere gospodarenja otpadom u skladu sa Planom.</p>
<p>Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. (NN 147/21)</p>	<p>Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. (NN 147/21) izrađen je s ciljem uspostave održivih, otpornih, sigurnih i za život ugodnijih gradova i općina u RH, a u skladu je s prioritetom Europske Unije za ostvarenje održive, klimatski neutralne i zelene Europe.</p> <p>Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. definira tri posebna cilja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture. 	<p>Predmetni Program osmišljen za urbana područja s ciljem uspostave održivih, otpornih, sigurnih i za život ugodnijih gradova i općina, osobito u vezi s klimatskim promjenama i pritiscima koje one nose. Program zelene infrastrukture odnosi se na građevinska područja naselja, određena prostornim planovima uređenja gradova i općina, unutar kojih se definira i prostorna kategorija zelene infrastrukture. Rješenjima zelene infrastrukture pridonose se očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja.</p> <p>Odredbama Plana određuju se kriteriji gradnje unutar građevinskih područja naselja, ali i izvan građevinskih područja kojima se nastoji povećati i očuvati prirodno zelenilo, vegetacijom smanjiti moguće utjecaje na okoliš (zeleni pojasevi), te zaštite ozelenjenih i pejzažnih površina kao prostori ekspozicije povijesnog naselja.</p> <p>Studijom su dodatno predložene mjere primjene načela zelene infrastrukture kojima se doprinosi usklađenosti Plana, odnosno njegovom ispunjavanju ciljeva Programa razvoja zelene infrastrukture.</p>
<p>Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. (NN 143/21)</p>	<p>Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. (NN 143/21) ističe se da je isti izrađen u cilju razvoja održivih, uključivih, sigurnih i otpornih gradova kroz</p>	<p>Uspješnost kružnog gospodarenja prostorom i zgradama postiže se: promicanjem kvalitetnijeg projektiranja po načelima ekodizajna kojim se korištenje resursa usklađuje s potrebama i funkcionalnošću zgrade, kvalitetnim planiranjem projekta, kojim</p>

	<p>poticanje mjera kružnosti kod planiranja novih zgrada i definiranja smjernica gradnje po načelima kružne ekonomije, poticanje ponovnog korištenja zgrada i prostora i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, poticanje mjera smanjenja količine građevnog otpada te povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije (OIE) te ponovnog korištenja postojećih građevnih proizvoda i materijala.</p> <p>Građevinski sektor stvara otprilike trećinu ukupne količine otpada te se oko polovine svih ekstrahiranih materijala, energije i vode troši prema linearnom modelu izgradnje i korištenja zgrada. Građevinski sektor stoga predstavlja snažan pritisak na okoliš.</p> <p>Programom se definiraju tri posebna cilja za razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama 2. Kružna obnova nekorisćenih prostora i zgrada 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama <p>Dodatno, Mjere kružnog gospodarenja prostorom i zgradama predstavljaju doprinos ukupnoj dekarbonizaciji zgrada kao i smanjenju rizika od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću.</p>	<p>se osigurava veće korištenje resursno i energetski učinkovitih proizvoda, korištenjem oporabljenih materijala ili ponovnim korištenjem postojećih materijala ili dijelova zgrada koje se uklanjaju, promicanjem učinkovitijeg korištenja resursa pri izgradnji i obnovi, korištenjem otpada kao goriva, osmišljavanjem procesa rastavljanja i uklanjanja zgrada ili njihovih dijelova te odgovornim gospodarenjem potencijalnim građevnim otpadom, sve s ciljem smanjenja količine neiskoristivog građevnog otpada na odlagalištu.</p> <p>Nekorišteni prostori i zgrade predstavljaju jedan od najvećih resursa za primjenu kružnog gospodarstva. Promicanjem uvjeta sanacije građevinskog i drugog zemljišta u Planu, kao i obnovom brownfield područja, doprinosi se ciljevima Programa, a što je u potpunosti kompatibilno s paralelnom primjenom načela zelene infrastrukture, razvoja lokalne energetske mreže, te smanjenja emisija stakleničkih plinova u zrak, povećanja otpornosti na klimatske promjene, te smanjenja količina otpada.</p>
<p>Plan razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2022.-2027.</p>	<p>Za budući razvoj Splitsko-dalmatinske županije, definirana su četiri prioriteta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurentno i otporno gospodarstvo 2. Obrazovanje kao temeljni stup razvoja i usklađeno i perspektivno tržište rada 	<p>Plan prepoznaje područje Općine kao potpomognuto područje i brdsko-planinsko područje Županije. Ključni razvojni problemi ovog područja vezani su za nepovoljnu demografsku strukturu, ograničene mogućnosti zapošljavanja i razvijanja gospodarskih aktivnosti i nedovoljno razvijenu infrastrukturu. Međutim, veliki potencijali leže u poljoprivredi, ruralnom turizmu, valorizaciji kulturne baštine i prirodnih vrijednosti i uvođenju koncepta</p>

	<p>3. Zelena i resursno učinkovita Županije održive infrastrukture</p> <p>4. Zdrav, aktivan i kvalitetan život stanovnika Splitsko-dalmatinske županije</p> <p>Svaki prioritet podijeljen je na više posebnih ciljeva, koji će se postizati većim brojem mjera.</p>	<p>pametnih sela koji bi omogućio umrežavanje dionika i ujednačavanje mogućnosti pristupa raznim uslugama i sadržajima bez obzira na lokaciju. Nadalje, cilj je ulaganja pridonijeti održivom razvoju brdsko-planinskih područja u smislu poboljšavanja dostupnosti lokalne infrastrukture i otklanjanja posljedica nastalih usred vremenskih nepogoda karakterističnih za brdsko-planinska područja u svrhu njihove gospodarske, socijalne i demografske revitalizacije.</p> <p>Prostorni plan uređenja Općine temeljni je planski dokument prostornog uređenja kojim se uređuju oblici i načini iskorištavanja prostora uz poštivanje karakteristika „održivog razvoja“ i prostorne specifičnosti područja. Prostornim planom predviđene su manje izmjene i unaprjeđenje uređenosti i komunalne opremljenosti postojećih građevinskih područja.</p> <p>Izmjenama Prostornog plana osigurava se unaprjeđenje postojećeg stanja kroz propisivanje uvjeta rekonstrukcija, proširenje i uvođenje nove telekomunikacijske infrastrukture kojom će se osigurati digitalne tranzicija, uvode novi konkurentni oblici turizma, te omogućuje iskorištavanje obnovljivih izvora energije čime se doprinosi dekarbonizaciji sustava, smanjenje emisija stakleničkih plinova, te povećanja korištenja energije proizvedene iz čistih izvora, što je u skladu s Nacionalnom strategijom.</p> <p>ID plana ne adresira problematiku klimatskih promjena, stoga će se utjecaj plana na klimu i klimatske promjene analizirati ovom studijom kroz posebne ciljeve, a time osigurati pripremu planirane infrastrukture na području Općine na klimatske promjene.</p>
<p>Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.</p>	<p>Strategija razvoja Općine Šestanovac je krovni planski dokument Općine kojim se određuju dugoročne smjernice za ekonomski, društveni i infrastrukturni razvoj. Definirani strateški ciljevi Općine su:</p> <p>1. Unaprjeđenje infrastrukture Općine</p>	<p>U svrhu postizanja održivog energetskog razvoja, Planom razvoja podržava se obnova energetske infrastrukture i unaprjeđenja energetske učinkovitosti čime će se postići ušteda energije. Također je prepoznat nedovoljan i neujednačen pristup internetu,</p>

	<p>2. Održivi ruralni razvoj</p> <p>3. Poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo</p> <p>4. Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva te nastavak razvoja poduzetničke infrastrukture</p>	<p>zbog čega je potrebno urediti internetsku infrastrukturu. Prostornim planom podržava se razvoj EKI, no potrebno je naglasiti potrebu za energetske učinkovitošću u sustavima Općine, uključujući promet, rasvjetu i sl.</p> <p>Prostornim planom se potiču poljoprivredne aktivnosti, međutim bez naglaska na usmjeravanje prema ekološkoj proizvodnji što je potrebno naglasiti u Prostornom planu.</p> <p>Vezano za javne i društvene sadržaje, Plan je u potpunosti usklađen s Planom razvoja kroz oplemenjivanje društvene infrastrukture i sportsko-rekreacijskih sadržaja, groblja i mrtvačnica te kroz razvoj gospodarskih i turističkih zona.</p>
--	---	--

15.2 PRILOG 3. Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ŠESTANOVAC

GODINA 2022 ŠESTANOVAC, 30.09.2022 BROJ:10

SADRŽAJ

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ŠESTANOVAC
Načelnik
Klasa: 350-01/22-01/81
Urbroj: 2155-03-22-02-01
Šestanovac, 30.09.2022. godine

Na temelju članka 63. Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i članka 5. stavka 4. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 03/17), a u skladu sa odredbama članka 46. Statuta općine Šestanovac (Službeni glasnik općine Šestanovac br. 3/13,1/21), načelnik općine Šestanovac donosi

ODLUKU

o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja općine Šestanovac

Članak 1.

Donošenjem ove Odluke započinje postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja općine Šestanovac (u daljnjem tekstu: Plan).

Članak 2.

Nadležno tijelo za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš za Plan je Jedinствeni Upravni odjel općine Šestanovac sukladno članku 3. stavku 1. točki 3. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 03/17).

Članak 3.

Razlozi za donošenje, ciljevi i programska polazišta, te obuhvat Plana utvrđeni su u Odluci o izradi izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Šestanovac („Službeni glasnik općine Šestanovac”, broj 8/2022, Prilog 1. koji je sastavni dio ove Odluke.

Članak 4.

Radnje koje će se provesti u postupku SPUO za Plan, provode se sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj 80/13, 15/18 i 14/19), Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš ("Narodne novine", broj 03/17) i odredbama posebnih propisa iz područja iz kojeg se Plan donosi i to redosljedom kako je utvrđeno u Prilogu 2. ove Odluke.

Članak 5.

U postupku SPUO za Plan sudjelovat će tijela koja su navedena u Prilogu 3, a koji je sastavni dio ove Odluke.

Članak 6.

Nadležno tijelo je o ovoj Odluci dužno informirati javnost sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine" br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i odredbama Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08) kojima se uređuje informiranje i sudjelovanje javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

Članak 7.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Prilozi:

Prilog 1. Odluka o izradi izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Šestanovac („Službeni glasnik broj 8/2022)

Prilog 2. Redosljed radnji koje će se provesti u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš

Prilog 3. Popis tijela koja će sudjelovati u postupku strateške procjene

NAČELNIK:

Martin Merčep

PRILOG 2.

Redosljed radnji koje će se provesti u postupku strateške procjene utjecaja na okoliš za .
izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja općine Šestanovac

1. Nadležno tijelo će sukladno odredbi članka 6. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17) (u daljnjem tekstu: Uredba), nakon donošenja ove Odluke započeti s aktivnostima u postupku SPUO za Plan.
2. U svrhu određivanja sadržaja Strateške studije, Nadležno tijelo će zatražiti mišljenja o sadržaju i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u strateškoj studiji od tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima vezano za područje iz djelokruga toga tijela i/ili osoba. U svrhu usuglašavanja mišljenja o potrebnom sadržaju Strateške studije i utvrđivanja konačnog sadržaja Strateške studije u tijeku roka za dostavu mišljenja Nadležno tijelo provodi konzultacije s tijelima navedenim u Prilogu 3. Ove radnje provode se sukladno člancima 6. - 10. Uredbe.
3. U postupku određivanja sadržaja Strateške studije, Nadležno tijelo objavljuje na službenoj internetskoj stranici Općine Šestanovac informaciju o izradi strateške studije i načinu sudjelovanja javnosti, a sukladno člancima 5., 6. i 12. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08) (u daljnjem tekstu: Uredba o informiranju).
4. Nakon pribavljanja mišljenja tijela iz točke 2., te mišljenja javnosti iz točke 3., Nadležno tijelo utvrđuje konačni sadržaj Strateške studije i u roku od 8 dana od dana isteka roka za dostavom mišljenja donosi Odluku o sadržaju Strateške studije koju objavljuje na službenoj internetskoj stranici općine Šestanovac, a sukladno člancima 10. i 11. Uredbe. Nadležno tijelo istu dostavlja ovlašteniku koji će izraditi stratešku studiju.
5. Nakon što ovlaštenik izradi Stratešku studiju i izrađivač izradi Nacrt prijedloga Plana, sve zajedno Nadležno tijelo dostavlja na uvid i raspravu povjerenstvu kojeg imenuje načelnik u roku od 8 dana od dana donošenja Odluke o sadržaju strateške studije. Ove radnje se obavljaju prema člancima 14. - 20. Uredbe.
6. Nakon što prema članku 20. Uredbe povjerenstvo ocijeni da je Strateška studija cjelovita i stručno utemeljena, povjerenstvo donosi Mišljenje o cjelovitosti i stručnoj utemeljenosti strateške studije, sukladno članku 21. Uredbe.
7. Izrađivač dovršava nacrt prijedloga Plana nakon što zaprimi cjelovitu i stručno utemeljenu stratešku studiju, sukladno članku 22. Uredbe.
8. Nadležno tijelo donosi Odluku o upućivanju Strateške studije i nacrta prijedloga Plana na javnu raspravu o kojoj informira javnost sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i Uredbi o informiranju.
9. Istodobno s upućivanjem na javnu raspravu, Nadležno tijelo dostavlja Stratešku studiju i nacrt prijedloga Plana na mišljenje tijelima i osobama sukladno Zakonu i Uredbi.
10. Postupak sudjelovanja javnosti na javnoj raspravi o Strateškoj studiji i nacrtu prijedloga Plana provodi se sukladno Zakonu i Uredbi o informiranju.

11. Sukladno članku 23. stavak (4), u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš postupak provedbe javne rasprave o strateškoj studiji provodi se u jedinstvenom postupku javne rasprave na prijedlog Plana, na način i u rokovima propisanim posebnim propisom kojim se uređuje prostorno uređenje, ukoliko isti nije u suprotnosti s odredbama posebnog propisa iz područja zaštite okoliša.
12. Nakon provedene javne rasprave nadležno tijelo sva mišljenja, primjedbe i prijedloge iz javne rasprave, i mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima dostavlja na očitovanje ovlašteniku i izrađivaču. Ovlaštenik, u roku od 15 dana nakon završetka javne rasprave, dostavlja očitovanja na prijedloge i primjedbe iz javne rasprave na stratešku studiju te sudjeluje u izradi izvješća s javne rasprave prema posebnom propisu kojim se uređuje prostorno uređenje, sukladno članku 24. Uredbe. Ovlaštenik svojim očitovanjem predlaže i konačne mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša vezano za plan.
13. Nadležno tijelo će u roku od 15 dana od završetka javne rasprave, a prije zaključivanja izvješća s javne rasprave o prijedlogu prostornog plana prema posebnom propisu, pribaviti mišljenje nadležnog upravnog tijela za zaštitu okoliša u županiji o provedenoj strateškoj procjeni za Plan sukladno članku 25. Uredbe.
14. Nakon donošenja odluke o usvajanju Plana, Nadležno tijelo u roku od 30 dana izrađuje izvješće o provedenoj strateškoj procjeni Plana, sukladno odredbama članka 27. Uredbe, o čemu informira javnost i tijela koja su sudjelovala u postupku strateške procjene sukladno članku 6. Uredbe o informiranju.

PRILOG 3:

Popis tijela koja su prema posebnim propisima dužna sudjelovati u postupku SPUO slijedom nadležnosti za pojedinu sastavnicu okoliša, odnosno opterećenja radi davanja mišljenja o sadržaju strateške studije i mišljenja na stratešku studiju i prijedlog Plana:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb
2. Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Splitu, Porinova 1, 21000 Split
3. MUP- PU Splitsko dalmatinska, Trg Hrvatske bratske zajednice 9, 21000 Split
4. Ministarstvo poljoprivrede, Ulica Grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije
5. Ministarstvo poljoprivrede, Ulica Grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije
6. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured Split, Moliških Hrvata 1, 21000 Split
7. Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i državne imovine Ulica Republike Austrije 20 10000 Zagreb
8. Hrvatske ceste, Vončinina 3, 10000 Zagreb
9. HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb
10. Hrvatske vode, Vukovarska 35, 21000 Split
11. HOPS - Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupaska 4, 10000 Zagreb
12. HEP - DP Elektrodalmacija Split, Odsjek razvoja, Poljička cesta 73, 21000 Split
13. Županijska uprava za ceste SDŽ, Ruđera Boškovića 22, 21000 Split
14. Vodovod d.o.o., za vodoopskrbu i odvodnju, Četvrt Vrilo 6, 21310 Omiš
15. Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ
16. Arhiva - ovdje

15.3 PRILOG 4. Odluka o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ŠESTANOVAC
Načelnik
Klasa: 350-01/22-01/102
Urbroj: 2155-03-22-02-01
Šestanovac, 16.11.2022

Na temelju članka 68. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i članka 10. i 11. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš ("Narodne novine" broj 3/17), a u skladu sa odredbama članka 46. Statuta općine Šestanovac (Službeni glasnik općine Šestanovac br. 3/13,1/21), načelnik općine Šestanovac donosi

ODLUKU

o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja općine Šestanovac

I.

OPĆE ODREDBE

Ovom Odlukom utvrđuje se sadržaj Strateške studije utjecaja na okoliš Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (u daljnjem tekstu: Prostorni plan). Odluka se donosi u okviru postupka strateške procjene utjecaja na okoliš koji je započeo Odlukom o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (Klasa: 350-01/22-01/81, Urbroj: 2155-03-22-02-01, od 30.09.2022. godine).

II.

RAZLOZI, CILJEVI I PROGRAMSKA POLAZIŠTA IZRADE, TE OBUHVAT IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE ŠESTANOVAC

Razlozi izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac utvrđeni su Odlukom o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Općine Šestanovac („Službeni glasnik Općine Šestanovac“, broj 03/13, 01/21) te se izradi Prostornog plana pristupa radi:

- (1) Usklađivanja sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19).
- (2) Usklađivanja s Prostorni planom Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije 1/03, 4/05, 13/07, 147/15, 154/21)
- (3) Prebacivanja granica građevinskog područja na nove topografsko-katastarske podloge u HTRS sustavu. Na novoj podlozi revidirat će se izgrađeni i neizgrađeni i neuređeni dio građevinskog područja
- (4) Usklađivanja s posebnim zahtjevima javnopravnih tijela
- (5) Manjih korekcija građevinskih područja naselja mješovite namjene kao i zona isključive

namjene sukladno zakonskim mogućnostima, potrebama lokalne zajednice i prispjelim zahtjevima. Preispitat će se ukidanje manje perspektivnih dijelova postojećih građevinskih područja

- (6) Omogućiti uređenje zona javne namjene i rekreacijskih površina
- (7) Korigiranja odredbi za provođenje
- (8) Ostalih izmjena za koje se tijekom izrade dokaže potreba.

Ciljevi i programska polazišta Prostornog plana su:

- Stvaranje planskih preduvjeta za usmjeravanje građevinskih područja sukladno interesima Općine i stanovnika,
- Očuvanje prirodnih vrijednosti prostora,
- Usklađenje sa zakonskim odrednicama i Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije,
- usklađivanje sa zahtjevima javnopravnih tijela.

Obuhvat Prostornog plana je područje jedinice lokalne samouprave Općine Šestanovac.

III.

OBVEZNI SADRŽAJ STRATEŠKE STUDIJE IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG OPĆINE ŠESTANOVAC

Obvezni sadržaj strateške studije propisan je Prilogom I. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17) te će strateška studija sadržavati obavezni sadržaj kao i ostale podatke i zahtjeve sukladno dostavljenim mišljenjima tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima koja su sudjelovala u postupku određivanja sadržaja strateške studije (dodatni zahtjevi).

Strateška studija sadrži osobito:

1. kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva prostornog plana i odnosa s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima;
2. podatke o postojećem stanju okoliša i mogućí razvoj okoliša bez provedbe prostornog plana;
3. okolišne značajke područja na koja provedba prostornog plana može značajno utjecati;
4. postojeće okolišne probleme koji su važni za prostorni plan, posebno uključujući one koji se odnose na područja posebnog ekološkog značaja, primjerice područja određena u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode;
5. ciljeve zaštite okoliša uspostavljene po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na prostorni plan, te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom izrade prostornog plana;
6. vjerojatno značajne utjecaje (sekundarne, kumulativne, sinergijske, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, stalne i privremene, pozitivne i negativne) na okoliš, uključujući biološku raznolikost, zaštićena područja prema posebnom propisu, ljude, biljni i životinjski svijet, tlo,

- vodu, zrak, klimu, materijalnu imovinu, kulturno-povijesnu baštinu, krajobraz, uzimajući u obzir njihove međuodnose;
7. mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprječavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih utjecaja provedbe prostornog plana na okoliš;
  8. kratki prikaz razloga za odabir razmotrenih razumnih varijanti, obrazloženje najprihvatljivije razumne varijante prostornog plana na okoliš i opis provedene procjene, uključujući i poteškoće (primjerice tehničke nedostatke ili nedostatke znanja i iskustva) pri prikupljanju potrebnih podataka;
  9. opis predviđenih mjera praćenja;
  10. ostale podatke i zahtjeve utvrđene prilikom određivanja sadržaja strateške studije u posebnom postupku, a koji već nisu sadržani u obaveznom sadržaju:
    - o Popis trajno i preventivno zaštićenih kulturnih dobara te evidentiranih kulturnih dobara na području Općine, kao i prostorno-planske mjere zaštite vezano za nepokrenut kulturnu baštinu (prema vrstama), odnosno za trajno i preventivno zaštićena te evidentirana kulturna dobra.
    - o Mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprečavanja, smanjenja, ublažavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš uslijed pojave elementarnih nepogoda, prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća.
    - o Postojeći i planirani vodoopskrbni sustav te moguće utjecaje na površinske i podzemne vode, uključujući izvanredna zagađenja, koji mogu nastati provedbom Plana
    - o Elektrodistributivni sustav.
  11. netehnički sažetak.

Sukladno Rješenju Splitsko-dalmatinske županije, Upravnog odjela za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije, KLASA: UP/I 352-01/22-0004/0058; URBROJ: 2181/1-10/06-22-4 od 23. kolovoza 2022., za Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac može se isključiti negativni utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te su iste prihvatljive za ekološku mrežu i nije potrebno provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

IV.

POPIS TIJELA I/ILI OSOBA ODREĐENIH POSEBNIM PROPISIMA KOJA SU SUDJELOVALA U POSTUPKU ODREĐIVANJA SADRŽAJA I RAZINI OBUHVATA STRATEŠKE STUDIJE

1. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb
2. Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Splitu, Porinova 1, 21000 Split
3. MUP- PU Splitsko dalmatinska, Trg Hrvatske bratske zajednice 9, 21000 Split
4. Ministarstvo poljoprivrede, Ulica Grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
5. Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije

Vukovarska 78 ,1000 Zagreb

6. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije Ulica Grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
7. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured Split, Moliških Hrvata 1, 21000 Split
9. Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i državne imovine državne imovine Ulica Republike Austrije 20 10000 Zagreb
8. Hrvatske ceste, Vončinina 3, 10000 Zagreb
9. HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb
10. Hrvatske vode, Vukovarska 35, 21000 Split
11. HOPS - Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, 10000 Zagreb
12. HEP - DP Elektrodalmacija Split, Odsjek razvoja, Poljička cesta 73, 21000 Split
13. Županijska uprava za ceste SDŽ, Ruđera Boškovića 22, 21000 Split
14. Vodovod d.o.o., za vodoopskrbu i odvodnju, Četvrt Vrilo 6, 21310 Omiš
15. Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ

U vremenu trajanja roka za dostavu mišljenja i prijedloga za sadržaj strateške studije, mišljenja i prijedloge o sadržaju strateške studije dostavili su:

- Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Imotskom
- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana
- HOPS - Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, 10000 Zagreb
- MUP, Ravnateljstvo civilne zaštite, Služba inspekcijskih poslova Split
- MUP, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Split
- Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

V.

INFORMIRANJE JAVNOSTI

U svrhu informiranja javnosti, na internetskoj stranici Općine Šestanovac ([www.Šestanovac .hr](http://www.Šestanovac.hr)) te na oglasnoj ploči Općine Šestanovac objavljena je Informacija o provedbi strateške procjene i određivanju sadržaja Strateške studije utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Šestanovac (Klasa: 350-01/22-01/87, Urbroj: 2155-03-22-05-03-01, od 04.10.2022 2, u razdoblju od 30 dana od dana objave (06.10.2022-06.11.2022. Sukladno članku 9. stavak 4. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš, dana 25. listopada 2022. u prostorijama Općine, provedene su konzultacije u svrhu usuglašavanja mišljenja o sadržaju strateške studije i utvrđivanja konačnog sadržaja strateške studije.

VI.

OSNOVNI PODACI O IZRADI VAČU IZMJENA PLANA

Za donošenje Izmjena i dopuna Prostornog plana nadležna je Općina Šestanovac. Izrađivač izmjena i dopuna Prostornog plana je Urbos d.o.o. iz Splita.

VII.

NADLEŽNOST ZA IZRADU STRATEŠKE STUDIJE

U skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša ("Narodne novine" broj 57/10), Stratešku studiju mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i energetike za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i to poslova izrade studije o značajnom utjecaju plana i programa na okoliš. Odabrani ovlaštenik izrade Strateške studije utjecaja na okoliš predmetnog Plana je trgovačko društvo EKO INVEST d.o.o., Draškovićeve 50, Zagreb.

VIII.

OBJAVA ODLUKE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE

Sukladno odredbama članka 162. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša, članka 8. stavka 7., te članka 11., stavka 2. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš i članka 5. stavka 1. točke 2. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), ova odluka se objavljuje na stranici Općine Šestanovac (www.opcina-sestanovac.hr) u svrhu informiranja javnosti.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

NAČELNIK

Martin Merčep

Dostaviti:

- Općina Šestanovac, Jedinstveni upravni odjel
- Arhiva

Tablica mišljenja javnopravnih tijela u postupku utvrđivanja opsega studije, razine detaljnosti obrađenih podataka i ključnih okolišnih pitanja – sadržaja strateške studije

Br.	Tijelo	Zahtjev	Obrazloženje o postupanju
1.	MINISTARSTVO KULTURE Uprava za zaštitu kulturne baštine Konzervatorski odjel u Imotskom KLASA: 612-08/22-10/0394 URBROJ: 532-05-02-18/04-22-02 Datum: 8.11.2022.	Sadržaj podataka vezano uz Kulturno-povijesnu baštinu treba sadržavati: -Popis trajno i preventivno zaštićenih kulturnih dobara te evidentiranih kulturnih dobara na području Općine, kao i prostorno-planske mjere zaštite vezano za nepokrenut kulturnu baštinu (prema vrstama), odnosno za trajno i preventivno zaštićena te evidentirana kulturna dobra.	Prihvaća se.
2.	HRVATSKE VODE Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana KLASA: 351-02/22-01/0000427 URBROJ: 374-24-1-22-2 Datum: 3.11.2022.	Nema potrebe provoditi postupak SPUO već poštivati propisane smjernice kao i do sada prihvaćena rješenja za zaštitu od štetnog djelovanja voda - obranu od poplava, korištenje voda te zaštitu voda i priobalnog mora od onečišćenja prema važećem PP Splitsko-dalmatinske županije i PPUO Šestanovac na koji su Hrvatske vode dale suglasnost. Budući da se strateške procjena ipak provodi, potrebno je analizirati sljedeću problematiku: -sadašnji koncept i raspoložive kapacitete vodoopskrbnog sustava Općine te mogući negativni utjecaji Planom predviđenih sadržaja na postojeći nivo vodoopskrbe -planirani koncept razvoja sustava vodoopskrbe kojim će se osigurati potrebne količine vode za ljudsku potrošnju s planiranim aktivnostima i dinamikom njihove realizacije -propisana ograničenja u korištenju prostora te Planom predviđeni sadržaji koji eventualno mogu negativno utjecati na kvalitetu površinskih i podzemnih voda -zaštita od mogućih onečišćenja površinskih i podzemnih voda sanitarnim i tehnološkim te oborinskim otpadnim vodama -postojeće i planirano rješenje problematike deponiranja otpada s procjenom mogućih utjecaja na površinske i podzemne vode -procjena rizika od mogućih izvanrednih zagađenja površinskih i podzemnih voda od Planom predviđenih sadržaja	Prihvaća se
3.	HOPS KLASA: 700/22-16/164, URBROJ: 3-200-002-05/ID-22-02 od 21.9. 2022.	Treba obuhvatiti energetske objekte za prijenos električne energije – svi postojeći i planirani visokonaponski elektro-prijenosni objekti i postrojenja u obuhvatu Plana.	Prihvaća se.
4.	MUP Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Split Služba inspekcijских poslova Split	Smatramo da ne postoji potreba za strateškom procjenom utjecaja na okoliš.	Nije primjenjivo.

	KLASA: 245-02/22-11/404, URBROJ: 511-01-368-22-2 od 11.10.2022.		
5.	MUP Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Split KLASA:350-02/22-01/179, URBROJ: 511-01-366-22-4 od 18.10.2022.	Strateška studija treba prikazati mjere zaštite okoliša uključujući smjere sprečavanja, smanjenja, ublažavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš uslijed pojave elementarnih nepogoda, prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća.	Prihvaća se
6.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine KLASA:350-01/22-02/200, URBROJ: 531-06-01-02/06- 22-2 od 13.10.2022.	Ministarstvo ne sudjeluje u postupku na lokalnoj razini.	Primljeno na znanje.

15.4 PRILOG 5. Suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE
10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 135

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I 351-02/15-08/84
URBROJ: 517-03-1-2-20-13
Zagreb, 8. svibnja 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju odredbe članka 43. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13, 78/15 i 12/18) i članka 71. Zakona o izmjenama i dopunama stavka Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 118/18) u vezi s člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09), rješavajući povodom zahtjeva tvrtke EKO-INVEST d.o.o., Draškovićeve 50, Zagreb, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi:

RJEŠENJE

- I. Ovlašteniku EKO-INVEST d.o.o., Draškovićeve 50, Zagreb, OIB: 71819246783, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije.
  2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš.
  3. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temeljnog izvješća.
  4. Izrada programa zaštite okoliša.
  5. Izrada izvješća o stanju okoliša.
  6. Izrada izvješća o sigurnosti.
  7. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.

Stranica 1 od 3

8. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća.
  9. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime.
  10. Izradu i/ili verifikaciju posebnih elaborata, proračuna i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.
  11. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishođenja znaka zaštite okoliša "Prijatelj okoliša" i znaka EU Ecolabel.
  12. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka okoliša „Prijatelj okoliša“.
- II. Ukida se rješenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike: KLASA: UP/I 351-02/15-08/84, URBROJ: 517-06-2-1-1-19-11 od 1. listopada 2019. godine kojim je ovlašteniku EKO-INVEST d.o.o., Draškovićeve 50, Zagreb, dana suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.
- III. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 11. Zakona o zaštiti okoliša.
- IV. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.
- V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

Obrazloženje

Ovlaštenik EKO-INVEST d.o.o., Draškovićeve 50, iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik), podnio je zahtjev za izmjenom podataka u Rješenju: (KLASA: UP/I 351-02/15-08/84, URBROJ: 517-06-2-1-1-19-11 od 1. listopada 2019. godine izdanom od Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), a vezano za popis zaposlenika ovlaštenika koji prileži uz navedeno rješenje. Ovlaštenik je zatražio izmjenu popisa zaposlenika jer djelatnica Matea Kalčiček više nije njihov zaposlenik. Zahtjev za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša iz točke I. izreke ovog rješenja je osnovan i iz popisa se izostavlja djelatnica Matea Kalčiček.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje

navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16). i Uredbi o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19 i 128/19).

VIŠA STRUČNA SAVJETNICA

Davorka Maljak

U prilogu: Popis zaposlenika ovlaštenika

DOSTAVITI:

1. EKO-INVEST d.o.o., Draškovićeve 50, Zagreb, **(R!, s povratnicom!)**
2. Očevidnik, ovdje

POPIS zaposlenika ovlaštenika: EKO-INVEST d.o.o., Draškovićeva 50, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenjima Ministarstva KLASA: UP/I 351-02/15-08/84; URBROJ: 517-03-1-2-20-13 od 8. svibnja 2020.		
<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA PREMA ČLANKU 40. STAVKU 2. ZAKONA</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>STRUČNJAK</i>
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	dr.sc. Nenad Mikulić, dipl.ing.kem.teh. i dipl.ing.grad. Marina Stenek, dipl.ing.biol. Vesna Marčec Popović, prof.biol. i kem.	Martina Cvitković, mag.geogr.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
8. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
9. Izrada programa zaštite okoliša	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
10. Izrada izvješća o stanju okoliša	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
11. Izrada izvješća o sigurnosti	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
12. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
14. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
15. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjerenja smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
20. Izradu i /ili verifikaciju posebnih elaborata, proračuna, i projekcija z apotrebe sastavnica okoliša	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
25. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishodjenja znaka zaštite okoliša "Prijatelj okoliša" i znaka EU Ecolabel	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.
26. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša Prijatelj okoliša.	voditelji navedeni pod točkom 1.	stručnjak naveden pod točkom 1.

15.5 PRILOG 6. Mišljenja o sadržaju strateške studije s komentarima izrađivača Strateške studije pristigla od javnopravnih tijela tijekom postupka utvrđivanja sadržaja Strateške studije

Br.	Tijelo	Zahtjev	Obrazloženje o postupanju
1.	<p>MINISTARSTVO KULTURE Uprava za zaštitu kulturne baštine Konzervatorski odjel u Imotskom KLASA: 612-08/22-10/0394 URBROJ: 532-05-02-18/04-22-02 Datum: 8.11.2022.</p>	<p>Sadržaj podataka vezano uz Kulturno-povijesnu baštinu treba sadržavati:</p> <p>-Popis trajno i preventivno zaštićenih kulturnih dobara te evidentiranih kulturnih dobara na području Općine, kao i prostorno-planske mjere zaštite vezano za nepokretnu kulturnu baštinu (prema vrstama), odnosno za trajno i preventivno zaštićena te evidentirana kulturna dobra.</p>	Prihvaća se.
2.	<p>HRVATSKE VODE Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana KLASA: 351-02/22-01/0000427 URBROJ: 374-24-1-22-2 Datum: 3.11.2022.</p>	<p>Nema potrebe provoditi postupak SPUO već poštivati propisane smjernice kao i do sada prihvaćena rješenja za zaštitu od štetnog djelovanja voda - obranu od poplava, korištenje voda te zaštitu voda i priobalnog mora od onečišćenja prema važećem PP Splitsko-dalmatinske županije i PPUO Šestanovac na koji su Hrvatske vode dale suglasnost.</p> <p>Budući da se strateške procjena ipak provodi, potrebno je analizirati sljedeću problematiku:</p> <p>-sadašnji koncept i raspoložive kapacitete vodoopskrbnog sustava Općine te mogući negativni utjecaji Planom predviđenih sadržaja na postojeći nivo vodoopskrbe</p> <p>-planirani koncept razvoja sustava vodoopskrbe kojim će se osigurati potrebne količine vode za ljudsku potrošnju s planiranim aktivnostima i dinamikom njihove realizacije</p> <p>-propisana ograničenja u korištenju prostora te Planom predviđeni sadržaji koji eventualno mogu negativno utjecati na kvalitetu površinskih i podzemnih voda</p> <p>-zaštita od mogućih onečišćenja površinskih i podzemnih voda sanitarnim i tehnološkim te oborinskim otpadnim vodama</p>	Prihvaća se

		<p>-postojeće i planirano rješenje problematike deponiranja otpada s procjenom mogućih utjecaja na površinske i podzemne vode</p> <p>-procjena rizika od mogućih izvanrednih zagađenja površinskih i podzemnih voda od Planom predviđenih sadržaja</p>	
3.	<p>HOPS</p> <p>KLASA: 700/22-16/164, URBROJ: 3-200-002-05/ID-22-02 od 21.9. 2022.</p>	Treba obuhvatiti energetske objekte za prijenos električne energije – svi postojeći i planirani visokonaponski elektroprijenosni objekti i postrojenja u obuhvatu Plana.	Prihvaća se.
4.	<p>MUP</p> <p>Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Split</p> <p>Služba inspekcijskih poslova Split</p> <p>KLASA: 245-02/22-11/404, URBROJ: 511-01-368-22-2 od 11.10.2022.</p>	Smatramo da ne postoji potreba za strateškom procjenom utjecaja na okoliš.	Nije primjenjivo.
5.	<p>MUP</p> <p>Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Split</p> <p>KLASA:350-02/22-01/179, URBROJ: 511-01-366-22-4 od 18.10.2022.</p>	Strateška studija treba prikazati mjere zaštite okoliša uključujući smjere sprečavanja, smanjenja, ublažavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš uslijed pojave elementarnih nepogoda, prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća.	Prihvaća se
6.	<p>Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine</p> <p>KLASA:350-01/22-02/200, URBROJ: 531-06-01-02/06-22-2 od 13.10.2022.</p>	Ministarstvo ne sudjeluje u postupku na lokalnoj razini.	Primljeno na znanje.